

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

p 95

Ե Ո Ւ Ն Կ

ՖԵՅԼԷՍՕՖՈՒՆ

Ֆ Ի Ղ Ա Ն Լ Է Ր Ի

Ե Ա Խ Օ Տ

Ե Ո Ւ Ն Կ Ո Ւ Ն Կ Է Ճ Է Լ Է Ր Ի

Ինչպիսիք Լիսսնիսէն Գրանգոսը Լիսսնիսէ՛ և թուրնէօր
նաք Գրանգուլընըն էՅԼԷՏԻՅԻ ԹԷՐՃԻԻՄԷՏԷՆ, ԸՍԹԱՄՊՕԼ-
ՏԱ ՏԱՆԻՄԱՐԳԱ ՊԱՇ ԹԷՐՃՈՒՄԱՆԸ ՊԱՐՕՆ ՅՈՀԱՆՆԷՍ ԷՐԷ-
ՄԵԱՆ ԻՇՊՈՒ ԼԻՍՍՆԻ ԹԻԻՐՔԻՅԷ ԹԷՐՃԻԻՄԷ ԷՅԼԷՄԻՇ ՏԻՐ

ՃԻԼՏԻ ՍԱԼԻՍ

ՎԷՆԷՏԻՔ ՇԷՀՐԻՆՏԷ

ՍՈՒՐԲ ՂԱԶԱՐ ՄԱՆԱՍԹԸՐԸՆՏԱ ՊԱՍՄԱ

1858

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHILOSOPHY DEPARTMENT

PHILOSOPHY 101

LECTURE NOTES

BY [Name]

These notes are intended to provide a summary of the main points discussed in the lectures. They are not intended to be a substitute for the original lectures or the textbook.

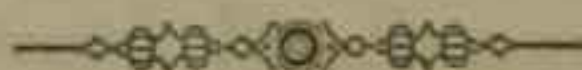
The first lecture dealt with the history of philosophy and the various schools of thought that have emerged over the centuries. It also discussed the relationship between philosophy and other disciplines such as science and religion.

ԵՈՒՆԿ ՖԵՅԼԷՍՕՖՈՒՆ

ՖԻԴԱՆԼԷՐԻ

Ե Ա Խ Օ Տ

ԵՈՒՆԿՈՒՆ ԿԵՃԷԼԷՐԻ

ՕՆ ՍԷՔԻԶԻՆՃԻ ԿԵՃԷ

ՋԻՄՄԷԹԻ ՉԱՄԻՐԷ՝

Թէն խասթա օլտուդտա՝ ինսան հէքիմ՝
արար • լաքին ճանրն խասթալըղընտա պիր
ույուշուդլուդ օլուր քի, քիշի օլտուդու թէհ
լիքէյի տույմագ : Վօլիւմ տէրէճէսինէ կէլ
միշ, եինէ պէն սաղ ըմ գըյաս էտէր : Վի
շի քէնտի իլլէթ ինի թանըյրի տույմագ՝ Եա
րը սաղալմըշ օլմագ տըր : Վնսան պէտ խույու
ատէթ էտիսի, եիւզիւնիւն փէրտէսի երը
թըլըրսա, թէհլիքէսի սօն տէրէճէտէ տիր :
Վուրտար կիւնաս՝ թօփուդուն վուրա վու

1 խղճմտանք :

րա զիմմէթին պաշընը էզէր , տիլի սէօյլէ-
մէզ օլուր : Ղան վարա վարա դապահաթի-
նի տույմաղ . վէ եափաւա եափաւա պէտ խույ-
լար աստէթ օլուր , թապիաթ օլուր . վէ քէն-
տիմիզի խարապ էթտիլիմիզ եէրտէ , էօյիւն-
իւր իՖթիխար էտէրիզ :

Օ իմմէթիմիզ սէօյլէճէ պէտ խույ սէր-
խօշուղունտա ույուշուր , մէքրուհ սէՖանըն
գուճաղընա տիւշէր , սէվտալարըն տիզկինի-
նի կէվշէք էլինտէն գայտըրըր , պիզի հէվաի
նէՖսիմիզէ պրագըր . վէ եօլտան չըգտըղը-
մըղը կէօրմէմիշ կիպի , տէօնիւփ պիր կէրի
տէօն պիլէ տէմէզ : Վուփլա շիլթէ իւզէրին-
տէ տէրին ույգույա տալմըշ կիպի օլուր :
Ղնճագ սէն օնուն օ սախթէ ույգուսունա
գափըլմա , չափուք ույանըր : ՍէՖանըն ար-
տընա կիզլէնմիշ օ հիլէքեար դամմաղ , հէր
ամէլիմիզի տէՖթէրինէ գայտ էտէր , տէՖ-
թէրին հէր եիւզիւնիւ գապահաթլարըմըզ-
լա տօլտուրուր : () եօրուլմաճ չաշուտ , կէօ-
զիւնիւ գուլաղընը պիզտէն այըրմաղ : Վէօ-
զիւմիւզէ կէօրիւնմէյէրէք էթրաՖըմըղը
տօլաշըր , գալպիմիզին էն կիզլի սէօյլէտիլի-
նի իշիտիր տույար : Ղն քիւչիւք էքսիքլիլի-
միզի իշարէթ էտէր . էն խաֆիֆ խիւլեալէ-
րիմիզ՝ նէ գատար չօգ օլաա , քէսքին կէօ-
զիւնտէն գուրթուլուշու եօգ , հէփսինի կէօ-
րիւր : Վիր արղու՝ Ֆիքրիմիզտէ տօղար տօղ-
մաղ՝ օ տույար . պիր պէտ ամէլիմիզ՝ տահա
իճրա օլմատան էն կէօրիւնմէզ եէրինտէն
գավրար : () զալիմին էթտիլի էօղը պիլէ ,

Թամաքեար մուամէլէճինին տօսթլուղունա
 պէնղէր . դան գույուսու տէֆթէրինի ճա-
 հիլ միրասեէտիտէն սագլար , Թա էվլինի
 երգաճաղը կիւնէտէք պէքլէր , օ կիւն կէօս-
 Թէրիր : Վիզի պօշ պրագըր , օ պահա եէ-
 Թիշմէզ վագթիմիզի Թէլէֆ էտէրիզ . լա-
 քին կէրէք պօշա կէչիրտիյիմիզ , կէրէք պէտ
 ամէլ իլէ մէքրուհ էթտիյիմիզ վագթին հէր
 տէմինի՝ կէօզիւմիւզտէն ուզագ եէրտէ տու-
 ըուր գայտ էտէր : Սէվարիխիմիզի եաղտը-
 ղը քեաղիտլէր՝ Թուճտան տայանըզլը տըր :
 () Թէվարիխի՝ էճէլ կէլիփ գապահաթլը-
 նըն գուլաղընա օգույաճագ , վէ էպէտի հա-
 քիմ՝ տիւնեալարըն ճէմ օլտուղու զաման ,
 ալէմէ աշիքեար էտէճէք (*) :

Վիշինին գալպինէ սէօյլէյէն սէս՝ պօշ
 խիւլեա տէյիլ տիր : Սասլիաթ ծնու իչէ-
 ըիմիզտէ եափայօրսա , եալան սէօյլէմէք ի-
 չին տէյիլ : Վէ քիշի քէնտի հագգընա
 Ֆասլ էթտիյի սիճիլ՝ կէրի տէօնմէզ : Վն-
 սան պու տիւնեատէ իքէն , էպէտի հաքիմին
 վէքիլի՝ գալպինին զիմմէթի տիր . օ ատիլ
 հաքիմին փօսթուէտա օթուրմուշ , ինսանըն
 շէրիաթինի օ քէսէր : Վէ սօնղրա ծնուն
 քէստիյինի՝ ալէմին հաքիմի մուգարրէր է-
 տէճէք տիր :

Վութլու ծնա քի սրգճա սրգճա ճանընըն
 տիւլանընա վարրի , եիւրէյինի զիմմէթ է աջ
 մաղա ճէսարէթ էտէր . զիմմէթին Թաղիը-
 լէրինէ տայանըփ , հիւքմիւնէ իթաաթ էտէր .
 վէ պիր տահա շիքեայէթ էթտիրմէմէյէ

վատ էտեր : () պիր ճէսարէթ տիր քի ,
 տիւնեա պահատրըլարընա միւյէսսեր տէյիլ .
 վէ փէք նատիր շէյ տիր : Վնսան գըսմը մու-
 հաննաթ տրը , գաչընըր , վէ քէնտի հալինի
 կէօրմէմէք իչին , խարապընա քէնտի սէպէպ
 օլուր : Վազը քէրրէ քէնտի քէնտիյի թէֆ-
 թիշ էթմէք խաթրընա կէլտէ պիլէ , նիյեէ-
 թի էօյլէ կէվշէք օլուր քի , տէր ագապ ու-
 նուտուր : Հալինի գալպինէ սօրար , լաքին
 պիղատոս կիպի գօրգարագ՝ հագ նէ քի տէյի
 եարըմ աղըզ սօրար տա , ճէվապընա պէքլէ-
 մէտէն գալգար ագլըն թագիրինտէն գուր-
 թուլմագ իչին , աճէլէ վարըր էինէ գալա-
 պալըղա կիրիր :

Սօրենցիոս , Ֆէլէք միւսաատէսի իլէ կէ-
 լէն էյլիյէ պիրտէն սարըլմա . պիր ազ կէրի
 շէքիլ , իպթիտա վէսվէսէ իլէ պիր վէզն էյ-
 լէ , էյէր էլինտէ գալաճագ շէյ իսէ , գուլլան :
 Վաքին չիւնքի սէնին էտինէ պիլէճէյին էյ-
 լիք՝ քէնտի եափաճաղըն տրը , վէ չիւնքի ին-
 սանըն եափտրըղընտա Ֆաղիլէթտէն ղայրի
 էօլմէզ շէյ էօգ տուր , էպէտէն էլտէ գալա-
 ճագ՝ Ֆաղիլէթին վէրտիյի սէֆալար տրը :
 Վէն օնլարը էտինմէյէ պագ քի , Ֆաղիլէ-
 թին քէնտի կիպի էօլմէզ օլտուն : Վ՛յ , էյէր
 սէն ագլընըն հիւքմիւնտէ օլուփ , Ֆաղիլէ-
 թին թաթըլ սէֆալարընըն լէզլէթինի պիլ-
 սէն , տիւնեանըն պօշ սէֆալարընա թիթի-
 ըէյէրէք եագլաշըրտըն . վէ հէր պիրինի կէ-
 ըէյի կիպի թէֆթիշ էտիփ , ղիմմէթինտէն
 իղին ալմատըղ ճա , հիչ պիրինի գալպինէ գօ-

մանգտրն : Վաքին սէն ագլընա իթաաթ էթ-
 մէտիյինտէն , գալպին պիր զապիթսիզ վի-
 լայէթ կիպի տիր : Պասիտ արզուէր սիւ-
 թիւսիւ զօրպայէ չըգրի , տէօյիւշիւփ գըրլը-
 շըրլար , ասլա ըաճաթին օլամազ . վէ գալ-
 պինին օ էյրէթի Ֆէրաճը՝ Տէր տագիգա
 պօզուլուր : Վէ Ֆիքիրլէրին արզուէրին սէն-
 տէն ուզագ՝ էօլլարընը շաշըրլի , Փըրթընա
 չալգանթըլարընտա , տէօքիւնթիւ արալա-
 ըրնտա սէՓա արամաղա տօլաշըրլար : Վօյլէ
 սէՓանըն մալի՝ փէք պաճալը օլուր . վէ պուլ-
 մասան՝ սանա տաճա քեարլը տըր : Վին պէ-
 լայլա էլէ կէթիրտիքտէն սօնդրա , պին պէ-
 լայլա տա կիւնաճընը էօտէմէլի սին : Վէմի-
 նի պուլաշըգ մալ իլէ էիւքլէտիր , էումուր-
 ճաղը պիլէնճէ կէօթիւրիւրսիւն : Սուսուզ-
 լուզուն գանաճաղընա՝ տաճա զիյատէ ար-
 թար . վէ Տասսէլէրին կէվէլիփ , գուվ-
 վէթտէն տիւշտիւքտէն սօղրա պիլէ , էինէ
 տօյմաղ Ֆիքրին՝ տաճա իսթէր :

Օ իմմէթին ըէտտ էթտիյի սէՓալար՝
 թապիաթին խիլաֆը տըր . էօյլէ սէՓանըն
 էսէրի՝ տէրտ իլէ ուսանճ օլուր : Նագ թա-
 ալա տիւնէայը տա Փազիլէթի տէ , պիր
 թէմէլ իւզէրինէ գուրուփ , պիզլամ զաթի-
 միզէ ույտուրմուշ տուր : Տէրունի միւնասի-
 պէթլէր իլէ ինսանըն թապիաթինէ պաղլա-
 մըշ . պէյնլէրինտէ միւշթէրէք օլան ումուր-
 լէրի՝ պիր նիգամա ըապթ էթմիշ տիր : Վէն
 օնլարը պըրըրըմ տէյէն շաշգըն՝ Տէմսըգըն-
 թըսըն չէքէր , Տէմքէնտի զաթինի իւարապ
 էտէր :

Պաւ մինչև իւզրէ ճան ըլա թէն՝ տուր մայրի ճէնքլէշտիքլէրի եկրտէ, ելպէթտէ եա պիրի եարալանըր, եա օպիրի: Աքիսինս պիրի սրգընթը չէքէճէք օլտուգտան սօնդրա, ելպէթտէ ըիւթպէտէ էտնա, վէ հասսէսի նօգսան օլան չէքէր: Չիւնքի թէնսին տույտուղու՝ շիւմտիքի հալտէ օլան տըր, սրգընթըր թէն չէքէր: Ղան կէչէն վագըրթտա, կէլէճէք վագըրթտա կէզէր, օնլարտան պաճ ալըր. արտընա պագըրի, կէչմիշ սէնէլէրին գարանլըգ կիրտապընա կիրմէք, վէ կէլէճէքլէրի փիշին կէօզիւ էօնիւնէ կէթիրմէք, ճանա մախսուս տուր: Ղանըն սէֆալարը՝ վագըրթլար կիպի, վէ թապիաթին քէնտի կիպի, գաթը չօգ տուր. վէ զէվգի՝ թէնին զէվգինտէն չօգ Ֆերասլըտըր. լաքին աճըսը տա թէնինքինտէն չօգ քէսքին օլուր: Աիւնասըն աճըսը նէ շէքիլ օլտուղունու՝ նիգրիսին աղըրլարընտան պահսէյլէ: Ալի, էյէր ճան էլէ կէլսէ, վէ ինսան շէրիաթի՝ եարամագըն ճէզասընը ճանընա չէքտիրէ պիլսէ, տիւնեատէն սիյասէթ գալգարտը, տար աղաճլարընը տէֆ էտէրլէրտի: Աօյլէ իսէ սէն ճանընը սագլա տա, պագըսընը գըսմէթէ հալալէ էյլէ:

Վագթինին տէմլէրի՝ նապղըն աթմասլըլա սայըլան էօմը՝ էօլիւ տիւր: Վէնտի քէնտիմիզ իլէ տախմա ճէնքտէ օլմամագ իլին, վէ քէնտիմիզի սէվէ պիլմէք իլին, քէնտիմիզի թանըմալըրը: Վնսան իքի շէյտէն եափըլմըշ տըր, իքիսինին մէյլի պիր

պիրինէ պէնդէմէզ : Նան Փաղիլէթէ մէյիւ
լի տիր , Փաղիլէթին կիւղէլլիինի կէօր-
տիւքճէ՝ աշգը արթար . թէնին սէվտասը
պէտխույա տըր . Փաղիլէթէ տիւշմէն նա-
զարլյլա պագար : Սէն էտէսլլի օլսա , խօր-
լանըրըմ սանըր . Տագգընա գաիլ օլսա , սօյ-
ուլուրուլմ սանըր . տօղըուլուգ էթսէ , Փա-
գըր օլուրուլմ սանըր . պիր մէրտլիք էթսէ ,
երգըլըրըմ տէյի գօրգար : Պու սուրէթտէ
թէնին ճանա խասմ օլտուղունու կէօրտիւյ-
իւնլէ , խօրլայա պիլտիյին գատար խօրլա .
եօգ , էյէր զըտ տէյիլ իսէ , իքրամ էյլէ ,
պէսլէ , սիյանէթ էյլէ : Վաքին Փաղիլէթ
էմր էթտիքտէն սօնղրա , Տիչ պագմա աթէշէ
եագ , երթըրճը գուշլարա աթ : Օիրա օ
գանլը գուրպանը էմր էտէն՝ քիշինին քէն-
տիյէ օլան աշգը տըր . թէնի գուրթարմագ
իչին , Փաղիլէթէ իթաաթ էթմէմէք՝ քէն-
տի քէնտիյէ տիւշմէն օլմագ տըր :

Ճիւվագը պէտ խույ տէտիքլէրինէ տիր .
քիշի քէնտի քէնտիյէ օլան մուհապպէթտէ
եանըլմագ տըր քի , եալան սէֆայը՝ սահիհ
տէյի պահալը պահալը եութտուրուր : Փա-
ղիլէթ տէտիքլէրի եինէ օ մուհապպէթ տիր ,
լաքին քէնտի մէնֆաաթինի պիլլիր , քեարը
օլմատըգճա պագարլըղա կիրմէզ : Պու մու-
հապպէթ՝ եարատանըն քէնտի աշգը տըր .
կէրէք պու աշգ , կէրէք ինսանըն կէօրէ պի-
լէճէյի էյլիքլէր , Տիփ եարատանտան սա-
տըր օլմուշ տուր : Սէնիմիղի սէվմէք՝ քէն-
տիմիղէ կիղլի տիւշմէն օլմագ տըր , վէ էլին

ղարաղընտան թէ՛ չլիքէլի տիւշմէնլիք տիր :
 Իչէրիմիզտէ սագլը՝ խանէկիւր տիւշմէն տիր :
 Պիզ օնուէն նէ օլտուղունու գըյամէթ կիւ-
 նիւ թանըյաճաղըղ . կիւնասքեար ատամ
 օնու՝ տօղտուղունա լանէթ օգույուփ , Տիչ-
 լէրի արայաճաղը կիւն թանըյաճագ տըր :

Ելլա՛հ՝ հագգը ինսանըն սօն սաաթինէ
 գօմուշ : Ինսան սաղ իքէն պիր սիւրիւ թագ-
 սիրաթլար , պէտ ամէլլէր արասընտա՝ ճա-
 նը ույուշմուշ օլուր , հագգըն սէս չըգարա-
 ճագ հալի օլմաղ : Ելլա՛հ տիւնեալա-
 ըր եարաթտըղը զաման , օ ճէննէթ մահ-
 սուլու հագ՝ քէնտի ըէյի վէ թէրթիպի օլ-
 տուղու կիպի , շէրիաթլէրինի կէօրտիւյիւ
 զաման տա եինէ ալլահըն ըէյի թէրթիպի՝
 օ օլաճագ տըր : Հագ օ զաման ույանաճագ ,
 սագլանտըղը ճանըն իչինտէն չըգըփ , կիւ-
 նասքեարըն գուլաղընը՝ էօրֆիլ սէտասըյ-
 լա էօթտիւրէճէք տիր : Ելլա՛հ օլուփ , իւ-
 զէրինէ եափըշաճագ : Կիւնասքեարա ազապ
 օլմաղա՝ հագգըն էօրֆիլ պագըղը եէթի-
 շիր . գարըըսընա կէլտիքլէյն՝ իչէրիսինէ թէ-
 սիր էտէր , գալպինի ալթ իւսթ էտէր , վէ
 ճանընը եագար (Բ) : Ելլա՛հ օրէնցիոս , տօսթոււմ,
 զիմմէթին սանա նիսպէթ՝ տիլէ չըգմասընա
 պէքլէմէ : Պու կիւն սէսի թաթլը իքէն , վէ
 սանա ֆաիտէսի օլա պիլլըքէն , նասիհաթ-
 լէրինէ գուլագ վէր : Ելլա՛հ շու տէրսի իաթ-
 ըրնտա թութ քի , ինսանլար հէր նէ գատար
 տէլի եաշասա , իսթէր իսթէմէզ՝ ուսլու
 էօլիւր :

Հ Ա Շ Ի Ե Է

(*) Օ զաման թիւքէնմէզ ինիլթիւէր սրաշար . քիշի
գալպինի ույութմանըն սօնու սուլ տուր , Լօրենցիոս :
Ահրաիյի նասիհաթլէրէ գուլագ վէրմէմէնին ճէզասը
սուլ տուր : Սանա կէլէճէք վագըթտա վատ էթտիյի
րահաթլըգ պէօյլէ օլուր : Էյ Լօրենցիոս , քեամիլլէնմէյէ
տահա վագըթ վար տէյի տուրօւրմուսուն :

(բ) Ճիննէ շէյթանա նէ հաճէթ . հագգըն նուրու
վար , ճէհէննէմօ տուր : Ահրէի սուլ տէրսի մէտրէսէ-
լէրաէ էօյրէթմէղլէր , լաքին ճէհէննէմին ասըլ թարիֆի
սուլ տուր : Սէն քի հագգըն սէսի գուլաղընա կիրմէզ ,
շու սահիֆէյի օգու օգու տա , պիր փէյղամպէրին սէօյ-
լէյիփ , պիր րուհպանըն սանա թէքրարլատըղը Իսսուլու
պէտի « Գուլու Եսսու » դիւիր . Լաի « Գուլու Եօլէմէր Ֆէհ-
վասընա , պիր քէրրէ իման կէթիր :

ՕՆ ՏՕԳՈՒԶՈՒՆՃՈՒ ԿԷՃԷ

Ֆ Ա Ջ Ի Լ Է Թ

Ինսան էվլատրնրն պէտ խույլարրնր
րէսմ էթմէքտէն եօրուլտում. պիր տէ
Ֆաղիլէթ սահիպինի նագլ էտիփ, եօր-
դունլուգ ալայրմ (ա): Սու չիրքին տիւն-
եանրն րէսմինին եանրնտա, Ֆաղիլէթ սա-
հիպինին թասվիրի՝ նէ խօշ կէօրիւնէճէք:
Սիգ քի իշիտիփ հայրան օլաճագսրնրդ,
ճահտ էտին օնլարա պէնգէյէսինիդ:

Ը՛, ճէննէթ մէլէքլէրի, կէլին պանա սիգ
եօլ կէօսթէրին, եէրտէ կէզլիփ կէօյտէ եա-
շայան էօլմէզ ինսանր, վէ տիւնեա եիւզիւն-
տէ գալիյօն միսալի տալղալար իչինէ տալրի
չըգրի, տաիմա եիւզտէ տուրան Ֆաղիլէթ
սահիպինի մէտհ էթմէյէ՝ սիգ պանա եար-
տրմ էտին:

Ֆիքրինի թէն հասսէլէրինտէն էօթէյէ
գալտրր, շու քեամիլ ատամա պագ. եիւ-
րէյի տաիմա րահաթ, գալպինտէ սէվտա
չալգանթըլարր եօգ. քէնտիյի գասավէթէ
ալտրրմագ. քէնտի իւմիտինէ սրղընմըշ, կէ-
լէճէք զամանր գօրգուսուզ կէօրիւր. ասլա
նէ գօրգու քէնտիյի իւրքիւտիւր, նէ գայ-
ղըլ՝ տէրտ էտէր, նէ ճէֆա՝ իւմիտինի քէ-

սէր (բ) : Տիւնեանըն իւզերինտէ կէզէն մուսիպէթլէր քէնտիտէն ուզագ տըր, աթէշլէրի քէնտիյէ տէյմէզ, այաղը ալթընտա սէօնէր գալըր : Տիւնեանըն պու պօշ կիւրիւթիւսիւնէ պագար աճըր, քէնտի ըաճաթինի պօղմազ :

Այիւրէյինին ըաճաթի եիւզիւնտէն պէլի . պագըշընտա վագար վար : Ֆիքիւրլէրի մէլէք կիպի տուրմայրի կէօյլէրէ չըգար էնէր . եարատանընա սէճտէ էթտիքճէ՝ գալպինտէ պիր թաթլը սէֆա տույար : () աշգըլա տուալար սունուփ, եարատանըն քէրէմլէրի՝ իւզերինէ եաղտըգճա, եիւրէյի մուճապպէթլէ տօլար : Վէնտի պաշընա թէնճայէ չէքիլմիշ, եալընըգճա պիր ալլաճ ըլա գօնուշուփ, կէօզիւ քէնտի ճանընտա, սալթճանընըն մասլաճաթինի տիւշիւնիւր : Ֆիքրինին պու աշգ աթէշի իլէ թութուշուր եանար . պիւթիւն զաթինէ պիր ըուճանի Ֆէրաճ եայըլըր ճէվէլան էտէր . պու պալա մէսնէտինտէն կէօզիւնիւ էնտիրիփ՝ տիւնեայէ պագաճագ օլա, փատիշաճլարըն թաճլը պաշընը՝ կիւճ իլէ կէօրիւր . կէօրիւր ամմա՝ փատիշաճը տա, ճիւքմինտէ օլան էսիրլէրի տէ գօյուն սիւրիւսիւ կիպի, պիր գույթու տէրէ իլինտէ գարըշըգ կէօրիւր : Աէքէնտինին օնլարա պէնզէր եէրի օլմատըղընա սէվլինիր իֆթիսար էտէր : Աէլի, օնլարա պագտըգճա, քէնտի Փազիլէթինէ ինանըր, Փազիլէթ էյի շէյ օլտուղունու թանըր, իգըրար էտէր :

Սահիճ Ֆազիլէթէ եալընըզ քէնտի մա-
լիք , ալլահըն սուրէթինի թէքմիլ էտէր ,
վէ թասիասթին պաշլատըզը ազլիմ իշլէր՝
քէնտի Ֆիլիլի իլէ թէքմիլ օլուր : Տիւնեա-
նըն քէամիլ տէտիյի ատամլարըն Ֆազիլէթի
սախսթէ սուրէթ տիր , պիր պոյալը պէտ
խույ տուր . օ իւսթիւնէ պագըլմազ ալլազ
եիւրէքլէրինէ , եիւզլէրինի փէրտէ էթմիշ-
լէր : Այլիք սահիպի ատամ՝ եիւրէյինի ա-
չար կէօսթէրիր . (Գ) ութանաճազ շէյի
եօզ . տօղրուլուգտան էսիրկէյէճէք՝ էյրի
պիւյրիւ դաթմէրլէրի եօզ : Գազաթ սէ-
վապընը կէօսթէրմէզ , ճանընըն խաղինէ-
սինտէ սագլար . վէ օլան սէվապը՝ հիճասլ
փէրտէսի իլէ էօրթիւլիւ օլտուղունտան ,
լայրգ օլտուղու մէտհին նրսֆրնտան մահ-
րում օլուր : Ինսանլարըն մէտհինէ զէմ-
մինէ պի գայտ , քէնտի իթիպարինէ գանա-
աթ էտէր , վէ քէնտի զիմմէթինէ կիւվէ-
նիր : Ա է իզգէթ իքրամ կէօրտիւյիւ հալ-
տէ , ինսանըն ինսանլըղընը էօրթէն զիլփօշ-
լարըն աղըրլըղընա Ֆօտուլլանմազ : () էյ-
րէթի զիյնէթի իւզլէրինտէն աթըրի , քէն-
տի լիյագաթընը ճանընտա արար . վէ ին-
սանտա ինսանտան ալա շէյ կէօրմէզ : Վէն-
տի զաթինէ օլ գատար իքրամը իթիպարը
օլուր քի , քիպրէ իրթիքեասլ էթմէզ :

Տիւնեա ատամընա պիր կիւնլիւք շէրէֆ
եէթիշիր : () նլարըն ճանը՝ շիմտիքի օլանտա
տըր . քէամիլ ատամ հէր Ֆիքրի արար ,
հէր շէյի սօրար . պիր շէյ սլունտան պին սէ-

նէտէն սօնդրա նասըլ կէօրիւնէճէք , պա-
 հասը նէ տէյէճէք , օնլարը թասհիհ էտէր :
 Աէլէճէք զամանլարը կէօզիւ էօնիւնէ կէ-
 թիրիր , վէ հէր շէյին շիմտիքի պահասընը՝
 օ զամանտան պահա էտէր : Հայ հայ . տիւն-
 եայը նէ պի գայտ կէօզ իւլէ պագար : Աէօր-
 տիւյիւ եիւքսէք տաղլար՝ ինտինտէ պիրէր
 զէրրէ տիր : Աիր փատիշահլըղը վէզնէյէ
 գօր թարթար , եէրտէքի թօզուն պիր տա-
 նէսի գատար չէքէր : Տիւնեանըն էն կիւ-
 զէլ շէյի պիր պէտ պուղու տուր , կէօզիւ-
 նիւն նագարընը քէսէր՝ զանն էտէր . վէ
 ճահտ ու զայրէթի կէօզիւնիւ ուզաղա սա-
 լըփ , էօլմէզ շէյլէր կէօրմէք օլտուղունտան ,
 հէման պիր նէֆէս էտէր , էօնիւնտէքի
 պուղույու տաղըտըր : Ալլէր կիւնէշին փար-
 լագ թապլասընա տագըփ , պինասընա հայ-
 րան օլուփ գալտըղլարը եէրտէ , օ իլէրի կէ-
 չէր , եարատանա վարըր , եարատանը կէօ-
 րիւր . . . եէրէ գափանըր , սէճտէ էտէր :
 Այարատանընը սալթ էօյլէ ատամ սէվէր .
 ինսան էվլատընը սալթ էօյլէ ատամ սէվէր :

Տիւնեա ատամլարը՝ գարտաշըմըղը սէվէ-
 րիզ տէյի էօյիւնիւրլէր : Քէնտի մէնֆա-
 աթլարը իչին էթտիքլէրինի՝ վաթան ուղու-
 ըունա տըր տէյի միննէթ եիւքլէտիփ , շէօհ-
 րէթլէրի իլէ՝ տիւնեայէ թէվաթուր էտէր-
 լէր : Անգ շու եալանճըլարա , տօսթումուզ
 տէտիքլէրի ատամը պիլէ սէվմէզլէր : Աիր
 կիւն զահիլ ֆըրսաթըմըղ էլինէ կէչէր տէ ,
 տէվլէթ տէտիքլէրի օյունճագ մալլէրի՝ էլի-

միզտէն ալըրլար տէյի, հէփսինէ տիւշմէն
նազարլյլա պագարլար: Պիր քիւչիւք վէս-
վէսէ իլէ, պիր ճիւզ'ի գրզգանճլըղ ըլա,
տօսթլուգլարը զարազա թէպտիլ օլուր. վէ
օլան թամալարը աճրգմըշ ասլան կիպի, էլ-
տէն գափտըղլարը հարամ ըլա պէսլէնիր:
Խայր, ինսանիյեէթ տէտիքլէրի Փազիլէթ,
սիզ օլմազ, վէ Փազիլէթէ տիւշմէն օլան՝
հիչ պիր թարիխտէ ինսանա տօսթ օլամա-
մըշ: Միւրիւվլէթ իսմի իլէ կէօսթէրտիք-
լէրի ամէլլէր՝ ալչագ գալպլէր մահսուլու
տուր. էօյլէ ատամլարըն միննէթ ինտէն
գօրգ: Վիշի՝ հէր գաչա օլուրսա օլսուն,
պէն գութլու օլայրմ տէր, վէ տիւնեատէ
քէնտիտէն գութլու ատամ օլմատըղընը սա-
հիհ անղլամայրնճա՝ քէնտիյի գութլու սայ-
մազ. օ զաման հասրէթի էօլիւր. գրզգանճ-
լըղ ըրահաթինի պօղմազ, գարտաշլարընա
զարազ էտէճէք սէպէպի գալմազ: Վօրգա-
ճագ էնկէլ էօգ, հէր քէս տօսթ օլուր. էիւ-
րէյի ըրահաթ՝ սէվմէք սէվտասընա տիւշէր,
գալպի մուհապպէթ իլէ տօլար: Վ՛յ էյլլէք
սահիպի ատամ, էյլլէք էտէր՝ էալընըղ սէն
սին: Վէնտի իշինի էյի պիլիրսին, քէնտի
իշինէ մուգայեէտ սին. էլինքինի գափմազա
պագմազսըն, վէ գարտաշընըն իգպալինի
գրզգանմազսըն: Վլլէր նահագ կէօրտիւք-
լէրի իշէ քէօփիւրիւփ գուտուրուրլար, սէն
սապր էտէր չէքէրսին. կէօղլէրինի գալտը-
րրի, ատիլ ալլահա պագարսըն, ասլա աշա-
զա էնտիրիսի, իսաթըրընը էրգանա տիւշմէն

տէյի պագմագսըն : Վ արագ էտէն ատամը՝
տիւշմէնտէն զիյատէ քէնտի զարագը էօր-
սէլէր : Վ էլ-հասըլ Ֆազիլէթինէ քէտեր
էթմէյէն շէյ՝ ըահաթինի տէ պօղմագ : Հայ
հայ . ինսանլարըն զատրի , Ֆէլէյին Ֆըրթը-
նասը , Ֆէլաքէթին սարսմասը արասընտա ,
քիշի էպէտի ալլահըն մէրհամէթինէ սըղը-
նրի ըահաթ էթմէք՝ նէ խօշ շէյ տիր :

Վ աքին օ հագգը՝ մասալա թէպտիլ էտէն
պէտխույ ատամլար , վէ քէնտի իչէրլէրինտէ
տույմատըղլարը , վէ ագըլլարընըն էրմէտիյի
Ֆազիլէթի՝ օլմագ շէյ տիր տէյէնլէր , շու-
հիքմէթի պիղէ տէ կէօսթերսէնիզ նէ տեր-
լէր (Գ) . թապիաթին մէյլինէ գարշը գօյան
քիմ տիր . պու ագըն օլուփ . ագան սէվտա-
լարըմըղը՝ եարատան քէնտի թէրթիպ է-
տիփ , գուվլէթ վէրմիշ տէյիլ մի . ինսան
էվլատընըն թէմէլիզ թէտպիրլէրինի՝ պի-
լէճէ սիւրիւքլէյիփ , ագըն պիհուտէ զահ-
մէթլէրինի թօփրագ ալթընա կէօմէն՝ սէվ-
տալարըմըղըն շիտտէթի տէյիլմի տերլէր :

Վ յ մուհաննաթ կէվշէք ճանլար , օ սի-
զին խայալի զանն էթտիյինիզ աղիմ ատամ ,
օ տա թապիաթին արտը սըրա կիտեր , եա-
րատանըն թէտպիրի իւզրէ եիւրիւր . լաքին
օնուն թութտուղու եօլ՝ սիզինքինտէն այրը
տըր : () նուն կիթտիյի եօլ՝ նէֆսլէրին սէվ-
տալարըն ինսանը չէքիփ չէքիշտիրիփ , աղ-
տըրտըղը եօլ տէյիլ տիր : () ատամ՝ ագը-
նա միւթիւ , ագընըն նասիհաթինէ գուլագ
վէրիւր (Ե) , սէօղիւնէ գարշը կէլմէզ , վէ

ազլընա իթաաթ էթմէտէ Ֆէրաս տույար :
 Վալպինտէ թամնա՝ ըլա հասէտ՝ թաշ ըլա
 չազմագ կիպի , պիր պիրինէ չարփրփի թու-
 թուշմագ՝ նէ օլտուղուն պիլմէզ : Վգլը
 տախմա տուրղուն տուր , շաշըրաճագ շէյի
 եօզ , ազլընա հէր կէլէն՝ փաք վէ սէչկին
 տիր : Շէր պիրինի պիլա դարաղ թէֆթիշ
 էտիփ , հագգ իւզրէ Ֆասլ էտէր : Շիչ պիր
 էթտիյի շէյտէ փիւշմանլըզ պէլասը չէքմէզ :
 Ֆիքրի տախմա բահաթ տախմա պիր գարար-
 տա , բահաթ նէֆէս ալըր : Շէր գուտրէթի
 պիր պիրինէ ույղուն , պիւթիւն էօմրիւ պիր
 այարլը սաաթ կիպի գուրուլու իշլէր : Ֆա-
 ղիլէթէ զահմէթ չէքմէզ . գալպի ալըշըզ ,
 նէֆսլէրինի զահմէթսիզ եէնէր (Կ) : Ֆա-
 ղիլէթ ճանընա եափրշըզ , իգթիզա հիւք-
 միւլէ կէօնլիւնէ էմր էտէր , կէօնլիւ տէ
 թապիաթին մէյլինի իճրա էտէյօրում տէյի ,
 Ֆաղիլէթէ իթաաթ էտէր :

Ճան սրգընթըսը նէ օլտուղուն պիլմէզ :
 () ինսանը ահէսթէ էօլաիւրէն զէհիր՝ բա-
 հաթ էօմրիւնիւ թաճիզ էթմէզ : Վէնտի
 տախմա պիր շէքիլտէ , տիւրլիւնիւն սէֆա-
 սըն չըգարըր : Վրղու էթտիյի շէյի՝ սէնէլէր
 գօճատամագ . պիր եէնի շէյ կէօրիւփ , պիր
 եէնի սէֆա տույմատըղը կիւն ազ օլուր :
 Տիւնեանըն քիւրէսի տէօնտիւքճէ , պիրի
 պիրի արտը սըրա՝ պիր պիրինտէն կիւզէլ , պիր
 պիրինտէն սէֆալի շէյլէր կէօրիւր : Վէրչէք
 սէֆա էտէն՝ էօյլէ ատամ տըր (Է) : Վօյլէ
 ատամըն իզպալի՝ պիր ալթուն թէլ տիր , կիւն-

լէրինին զէնճիրինի փարլագ կէօսթէրիր :
 Աօյլէ ատամ՝ նէ կէվշէք օլուր , նէ տէօ-
 նէք : Ագպալի՝ մէթին Ֆազիլէթ իւզէրինէ
 պինա օլմուշ , պագի վէ փայխտար օլուր : ()
 թէմէլէ տայանրի , տախմա տօղրու , տախմա
 րահաթ տուրուի , գուվվէթինի կէօսթէ-
 րիր : Վէնտիտէն խօշնուտ , տէրունտէն
 քէնտիյէ պէյէնիր , ճանլյլա սէվինիր : Մէր-
 մայէտէ զէնկին , քէնտիյի իտարէ էտէր ,
 վէ զէվզինի չըգարաճագ՝ քէնտիտէ թիւքէն-
 մէզ սէֆալար պուլուր : Վասալլարտա նագլ
 օլան նէրկիզ կիպի , քէնտի կիւզէլլիյինէ ա-
 շըգ , սէֆասը՝ քէնտի քէնտիյի կէօրմէքտէ
 տիր : Տիքրինի տաղըտաճագ շէյլէրտէն
 գօրգար , պիր րահաթ սէֆայէ տալմըշ ,
 պագտըգճա քէնտիտէն խօշլանըր (ը) : Աա-
 լընըգ էօյլէ ատամ ճա՛ր ըճ տէյէ պիլիր , վար-
 լըղընը էօյիւնէ պիլիր : Տիւնքի կիւն իզգէթ-
 լի էօմրիւ թամամ ըտը , կիւնլէրինին սայը-
 սը թէքմիլ օլմուշ ուտու : Աճէլ կէլսէ՝
 հափա հազըր ըտը : Շիմտի պիր կիւն տա-
 հա իլավէ օլտու . . . ծնու տա էվվէլքիլէրին
 Ֆերահըրլա կէչիրիր :

Ղահիլին պօշ վէ զարուր կէչիրտիյի էօմ
 իւր՝ քեամիլ ատամա մալ տըր : Չէր տէ-
 մինէ թիւքէնմէզ գըյմէթ վէրիր . քեամիլին
 կիւնլէրի պիր նատիր շէյ տիր , սայըսը էք-
 սիլտիքճէ՝ պահասը արթար . հէլէ սօն սա-
 աթինէ հիչ պահա օլմագ : Այ փատիշահ-
 լար , սիզ ծնու սաթըն ալմաղա՝ թաճլար
 թախթլար վէրիրսինիզ , լաքին տիւնէայը
 վէրսէնիզ , պահասը տէյիլ տիր :

Արիտալիքտէ՝ քեամիլ ատամ գատար էօյ-
 իւնէ պիւլէն վար մը (Բ) : () պիւլէր էճէլ իլէ
 կիւլէշիր , լաքին պէտ խուլարա եէնիլիր :
 () նլարըն եիյիտլիյի սալթ ճէնք մէյտանըն-
 տա տըր . ծնլարը զայրէթէ կէթիրէն՝ շան
 շերէֆ խիւլէասը տըր : () խիւլէա կէջիփ տէ
 քէնտիլէրինի թասրիք էտէճէք շէյ գալմա-
 տըգլայն , օ եիյիտլէր տէ գալմաղ . ինսան
 զաիֆլիյի մէյտանա չըգար : Ա քաքին Ֆաղի-
 լէթ սասիպի ատամ՝ ասլա զայրէթտէն
 գալմաղ , գարարընը շաշըրմաղ , նէ սէֆայէ
 եէնիլիր , նէ ճէֆայէ ալթ օլուր : Տին՝ քէն-
 տի հագգընա , էճէլ գուլուսունուն աղղընա
 պիր քէօիլիւ պինա էտէր . էճէլին գօր-
 գունճ կիրտապընը էօրթէր , վէ պու տիւն-
 եայլա ախրէթ գըրսընը պիր պիրինէ պի-
 թիշտիրիր : Ա օյլէ ատամ՝ էճէլին իւզէրի-
 նէ , թանղըր կիպի պիր հիւքամ էտինմիշ
 սանըրսըն . էլինտէ թանղըր գուտրէթի
 վար , հէր իսթէտիյինի եափար . հէր շէյէ
 տայանըր , հէր շէյէ կիրիշիր , վէ արգասը
 եէրէ կէլինճէյէ գատար ճէնքլէշիր ծն-
 տան սօնղրա գօլունտաքի գալգանըն իւզէրի-
 նէ Էէնպիժ տէյի եաղըլըր : Ա օյլէ փէհլիվա-
 նըն էօտիւլիւ ալլաս տըր . վէ էճէլ՝ զայրի-
 լէրի էօլտիւրիւրքէն , պունու էօլմէղ էտէր :
 Այալգ՝ պէն տէ ծնուն կիպի էօլէյտիւմ տէյի ,
 քէնտիյէ տարօս օգուր : () Նուն կիպի էօլ-
 մէք իսթէրսէն , ծնուն կիպի եաշա . . . պու
 քէօշէյէ կէլինճէ , հէր քէս տուրուր տիւ-
 շիւնճէյէ վարըր :

Այս պօշ ատամ, շու նագլխմտէ՝ քէնտի
 թասվիրինի կէօրտիւնմիւ : Անին միւշէվ
 վէշ կէօնլիւն հիչ պիր շէյտէ գարար էտէ
 մէզ : Վիւ շէյտէն պիր շէյէ, պիր արզուտէն
 պիր արզույէ տէօնէր եաթըր, նաֆիլէ զահ
 մէթ չէքէր, հիչ պիրինտէ զէվգ պուլամազ
 սըն : Վըսմէթինէ տիւշէն՝ ճան սըզընթը
 սը տըր : Քահաթըր սէնի սօգար, վէ ճա
 նընըն սըզընթըսընա՝ հէր նէ էթսէն նաֆի
 լէ տիր : Վէք թէսիրլի սէֆալարա միւհ
 թաճ սըն : Հասէլէրին էօյլէ ույուշմուշ տուր
 քի, տէլիլիքտէն զայրի շէյտէն չէշնի ալմազ
 սըն, վէ պէտ խույ զօրու օլմատըրգճա՝ հիչ
 պիր շէյ տույմազսըն : () սախթէ տէմին
 տէվլէթին սէնին տէյիլ, հէփ էյրէթի տիր :
 Անն օ մուհայեէր տէմի տէվլէթի՝ ասլա բա
 հաթ գուլանամազսըն : () սէնին տէմ տէվ
 լէթ տէտիյին էյրէթի շէյ՝ օրթատան գալգ
 տըրգլայն, սէնին տէ տէվլէթին էլինտէն կի
 տէր : () պիր թազէ պալըգ տըր՝ էլինտէն
 գայար • պիր պիրինէ ույմազ, պիր պիրինէ
 եափըշմազ, պին փարչատան պիր շէյ տիր
 քի, արալարը պօշ օլուր : Անն սէֆիլիյինէ
 էօրթիւ էթմէք իսթէտիյին շէյ՝ տէլիլիք
 մէքիյի իլէ տօգունմուշ պիր մասգարա փէր
 տէ տիր • Ֆէլէյին ըիւզկեարը էստիքճէ՝
 թէլէրինի տաղըտըր, պիր պիր ալըր կի
 տէր, սէնի չըր չըպլագ՝ տէօնէք Ֆէլէյին
 էլինէ պրաքըր : Աննի գապիլ՝ կիպի, տիւն

1 Կայէն :

Եա եիւզիւնտէ սէֆիլ վէ տերտիմէնտ՝ սեր-
սերի կէզտիրի, քէնտինտէն քէնտին իքրաս
էտէր, գաչար եաթըրսըն : Սանա տէվլէթ՝
տէրտին սիրինտէն գուրթուլուի, օսիրինէ
ուղրամապ օլուր :

Ընձագ ինսան էվլատընըն գըսմէթինի
աճըլի, իգրար էտէլիմ քի, սու սիւրկիւն
էէրինտէ՝ իւմիտտէն զայրի կիւվէնէճէ յիմիզ
էօգ, վէ ճէնքլէշմէյէ միւհթաճ՝ օլտուղու-
մուզ միհնէթ կիւնիւնտէ, Փազիլէթ սահի-
սի՝ սազը քէրրէ պուլուտու հավա կէօ-
րիւր . լաքին օնլար կէչիճի պուլուտ տուր,
արատա սիր կիւնիւնիւ պուլանտըրսա սիլէ,
կէճէ կիսի գարարտամազ : Տիւնեատէ րա-
հաթ էթմէնին սըրըր՝ տիւնեանըն էյլիքլէ-
րինէ կէօնիւլ վէրմէտէն՝ զէվգինի չըգարմապ
տըր, սօշ սէֆալարընա սի գայտ օլմապ
տըր, Փէլաքէթէ սասըր էթմէք, վէ տէրտ
սէլա արասընտա սիլէ՝ եիւզիւ կիւլմէք տիր :
Փազիլէթ սահիսի ատամը՝ սու տէրսին
իճրասը եափար (թ) :

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(*) Գալսիմ կէօլէրէ մէյիլլի, թէքմիլէն օլ թարա-
ֆա տօղրուլուի, քէնաիմի եըլտըղարա տօղրու տիւր-
թէն իլգայէ պրագըրմ :

(Բ) Զիրա օնուն ինսանա օլան մուհասէթինի՝ հագ
վէղնէ իլէ իտարէ էտէն՝ քէամիլլէք տիր . վէ տիւնեատէ
տիւնիւմէտիլի սաղարըն՝ ախրէթէ միւթաալլիպ օլան-
լարը սալա կէվլէմէզ :

(4) Էօրթիւնտիւյիւ իրի եափրագլար՝ քէնտինին տիւշմիւշ օլտուղունու խապէր վէրտիյի եկրտէ ելնէ փաքլիյի ջրջըպլագ կէօրիւնիւր :

(7) Պու էօլմէզ ատամը հասըլա կէթիրէն՝ նասըլ աղաճ տըր : Օ պու տիւնեանըն թարլալարընտա պիթմէզ : Սէն օ աղաճը տօղրա թէշրի՛ն էյլէ , պագ ջիշէյինէ թաւաճճիւպ էտէճէյին գալըրմը :

(Է) Գանատլարըն կէրմիշ՝ գարթալ գուշու կիպի , հէր սէվտասը էպէտիլիքտէն ղայրի թարաֆա ուշմազ :

(Ը) Տօսթլարը մէլաիքէ՝ կէօքտէն էնիփ , մուպարէք աթէշի գալպինտէ պէսլէրլէր :

(Ե) Քէմալիյէէթին էն ալասը՝ տէվլէթին էն աղիմի տիր . ֆաղիլէթտէ նէ խօր , նէ ճիւղի , վէ նէ լէզզէթսիզ շէյ վար : Ագլըն հիւքմ էթտիյի՝ թանղըրըն էմրի տիր տէյի միւլահագա օլունտուգտա , գատըր ալահըն էմրի՝ էն ճիւղի իթաաթըմըղը նէ գատար պիւյիւտիւր :

(Ը) Տիւնեանըն էն աղիմ սէֆասը մութլուլուղուն իլք տէրէճէսինէ պիլէ վարամազ : Օնլարըն լապըթասըզ սէվինճինին պահասը՝ կէլէճէք վագթին իգպալինի իթիրտիքլէրի տիր . լաքին պունուն սէվինճի՝ օ իգպալին փէհի տիր . — պէնիմ սահի՛ն էօմրիւմ տահա պաշլանմըշ տէյիլ տիր տէյի , սալթ պու սէվինէ պիլիր :

(Թ) Էյէր լօրէնցիոս պիր ճէսուր վէ եէնիլմէզ ղայրէթ սահիպինտէն ղայրիսինէ պէյէնմէզսէ , ֆաղիլէթի օլան ատամըն ղայրէթի՝ հիշ գօրգու պիլմէզ : Ֆաղիլէթ սահիպինին ղայրէթի՝ նաղարը գըսսա խալգըն կէօզիւնիւ գամաշտըրան՝ տիւնեա պիւյիւքլիւյիւնտէն ալա իւճրէթլէր իւմիտինտէն հասըլ օլուր :

(Ժ) Բահաթըն թէմէլլէրի պունլար տըր . լաքին պու մէրալիք տէրսլէրինի՝ սէն ամէլէ գօմաղա ալըշըգ տէյիլ իսէն , պու թէմէլլէր սէնտէն չօղ ուղագ տըր :

Ե Ի Ր Մ Ի Ն Ճ Ի Կ Է Ճ Է

Կ Է Օ Յ Լ Է Ր

ԱԼԼԱՀԸՆ ՎԷ ՃԱՆԼԱՐԸՆ ՎԱՐ ՕԼՏՈՒՂՈՒ

Պիր եօլճու ատամ՝ պիր ուզուն վէ զահմէթ լի կիւնիւնտէ արատրղը դօնաղը պուլամայրի , ագչամ օլտուգտա , իլք րասթ կէլտիյի գուլիպէյէ գանաասթ էտէր : Մահզուն վէ միւքէտտէր՝ իչէրի կիրիր . իպթիտա օնաֆիլէ չէքտիյի զահմէթի՝ ֆիքրինտէ կէգտիրիր . սօնղրա րասթ կէլտիյի թէսէլլա օլլաճագ շէյլէրէ գանաասթ էտէր . օ տիւշիւնճէլէր իլէ պօշունա չէքտիյի զահմէթլէրի ունութմաղա պագար : Այգուսու պասրի , կէօղլէրին գափայրնճայա գատար՝ տէֆիղամ էթմէք իչին թիւքքիլէր օգուր : Վէնտէ օնուն կիպի էօմրիւն թագսիրաթլարրնտան , տիւնեանրն տէլիլիքլէրինտէն եօրուլուի , միւտտէթիմ նիհայէթինտէ՝ իւմիտլէրիմին պիհուտէ օլտուղունա իլղամ օլուի , աղրպէթ քէնտի էտնա տամրմ ալթրնա չէքիլտիմ : Շիմտիյէտէք պէնի տէրտլի էտէն արղուլէրի թէրք էտիփ , պու սրղընտրղըմ էէրտէն չըղմայրմ տէյի նիյեէթ էթտիմ :

Վէ արգու եթտիյիմ էպէտի ըահաթ ույ-
գուսու՝ կէլիփ կէօզլէրիմի դափայրնճայա
գատար, էօմրիւմիւն ադշամընը շազ եիւ-
րէյիլէ կէչիրմէք իչին, պէճիտ վէ Ֆաիտէլի
թիւրքիլէր օգույայում: Վիսթիյարլըղըն դա-
լիմ տէրտլէրի վար, լաքին պէնիմ աշգըմըն
թիւրքիլէրի՝ օ տէրտլէրի խաֆիֆլէտիր:

(*) Տիւնեայը կէօզտէն կէչիրտիմ: Վա-
լան, դաֆլէթ, վէ տէրտ պէլա ինսանըն փի-
չինէ տիւշմիւշ, սյու էզիյեէթլի էօմրիւնիւն
հէր տէմիւնտէ՝ իւսթիւնէ եիւրիւյիւշ էտիփ
պասարլար, գուրթուլմաղա նէճաթ էօգ:
Տօսթ լարըմըն էօլմէսինէ՝ եիւրէքտէն կէօզ
եաշը տէօքտիւմ: Վճըյա պիր հալալ էօլչիւ
գօտոււմ, հագ սէվլինճին թարիգինի կէօս-
թէրտիմ: Վարատանըն մուհապպէթ հիք-
մէթ լէրինի պէյան էթտիմ: Վտիլ հաքիմ՝
ինսանլարըն շէրիաթին կէօրմէյէ, ատալէթ
փօսթոււնտա օթուրմուշ կէօսթէրտիմ: Վն-
սանա՝ էօլմէզ օլտուղոււնու իսպաթ էթտիմ:
Պու սիւրկիւն եէրինտէ ըահաթ եաշայրի,
պիր կիւն իւմիտտէն տէվլէթէ կէչմէք իչին,
իման կէթիւրէճէյիմիզ հագ մատտէլէրի, վէ
իճրասընա մէճպուր օլտուղոււմուզ Ֆազիլէթ-
լէրի, մուխթասարճա՝ պէյան էթտիմ: Վօմ-
րիւմիւն սյու մէնզիլինտէն աշգըմ պիր միգ-
տար էյլէնիփ, չալըշա չալըշա վասըլ օլտու-
ղոււմ տէրէճէտէ տուրուր, կէչտիյիմ սարփ
էօլլարա կէօզ կէզտիրիր, վէ ախրէթէ կէօզ
մէյէ թէտարիք կէօրէճէք վագըթ տըր
տէյի, պասիրէթիմ խապէր վէրիր: Վէրչի

մէնզիլիմ օլ գատար ուզուն տուր քի, աշգը մըն զաիֆլիյինէ կէօրէ՝ տաճա կիտէճէք չօդ եօլում վար . լաքին մէշադգաթըմըն նիճայէթինէ եագըն վարըյօրում տէյի թէսէլլա պուլուր, սէվինճ՝ տույարում . օ ըաճաթլա նաճադըմ սաաթի տիւշիւնտիւքճէ՝ Ֆէրաս էտէրիմ: Պի այնիճի պիր դայրի եօլճու, եօլ եօրդունլուղոլլա սօլույարագ պիր թէփէճիյէ չըգար, տուրուր էթրաֆընա կէօզ կէզ տիրիր, աշտըղը տաղլարա տէրէլէրէ պագար, կէչտիյի չայլարա օվալարա օրմանլարա պագար . եօլճուլուգտանն ուսանմըչ, վաթանընը տիւշիւնիւր . ազըլը Ֆիքրի էվինտէ, տաճա կիտէճէյի մէնզիլի տիւշիւնտիւքճէ՝ սապըր թիւքէնիր, աշգը արզուսու արթար: Ղ՛ճ վաթանըմտան պիր տաճա չըգմայըմ, ալլաճ ճանըմը օնտա ալսըն տէյի, քէնտի քէնտիյէ շարթ էտէր:

Պէն գասավէթտէ փէք իզըար էթտիմ: Ղաճագ շիքեայէթլէրիմլէ թանդըրըլ փէք չօդ թաճիզ էթտիմ: Ղաքին ագըպէթ եիւրէյիմ թէպտիլ օլտու . գաղայէ ըիզա վէրիփ, տէրտ իչինտէ կիւլիւմսէմէյէ ալըչտըմ: Ղ՛յ գալպիմին նէշասը, մագամընը թէպտիլ էյլէ . շիմտիյէտէք տէրտլի պէյթլէրիմլէ իչլէտիյիմ գապաճաթի՝ պունտան սօնդրա թէսէլլա կիւֆթէլէրի իլէ էօտէյէճէյիմ: Ղաքին շիմտէն սօնդրա իխթիյարլըգ՝ գուվլէթիմի քէսմիչ, սէվտալարըմ ճէփ գալմըչ, եիւրէյիմ սօումուչ՝ տիւնեատէն չէշնի ալմագ օլմուշում . գուտրէթլէրիմ

հէփ իփրանմըշ, տօսթլուղա վարընճա կէվ-
 շէմիշ. էճէլ՝ տօսթլարըմը պիր պիր գուճա-
 դումտան ալըփ, շիմտի պանա տա էլ ուզա-
 տաճաղը դաման, ա՛հ ազիզ կէճէ, շու գալ-
 պիմտէ քիւլ օլուփ, արատա պիր ուֆաճըգ
 գըվըլճըմ աթան աշգ աթէշինի՝ սէն էէնի-
 տէն թութուշտուրա պիլիրմիսին: Պու
 պէյթլէրիմէ Ֆիքրիմէ կէլիփ սէօյլէտիյիմ
 կիւֆթէլէր՝ հէփ սէնին իլհամլարըն տըր:
 () Թէնհա սաաթլարտա ինսանլար թաթ-
 լը ույգուտա իքէն, պէն սէնինլէ ույանըգ
 տուրոլրտում: Վ է պու անէ գատար՝ սէն
 հիւրմէթլի հուզուրոնլա պէյթլէրիմէ մի-
 լին օլմուշ, պանա եարտըմ էթմիշ իքէն,
 պէն տահա սէնի մէտհ էթմիշ տէյիլիմ:
 Վ՛հ, պու ազիմ պօրճումու էտա էթմէյէ,
 աշգըմա պիր հիմմէթ տահա էյլէ: Վ է սիզ
 Ֆէլէյին չարիւլարը, սուլթանընըղա վաճիպ
 օլան իքրումը՝ լայըգ իւզրէ էթմէյէ, ահէն-
 կինիզ իլէ պանա սիզ եարտըմ էտին: ()ն-
 տան սօնդրա շարգիմի ասար, թա մէլաիքէ-
 նին ահէնկի իլէ մէզարտան ույանըփ, պէն
 տէ պէյթլէրիմի օնլարըն իլահիսինէ գաթ-
 մայընճա, էլիմէ ալմամ: Վիսթիյարըն օ-
 րահաթ էտէճէյի՝ տերտ միհնէթ կիրմէզ
 եերտէ, կիւնահըն էճէլին կիրէմէյէճէի՝
 կէճէ պիլմէզ գութլու եերտէ, շիմտիքի սօ-
 լուգ գըվըլճըմ կիպի կէօրիւնէն երլտըղար՝
 օրատա տըր քի, գըյաստէն աշըրը՝ պիրէր
 կիւնէշ օլուփ, կէօզ ալըր նուրլարընը հէփ
 պերապէր՝ ինսան էվլատընըն կէօզիւնէ սա-
 չաճագլար:

Մէն, սէն, էյ վազարը կէճէ, ալէմին ու-
 լու աթասը, կիւնիւն կիւնէշինտէ էվվէլ
 տօղմուշ, կիւնիւն կիւնէշինտէն սօնդրա տա-
 հա եաշայաճագսրն, մախլուգաթըն հէփի-
 սի, կէրէք էօլէճէքլէր, կէրէք էօլմէյէճէք-
 լէր, հէփ սանա իհթիրազ ըլա պագար :
 Մէն սէնին մէտհինի նէրէտէն պաշլայրմ,
 նէրէտէ պիթիրէյիմ : Մէնին գարանլըգ եիւ-
 զիւն՝ փարլագ երլտրզլար ըլա տօնանմըշ,
 կէօլկէլի պուլուտլար գաթմէր գաթմէր գա-
 պարրի, սանա իշլէմէ գաֆթան օլմուշ,
 կէչտիյին եէրտէ էթէքլէրին մէվճ մէվճ
 տալղալանրի, կէօք գուպպէնին եիւզիւնէ
 եայրլըր : Վ՛յ կէճէ, թապիաթտէ սէնին
 գույթու աղամէթին կիսի հէյպէթլի վէ
 թէսիրլի շէյ եօգ տուր : Միննէթտար աշ-
 գրմըն՝ սանա պէյթլէր պօրճու վար : Շիմ-
 տիյէ գատար ետղտրղըմ շէյլէր՝ սէնին մէտ-
 հին իլէ թէքմիլ օլաճագ : Շիմտիյէտէք
 ըէսմ էթտիյիմ մատտէլէրին իւզէրինէ,
 փիւսքիւրմէ երլտրզ իշլէնմիշ՝ պիր գօյու-
 ընք փէրտէ շէքիփ, կիւֆթէմի թամամ
 էտէճէյիմ :

Հայ հայ . ինսանըն մէտհինէ շայէսթէ՝
 պունտան զիյատէ նէ վար : Ղէննէթտէ մէ-
 լէքլէր տիւնեանըն եարատրլըշընր օգուր .
 պիզ տէ պիր կիւն օնլար ըլա պէրապէր օ-
 գույաճաղըմըղ աղիմ իլահիյի՝ տիւնեատէ
 իքէն պաշլայալըմ : Ղէննէթին տէվլէթինէ
 նախ օլտուգտա, սէֆասընա տայանա պիւ-
 մէյէ՝ հասսէլէրիմիզի պունտան զայրի նէ ի

Լէ հազըրլայա պիլիբիզ : Հագ թաալա քէն-
տի ազամէթ ինի ինսան էվլատընա կէօսթէ-
րէճէք օլմաղլա , նազարընա գուվլէթ վեր-
մէք իչին , իպթիտա պու տիւնեատէ օլան
հիքմէթ լերինի կէօղիւ էօնիւնէ գօր , պիւյ-
իւք շէյլէր կէօրմէյէ՝ կէօղիւնիւ ալըշտըրըր :
վէ պիր կիւն անի անսըղ կէօրէճէյի տէվ-
լէթին սէվինճինտէն քէնտիյի շաշըրմամագ
իչին , Ֆիքրինի շիմտիտէն պալալէրէ գալ-
տըրըրի , իգթիղա էտէն գուվլէթի քէսպ
էթսին տէյի , ճանընը թաաճճիւպ էտէ-
ճէք շէյլէրէ ալըշտըրըր : Իսթէր քի ինսան
կէօյէ պագտըրգճա , քէնտի հուզուրուտա
էպէտէն միւթէհայեիր օլուի , էտէճէյի ի-
պատէթէ ալըշմըշ օլտուն : Ղանըմըղ տիւն-
եատէ նէ գատար ալա օլուրսա , ճէննէթտէ
օլ գատար տէվլէթ էտինիլ , օլ գատար
սէֆա կէօրիւր :

Վ՛ կէօյլէրին փատիշահը , ինսանա տէվ-
լէթ՝ սէնի կէօրէ պիլմէք տիր , ինսանըն
գալպինտէ՝ ճիհանըն պօշ պրագտըրըր էօլչիւ-
սիւզ եէրի՝ եալընըղ սէն տօլտուրուրսուն :
Յեսսէնին էվլատը՝ կէճէնին պու աթէշ-
լէրինէ պագըրի , քէնտիյի թաթլը աշգա ալ-
տըրտըրըր զաման , տիլինի սէն աչտըն , էլին-
տէքի սանթուրա՝ սէն ահէնկ վէրիի , ճէն-
նէթին մագամընա ույտուրտուն : Պէն տէ
պու կիւն եարաթտըրըն շէյլէրին էն ալասը-
նը թարիֆ էտէճէյիմ . ճէսարէթիմէ սէն

1 Տավուտ փէյղամպէր :

Եարտում էյլէ . ճանրմը տիւնեանն Տուտու-
տունտան էօթէյէ կէօթիւր . աֆիթապըն
Տիւքմ էթտիյի թէնք տաիրէտէն տիշարը
չըգար . վէ գալպիմի տիւնեանն պու քէօ-
շէսինտէն գալտըրըի , ինսան էվլատընն
վարամատըղը Ֆիքիրլէրէ կէօթիւր : Մէվ-
ճուտ օլան զաթլէրին Տէր տէրէճէսինի տէվը
էթմէնին Եօլունու պանա թալիմ էյլէ քի ,
սէնին օլ թախթըն թէմէլինտէն պաշլայըի,
տէրէճէ տէրէճէ սանատէք չըգա պիլէյիմ :
Թապիաթին Եէքիւնինէ՝ սաՏիպինին նա-
զարըլա պագմայը պանա էօյրէթ , վէ պու
զայիֆ զիՏնիմի՝ կէճէնին պիր Եըլտըղը կի-
պի փարլաթ : ՄլաՏի . ճանրմտա տույտու-
ղում՝ սէնին թէսիրին մի տիր : Ֆիքրիմին
տիւշիւնճէլէրի՝ պու գարանըղ Եէրտէն տի-
շարը , էպէտի նուրմու սաշաճագ :

Մյ լորենցիոս , կէճէ սէն տէ ույանըգ
տուրույօրսուն , ամմա Փաղիլէթ իշլէմէք ի-
չին տէյիլ : Մվվէլքի պէյթլէրիմտէ սէնին
խայրըն իչին Եէրիփ զէմմ էթտիյիմ թա-
մա , վէ տիւնեա սէֆասը , էօյլէ զալիմ Տիւք-
իւմտարլար տըր քի , գուվվէթինի քէստիք-
լէրի Եօրղուն գուլլարընա՝ պիր ըաՏաթ ույ-
գու ույութմաղլար : Մէն օնլարըն ագլընա
ույմուշ , կէճէնին վէ կիւնտիւղիւն նիզամը-
նը՝ խաթըրլարը իչին ալթ իւսթ էտէյօրսուն .
սէնի՝ տիւնեանն օպիր Եիւղիւնտէքի ատամ-
լարըն սըրասընա գօմալը . սէն մէքրուՏ էթ-
տիյին կիւնիւ՝ կէճէնին Եարըսընտան պաշ-
լայօրսուն , վէ կիւնէշ տօղալքէն՝ սէնի է-

տէպսիզլիյինին պիթմիշինտէ պուլույօր . կիւն տօղտուդտան սօնղրա ույգույա տալար սրն , էօյլէնին ըսրճագ աթէշի՝ սանա կիւնէշին սապաս շէֆագը տըր : () հալ իլէ պիր կիւնաստան պիր կիւնասա սէյիրտիփ կիթտիյին զաման , պիր տէ էյլէն նէֆէս ալ . վէ էյէր պագմաղա ճէսարէթին վար ըսա , կէօզլէրինի պիր քէրրէ գալտըր , օ խաթըրընը երգտըղըն կէօյլէրէ նազար էյլէ : Պաշըն իւզէրինտէ միւնագգաշ շէօքէրթմէ թավան իսթէրսէն , վէ պինլէրճէ պին գանտիլ՝ զէր նիշան նագըշարա գաթըլմըշ՝ պիր միւզէյէէն գուսպէ իսթէրսէն , վէ շու սէֆիլ հալինտէ զէվգ սէֆա արայրի , կէճէնին գարանլըղընտա օլան սէֆայա հէվէսին վար ըսա , կէլ , շու ալլաս եափուսու գուսպէնին ալթընա կիր , կէլ : () նուն կիպի հայրան օլաճագ սէֆալարըն չօզլուղունու նէրէտէ պուլաճագսրն . սէն սաղլըղընա քէտէր էթմէտէն , մալինի թէլէֆ էթմէտէն , շանընա քիր կէթիրմէտէն , օնլարըն զէվգինի չըգարա պիլիրսին :

Վֆիթապըն շիրին գըզգարընտաշընա՝ պագ . գարընտաշըմըն շէֆագլըլա գամըշմըշ կէօզլէրինի՝ պէնիմ հազիմ նուրումա շէվիր տէյօր : Պունուն նուրու՝ աֆիթապըն շաֆգընտան թաթլը տըր , փարլար , լաքին կէօզլէրինի ինճիթմէզ : Վէնի՝ քէնտի ֆաիտէն իչին , քէնտի ֆերասըն իչին , քէամիլլիյէ տավէթ էտէր : Վէօզլէրինի գամաշտըրըփ , նազարընը քէսմէզ , իլլա ըշըզ վէրիփ , կէօյ-

Լերին տաճա իչերիսինէ պագտըրըր . օ թիւ
 քէնմէզ նուրանի օլալարա սէնի սաճիպ է-
 տեր . օլ Տիքմէթ Լերին փերտէսին գալտըրըրի,
 կիւզէլլիյինի կէօլկէ ալթընտան տաճա թէ-
 սիրլի կէօսթերիր : () Նուն նուրու՝ անձագ
 կէճէ վագթինի պէլլի էտիփ կէճէնին վա-
 գարընը կէօսթերմէք իչին , Տալալարա պիր
 տօնուգ փերթէվ սալար :

Հայ Տայ . տերեալերին աղըր սույունու՝
 թերթիպ իւզրէ կեաճ եիւքսէլտիփ , կեաճ
 էնտիրէն քէվքէպ , վէ կեաճ դարայը պաս-
 տըրըրի , կեաճ տերեայէ չէքերէք՝ տէվրի
 տաիմ իլէ սուլարընը փաք սուղլայան քէվ-
 քէպ , պիր ճանը տիւնեատէն եուգարը գալ-
 տըրըրի , կէօյլերէ տօղրու չէքէմէյէճէք
 մի (Բ) :

Ալլ լօրենցիոս , կէլ գալպինի գըղտըր :
 Ալլ , թամանն սէնի զէնձիրլէյիփ , էղլիյէէ-
 թէ գօտուղու՝ շու տար եերտէն կէօնլիւնիւ
 գալտըր : Ալլ , տիւնեա սիճըինտէն քէնտի-
 նի խէլաս էյլէ . վէ պիւյիւքլիւք սէվտասընը
 պաստըրաձագ պիր դայրէթ լի ճան կէօսթեր :
 Ալթուն տէտիյին շէյի՝ պիւյիւքլերէ խաքի
 փայ օլուփ տիլէնէն միւրթէքիպ ճանլարա
 պրագ : Ալլ կէլ , մալի ճէննէթին աչտըղը
 էպէտի մատէնլերտէ արա : Ալլ տէմիրինի ,
 տիւնեա գըրսընտան այրըլ , սանա գլաղուզ
 պէն օլայրմ . շու գըրսըր եօգ , տէօքիւնթիւ-
 սիւ եօգ , կէօք տերեասընտա , արտըմ սըրա
 կէլ : () տերեատէ սէնի եօլունտան ալը
 գօյաձագ՝ նէ տիւշմէն րասթ կէլիւրսին , նէ

Ֆրրթընա : Պիր տաճա տիւնեատէ կէզ-
տիյին ուզուն եօլարը էօյիւնմէ , զիրա սէն
տիւնեատէ տաճա աճէմի սին : Վաչըն իւս-
թիւնտէ թապիաթին քէնտի էլիլէ չիզիլ-
միշ՝ էօլչիւսիւզ խարթայէ պագ : Ղանըն
կէչէճէյի եէրլէր օնլար տրր : Վէլ պու եա-
րատրլմը թեաինաթին չէվրէսինի պիլէմճէ
տօլաչմաղա պաչլա տա , սօնդրա թէքրար
տիւնեայէ տէօնէրսէն , շիմտիյէտէք հարէմ
տէն տիշարը չըգմըլ օլմատրղընը՝ օ զաման
իգրար էտէրսին : Վիշի քեաինաթին եէք-
իւնինի կէօրմէտիքճէ , հիչ պիր շէյ կէօր-
միւշ տէյիլ :

Վէլ իմտի պագայրմ ազատ օլտունմու ,
էյի թամարն սէՖիլ գուրպանը , զէնճիրլէ-
րին գըրըլտըմը : Վէլ զէմանէ պրօմէտէօ-
սու՝ , կէլ սէնինլէ վարալըմ , կէօյլէրին ա-

1 Փուլթիէրէսթլիք մասալարընտա նագլ օլունուրքի,
պրօմէտէօս տէտիքլէրի ասամ՝ քէնտի էլի իլէ պիր ին-
սան եափաճագ օլտու : Տէօրթ էնասիրտէն պիրէր միգ-
տար ալըփ , պիր պիրինէ գարըշտըրըփ , պիրէր միգտար
տա ճան գուարէթլէրի , ճան սէվատալարը գաթտը .
հաթթա շուարա գալլինճէ՝ եիւրէյինի պիր գաչ հայ-
վանըն եիւրէյինտէն եօլուրտու . թամլանըն գօրգագլը-
ղընը , թիլքինին հիլէքեարլըղընը , թաուսուն քիպրինի ,
գափլանըն եըրթըճըլըղընը , ասլանըն գուվլէթինի
եաուզուղունու պիր եէրէ կէթիրափ : Վէ պու եափ-
տրղը ասամը , իլիմ վէ մարիՖէթ փուլթու տէյի թա-
փընարգլարը աթենաս նամ փուլթուն հուղուրունա կէօ-
թիւրափ : Փուլթ պագըփ իֆրաթ պէյէնտի . վէ պու-
նու թէքմիլ ինսան էթմէյէ՝ փուլթլարտա հէր նէ վար
լսա ալը վէրիրիմ տէտի : Լաքին պրօմէտէօս փուլթլար-
տա օլանը պէն կէօրմէյինճէ , եափտրղըմ ասամա միւնա-
սիպ օլանը պիլէմէմ տէտիքտէ , աթենաս փուլթ՝ պունու

Թէշինի՝ կիւնասարգձա՛ չալալում, վարալում
Ֆէլէյին մեշ'ալէլէրինտէն Ֆաղիլէթ ալէվի
ալալում:

Ֆիքրինի պու հավալարտան էօթէյէ՛ է-
նասիրին պիր պիրի իլէ ճէնքլէշտիյի եէրտէն
եուգարը գալտըր: Արաղմուրուն խազինէլէ-
րինտէն, տօլունուն մաղազէլէրինտէն, վէ
փիւսքիւլ փիւսքիւլ էնէն գարըն՝ սօուգ օվա-
լարընտան եուգարը գալտըր: Շ խմէյին
թութուշտուղու աթէշլիյի, երլտըրըմըն էյ-
րի պիւյրիւ օգլարընըն տէօյիւլտիւյիւ օձալը՝
կէրիտէ պրագ . Ֆըրթընալար ուՖագ իքէն՝
պէշլիքլէրտէ սալլանըի, սէսսիզձէ պիւյիւյ-
իւի, գանաթլարընա գուվիլէթ վէրէձէք
վագթէ պէքլէտիքլէրի՝ ըիւզկեար ինլէրին-
տէն էօթէյէ, օ կէօք կիւրիւլթիւսիւ, վէ
պէլքի չօղա վարմաղ, կիւնասքեար տիւնեա-
նըն ալթընը իւսթիւնէ կէթիրէձէք՝ ազիւմ
շիտտէթին մէքեանընտան իլէրի կէչ: Ա է
տիւնեանըն ճասիլլիք տէվլիրլէրինտէ, մուսի-
պէթլէրին ուղուրսուզ խապէրձիսի տիր գըլ-
աս էթտիքլէրի երլտըրըն՝ էօլչիւլիւ տէվրինի
էօթէյէ կէչ տէ, ինսանտան պիւյիւք շէյլէր
սէյը էյլէ (Գ) : Աէնին ճանըն՝ եէրլէրին գա-

կէօյէ գալարըրար: Արօմէտէօս պագտը քի կէօքտէքի վիւ-
ճուտլարըն հէփսինտէ պիր բուհանի աթէշ վար, հէփի-
սի օնուկա ճանլանմըշ եաշայօր, պու աթէշ պէնիւմ
եափտըլըմ ատամը տա ճանլատըր տէյէրէք կիւնէշին
պիր թէքէրլէյինէ՝ ուսուլ ուլա պիր տէմիր չըպըգ ու-
զատըի թութուշտուրու . վէ եէրէ էնիփ, օ չալտըրը
աթէշ իլէ եափտըլը ատամա ճան վէրտի տէյի նագլ-
էտէրլէր:

լըն պուղուսոյլա շիմտիյէտէք պուրուշմուշ
սօլմուշ տուրույօր , շիմտի պունտա աչըլըր .
օ պիրի պիրի իւսթիւնէ տուրան քիւրէլէ-
րին ըշըղլըլա կէօղլէրի կէօրիւր : Ա կ սէնին
գուտրէթլէրին հարէքէթ էտիւփ , աչըլըրի ,
իճրայէ պաշլայաճագլար . զաթինտէ սանա
պիր էէնի գուվլէթ զուհուր էտիւփ , պիրի
պիրի իւսթիւնէ ալա Ֆիքիւրլէր տօղտուղուն
կէօրէճէքսին :

Այարատան ալլահ տիւնեայր եարաթտը-
ղը զաման , օ երլտրղլարա շարըն Իսսան էվլա-
պընա ըշըթ վէրին տէյի էմր էթտի : Ա կ սա-
նըրսըն . օնլար սանա ըշըգ վէրիեօրսա , եա-
րամագլըղընր իճրա էտէճէյին մէքրուհ էէր-
լէրին եօլունու կէօսթէրմէք իչին մի տիր .
եօգսա սէնին էտէպսիղլիյինէ հէմիա օլմագ
իչին մի տիր : ()նլար տիւնեանըն եօլարընր
կէօսթէրէճէքլէրի գատար , մէշրէպին տէ
եօլարընր կէօսթէրմէյէ թայեին տիրլէր :
Այ եօլունու շաշըրմըշ ատամ , Ֆագիլէթ
եօլունտան ուզագ՝ գարանլըգ եօլարա նէ
տիւշէյօրսուն : Աէլ ա՛ զավալը , կէլ , շու երլ-
տրղլար սէնի չաղըրըյօր , շունլարըն ըշըղը
արտընա՛ կիթ : Աէնի Ֆագիլէթէ կէօթիւ-
րէլիմ տէյի սանա հիզմէթ թագտիմ էտէյ-
օրլար :

Աէյէ տօղրու պագտրղլայն , ճանա պիր
հիճապ կէլիւր , պիր թէսիր տույար . թէսիր
քիչինին իչէրիսինէ իշլէր , եիւրէյի երմշար :
Պու հիքմէթլէրէ հայրան օլուր , կէլէն
քեամիլլիյէ գարըը գօմագ . հայրան օլտու-

ղունտան սէֆա տույար, վէ տույտուղու սէֆա՝ գուտրէթլէրինի պաղլար ֆաղլիլէթին էլինէ վէրիր:

Պէլի. տիլ իլէ սէօյլէտիքլէրիմի հէփ գալլիմտէ տույայօրում: Ղանըմ հէման շաշլի, պիր սէֆա տույար քի, նէ օլտուղուն պէն տէ պիլմէմ. պիր տէ պիր զաֆիլ աշգ տիւրթիւփ, քէնտիմէ կէլիւրիմ: Պիր եանտան թաաճճիւպ, պիր եանտան մուհասպէթ եիւրէյիմի թահրիք էտիփ, թուլթուշ տուրուրլար, եիւրէյիմտէ պիր աթէշ տույարում: Սլահի. օ նէ սէֆահաթ տըր. օ նէ հիքմէթլէր տիր քի, եարատան թէլէֆ էտէր: Աարատանըն օնտա էթտիյի՝ նէ տարաթ տըր, նէ սալթանաթ տըր, կէօրմէյէ կէօզլէր կէրէք: Ղանը հայրան էտիփ, պիր թիւքէնմէզ աշգ ըլա պու սէյրանէ պաղլայան, վէ տուրմայրի պէր դարար սէճտէ էթտիրէն, նէ կիզլի հիւնէր տիր: Վիւնտիւղիւն պիր կիւնէշի վար, կէճէնին պինլէրճէ պին. պազանըն կէօզիւնիւ ալըր, վէ քիշիյի՝ եարատանըն գուտրէթինի կէօսթէրէն եօլլարտան՝ փաի թախթի էպէտիսինէտէք կէօթիւրիւրլէր: Վէօքտէն աշաղա սայրսըզ նուր փունարընտան՝ ըշըգ սէլ օլմուշ, կէլիփ հէփ կէօզիւմիւն պէպէյինէ ագայօր. . լաքին օնտա տուրմատը, էնիփ եիւրէյիմտէ եանայօր տույարում: Վճգըմ թուլթուշմուշ, զիհնիմ փէրուշան, պիր պիրինէ զըտ՝ իքի հարէքէթ արասընտա քէնտիմի հէմ եէրտէ թօղլարա պուլանմըշ, հէմ կէօյէ տօղրու հալլա-

լանմը՝ սանրյօրում: Հայ հայ. կէօյլէրէ պագրի տա, կիւզէլլի յինտէն աշգ տույմայան վար մը. հէյպէթ ինտէն գօրգու տույմայան պուլունուրում: Պագրի տա, կէօրտիւյիւնէ գանաաթ էտէն քիւմ: () ալէմէ ճան վերէն՝ ճանսըզ քիւրէլէրի եափան գուտրէթ սահիպինէ տօղրու՝ Ֆիքրինի գալտրումամագ միւմքին մի: Այ Ֆիքրիւրէ սրղմագ պինա, սէն՝ կէրչէք սէնի եափան թանղըրյա լայրգ շէյ սին. սէնի լայրղըն գատար մէտհ էթմէյէ՝ ինսան տիլի աղ տըր. ինսան ըսա՝ նէ գատար էյլէք պիլմէզ քի, շու սաաթ տա ույգույա տալմըշ, իպատէթ ինի ալլահտան քէթմ էտէյօր: Աքքին ույանըզ օլան եալընըզ պէն տէյիլ իմ. պէնիմէ պէրապէր կէօրիւնմէզ ճանլար սիւրիւսիւ վար. օլ աղիմ միմարըն իզզէթ ինի՝ ինսանլարըն իչիտէմէյէճէյի մագամտա օգույօրլար: Պիւթիւն քեաինաթ ծնլարըն իպատէթ խանէսի տիր, ծնլար ծնտա ալլահա սէճտէ էտէրլէր: Պուպպէսինէ պագ, նէ պինլէրճէ ալիզէլէր եանայօր: Պագ, ճանլարա նէ տին, նէ զայրէթ աթէշի վերիյօր: Պէլի, պու իպատէթ խանէ՝ իչէրիսինտէ կիզլէտիյի թանղըրըր վաղ էտէր: Ա՛հ, կէճէնին լիսանի՝ գալպիմէ նէ Ֆասիհ քէլամ ըլա սէօյլէյօր:

Տին տէտիքլէրի՝ իլմի հէյ՝էթին՝ էվլատը տըր. տինի օլմայան էհլի հէյ՝էթ՝ տիվանէ տիր: Հէր վար օլան վիւճուտ՝ պիզէ թանղ

1 Աստղաբաշխութիւն:

2 Աստղաբաշխ:

ըլլը խապէր վերիւր . վէ տրդգաթ էտէն
կէօղ՝ ուժադ շէյլէրտէ խապաթըն կէօրիւր-
սէ , պիւյիւք շէյլէրտէ՝ ճան քէնտիյի քիււ-
լիյէն ալլահա վերիւր , տէր ագապ ալլահ տա-
օնու զապթ էտէր : Անի վահիտտէ քիշի-
նին ճան կէօղիւ աշըլըր , հայրան օլուր ,
գալպի տօյար , հէվէսի արթար , հէր շէյի
անդլամագ իսթէր : Ակէօղիւնէ զաթլէր ջօ-
ղալըր . քեաինաթ տէ եէնի վիւճուտլար կէօ-
րիւր , վէ ախէր թապիաթ տէ եարատըլմըշ՝
թաիֆէ թաիֆէ ըուհլար կէօրիւր : Աիդ
էյ երլտըղլար վէ սէյեարէլէր , վէ իչլէրինտէ
եաշայանլար , պու նէ շէյ տիր . պունճա հիք-
մէթլէրտէն՝ մէրամ նէ տիր : Աու երլտըղ-
լար սիւրիւսիւնիւ զապլայան՝ ա՛ վագարլը
գուպպէ , սէնին հէր թարաֆըն էօլչիւսիւզ ,
հէր թարաֆըն նիհայէթ սիդ , ա՛ ալ-իւլ-ալա
աղիմ գուպպէ , էպէտի ալլահ սէնտէ գօնագ
էթսին տէյի մի եափըլմըշսըն : Աէն նէ
սէօյլէյօրում . . . ալլահըն իամինի վերտիքճէ ,
օնուն եանընտա՝ սէնին զիյնէթ ին հիչ օլույ-
օր . եիւքսէքլիյին թէնգլիլ օլույօր . չուգուր-
լուղուն տիւզլէնիյօր . նիհայէթ սիդ տէվրինս
պիւզիւլիւփ , պիւթ իւն քեաինաթ պիր նօղ-
թէ օլույօր , վէ տիւլ կիպի թապիաթ՝ կէօ-
ղիւմէ ճիւճէ գատար կէօրիւնիւյօր :

Աքքին ալլահը պրաղըպ , ինսանա պա-
գարսամ , էյ թապիաթ , ինսանը սանա ըու-
պար էտէրսէմ , սէն նէ ջափուք պիւյիւրսիւն .
կէօղիւմէ նէ պիւյիւք շէյ կէօրիւնիւրսիւն :
Տէր ագապ տէվրին եայըլըր , քէնարըն՝ օր-

Թատանն ոչ գատար ուզագ կիտէր քի, պէն
պիր թիւքէնմէզ օվանընն օրթասընտա, իչի-
նէ պիր ճիհան տահա սրղաճագ գատար կէ-
նիչ մէյտանտա գալըրըմ:

Վէզալիք Ֆըրթընա խազինէլէրի հէփ
պիրտէն թութուշուփ փաթլատըղլայն, հա-
վա սարսըլըփ տաղլալանարագ պիր կիրտապ
աչըլըր, պուլուտլար պիրի պիրի իւսթիւնէ
եուվարլանարագ կէրի չէքիլըր, վէ հավանըն
տաղլալարը պիր պիրին տիւրթէրէք՝ չըգըփ
գուպպէի ասումանի տէօյէրլէր: Վլաճը
շիւնիւրսէմ, օ երլտըղլար սէօնէր, նէ նու-
տիւրու գալըր, նէ պիւյիւքլիւյիւ: Վաքին
ինսանը տիւշիւնիւրսէմ, երլտըղլարըն տէվրի
պիւյիւր, նուրլարը ալէվլէնիւր, էօյլէ փարըլ-
տար քի, հէր պիրի ճիհանըն թանղըրը
տըր սանըրըմ:

Տիւնեանըն ճէհալէթ վաղթինտէ, խալփ
թէնին հասսէլէրինտէն զիյատէսինի պիւմէզ
իքէն, պէօյլէ նուր վէ իզզէթ իլէ միւզէյեէն
աճաիպ շէյլէրէ թափընտըղլարը՝ թաաճ
ճիւպ էտէճէք շէյ մի տիր: Վայր, զիրա օ
երլտըղլար հասսէլէրիմիզէ պիրէր թանղըր
կիպի կէօրիւնիւր: Վէ տիգգաթ իլէ պա-
գան ատամ՝ փութ փէրէսթ լիյիննըսըֆ կիւ-
նահընը աֆվ էտէր: Վէ հաթթա պէնի ա-
տէմտէ պագըր գալան՝ թապիաթ գուվլէթի
նի ամէլէ գօյուփ, եէրտէն գալգընըփ, կէօյ-
լէրէ պագմագ՝ օ զամանըն ալիմլէրինտէ պիր
Ֆազիլէթ իտի: Վաքին գուվլէթլէրի զաիֆ
օլուփ, երլտըղլարտա իլիշիփ, փարըլթըլա-

րընտան էօթէյէ կիտէմէտիքլէրինտէն , օն-
 լարը քէնտի թանդըրլարը տըր սանմըշլար :
 Վօրենցիոս , սէն սէնաաթտէն խօշլանըր
 ատամ ըսան , կէլ շու կէօյիւն պինասընա
 պագ , պագ նէ աճաիպ հիւնէր վար , պագ
 նէ հէնտէսէ իլէ եափըլմըշ տըր . սայըսը ,
 թարթըսը , էօլչիւսիւ , հէփ նիզամը , հէփ
 միւքէմմէլ տիր : Պիր ատամ քէնտի զա՛ֆի-
 նէ նիսպէթէն՝ պիր եիւքսէք պինա եափմա-
 դա պաշլարսա , չօգ տէֆ՛ա պինանըն թէք-
 միլ օլմասընը՝ գաղայէ գըսմէթէ հավալէ
 էտէր : Պու պինատա՝ ազլըն վէ հիւնէրին
 քէմալիյէէթի աշիքեար կէօրիւնիւր . պի-
 նանըն հէր թարաֆընտա՝ սէնաաթ վար .
 գուվլէթ իլէ մարիֆէթ պիր եէրէ կէլմիշ .
 հիչ պիր փարլայան շէյ նաֆիլէ տէյիլ . հէր
 պիրինին պիրէր հիզմէթի վար : () իտարէ
 սահիպի՝ հիչ պիր թարաֆա նաֆիլէ մալ
 թէլէֆ էթմէմիշ . սարֆ օլունան մալ հէփ
 եէրինտէ տիր : () նէ մալ իլէ եափըլմըշ ,
 նէ իտարէ իլէ տօնանմըշ կէօսթէրիշ տիր :
 Պագան կէօղլէրին էօնիւնտէ՝ նէ տիւրլիւ-
 լէրէ թէպտիլ օլուր , տուրմայրի պիւյիւր . . .
 շու կէօյ եօլճուլարընա պագ , նէ չափուք
 մէնդիլ ալըրլար : () նլարըն եանընտա եըլ-
 տըրըմըն չափուքլուղու՝ թօսպաղա կիպի
 սիւրթիւնմէք տիր : Վրտլարը սըրա՝ անճագ
 ֆիքիր եէթիշէ պիլիլ : Սայըսըզ չարխլարըն
 իւզէրինտէ թաղըմ թագըմ չարխլար , տուր-
 մայրի եուգարը չըգար . սայըսըզ չէմպէրլէ-
 րին իչինտէ՝ հիսապսըզ չէմպէրլէր , պին եէ-

րինտէն պիր պիրինէ կէջմէ թէքերլէքլէր
 տուրմայրի տէօնէր : (Էօյլէ քի ազլ ըլա
 կէօրիւնէն շէյէ՝ քիշինին խայալի փերուշան
 օլուր , շիւպհէ էտէճէյի կէլիր : Նատսըզ հի-
 սապսըզ տիւնեալար քի , պիզիմ տիւնեամըզ՝
 արալարընտա պիր կէօրիւնմէզ նօգթէ տիր .
 վէ հէր պիրինին օպիրինտէն ուզագլըղը՝ թիւ-
 քէնմէզ մէսաֆէլէր տիր : Աունճա քիւրէ-
 լէրին սըղըլի տէվը օլտուղու եէր՝ նէ ազլա
 սըղմագ մէյտան տըր : Աիր տիպսիզ կիրտապ
 տըր քի , ինսանըն Ֆիքրի՝ իչինտէ պաթար ,
 դայպ օլուր գալըր :

Աունլարը կէօրիւլի տէ , պիր նիզամսըզ
 շէյ տիր սանմա : Աէօյլէր սէնին կէօղիւնէ՝
 պիր գարըշըզ փարըլթը կէօրիւնիւր : Նէր
 պիր շէյինտէ օլան նազիք պաղլարը , վէ գա-
 վի նիզամլարը սէն կէօրէմէզսին : () նէ զիյ-
 նէթ տիր , օ նէ կիւզէլլիք տիր . օ գօճա պի-
 նա՝ նէ գուվլէթ իլէ գըմըլտանըր . օ պիր
 պիրինէ գարըշըզ քիւրէլէրտէ՝ նէ իթթի-
 Ֆագ , նէ նիզամ վար . թէրթիպինտէ նէ
 աճաիպ զէմին վար , թարիզլէրինտէ նէ խօշ
 միւնասիպէթ վար . մէրամտա նէ ազիմ
 մագսատ վար . եէքիւնի նասըլ ալէմին իայ-
 րընա իշլէր : Աարատանըն էմրինէ՝ ինսան
 էվլատընտան սատըզ տըր . թայեին էթտիյի
 թարիգտէն ասլա չըգմայրի , հէփիսի էմրի-
 նի իճրա էտէր : Նէր պիրինին տէվրի՝ պի-
 րէր թարաֆա , տուրմայրի պիր պիրին գար-
 շըլարլար . լաքին պիր պիրինին էօլունու աս-
 լա քէսմէզլէր : Աիր պիրինէ քինէթլէնիփ ,

եիննէ տէր ազապ չէօզիւլիւրլէր : Պիր եէրէ կէլիփ , պիր պիրինին իչիննէ կիրիր գըլաս էթտիյիմիզ երլտըղլար՝ եիննէ ուսուլ իլէ պիր պիրինտէն չափուճագ այրըլըրլար : Վէ նիզանլա պիր պիրիննէ եագլաշըրսա , օ նիզամ ըլա տա պիր պիրինտէն այրըլըր : Պունլարըն պու պօզուլմազ նիզամնըղըղընը՝ թարթըլի , եօլունտա թութան՝ պիր գավի նիզամ տըր : Վաքին նէ աճախայ տիր . հէփ կիտիփ կէլմէտէ , հէր շէյ հարէքէթտէ , պու ազըլ էրմէզ քիւրէլէր էնէր չըգար , օ կէճէ կիւնտիւզ տէվը օլան Ֆէլէյին չարխլարը հէփ պիրտէն տէօնէր իքէն , տիւնեատէ օլան սուսլուղա պագ , սէս սէտա եօզ , պիր իզսիզ չէօլէ պէնզէր , նէ պիր մըրըլթը վար , նէ պիր Ֆիսիլթի : () սայըսըզ քիւրէլէր՝ եարատանըն էօնիւնտէ , պիր սէսսիզ իպատէթ իլէ՝ սիւրիւ սիւրիւ կէզէրլէր . եարատանըն թէնպիհի իւզրէ՝ քէնտիլէր ըահաթըզ պիլմէզ , ինսանըն ըահաթընը պօզմազ , պաշը իւզէրինտէն շամաթասըզ սըրըլըլի , Ֆագաթ ույգույա եուամուշ կէօզլէրիննէ պիր սօլուզ ըզըզ վէրիւրլէր :

Վ՛հ , պրա՛գ իմտի կէօրէյիմ . . . պրա՛գ Ֆիքրիմի կէզտիրէյիմ . . . լաքին կէօզիւմ նէթիճէսիննէ եէթիշմէյօր . Ֆիքրիմ փէրուշան օլույօր : () Նաւլալարա տօղրու՝ իսայալիմէ ուչայօրքէն , եարը եօլտա գալըյօրում : Վիննէ զայրէթ էտէր հաւլալանըրում . նէ տիւ պէրլիյիննէ տայանըլի , կէրի տուրա պիլիւրիմ , նէ իլէրի վարըլի , գաչան նիհայէթիննէ էրէ

պիլիբիմ : Պագ տույտուղում Ֆերաս՝ նէ
 գատար պիւյիւք տիւր . կէզտիյիմ եկրլէր՝
 նէ թիւքէնմէզ էնկին տիր : Հայ հայ , ին-
 տան ըլա մէլաիքէնին պիր պիրինէ ըասթ
 կէլտիյի եկր , վէ հէփիսի պիր աշգ ըլա
 թութուշտուղարը եկր , վէ տիւնեանըն ա-
 տամը՝ ճէննէթին էհալիսինէ գաուշտուղու
 եկր , իշթէ պուրասը տըր : () կէճէ աֆի-
 թապլարընըն պազըլարը՝ նէ ուզագլըգտա
 տըր քի , ըշըղըն օ գատար չափուք եայըլմա-
 սընա նիուպէթէն՝ աճասպա տիւնեա գուրու-
 լալտան պերի , պուըլարըն նուրու՝ տիւնեայէ
 եկթիշմիշ մի տէյի , իլմէ հիզմէթ էթմիշ
 ատամ՝ հալա շիւպհէտէ տիր . . . ահ , պրագ
 շու գամաշմըշ կէօզլէրիմի՝ իհթիրազ ըլա
 պիր ազ տահա կէզտիրէյիմ : Հատտի հու-
 աուտու էօլչիւյէ կէլմէզ՝ էնկին վէ տէրին ,
 վէ նիհայէթի կէօրիւնմէզ՝ հիքմէթ տէրեա
 սընը սէյր էթմէտէն հաշա քի կէօղիւմ
 տոյա : () նուր օլասընա պիրի պիրի իւս-
 թիւնէ տիզտիյի երլտըղարը՝ անճագ տիզէն
 սայա պիլիւր : Վ՛յ թամա՝ , սէն վար պուըն-
 տան սօնդրա պու կիզլէնտիյիմիզ զէրրէնին
 իչինտէ՝ էթտիյին Ֆիւթուհաթլարը էօյիւ-
 նէ կէօր :

Ֆիքրիմէ պիր զարիպ շէյ տահա կէլտի :
 Աա պու կէօյլէրի թութան տիրէքլէր նէրէ-
 տէ տիր : Տիւնեանըն պու աղըր եիւքիւնիւ՝
 էյիլմէտէն գալտըրան միլ՝ նէրէտէ տիր : ()
 էօլչիւսիւզ վիւճուտլարը՝ հավանըն տալղա-
 լարընտա չալգայան՝ նէ ազիմ գուվլէթ

տիր , նէ հիքմէթլի հիւնէր տիր : Մապա
 եարատան ալլահ պունլարը ալթուն զէնճիր
 լէր իլէ մի ասմըշ : Նաշա , պիր մուրատլը
 հէր պիրինի քէնտի մէրքէզինէ գոյուփ , պիր
 գարար չալգանան հավանըն օրթասընտա
 էլմաս կիպի փէք , վէ էյիլմէզ թէմէլէր իւ
 զէրինէ օթուրթմուշ : Աարատան ալլահ էլ
 մասը տա երմշատա պիլիր , խաֆիֆ սու կի
 պի էրիտիփ , հավա կիպի չալգայա պիլիր :
 «Պու օ ալլահ տըր քի , հիչի պիւթիւն շէյ
 եափար , վէ իսթէտիյի զաման պիր պիւթիւն
 տիւնեայը պօզուփ հիչ էտէր : Նայ հայ ,
 ալլահըն վար օլտուղու շու կէօք գուպպէտէ
 նէ աշիքեար եազըլը տըր : Վէնտի իսմի շէ
 ըրիֆինի կէօյիւն էիւզիւնէ՝ նուրտան եազըլ
 լա եազմըշ :

Սագթլարըն իպթիտասընտան պէրի եա
 զըլմըշ՝ օ փարլագ եազըլար (Դ) հէմ սահիհ
 տիր , հէմ պօզուլմաղ : Մնսանըն մէքրուհ էլի
 եէթիչիփ պօզամաղ : «Պու երլտըղլարը՝ զա
 ըիպ սէյրանա թէպտիլ էտիփ , իւզէրլէրինէ
 պօշ խիւլեալէր գուրաճաղըմըղա , պագըրի տա
 կէօսթէրտիքլէրի հագ մատտէլէրի օգույա
 լմ : Վէճէնին սուս վագթինտէ պագըրի միւ
 թալաա էտէն կէօզէ՝ թապիաթ պու հիք
 մէթլի սէյրան ըլա , պիր ալլահըն վար օլտու
 ղունու իսպաթ էտէր :

Պունտան սօնղրա ինսան տահա միւճի
 զաթ իսթէր հա . միւճիզաթ նէսինէ լա
 զըմ . թապիաթտէն իւսթիւն , վէ թապիա
 թի եարատան , վէ տէվրինի թանգիմ է

տիփ , թապիաթին ազըպէթի օլան՝ պիր
 զաթ վար օլտուղունու անղլամաղա , պուն-
 լարտան զիյատէ իսպանթմը իսթէր : Աէճէ-
 նին փէրտէսի արտընտան տիւնեայը սէյը է-
 տիփ , “ շու փէրտէնին արտընտա սագլը էլ
 քիմին տիր ,” տէյի սօրմազ ատամ վանը մը :
 “ Շու տիւնեալարա հարէքէթ էթտիրիփ ,
 պէօյէ պիր ազիմ տօլապըն պիր պիրինէ կէչ-
 մէ զէմպէրէքլէրինի եափան կէօրիւնմէզ
 գուտրէթլի էլ՝ քիմին էլի տիր . պու էօլ-
 չիւսիւզ քիւրէլէրի եուվալայրի թութուշ-
 տուրուփ , սապահ չիհինին տամլա տանէլէ-
 ըի գատար մը տէսէմ , եանղըն թութուշ-
 մուշ պիր շէհրին ալէվինտէն չըգան՝ փիւս-
 քիւրմէ գըվըլճըմլար գատար մը տէսէմ , եա-
 գըփ եագըփ տա հավալարա աթան՝ հանկի
 էլ տիր ,” տէյի , քէնտի քէնտիյէ սօրմայան՝
 նանսըլ ատամ տըր : Ասքի կէճէնին չօլէ-
 ըի՝ անի վահիտտէ ըշըզլանըփ , իսալգ ըլա
 տօլտու . իչի աթէչլէնտի . գալըն փէրտէսի
 եըրթըլտը , վէ սայըսըզ եըլտըզլար ըլա տօ-
 նանտը : Պու իթաաթլը եըլտըզ օրտուսու-
 նու չէքէն սերասքէր քիմ տիր . հէփսինին
 ատընը պիր պիր եազար , եերլէրինի թայեին
 էտէր , եօլլարընը թէրթիպ էտէր , վէ տէօ-
 նիւփ կէլէճէքլէրի նէվպէթէ՝ գարար վէ-
 ըր : Պու հիքմէթլի Ֆերման սահիպի քիմ
 տիր : Աօգլար մէմլէքէթինէ՝ պիր հիյպէթ-
 լի սէս էտիփ , գարանլըգտա ույգույա տալ-

1 Տիւնեա եարատըլմատան օլան հիւլէր :

մը՛ չ' պու երլտըզլարը՛ պիր էմրի իլէ ույան տըրըրի, հէփիսինէ ըէնք վէրիփ, փարլատըրի, թէրպիյէ էտէն տէյիլմի. հէր պիրինէ ա թէշ գուշանտըրըրի, սէնին պէտխուլարընա գարշը, մէզհէպսիզլիյինէ գարշը՛ ճէնքլէշ մէք իչին, հավանի ասումանէ սաֆ սաֆ տիզիփ տուրտուրան տէյիլմի: Պունլարա հիւքմ էտէն՝ թապիաթ տըր տէյէ պիլիրմիսին: Թապիաթին հիւքմիւ տէտիյին՝ ալլահըն հիքմէթինտէն ղայրի նէ տիր: Թապիաթ տէտիյին՝ քէնտի քէնտիյէ թէպտիլ օլուփ, սուրէթ տէյիշէ պիլիրմի:

Սիւճիզաթ հա՛: Սի՛յ քէօր ատամ, միւճիզաթլարըն էն պիւյիւյիւ կէօզիւն էօնիւնտէ տուրույօր: Թապիաթին հիւքմիւ՝ պիր ալլահը խապէր վէրիր, էն գըստա ագըլարա աշիքէար կէօսթէրիր: Սէն իլմի իլահիտէ միւպթէտի տէյիլ սին. սէնին պունտան ղայրի միւճիզաթ տէտիյին՝ տալղըն ինսանլարը սարսըրի, ուշուգլուգտան ույանտըրմագ իչին, գատըր ալլահըն պիր գօրգու վէրմէսի տիր. քէնտիյի ինսանլարա անղլաթմաղա, կէրչի եէնիտէն խապաթ տըր, լաքին էվվէլքինտէն ղիյատէ իլղամ էտէճէք գուվվէթի եօգ: Պունլարտան ղայրի միւճիզաթ ինսանըն խաթըրընը խօշ էթտիյի եէրտէ, գապահաթինի եիւզիւնէ վուրուր: Սի՛յ մէզհէպսիզ ատամ, պու թապիաթի պօզուլմագ նիղամը՛ տաիրէսինտէ թութան էլին գուվվէթի, թապիաթին հիւքմիւնէ գարշը գօյուփ, նիզամընտան ջըգարըրի, խալէլ վէրէն գա-

տար եօզմու տուր : Պիր կիւնէշ եափմագ , կիւնէշի պաթըտա ալը գոյուփ , աթէշ փիւսփիւրէրէք պաթըրմագտան աղ գուտրէթէմի միւհթաճ : Եօզսա եօրդուն մահիթապը՝ միւզէյեէն գուպպէնին օրթասընտա մուալլագ տուրտուրմագ , եարաթմագտան ղիյատէ մի տիր : Պու հիքմէթլէր պիւյիւք տիր . լաքին եարաթմագ տահա պիւյիւք տիր : Իւք պապամըզըն տօղտուղու կիւնտէն՝ պու պիղիմ գութսուզ կիւնլէրիմիզէ կէլինճէյէ գատար , միւճիզաթլարըն կէրիսի քէսիլմիշ տէյիլ տիր . վէ օ միւճիզաթ ղէնճիրինտէ , հէր կիւն պու կէօզիւմիւզ էօնիւնտէ թագէլէնէն հիքմէթլէրտէն ղարիպինի պուլամագսըն : Պիզ պունլարա՝ աթէթ օլան պայաղը շէյլէր տէրիզ . պայաղը տըրր ամմա , կէօրիւփ տէ թէֆթիշ էթմէյէնէ պայաղը տըր . հայվան կիպի կէօյէ պագրի տա , սալթ երլտըզըն փարըլթըսընը կէօրէն՝ շաշգըն կէօզլէրէ՛ ատէթ տիր :

Քիշի տիւնեատէ ալլահա ագըլ էրտիրէմէյիփ , աֆլըճըն էէնիշէտիյի շէյէ ինանմագ քէլէլէտ քիւր . հիշ էլէ կէօրիւմէյի արասընտա Քարֆ եօֆ քուր տէր՝ ղաիֆ ագըլլար պուլունտուղու , անճապա սահիհ մի տիր : Եա օ գատըր միմար՝ ըէսմ էթտիյի պինայը հատսըզ հուտուտսուզ պիւյիւտիփ , իչինէ հիսապսըզ վիւճուտլար սաչըփ , եէքիւնինի հիքմէթ իլէ տօլտուրտուգտան սօնղրա , տիւնեանըն չուգուրունա՝ ինսան տէտիքլէրի աղըր պէօճէյի՝ էլինտէն տիւշիւրտիւ իւսէ , հէ-

ման եկր եիւզիւնտէ սիւրթիւնիւփ , պու
 Տիքմէթլերէ կէօզիւ սօուսուն տուրսուն
 տէյի մի իտի : Աէօզլերիմիզի կէօյէ գալտը-
 ըրի , օ գուսպէյէ ճան վերիը՝ Տիսապսըզ
 երլտըզլարը կէօրիւրսէք , պունլարը եարա-
 տանըն գուտրէթինի տիւշիւնիւփ , նիչին
 քէնտիմիզի ալտըրըրի գալըրըզ : Աիկիճիք
 իտտիասը էտէն ատամ՝ ազլընըն եէթիշմէ-
 տիյի շէյի՝ ալլահտա եօգ տուր տէմէսին
 տէյի , թապիաթին պիր թալիմի տէյիլ մի
 պու : Աարատան ալլահ՝ եարաթտըղը շէյ-
 լերտէն աշաղամ Տիքմէթ մի տիր : Աափան
 ուսթա՝ եափտըղը շէյտէն աշաղամը օլուր :
 Տիքմէթին փէք սլասը՝ փէք պիլտիյիմիզ
 շէյ տիր իտտիասըլլա , եարատըլմըշ շէյլեր-
 տէն զիյատէ՝ եարատըլմամըշամը ազըլ էր-
 տիրէճէյիզ : Ալլահա ազըլ էրտիրմէյէ՝ կէ-
 ըէք քի , եա ալլահ՝ ալլահ օլմայա , եա պիզ
 ինսան օլմայալըմ : Ալլահը՝ քէնտիտէն զայ-
 ըիսի անղլայամազ : Ալլահ նէրէտէ , ինսան
 նէրէտէ : Աէօյլէ պիր մատտէտէ՝ թաաճ-
 ճիւպ էթմէքտէն զայրի սահիհ շէյ եօգ ,
 ինսանըն ազլընը՝ շաշըրտաճագ շէյտէն զայ-
 ըիսի գանտըրմազ : Աու երլտըզլար վար օլ-
 տուղունա՝ սատէճէ պիր նագլ իլէ ինանա
 պիլիը մի իտին : Աու Տիքմէթլեր մասալ օլ-
 մատըղընա՝ քէնտի կէօզիւն շէհատէթ է-
 տէյօր : Աապիաթէ եազըլմըշ պու ազամէթ
 նիշանէլերի , գատըր ալլահըն եէմինի կիպի
 տիր , քէնտի վար օլտուղունու՝ ինսանըն ազ-
 լընա , տիւնեանըն Տիքմէթլերի իլէ եէմին

էտէր : Ալլահը թապիաթտէն գալտրորտը-
ղընլա , հիչ թաաճճիւպ էտէճէք շէյ գալ-
մազ . ինսան պիր կիրտապա տիւշէր քի , հիչ
պիր շէյ կէօրմէզ օլուր :

Ալլահա ինանմայան ատամ՝ քէնտի իրա-
տէթի իլէ տիւշէր , տիւշտիւյիւ խօրլուգ-
տան խօշանըր : Այ զավալը , զայրէթ էյ-
լէ , կէօզիւնիւ պիր քէրրէ կէօյէ գալտրոր տա
թութտուղուն եօլուն չըգմազ օլտուղունու
անղա , իւմիտինի քէս : Շու սըգըշտըղըն
տարաճըգ եէրէ պագ . սէնին շիւպհէքեար
քիպրինի եէնմէք իչին , պագ թապիաթ
էթրաֆընը նէ շէքիլ մուհասարա էթմիշ :
Աշիքեարէլիք նուրոյլա փարլայան սայըսըզ
տիւնեալար՝ էթրաֆընը գուշաթմըշ , սէնի
ալլահա պաղլայան՝ օ տօլանտըղըն նուրանի
զէնճիրի կէօր քի , էլինտէն գուրթուլուշուն
եօգ : Ա՛ գութլու էսիր , պէօյլէ քիւֆը էթ-
մէյլէ , վէլի նիմէթինին էլինտէն՝ նէ միւլ-
հիւտիւ թարիգի իլէ գուրթուլմաղա սավա-
լըրսըն : Աէնի մութլուլուղա չէքէն՝ եէնիւ-
մէզ գուվէթինէ գարշը կիւլէշէ պիլիրմի-
սին : Աէնի եարատանա տօղրու չէքիփ չէ-
քիշտիրէն հիքմէթլէրին չօգլուղունա տայա-
նա պիլիրմիսին : Տիւնեանըն էթրաֆընտա
փարըլտայրի , սէնի օրթալարընտա հապս
էտէն քիւրէլէր՝ պիր ալլահը իգրար էյլէ
տէյի , սէնի մէճպուր էտէյօր : Աէլ ալլահա
տէօն , կէլ : Տահա նասըլ շիւպհէ էտէ պի-
լիյօրսուն . եարատանլարընա շէհատէթ է-
տիփ , սէնի ութանտըրան՝ կէօք եիւզիւնտէ

տիղիլի պունճա շահիտլերի՝ պիր սէն եալան՝
մը չըգարաճագսրն : () նէ կիւղէլլեք տիր ,
օ նէ զօրլու հարէքէթ տիր , օ նէ ույղուն-
լուգ տուր . պիր պիրինէ կէլմիշ՝ օ քիւրէլեր
ճէմիյէէթ ինտէ օլան նիղամ , թէրթիպին-
տէ օլան րէսիմ , թարիգլերինտէ օլան ույ-
ղունլուգ , նէթիճէսինտէ օլան պիւյիւքլիւք ,
նէ աճաիպ կիւղէլլեք տիր : Աէքիւնի պիր-
տէն՝ ամմէնին էյլլիյինէ չալըշըր :

Ինսան՝ տիւնեայէ կէօրմէք իչին կէլմիշ :
Ճանրնրն րահաթինէ իգթիզա էտէնի կէօ-
ղիւյլէ պուլուր : (Ը) ալիմէ միւհթաճ տէյիլ-
հէփ քէնտի քէնտիյէ կէլլիր : Պունլարը էլէ
կէթիրմէք իչին , իլմի քէլամ , իլմի մանթըգ
օգումաղա , թէվարիիսլեր տէվը էթմէյէ ,
թապիաթ պիղի մէճպուր էթմէզ : (Ը) ա-
պիաթին վերտիյի տէրս գօլայ տըր . կէօյլէ-
րէ տօղրու պիր տիւղ եօլ կէօսթէրիր , կէօ-
ղիւմիւղ տէ , Ֆիքրիմիզ տէ թապիաթի իլէ՝
օ թարաֆա տօղրուլուր , վէ ծնտա պիղէ
պօրճոան օլանը պոանպա օգոա տէր :

Լ՝Տ , շու երլտրղլարա պագտըղճա՝ կէօն-
լիւմ նանըլ աչըլըր , նուրլարը ճանրմա թէ-
սիր էտէր , Ֆիքրիմի հագ շէյլեր իլէ տօլտու-
րուր : Աիւղլերինէ պագտըղճա՝ փատիշահը-
մըղ պիղտէն եուգարը՝ կէօրիւնմէզ իղղէթ
մէքեանրնտա օթուրմուշ տուր տէյի , խա-
պէր վերիր իլչիլեր տիր սանըրըմ : Աէօնտէ-
րէն փատիշահտան խապէր կէթիրիփ , ին-
սանրն մէնֆաաթինէ էլղէմ տէրսլեր վեր-
մէք իչին , կէօղէ կէօրիւնէճէք գատար աշա-

դա կնէն՝ պէօյլէ սալթանաթլը իլչիլերէ ,
տիւնեանըն Ֆօտուլ ատամը պիր պար գու-
լագ վերմէզ մի : Ֆիքրինի ույանտըր էյլօրէն-
ցիոս , վէ պիր պագըշտա , մէշրիգտէն մաղըրի-
պէ , վէ պիր դութուպտէն օպիրինէ կէզ-
տիր : Տէ իմտի պագայըմ , պիւթիւն քեաի-
նաթի սէյր էթտիքտէն սօնղրա , խէճիլ օլ-
մանղմըսըն , իլղամ օլմանղմըսըն : Այա աղըլտան
վազ կէչ անտամ , եա եէրէ գափան ալլահա
սէճտէ էյլէ :

Աէօյլէ պագմատան ուսանտըն ըսա , եա-
խօտ սէրսէմ սին , պագըրի տա անղլայամայ-
օրսան , վէ ալլահըն վար օլտուղունա տահա
գօլայ իսպաթ իսթէրսէն , իշթէ պու հէփ-
սինէ թէմէլ տիր : Ֆիքրինէ թապիա-
թին պօզուլմագ վէ եէքփարէ զէնճիրի-
նէ եափըշ : Աքքին պունու տա տրգգաթ
էտէն անղլար : Տիւնեա գալսոպալըղընտան
քէնտինի չէք , զիրա ծնտա Ֆիքիրլէր տաղը-
լըր , պիր պիրինէ պաղլանամագ : Ղանընըն
գափուլարընը գափա , տիւշիւնճէլէրինի հէփ
թօիլա , տէօնէք իայալինի զապթ էյլէ ,
հասսէլէրինին իւզէրինէ պիր փէրտէ չէք ,
սէվտալարընըն սէսինի քէս , սալթ ագըն
ույանըգ օլտուն , հիւքիւմ ագընտա օլտուն :
() զաման հէմ թապիաթին , հէմ կէճէ-
նին սուս վագթինտէ , ըահաթընլա տուր
տա , պէնիմ էթտիյիմ կիպի , սէն տէ քէն-
տին քէնտինէ սօր արաշտըր . պագ շիւպհէ-
լէրին նանըլ տէֆ օլուր :

Աէն քիւմ իմ , վէ նէտէն օլմուշում պիլ-

մէմ. Քաղաթ վար ըմ, Օնու պիլիրիմ: Այլ-
 լէ իսէ պիր իպթիտասըզ զաթ օլմագ կէ-
 րէք. զիրա հիչ պիր շէյ պուլունմատըզ՝ պիր
 տէմ օլմուշ օլսա, հիչ պիր վար շէյ ասլա պու-
 լունմամալըտը: Ա է չունքի պիր իպթիտա-
 սըզ շէյ վար ըսա, նէ տիր, ինսան մը տըր:
 Այլ իսէ ճէտտիմիզ էպէտի օլմագ կէրէք:
 Պունա տա նասըլ ագըլ եաթսըն քի, պի-
 զիմ զաթլէրիմիզ պու գատար զաիֆ տիր,
 վէ պիզ պէօլէ չափուք կէչէրիզ. զաթլէրին
 հէր պիրի պիր պիրինէ պաղըլ օլուփ տա,
 եէքիւնի պաղսըզ գալմագ՝ ագլէ սըղար շէյ
 տէյիլ տիր: Տէյէլիմ քի էօլէ օլսուն. լաքին
 Օնտան տա տահա պաշգա շիւպհէլէր զու-
 հուր էտէյօր. պու պապտէ պիր էնկին տէ-
 րեա օրթասընտա գալըյօրում, եանաշաճագ
 պիր գըլը պուլամայօրում: Շ ու տիւնեա օլ-
 սուն, շու փարլայան երլտըղլար օլսուն. նէ-
 րէտէն չըգայօր. պունլար տա էպէտի մի
 տիր: Աէլ պու շէյլէրի տէ էպէտի տէյէ-
 լիմ. պու երլտըղլարըն իպթիտասը եօգ մու:
 Աքին Օնլարըն կէրէք տէվըինտէն, կէրէք
 շէքլինտէն՝ ալա թէտպիրլէր, ազիմ մէ-
 րամլար անղլաշըլըր. մէրամտան հիւնէր
 վէ ագըլ անղլաշըլըր. պու հիւնէրլէր քէն-
 տի քէնտիյէ օլմագ ա. Օնլարը եափան
 ինսան մը տըր տէյէլիմ: Այա պիթմի-
 շինի կէօրիւփ, մէրամ նէ օլտուղունա հա-
 լա ագըլ երտիրէմէտիյի հիւնէրի՝ ինսան
 քէնտի նասըլ եափմըշ օլա պիլիր: Պիզ իսէ
 շիմտիյէտէք պիւյիւք շէյ սայտըղըմըզ՝ սալթ

ինսան տրր : Աա օ հատտէն աշրր աղըր
 չամուր երղընթըլարընը՝ հավայա չըգարրի ,
 հարէքէթլէրինի վէրէն քիմ : Աա պու պի-
 չիմսիղ թօիրագ երղընընա՝ գըմըլտանըի ,
 տուրտուղու եէրտէն գալգմագ , վէ պին
 տիւրլիւյէ պէօլիւնմէք գուտրէթինի վէրէն
 քիմ : Պունլարա՝ հավալարտա ուչմաղա
 քիմ գանաթ վէրմիշ : Աօգսա գըմըլտան-
 մագ քէնտի զաթլէրինէ մի մախսուս տուր :
 Աօյլէ օլտուղու սուրէթտէ , հէր զէրրէտէ
 գուտրէթ օլուի , գըմըլտանտրգճա՝ թօզուն-
 տան պիր տիւնեա եաօիա պիլմէլի : Աօգ ,
 էյէր թօիրաղըն քէնտի թապիաթինտէ գը-
 մըլտանմագ եօղ ուսա , վէ քէնտի քէնտիյէ
 հարէքէթ վէրէմէզսէ , օ հիւսնիւնէ գարար
 օլմագ գանաթլը քիւրէլէր , օ փարլագ վիւ-
 ճուտլար , գըմըլտանմագ թօիրագ երղընըն-
 տան քէնտի քէնտիլէրինէ նիճէ չըգա պիլ-
 միշլէր : Սօիրագտա գըմըլտանմագ գուտրէ-
 թինտէն մա՛տա , Ֆիքր , զիհն , Ֆիրասէթ
 գուտրէթլէրի տէ մի վար : Վ՛լմի հէնտէսէ-
 տէ տէ մէհարէթի մի վար . երլտրղլարըն
 էօլլիւլէրինի , նիզամլարընը , նէվթօն՝ կիպի
 պիր ատամ՝ սատէճէ թախմին էտէ պիլմիշ
 տէյի , ատը էօլմէղ օլմուշ տա , էօյլէ նիզամ-
 լարը գօյուի ույտուրան՝ օ ճանսըղ թօիրագ
 մը տրր : Այէր էօյլէ իսէ , քէնտիյի թօի-
 րագտան ագըլլը գըլյաս էտէն ինսան էվլա-
 տընըն իւսթիւնէ , աճապա օ ագիլ զէրրէ-

1 Մէշհուր սատղարաշի :

լէր նէ գատար կիւլէր : Իմտի էյէր պու քիւ-
 ընէլէրի ետիրլի նիզամա գօմաղա՝ ինսան ագ-
 լընտան իւսթիւն հիւնէրէ միւհթաճ ըսա ,
 վէ պու գուարէթ՝ հէր շէյին խամուրունտա
 օլմագ միւմքին տէյիլ իսէ , տիւնեանըն իւ-
 զէրինէ հիւքմ էտէր՝ պիր ալլահ վար տըր :
 Իօյլէ օլտուգտան սօնդրա պու ալլահ՝ ըուհ
 մու տուր , կէօրիւնմէզ մի տիր , էպէտի մի
 տիր , հէր միւշքիլ պունտա հալլ օլուր : Ի ա-
 քին պու մատտէ պէնի տահա դարանլըղա
 տիւշիւրմէզ մի : Եղլըմըն եէթ իշմէտիյի շէյի՝
 նասըլ թախմին էտէյիմ . պիր զաթ քի իպ-
 թիտասը օլմամըշ , վէ սօնու օլաճագ տէյիլ :
 Եվին , սէվին , ա՛ մէզհէպսիզ , ազատ սըն .
 սէվին . ալլահ եօգ տուր . . . սէնին պու միւշ-
 քիլին ալլահըն վար օլտուղու հագդընա օլմա-
 տան ըսա , ինսան սիլսիլէսինին էպէտի օլմասը
 հագդընա նիչին օլմայօր քի , տահա եիւզ
 պին՝ հալլ օլմագ միւշքիլէրէ միւպթէլա
 տըր : Իօյլէ օլտուգտան սօնդրա , կէլ շու
 պիր միւշքիլի օլան թարաֆը թութալըմ
 քի , ծնուն եանընտա օպիրլէր հէփ տէֆ
 օլուր , վէ ազլըմըզ եէթ իշտիյի եէրէտէք՝
 շիւպհէ պուլուտու գալմագ : Եղլըն նասիհա-
 թի՝ վէղնէնին պիր պուղտայ զիյատէ չէքէն
 թարաֆընը թութ տէր : Պու խուսուստայ-
 սա պիր թարաֆը օպիրինտէն նէ գատար
 աղըր չէքէր : Եղլը սանա՝ պիր ալլահա իման
 կէթ իր տէյի՝ պունտան զիյատէ սէօյլէյի
 պիլըմի : Պունտան զայրի խուսուսա զահիպ
 օլմաղա՝ եիւզ պին ըապըթասըզ միւշքիլէր

Տալլ էթմէք իգթիզա էտէր : Պու պիր թա-
 ռիգ տիր քի , շաշգըն կիպի հէր շէյէ ինանա-
 րագ տինսիզլիյէ տիւշմէք տիր : Վ ան , վան ,
 սէնին պու խարասլընա սէպէպ օլանն թարիգ
 նէ կիւճ թարիգ տիր , նէ զասմէթլի Էօլ
 տուր : Վ իւճիւտիւլէրին էն զէքիսի , էն
 մուաննիտի , էօմրիւ պիւթիւն պէտ խույ ու-
 լա կիւնաստան իպարէթ իսէ տէ , մէյտանա
 չըգսըն կէօրէյիմ , օլանն էտէպսիզլիյի իլէ ,
 օլանն տիւնէա իլմի իլէ , պագայրմ շիւպհէ-
 տէն էօթէյէ կէլէ պիլիր մի : Վ լլաս օլմա-
 սըն տէյի արզուսու օլա պիլիր , իշինէ էօյլէ
 Էարայա պիլիր . լաքին թութտուղու Էօլ
 տօղրու օլտուղունա՝ գալպինի ասլա ինանտը-
 րամազ : Վ լլասըն վար օլտուղունա՝ պիզիմ
 ազլըմըզըն Էէթիշէմէտիյի սըրլար օլտու-
 ղու՝ թաաճճիւպ էտէճէք շէյ տէյիլ . զիրա
 թէնիմիզին ազալէրի՝ պու բուհա Էէթիշէ-
 մէզ . լաքին ինսան ալլասը կէօրէ պիլէճէյի
 դատար՝ Էարաթտըղը շէյլէրտէ կէօրիւր :
 Վ լլասըն ազիմ գուտրէթի հէր թարաֆտա
 կէօրիւնիւր , կէրէք ինսանտա , կէրէք թօփ-
 րագտա , կէրէք կէօյիւն հիքմէթլէրինտէ .
 վէ տիւնէանըն հէր քէօշէսինտէն նուրանի
 օզլար աթար քի , տինսիզլիյի Էարալար :
 Շ ու կէօքտէքի Էրլտըղլար՝ նիշէ զամանն ին-
 սանլարա սէճտէ էթտիրէն Էափմա թանղ-
 րըլար , պիզիմ ազղըն ազլըմըզը իթաաթա
 կէթիրիր , ճանըմըզը քիւլլիյէն ալլասըն
 հիւքմիւ ալթընա գօղ :

Վ լլաս կէօյտէ՝ խալլէթտէ օթուրմուշ

փատիշահ տէյիլ տիր : Վափուսունատա չօգ
 գալապալըգ կէօրիւրիւմ : Սախթընըն էթ-
 րաֆընտա սայըսըգ ճանլար , հէփիսինին հիգ-
 մէթի՝ ճինսլերի կիպի պէօլիւք պէօլիւք .
 տիւրլիւ գիսվէթլերինին ալ վէ մայի ըէնքլե-
 րի , ալթունու ինճիսի , իւզերլերինտէ փարլայ-
 րի , զէյնէթլի ըուպալարընըն սօլմազ ըէնք-
 լերինի աչար : Հէփ գանաթլարըն էայմըշ-
 լար , էֆէնտիլերինին էմրինէ պագարլար .
 վէ իշարէթ էթտիքլէյն , պիր տէմ կէչմէ-
 տէն՝ պիւթիւն քեաինաթի տէվը էտերլեր :
 Սայըլարընըն չօգլուղունու ինսան սայամազ :
 Հէր պէօլիւքտէ պիր մէլէք վար՝ պէօլիւյիւ
 չէքեր , ղայրէթ վերիր , աշգընը արթըրըր ,
 էախօտ ինսան էվլատընըն պիր պիլմէտիյի
 իշի կէօրիւր : Վու քիւրէլերին տիշարտան
 կէօրիւնէնի՝ չօգ պիւյիւք թէտպիրլեր կէօս-
 թերիր քի պիգէ մալում տէյիլ : ՎՏթիմալ
 քի , ծնլարըն հէր պիրի՝ էպէտի փատիշա-
 հըն պիր ըիճալինին սալթանաթլա օթուր-
 տուղու մագամ օլա . ծնտա օթուրմուշլար
 տա , տիւնեանըն իւզերլինէ՝ թանղըրընըն էա
 մուհապպէթ , էա ինթիգամ էմրլերինի իճ-
 րա էտերլեր օլա : Օիրա սլահ թէնտէն
 իպարէթ օլանլարը՝ պու գատար իտրաֆ ըլա
 էարատրի տա , ճանլարը էարաթմաղա կէ-
 լինճէ , հէմ քէնտի գուտրէթինին ալա էվ-
 լատլարը իքէն , հէմ ալահլըղընըն էն թէք-
 միլ սուրէթի իքէն , վէ սաիր մախլուգաթ
 հէփ ծնլար իչին էարատըլմըշ կիպի իքէն ,
 ծնլարը նիչին պու գատար իտարէ իլէ էա-

րաթմալըմը : Շու երլտըղլարըն՝ տիւն-
 եայա նիսպէթէն օլան պիւյիւքլիւյիւ գատար,
 ինսանըն թապիաթինտէն ալա՝ սայըսըղ
 զաթլէր օլտուղուսու , կէօյլէր պէօյլէ խա-
 պէր վէրիւր : Պու բուհլար՝ պաշըմըղ իւզէ-
 րինտէ տալղալանըր պուլուտ կիսլի՝ սիւրիւ
 սիւրիւ շահիտլէր տիր . ինսան էվլատը՝ հէր
 Ֆիիլինի օնլարըն էօնիւնտէ , պիր սէյր մէյ-
 տանընտա կիսլի իշլէր . հէր էթտիյինի կէօր-
 մէյէ տուրան սէյրճիլէր՝ օմուղ օմուղա չի-
 թիշմիշ : Աէօղիւմիւզէ վուրան ըշըղըն հէր
 պիր շաֆգըլա , պինլէրճէ մէլէքլէր էնիփ ,
 կէօղէ կէօրիւնմէտէն՝ ինսանլար արասընա
 դաթըլմատըղընը նէ պիլիւրիզ : Պու Ֆիքիւր՝
 հիչ տէյիլ իսէ՝ քիշիյէ հիճապ կէթիւրիւր , վէ
 եիւրէյիմի հէր թարաֆտան կէօրիւյօրլար
 տէյի , կէօնլիւնտէքի կիւնահը պաստըրըր :

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(ա) Լօրենցիոս , պէն տիւնեէվի պօշ սէֆալէրի սա-
 նա եասագ էթտիմ իսէ , եերինէ ուխրէվի փաք սէֆա-
 լէր կէօսթէրաիմ : Շու սէօյլէտիյիմ նասիհաթլէրի պիր
 էյի վէղն էյլէ տէ , պագայըմ օնտան սօնդրա տահա
 թութաուղուսն եօլա էօյիւնէ պիլիւրմիսին , պէտ խույլա-
 րընա իֆթիսար էտէ պիլիւրմիսին : Ինչա ալլահ սէնին է-
 տէպսիզլիյին օ տէրէճէյէ վարմաղ : Եօգ , էյէր եինէ
 եօլուստան տէօմէղ , օլտուղուսն թէհլիքէյի զէվգլէնիւր ,
 տէլիլիյինտէն ճիտտ օլարագ խօշանըրսան , ինան քի
 պէնիմ տէ սէնի աճըտըղըմ ճիտտ օլարագ տըր :

(բ) Պու տիւնեանըն պօղուգ գըրսընըն չամուրույլա
 աղըրլաշմըշ ճանընը՝ չէքիփ չըգարըփ , պէտ սէվտալար
 վէ քէօթիւ խույլար ըլա պօղուլմուշ դալալինի փաքլէյէ

մէյէճէք մի : Օնուն չէքիճի գուժկէթի՝ կէօյլէրէ չք-
մայրնճա քէսիլիբի : Ես սէնին սու գատար կէօնիւլ-
վէրտիյին ալւնեա սէֆալարը՝ նէյէ միւնճէր օլուր : Պիւր
միւքէմմէլ էօմիւր վէ ալ-իւլ-ալա սէվկէթ էաիմմէք , վէ
չիչէյի սալա սօլմաղ վիւճուտա նաիլ օլմագ թէքմիլ
գուարէթի՝ եալընըղ հասսէ թօրթուլարընսան այրըլըփ ,
կէօրիւնմէղ շէյլէրէ արղու չէքէն՝ ալա ճանլարա մախ-
սուս աուր :

(4) Կսպէտիլիք իչին սօղմուշ օլտուղունու պիլէն ա-
տամըն ֆիքրի , աշգը , արղուսու նէ շէքիլ օլուր , աֆի-
թապըն տէվսիմտէն եուգարը ուչար , կէլէճէք մութլու-
լուղունու կէօրիւր , օլաճագ գըամէթինի թախմին էտէր ,
վէ քէնտիյի էօյլէ ալարբարըլը եէրտէ , նէ ֆէրաս աույ-
ար : Մէլաիքտէ պիլէ թագսիրաթ պուլան թանդըր՝ պէ-
նի կէօրիւյօր տէյի , իսաթըրնա կէլաիքճէ , ֆիքրիլէրինի
նէ շէքիլ դասթ էտէր : Հագ թաալա ինսանըն գալալի-
նէ կէօղիւնիւ տիքէր , հէր ֆիքրինին սօղուփ իչլէմէսինի
ճէննէթ տէֆթէրինէ գայա էտէր . օ տէֆթէր գըսամէթ
կիւնիւ աչըլըփ , պիղիմ՝ նէ օլտուղումուղ՝ ինսանա սա
մէլաիքէ տէ մալուամ օլաճագ արը :

(7) Ըղ կէօք գուսպէնին եիւղիւնտէ սայրսըղ քիւ-
րէլէր աուրմայրփ տօլանըր , եարատանըն մէաճի իլէ ի-
լաճիլէր օգուրլար : Այքին սէալէրի գուլաղըմըղա վասըլ
օլմաղսա պիլէ , գարըլըգ տէվլէրի՝ մանէվի եաղը կիպի ,
կէօղիւմիւղէ եարատանըն գուարէթինի կէօսթէրիփ ,
պիւր պիւրինէ կէչմէլէրի իլէ , գատըր ալլասըն աղիմ իս-
մինի թէամ էտէրլէր : Հայ օ եաղըլար , եաղընտա օլան
մէլաիքէ՝ նէ իրի կէօրիւնիւր , ուղագտա օլան ինսան պի-
լէ օգույա պիլիւր :

Տիւնեանըն էն իւքսէք տաղլարընը կէօղիւն էօնիւնէ
կէթիւր քի թէմէլլէրինտէն գօլմուշ , տէնիղէ աթըլմըշ ,
սույուն եիւղիւնտէ պիւրէր քէօփիւք շիչէսի կիպի , եա-
խօսա պիւրէր թիւյ կիպի , ուսուլ իւղրէ չալգանըփ աու-
րույօր . պունլարըն գըմըլտանըլը , ֆէլէյին չարիւլարը
նիղամընա գըտա օլան՝ հալա թիւղկեարլարընըն շիտտէ-
թի իլէ օլույօր իքէն , օ տաղլարըն գըմըլտանըլընա նէ
գատար թաաճճիւս էտէրսին : Ես օ սուտան իսաֆիֆ
ունսուրուն իչիմտէ , օ տաղլարտան զիյատէ ուսուլ իւղ-
րէ , օնլարտան չօգ չափուք վէ օնլարտան ալա սէպէս
իչին չալգանան քիւրէլէրի կէօրիւրսէն , տաճա զիյատէ
թաաճճիւս էթմէղմիսին :

Լօրենցիոս, կէճէ թէՖէք.բիւրէրինին աղիւմ Ֆիհ-
րիսթի իլէ, կէօյլէր քիթապընտա էօյրէնիլէն տիւրլու-
տէրսլէրի կէլ սանա օգուտայրմ: Պաղը տէրս վար քի,
կէճէնին կէօյլէր սըրրընա վադըՖ օլմայան շաշար. պէլ
քի մէարէսէսինտէ պէօյլէ տէրս օլաճաղընը պիլէ ում-
մազ. քէվքէպինտէ եըլտըղընտա էօյլէ տէրսլէր պուլու-
նաճաղը՝ պէլքի խաթըրընա պիլէ կէլմիշ տէյիլ: Աէ պիւր
կիւն պիւքիւլիւ խարթը կիպի՝ եաղըլը տէրսլէրի իլէ ա-
թէշէ աթըլըպի, կէօղիւմիւղաէն զայ օլաճաղ օլուրսա,
օգույաճաղ վադըթ գալմազ:

Կէօյլէրտէ նէ օգոււնուր. ալլահըն, վէ ինսանտան ա-
լա՝ հալալար էհալիտի զաթլէրին վար օլաուղու օգու-
նուր: Աէ պիլ քի, կէօյլէրտէ՝ էպէտիլիք եաղըլը սըր,
անղլա տա տահա զիյատէ թաաճճիւպ էյլէ: Էպէտի-
լիք. քիմին էպէտիլիյի. սէնին լօրենցիոս, սէնին, վէ
պիւթիւն ինսան ճինսինին. վէ պու մէարէսէտէ սալթ
աինէ եարալմ տէյիլ, Ֆաղիլէթ աէ գուվիլէթինի պուն-
տա պուլուր: Պունտա հէր պէա ամէլէ գարըլ, պա խու-
սուս ինթիգամա, քիպրէ, թամաա, վէ թէն կիւնահի-
նէ գարըլ թէսիրլի իլաճլար հասըլ օլուր:

ԵՒՐՄԻ ՊԻՐԻՆՃԻ ԿԷՃԷ

Կ Է Յ Օ Յ Լ Է Ր

Տ Ի Ի Ն Ե Ա Լ Ա Ր Ը Ն Զ Օ Գ Լ Ո Ւ Գ Ո Ւ

Սուպահան ալահ . շու կէօքտէքի քիւրէ-
լէրին գարանլըգ երղընլարընտան ըշըգ չըգա-
րըփ , թապիաթին պինասընը գուրուփ , պիւ-
թիւն քեաինաթի պիր գըյմէթլի էլմաս կի-
պի , թախթի փայինտէն աշաղա ասա գոյան
զաթ՝ նէ գուտրէթ սահիպի օլմալը : Պու
քեաինաթ նէ պիւյիւքլիւքտէ շէյ տիր : Պիր
եէրլի երլտըղտան աշաղա՝ պիր աղըր շէյ
պրագ , կէլիփ եէրէ եէթիշինճէյէ գատար ,
գա՛ջ պին սէնէյէ միւհթաճ տըր : Պու էօլ-
չիւսիւղ պինա՝ նէրէտէ պաշլար , նէրէտէ
պիթէր : Կաշայանլարըն օլտուղու եէրի գա-
փայլի , հիչլերի քէսէն տիւլար՝ նէրէյէտէք
չըգմըշ տըր : Կարատան՝ պօշ եէրլէրին նէ-
րէսինէտէք կէլիփ , պինասընա գարար վէր-
միշ՝ արշընընը կլինտէն պրագմըշ : Տիւնեա-
լարը թարթմատան , նիհայէթսիղլիյի էօլ-
մէտէն տուրուփ , քեաինաթին սօն թէմէ-
լինի տիքտիյի՝ եարատըլըշըն տիշարը թա-
րաֆը նէրէսի տիր : Ա է գափուսուհտա հիգ
մէթ էտէն ճանլարա՝ եափտըղըմա շունտա

հուտուտ քէսէր տուրուրում, պունտա իշիմ
 թամամ տրր, եարատըլը թէքմիլ օլտու ,,
 տէյի հուտուտ կէօսթէրիւի . « վէ սիզ ազլէ
 մալիք ըուհլար, նէֆէս ալըր զաթլէր, վէ
 քիմինիզէ գարար, քիմինիզէ հարէքէթ
 վէրտիյիմ՝ ճիւմլէ հասսէսիզ մախլուգաթ,
 եարատանընըղը մէտհ էտին ,, տէտիյի սի-
 նօր պաշը նէրէսի տիր :

Վ՛յ կէճէ, սէն, տիւնեանըն իւզէրինէ՝
 կէօլկէլի պիր ըլըգ վէրիրսին . կիւմիւշ ա-
 նախթարլնլա նըսըֆ տիւնեամըղըն խազի-
 նէլէրին աչարսըն քի, էօնիւմիւզէ պիր պաշգա
 տիւնեա եարատրի, էօյլէնին գըղգանճ քէվ-
 քէպինին արտընտա սագլը օլան սայլսըղ երլ-
 տըղլարը՝ կէօզիւմիւզ էօնիւնէ գօր : (ու
 հիքմէթլէրի՝ թախթը հուզուրունա տիզէն
 գուտրէթ սահիպինի տէ՝ պանա տէրինտէն
 կէօսթէրէմէզմիսին : Վէօզիւմիւ կէզտիրիւի,
 օ գուտրէթ սահիպինի՝ սէնին էն տէրին
 քէօշէլէրինտէ արարըմ (ա) : Վ՛հ, օ սէճ-
 տէ էթտիյիմ ազիզ ալլահըն պիր շաֆգընը
 կէօրէ պիլսէմ : Վ՛ ուզուրլու մէլէյիմ կէճէ,
 օ փատիշահլար փատիշահընըն փաի թախթը
 նէրէտէ տիր, նուրանի թախթընէրէտէ փար-
 լար, սէօյլէսէնէ : Վէն Օնա եագըն սըն, պիլիւ-
 սին : Վ՛ ուպարէք քիթապլարտան խապէրիմ
 վար, սէն գօյու ըէնք փէրտէնի՝ Օնուն կէօզ
 գամաշտըրըր թախթը էօնիւնէ սիփէր էտէր
 իմիշ սին : Վափունտա օլան՝ պազը տէվըրի
 պիւյիւք՝ սէյիրտիմի չափուք երլտըղլար, էօլ-
 լարը իւզէրինտէ Օնու հիչ ըասթ կէլմէզլէր

մի : Ահա , էյ սիւրէյեա քէվքէպլէր , վէ
 դութպուն աթէշլի արապասրնա գօշուլու
 երլարղլար , վէ կէօղիւ ճիւմլէտէն քէսքին
 ճէվղա երլարղը , վէ տէրեպլէրին էնկինին
 տէ եօլունու շաշըրմըշ ինսանը՝ Ֆըրթընա
 տան դուրթարրի , սէլամէթ լիմանընա սօ
 դան երլարղլար , սիղ սալըգ վէրին , եարա
 տանըմը կէօրմէյէ՝ նէ թարաֆա տօղրու
 լայրմ : Ա՛հ , պէն ույգումու հէր կէճէ նա
 Ֆիլէ եէրէ սաթարրմ , էֆէնտիլէրինին սըր
 րընը՝ պօշ եէրէ արաշտըրըրմ . ծնլար աօլա
 սըր վէրմէզ :

Արատանըն էլինտէն չըգան՝ սալթ պու
 կէօրտիւյիւմ տիւնեա մը տըր . եօգսա կէօ
 ղիւմիւն եէթիւշմէտիյի հավալարտա , պիր
 նէֆէս իլէ եարաթտըղը՝ տահա պաշգա շէյ
 լէր վար մը : Հիչլէր գույուսունտան տահա
 սայրսըղ տիւնեալար չըգարմըշ մը : Տիւրլու
 թէրթ իպտէ եարատըլմըշ տիւնեալարըն օր
 թասընտա , քէնտի կիւնէշ կիպի օթուրուփ ,
 հէր պիրինէ շաֆղընը սալմըշ , ծնլար էթ
 րաֆընտա քէնտի նուրու իչինտէ՝ զէրրէլէր
 կիպի ուչուշտուղունու , վէ քէնտի նուրու
 նու քէստիքլէյն , ծնլար եինէ հիչլէր գույ
 ուսունա տէօքիւլտիւյիւնիւ՝ օթուրմուշ սէյր
 էտէր մի :

Օ աթլէրին սօն տէրէճէսինէ էրմէյէ՝
 ճանըմա պիր արգու կէլիյօր : Ֆէլէյին պիր
 չարխընտան պիր չարխընա , մէրտէվէն կիպի
 գատէմէ գատէմէ չըգարրմ : Ահրտէվէնին
 ալթ պաշը ինսանա գատար էնէյօր . ինսան

Թուժուի չըգտն տէյի տիր : Մըթըդ տիւ
 շիւնմէմ . Ֆիքրին աշգ գանատրնա պինէր ,
 հափիստէն չըգար կիպի , եէրտէն եուգարը
 Ֆըրլար կիտէրիմ : Տիւնեա կէօղիւմտէն նա
 սըլ ուղաղլանըյօր , կիթ տիքճէ քիւչիւք կէօ
 ըիւնիւյօր : Պէն նէ չափուք չըգայօրում :
 Իշթէ մահիթապը աշտրմ . ասումանըն կէօք
 փէրտէսինէ վարտրմ . Օնու տա կէչտիմ . կէ
 ըիտէքի պօշ եէրլէրէ կէլտիմ : Վ՛հլի հէյ՛է
 Թին կէօղիւ պուրայա գատար եէթիշիւր .
 հիքմէթլի տիւրպինինին վարաճաղը պու
 ըայատէք տիր : Եօլում իսթիւնտէ հէր
 ըասթ կէլտիյիմ եըլտըղա՝ տուրուր՝նուրունու
 վէրէնի , տաիրէսինտէ քէնտիյի տէվը էթտի
 ըէնի սօրարըմ : Պիղիմ տիւնեամըղ կիպի
 պինլէրճէ տիւնեանըն զայպ օլաճաղը՝ զու
 հալ եըլտըղընըն էօլչիւսիւղ շէմպէրինտէն
 չըգար , գույրուգլու եըլտըղըն արտը սըրա
 ճիսարէթ էտէր սէյիրտիրիմ : () Կնունլա պէ
 ըապէր կիտէր , քէնտի ըշըղլարըլլա փար
 լայան՝ տիւնեալարըն ճանը , վէ հէր շէյ Օն
 լար ըլա եաշայան՝ աղիմ կիւնէշլէրին արա
 սընա վարըրըմ : Պուրասը նէ տիր : հատ
 տի հուտուտու եօգ պիր էնկին , հէր եանտա
 աթէշ փիւսքիւրիւր փունարլար : Պու տիւն
 եամըղտան պիւյիւք տիւնեալար , տիւնեա
 մըղտան եիւքսէք չարիւլարտա տէօնէր : հէ
 լէ տահա իլէրի վարալըմ . պէն եօլու տահա
 հէնուղ պաշլամըշըմ : Փատիշահլար փատի
 շահընըն սարայ գափուսու տուր պու էլպէթ
 տէ : Պանգ շու շաշգընըղա . փատիշահլար

փատիշահը տահահանէրէտէ . տահահա չօգ եիւք
սէքտէ տիր : Արինէ թըրմանըրմ . պէն չըգ-
տըգձա՝ օ կերի կիտէր : Հայ հայ . շու ին-
սան կիպի պիր պէօձէյի գօնտուրմագ իչին ,
պու հէյպէթլի պինայը եափան միմար՝ նէ-
րէտէ օլուր :

Հէլէ շունտա էյլէնէլիմ , պիր ազ թէ-
նէֆֆիւս էտէլիմ . պէն նէրէտէ իմ . եեր
նէրէտէ գալտը : Ա՛ կիւնէշ , սէն նէրէտէ-
սին . սէնին տէվը էթտիյին տաիրէ նէ քիւ-
լիւք շէյ իմիշ : Ա՛ն պունտա թապիաթին
էն եիւքսէք թէփէսինէ չըգմըշ , պիւթիւն
չէվրէսինի կէօրիւյօրում : Ա՛ յաղըմ տիպին-
տէ պինլէրձէ կէօյլէր , պինլէրձէ տիւնեա-
լար՝ փարլագ գում տանէլէրի կիպի եուվա-
լանրի տուրույօր : Ա՛ն պու գատար ուղագ
կէլտիքտէն սօնղրա , պու գատար եէնի մէմլէ-
քէթլէր կէօրտիւքտէն սօնղրա , պու պէնիմ
իգլիմիմէ պէնղէմէզ եերլէրին էհալիսի՝ քիմ
օլտու գլարրն անղլամաղա ձահտ էթմէզմիյ-
իմ : Աուրալարա հիչ պիր սաղ ատամ եագ-
լաշամամըշ :

Արիլիմ կիւնէշին էն թիզ շաֆգը՝ պէ-
նիմ սէֆիլ մէքեանրմտան պուրայա կէլին-
ձէ , եիւղլէրձէ սէնէլէրէ միւհթաձ . պէն
վաթանրմտան պէօյլէ ուղագ՝ զուրպէթ չէ-
քէյօրում : Ինսանա թաաձձիւս պէտէձէք՝
եէնի հիքմէթլէր արայօրում : Հէր շէյին
իթաաթ էթտիյի աղիմ տէվլէթ սահիպի-
նին՝ պու այալէթինէ նէ տէրլէր : Ա՛յ ձէն-
նէթ գօնշուլարը , սիզ էձէլէ միւպլէթլա՝ մը

սընըզ , եօգսա պիրէր թանդըր մըսընըզ ,
 եօգսա ճէննէթտէն կէլմէ թաիֆէմի սի-
 նիզ : Սապիաթինիզ հէր նասըլ օլուրսա օլ-
 սուն , եաշատըղընըզ պիր պաշգա էօմը օլ-
 մագ կէրէք , սէօլէշտիյինիզ պիր պաշգա լի-
 սան օլմագ կէրէք , օլան Ֆիքիրլէրինիզ՝ ին-
 սան Ֆիքրինէ պէնզէմէմէք կէրէք եա-
 րատանըմըղըն եափտըղը շէյլէրտէ՝ նէ չօգ
 տիւրլիւլէր վար . . . սիզին տիւշիւնճէլէրի-
 նիզ նէ թարզ տըր : Վգլէ՝ պունտա իթի-
 պար վա՛ր մը . ագըլ՝ հասսէլէրէ հիւքմ է-
 տէրմի : Հասսէլէր՝ ագըլն հիւքմիւնտէն չըգ-
 տըղը օլուրմու . ագըլն մումու սէօնէրսէ ,
 եօլունուզու կէօսթ էրէճէք պիր դայրի ըշը-
 ղընըզ վա՛ր մը : Ղութլու տէվլէթլէրի-
 նիզ հալա ալթուն տէվիրտէ՛ մի տիրլէր՝ :
 Վք աթալարընըզ (Բ) կիւնասըզ հալէ-
 րինտէ գալմըշ մը : Ճաղիլէթ սիզէ գօլայ
 կէլիւմի , թապիաթինիզէ մութապըգ մը
 տըր : Աշայաճագ էէրինիզ սալթ պուրա-
 լա՛ր մը տըր , եօգսա էէր տէյիշիրմիսինիզ :
 Աէր տէյիշտիյինիզ հալտէ , էօլիւր տէ մի
 կէչէրսինիզ , եօգսա՝ սա՛ղ մը կիտէրսինիզ :
 Աօլմէնիզ նէ թարզ տըր . աղըր սըղը խաս-
 թէլիք չէքէրմիսինիզ : Աէֆէր մուսիպէթի
 կէօրտիւյիւնիւզ վա՛ր մը : () ուղուրսուզ սէ-
 ֆէր՝ շու սաաթտա էվրօփայը խարապ է-

1 Էսքի զաման շաիրլէրի՝ տիւնեանըն պիր ըհաթ
 վագթի օլմուշ տէ ի դուրմուշլար , վէ օ խայալի վագթին
 իամինէ՝ ալիսան քէվիւր տէմիլէր :

տէյօր . պիր ալայ չըլղըն փատիշահարըն ալթ
 իւսթ էթտիյի տիւնեանըն պիր քիւչիւք քէօ
 շէսինէ՝ պիզ էվրօփա տէրիզ : () պէնիմ
 տօղաուղում տիւնեատէ եաշըն չօղլուղույլա
 էճէլին կէլմէսինէ պէքլէմէզլէր : Վիսթիյար
 լըղըն եափաճաղը շէյի՝ վազթինտէն էվլէլ
 փէրհիզսիզլիյէ եափտըրըրլար : Վճէլ պագ
 տը՝ պիզի գըրումաղա քէնտի եէթիշէմէյօր ,
 թէրքէշինի պրագտը , թըրփիանընը տիւլարէ
 աստը , եէրինէ փատիշահարը՝ ինսան սալա
 հանաճըսը նասպ էթտի : Փատիշահարըն
 թամար՝ քէնտի գըլըճընտան զիյատէ իշինէ
 եարայօր : Վէնտի սիւրիւլէրինի կէրէյի կիւ
 պի սօյտուգտան սօնղրա , պըչագտան կէչի
 ըն , վէ պիր զիյաֆէթտէ պինլէրճէ ըայա
 սընըն գանընը իշէն փատիշահար կէօրտիւք
 տէսէմ , ինանըրմըսընըզ :

Մճ , աճ . պիլմէքլէք նիշին կէլմիշ կէօ
 զիւմիւզիւ աչմըշ քի , տէրտլէրիմիզին սէպէ
 պինի թանըյօրուզ . գապահաթի՝ եըլտըղլա
 ըն պէտ թէսիրինէ վէրմէլի տէյիլ մի իտիք :
 Վնսան էվլատընըն իւզէրինէ՝ քէօթիւլիւք՝
 մուգատտէրտէն եաղսա , տահա էյի օլուր
 սու : Շիչ օլմաղսա՝ խալգըն գըրղընընա՝
 փատիշահարըն սիւննիւ օլմաղտը : Վաթա
 նըմըն տիւշմէնի փատիշահար , պէնիմ կիւ
 պի պիր ալիճէնասպ տիւշմէնին նասիհաթի
 նի տինլէյին : Տիւնեատէ պիւյիւք օլմագ իւ
 թէրմիսինիզ , Ֆէլէյին չարիւլարընտա տէվը
 օլան եըլտըղլար կիպի , ասընըզը էօլտիւր
 մէյիսի , էվլատտէն էվլատէ տիլլէրտէ սէօյ

Լեթմէք իսթէրմիսինիզ . պիր զէրրէնին իւ-
զէրինէ պիր պիրինիզլէ շէքիշմէյի վազ կէ-
չին . վէ միլէթի ախէրէ հազըրլատըղընըզ
զէնճիրլէրի՝ սիզէ սէֆէրի սէվզ էտէն զա-
լիմ ըիճալինիզին պոյնունա թագըն :

Վյ շու ուզագ տիւնեալարըն էհալիսի .
սիզի տէ էօլմէյէ կէօնտէրէնլէր՝ թախթլար-
տա՛ մը օթուրուր : Միզտէ տէ եագըրի երզ-
մագ խըշմը՝ քիշիյի թանդըր սըրասընա գօր-
մու : Վահրաման օլանլար՝ շէօհրէթլէրինի
ինսան գանը տէօքմէյլէ մի էտինիր : Աօգսա
պէլքի սիզ էճէլտէն էմին սինիզ , աղըր աճը
կէօրմէզսինիզ . պէլքի սիզին միւսէլլէմ զա-
թինիզ՝ պիր փաք վէ խաֆիֆ հավատան
եափըլմըշ , նէ աղըրլըղընըզ վար , նէ պօզուլ-
մաղա միւպթ էլասընըզ . էլպէթ տէ հավալա-
րա չըգար , իսթ էտիյինիզ կիպի մուալլագտա
տուրուրսունուզ : Հայ հայ , սիզին գըսմէ-
թինիզ՝ ինսանընքինտէն նէ գատար Փարգը
տըր . պիզիմ եէքիւն զաթիմիզ իքի շէյտէն
մախլութ օլմուշ , պիրի ճան , պիրի ճանը
էօլտիւրիւր՝ պիր գապա մուրտար չամուր ,
պիր պիրի իլէ իմթիզաճ՝ էտէմէյիփ , կէճէ
կիւնտիւզ ճէնքլէշիրլէր : Միզ պէօյլէ գու թ-
սուզ էսիրլէր իզ : (4) :

Միզ նէ ինսանը անղլամըշսընըզ , նէ տիւն-
եասընը պիլիրսինիզ : Տիւնեա տէտիյիմիզ՝
քեաինաթին տէլիլէրինին պաղլանտըղը թի-
մարխանէնին ատը տըր : (Մտա աղըլ պիլէ
տէլի տիր , շօգ տէֆ՝ա տիվանէ թագլիտի
էտէր : Շ իմտի պէնիմ պու նագլիմ՝ սիզէ

նէ՛ գատար աճախայ կէօրիւնէ՛ճէք տիր : Այա-
րատրլըշտա պիր ինսան ճինսի օլտուղու հագ-
գընա՛ հիչ պիր շէյ իշիթտիյինիզ Էօգ մու .
խորիսին խըտըրըն՝ ալէվլի արապասը՛ պու-
սէմթլէրտէն կէչմէտիմի : Ա՛էհէննէմին շէյ-
թանը՛ ճէննէթտէն տիւշէրքէն , սիզին հա-
վանըն փաքլիյինի հիչ պօզմատը մը . օնուն օ
Էօլչիւսիւզ կէօլկէսի կէչէրքէն , սիզին քիւ-
րէնիզի պիր իքի տագիզա օլտուն՛ գարանլըզ
էթմէտիմի (Դ) :

Այէր տիւնէալարը չօղալթմատա խիլա-
Ֆըմ՛ վար ըսա տա , պարի պիր միւշէրրէՖ
խիլա՛Ֆ տըր ա . պիր հագ շէյէ մէպնի տիր ,
թէմէլի՛ ալլահըն ազամէթի տիր : Աքին
խիլա՛Ֆ օլտուղունու պանա քիմ իսպաթ է-
տէր : Ա՛լլահըն գուտրէթինէ քիմ Էօլչիւ-
գօյա պիլիր : Անսան էվլատը՛ ալլահըն էտէ
պիլտիյինտէն զիյատէսինի տէ խայալինէ կէ-
թիրէ պիլիրմի : Ա՛լլահըն գուտրէթինէ պիր
տիւնէա Էարաթմագ՛ պիր զէրրէ Էարաթ-
մագ գատար տըր : Աիր քէրէ օլտուն տէսին ,
պինլէրճէ՛ տիւնէալար տօղար : Այ՛ սօուգ
հիճիվքեար , աշգըմա նէ՛ հիճիվ էտէրսին .
պրագ , շու գալպիմի պիւյիւտիւփ , աշգ ըլա
տօլտուրան Ֆիքիրլէրի՛ քէնտիմ քէնտիմէ
գուրայըմ : Այայալիմ՛ հիչլէրին իզսիզ սէս-
սիզ շէօլլէրինէ տիւշէրսէ , գալպիմէ գօրգու
կիրիր . օլ սէպէպտէն հիչլէրին հուտուտու-
նու կէրի շէքտիրմէք իչին , վարըր օլանլարը

չօղալտրր , սանըրըմ՝ եարատանըն իղղէթի
նի արթըրըրըմ :

Պէնիմ պու թախամինիմի թէճրիւպէմիզ
տէ իսպաթ էտէր : Աուրտէպին պիլուրոյ-
լա նէ ուժաճրգ վիւճուտլար կէօրտիւք շա-
շայօրուզ քի , խաթըրըմըզա կէլմիշ շէյլէր
տէյիլ իտի . վէ աղլըմըզըն պու կէօրիւփ
կէօսթէրտիյի շէյլէրէ՝ հալա խայալիմիզ
էրմէզ : Աարատըլըշըն իքի ուճու պիր պիրի-
նէ պէնզէր , իքիսի պիր վէզլինտէ տիր : Պու
պապտէ քիշինին տիւշիւնտիւյիւ՝ նէ փէք
պիւյիւք օլուր տէյի վէսվէսէ կէօթիւրիւր ,
նէ փէք քիւշիւք օլուր տէյի : Պու պապտէ
իՖրաթտա խիլաՖ օլմազ , իլլա նօգսանտա օ-
լուր : Մէպէպինի տիւշիւնիւնճէ , էսէրի իՖ-
րաթ կէօրիւնմէզ : Այ գատըր միմար , սէ-
նին պիւյիւքլիւյիւնտէ՝ ճանըմ իսթէտիյի
կիպի էնէր չըգար , տաիրէի մէրքէզլինտէն
ասլա չըգմազ : Պէնին իսմին՝ պէն էճ տիր .
վար օլան՝ հէփ սէնին տիր : Պէնին ինտինտէ
պու եարատըլըշ պիլէ հիչ տիր : Պիւթիւն
քեաինաթ՝ սէնին հուզուրունտա , կիւնէշին
էօնիւնտէ ճէվէլան էտէն խաՖիՖ հավա
կիպի տիր :

Պէնին գուարէթին պիւյիւքլիւյիւնտէ՝
խայալիմ չալգանտըզճա ալէվլէնիր : Աճա-
պա պու տիւնեա՝ պիւթիւն թապիաթին
խարթասընտա , ինկիլթէրրա ատասը՝ տիւն-
եանըն պիր քէօշէսինտէ օլտուղու կիպի , պիր
փարլազ նօգթէ , լաքին քեաինաթին իչին-
տէ կէօղէ կէօրիւնմէզ՝ հիչ մազուլէսի օլ-

տուղու կիպի մի տիր : Պու տիւնեա քէն-
տիտէն չօգ պիւյիւք դարալարտան այրը՝ պիր
ատա տէյիլ մի քի , ծնլարըն էհալիսի թանդ-
րընըն շաֆգընա տահա եագըն , վէ միւսէլ
լէմ ճանլարա մալիք , վէ ինսան կիպի Ֆա-
ղիլէթէ եէթիշմէյէ՝ եաշըն քէօհնէ (Ե)
պահարընա պէքլէմէյէ միւհթաճ տէյիլէր .
իգլիմլէրինին խայրըլը վէ պերէքէթլի օլ-
մասընտան , պիր անտէ քէմալիյեէթէ երէր-
լէր . սու տիւնեա՝ աղըլ եէթիշմէզ իզսիզ
մէնղիլէր իլէ օ դարալարտան այրը՝ պիր ա-
տա տէյիլ մի : Պու նէ՞ օլսուն . սօրտուղում
մախլուգաթըն հիչ պիրինտէն պիր ճէվապ
եօգմու : Սապիաթին պիր քէօշէսինտէն
պիր սէս չըգըի , շու սօրտուղում սուալլէրէ
պիր ճէվապ վէրէն օլմայաճագ մը : Այա պէ-
նիմ Ֆիքրիմ պիր պիւթիւն տիւնեանըն ճէ-
վասընա դանաաթ էթմէյօր , տահա նասըլ
մախլուգ ճէվապ վէրսին :

Աքին սու կիրտապլարա տալմանըն աս-
լը՝ նէ : Աերի տէօն էյ Փօտուլ Ֆիքիր , կերի
տէօն . ինսանա վէրիլէն էօլլիւյիւ թանը
տա , ազ վէրմիշ տէյի՝ եարատանա պիւհթան
էթմէ : Աէօղիւմիւղիւն կէօրտիւյիւ՝ պիր
թէքմիլ եէքիւն տէյիլ մի . կիւնէշին հիւքմ
էթտիյի եէրլէր՝ պիղէ եէթիշմիյօր մու :
Շու իզղէթ թաճընա պագ , նասըլ փար-
լագ տըր : () հավալարըն փատիշահը՝ նուրա-
նի թախթընտան նէրէլէրէ շաֆգ սաչայօր ,
շաֆգընը Ֆիքրին եէթիշէ պիլէճէյի դա-
տար չափուք վէ ուզագ սալըի , իթաաթլը

Երլտրղլարրնր՝ Էպէտի աթէշի իլէ պէսլէյ-
 օր : Պու կիւնէշին վիլայէթի՝ մուպարէքնի-
 լին զալիմ՝ հիւքիւմտարրնրն՝ Էափտրղը շէ-
 հիրտէն չօգ Եիւքսէք տիր . վէ օ վիլայէթի
 Երգա պիլէճէք՝ Եինէ Եալընրղ Եափան Էլ
 տիր : Մնսան Էվլատը կիւնէշին ըլըգ վէր-
 տիյի Եերլէրտէն Էօթէյէ կէշիփ , Ֆիքրինի
 շաշըրմանրն ասլը՝ նէ : Վէնտի զաիֆ թա-
 պիաթինէ՝ սէյր Էտէճէք պիր հիքմէթ , տօ-
 լաշաճագ պիր Էպէտիլիք , տէրս Էտէճէք պիր
 ասուման Եէթիշմէյօրմու :

Վ՝ տիւնէա ալիմլէրի , թապիաթի միւ-
 թալաա Էտէն զէքի ագըլլար . ա՛ նէվթօնուն
 շըրագլարը , պանա պիր տիւրպին վէրին ,
 թախթի Էպէտիյէ Եէթիշսին . պագայըմ ,
 ճէհէնէմ սուլթանրնը զէնճիրէ վուրուփ ,
 ասումանէ թէմէլ օլան գարանլըգ գուպպէյէ
 պաղլայան քիմ տիր , կէօրէ պիլիւրմիյիմ :
 Պիր կիրտապրն օրթասընտա Եարատըլմըշ
 քեաինաթին թէփէսինի կէօրէնի՝ սիզ կէօ-
 րէ պիլտինիզմի : () ազիմ զաթին , օ հէր
 զաթի քէնտիյէ չէքէր ումումի կիւնէշին՝
 տէվրինի պուլա պիլտինիզմի : Վթրաֆրն-
 տաքի ուֆագ Երլտրղլարը սէչէ պիլմիշմիսի-
 նիզ : Վափուսունտա հիզմէթ Էտէն՝ սա-
 պահ Երլտրղլարրնր կէօրտիւյիւնիւզ վա՛ր
 մը : Մնսան Էճէլէ միւպթէլա օլտուգճա ,
 թանղըրըր Ֆագաթ արայա պիլիւր , լաքին
 պուլամագ : Վանա թանղըրմը պուլտուրա-
 ճագ՝ իլիմ տէյիլ , տինիմ տիր : Սանղըրըր
 պուլաճագ ալիմ՝ գալպի փաք , իպատէթ .

քեար ատամ տրր . եօլունու կէօսթէրմէյէ
նէ երլտրղա միւհթաճ տրր , նէ մէլէյէ :
Մաղ կէօնլին մուհապլթի՝ ֆօտուլ
ագլըն վարամայաճաղը եէրէ եէթիչիր , վէ
տօղրու վարրը ճէննէթ գափուսունու չա-
լար : Սապիաթին էսրարընը , եախօտ օն-
տան զիյատէ ագրլ էրմէզ թանղըրընըն էս-
րարընը՝ անղլամագ իսթէյէն ագրլը ատամ
տէլի օլուր :

Ճէննէթին ֆէյլէսօֆլուղու էլպէթտէ
տիւնեանընքինտէն զիյատէ տիր : Մէլէքլէ-
րին իլմի՝ ինսանընքինտէն չօգ տուր . պու
ճիւմիլէ իլէ օնլարըն տախմա էօյրէնէճէք պիր
եէնի շէյի օլույօր : Մասան չօգ էօյրէնիսի ,
չօգ պիլմէք իչին տօղմուշ տէյիլ . իլլա կէօ-
րիւսի , սէճտէ էթմէք իչին տօղմուշ : Պէլի ,
պու երլտրղլարըն հէր պիրի պիրէր իպա-
տէթխանէ տիր , եարատան ալլահ քէնտիյէ
վաճիպ օլան իւպուտիյեէթի՝ հէր քէստէն
օնտա ալըր : Պէլի , օնլարըն միհրապընտա
պուհուրլար թիւթէր , եարատանըն թախ-
թընա տօղրու չըգա՛րտը կէօրտիւմ . չարխ-
լարընըն ահէնկի՝ հէի պիրլիքտէ մէտհինի
օգմըտու իչիթտիւմ : Սեախնաթտէ տիւն-
եէլի շէյ եօգ , պիւթիւն թապիաթ՝ եա-
րատանա մախսուս պիր մուպարէք եէր
տիր (Կ) :

Մշթէ պէն ճանըմըն հէր գուտրէթինի
ամէլէ գօտոււմ : Մլմի շիիրին խաղինէլէրինի
աչտըմ , հիչ էսիրկէմէյիսի կէօյլէրէ սաչտըմ :
Սալպիւմ նէյէ հայրան օլսուն , խայալիւմտէ

գուրտուղում մը , եօգսա Ֆիլ-վազը կէօ-
 զիւմէ կէօրտիւյիւմէմի , քէնտի տէ պիւմէզ :
 Շիմտի պիր տէ կէրի տէօնէլիւմ , կէճէնին
 սաաթ լարրնտա կէչտիյիւմ շէյլէրի՝ պիր տա-
 հա կէօզտէն կէչիրէլիւմ : Պունլարրն հէփի-
 սինի ճէմ էտիփ , Ֆիքրինտէն կէչիրէն ա-
 տամ « պու կէօրտիւյիւմ նէ պիրի պիրի
 իւսթիւնէ երղըլը տիւնեալար տըր . իչի տօ-
 լու զաթլէր , ըլըգըլը քիւրէլէր տիր . պու նէ
 խանէտան տըր . պու նէ խանէ սահիպի տիր ,
 տէյի շաշըրլի , եէրէ նասըլ գափանաճաղըն
 պիւմէզ :

Այն ալէմին փէտէրի , պէնիւմ կիպի էճէ-
 լէ միւսթիւյա պի թապ գուլուն , սէնին ա-
 զիւմ գուտրէթիւնի՝ նօգսան վէ գուսուր թա-
 պիր էթմէյէ , ճէսարէթ էթտիյիմի աֆվ
 էյլէ :

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(*) Պիր պիւյիւք օվատա ալճը էլինտէն գաչան կէյ-
 իք , պիր սու փունարը արղուլէտիյի կիպի , պէնիւմ տէ
 ճանըմ պու տիւնեանըն իզսիզ շէօլէրինտէ , եարատա-
 նընը արղուլէր :

(Բ) Սիզին հաղրէթի հավվանըզ պօղազընա փէրհիզ-
 քեար մըրտը : Պիզիւմ իլք անամըզըն գըղարը՝ ճինսլէ-
 ըինի եալան չըգարմազ . « հէր շէյի պիւմէք արղուսու-
 թապիաթտէն կէլմէզմի , պու արղու քիշիյէ էօզը օլա-
 մազմը » տէյի աաէմլէրինէ սօրարլար : Եօգսա սիզին տէ
 անանըզ կիւնահա տիւշտիւ իսէ , սիզ թէքրար սաթըն
 ալընարընը մը : Սաթըն ալընմըշ ըսանըզ , սիզ տէ պիզիւմ
 կիպի , գուրթարըճընըզա իքրամսընը մըսընըզ :

(Գ) Սիզին թէճրիւսէ վագթիմիզ, ճէնք կիւնէրի-
նիզ կէջմիշ մի տիր, եօգսա հալա մէշգ ալթընտա՝ միւս-
թէտի չբրագլար մըսընըզ : Սիզին տէ արանըզտա, ին-
սանլարտա օլտուզու կիսի, սլասլա միրասինտէն թիւճու
էտիսի սաթանլար վար մը :

(Դ) Ա՛հ, օ ինսան գըամընըն տիւշմէնի, քէշքի եօ-
լու իւսթիւնտէ րասթ կէլտիյի քիւրէլէրին սիւրինտէ
գաս գաթը գալայտը տա, սու տիւնեայէ կէլմէյէ եէ-
թիւմէյէյիտի քի, շիմտի քէնտիյէ միլք էտինմիշ, մուր-
տար գատէմի իլէ տիւնեայը գարարթմըշ մէքրուհ էթ-
միշ :

(Ե) Երլտըզլար՝ եարատանըն էլինտէն չըգտըգտա,
իքրամէն կէրի չէքիլիսի, օ թիւքէնմէշ օվալարա տօղրու
ուզանարլար . սիւր եանտան իքրամէն ուզագ կիթտիքլէ-
րի եէրտէ, օսիւր եանտան սիւր թաթլը վէ զօրլու գուվ
վէթ եագընա ճէլալ էտէր, եարատանըն նուրոլլա փա-
րըլտայըվի, էթրա ֆընտա տօլաշըրլար : Պիւր եանտան եագ-
լաշմաղա ճահտ էտէրլէր, սիւր եանտան օլան ուսլու-
տիյէէթլէրի՝ քէնտիլէրին կէրի սիւրէր : Եօգսա հէր սիւ-
րի՝ տօղրուլուզունտա օլան միլէթլէրին սիւրինէ, իլչիլիյ
իլէ կիթմէյէմի թայելին տիրլէր : Բլահի, կիթտիքլէրի
նէ՛ արղ տըր . տիւնեա ֆիքրի աֆագընտան՝ չօգ էօթէյէ
տիր : Աէօնտէրիլտիքլէրինին սէսէսի նէ՛ տիր . — Բշթէ
սուլնտա ինսան ֆիքրինին ճահտը թամամ օլուր, իլէրի
վարամաղ . սէն տէ եինէ էվիլէքի կիսի, եարատանըն
թախթը նէրէտէ օլտուզունտան խապէրտար օլամատըմ :

Նէ թաաճ ճիւսլ էտէյօրում . եօլումու շաշըրմըլըմ :
Պէն սիւր ասիրտէ տօլմուշում քի, խալգ խպատէթտէն
ղիյատէ՝ շէյ էօյրէնմէք սէվտասընտա տըր : Ճէհէննէմ-
տէն սագընըրի, ճէննէթի էտինմէյէ ճահտ էտէճէյիմիզ
տէն զիյատէ, ճէննէթին ճէհէննէմի օլտուզու եէրլէր
նէրէտէ օլտուզունա գարար վէրմէք իտտիասընտայըզ :

Պու կէճէ սէյեահըմըզտա, սու կէօրտիւյիւմիւզտէն
ղիյատէ թաաճ ճիւսլ էտէճէք շէյ գալտը՛ մը : Պէլի, լօ-
րենցիտա, սուլնտան չօգ զիյատէ թաաճ ճիւսլէ միւհ-
թաճ, չօգ զիյատէ խպատէթէ լայըգ շէյ գալտը : Պէն օ
օվալարտա էթտիյիմ սէյեահտան սիւր եէնի շէյ սուլուի
կէթիլրմէտիմ մի սանըրսըն : Պագ սէն տահա նէ էօյրէն-
տիմ : Պու եէրլէրին սահիսի՝ թապիաթին օվալարընտա
հիչ սօշ եէր գօմամըշ . մահսուլտուզ շէօլլէր պրագմա-
մըշ : Պու քիւրէլէրին հէփսի՝ մէլալք օլաճագ գըլմէթլի

զաթլէր իլէ տօլու աուր : Քէնտի քէրամէթլի նուրոյլա
 հէփսինին ագլընը պէսլէր , Ֆաղիլէթլէրինի արթըրըր :
 Աէ էյէր սէվտալարըն սուլաշըգ հավասընտան քէնտիլէ-
 ըին սագլայա պիլիլէրսէ , վագթի կէլտիքտէ՝ հէփսինի
 ճէննէթէ ճէմ հտէճէք տիր : Պէօյլէ ալա զաթլէր՝ եա-
 րատանլարը խա՛քի փայինէ գափանրի , սէճտէլէր էթ-
 մէյի՛ քէնտիլէրէ շան վէ Ֆէրահ առա էթտիքտէն սօնդ-
 րա , ինսան էվլատը փէք իպատէթքեար օլուրում տէյի՛
 մի գօրգար : Հավալարտա սէյեահ էթմէնին ապլը՛ նէ .
 եարատանա պին թարզ ըլա սէճտէ վէ իպատէթ էտէն՝
 սայըսըղ ելլարղլարը տիւնեալարը սայմաղա նէ հաճէթ :
 Ֆագաթ պիղիմ տիւնեանըն լօրենցիսալարընտան մատա ,
 պիւթիւն թապիաթ՝ եարատանընա սուհուրլար թիւթ-
 տիւրմէյօր մու :

(Է) Սէնին քէրամէթլի էլինտէն աշաղա , (եա՛ րապ-
 պի) , պիր պէրէքէթլի ասմա տալինտէն ասըլը՝ իւղիւմ
 սալցըմը կիպի , հէր պիրինէ գըլմէթլի էօլմէղլիք սույու-
 նու թագսիմ էթտիլին՝ տիւրիւ զաթլէր իլէ տօլու երլ-
 արղլար , նէ պիր պիրինէ չիթիշմիշ տիւնեալար տըր . նէ
 սայըսըղ հիասալարզ քիւրէլէր տիր . պինլէրճէ պին էլ-
 մաս կիպի փարըլտայօր : Ելահի , օ՛ նէ պիւլիւքլիւք տիւր ,
 օ՛ նէ աղըրլըգ տըր . հէփիսի՛ եարատանըն սաղ էլինտէ
 փարլայան միւհիւրտէ չիղլի , վէ էօյլէ սէչկին , վէ տէ-
 ըին , վէ սօզուլմաղ գալէմ իլէ գաղըլը տըր քի , թիւ-
 քէնմէղ գուտրէթինին աղիմ սըֆաթընը , վէ գուտրէթին-
 տէն զիյատէ կէօսթէրտիյի աղիմ մուհապպէթինի՛ հէր
 եարաթարղը րուհա պասմա էտէր : Աէ պէնիմ սու գա-
 տարտա աուրաուղում՝ ալլահըն սուհտան էօթէյէ
 գուտրէթի օլմատըղընտան տէյիլ , իլլա ինսան ագլը
 սուհտան էօթէյէ վարամատըղընտան տըր : Աէ ագլըմը-
 ղըն եէթիշմէտիլինէ սու էթտիլիմիղ իգրար՝ պարի
 գուտրէթինին էօլչիւսիւնիւ թախմին էթտիք պիլսէ :
 Խայր . քիլի աորլ օլանը անղամատըգճա , նիհայէթ-
 սիղլիյէ ագըլ եէթիշտիրէմէղ :

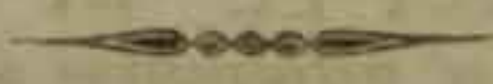
Ալլահըն սու էօլչիւսիւղ գուտրէթինին թէֆէքքիւ-
 թիւ՝ ինսանըն Ֆիքրինի նէ շէքիլ աչար : Սալթ ինսանըն
 Ֆիքրինի տէյիլ , մէլաիքին պիլէ Ֆիքրինի աչար . զիրա
 ալլահըն քէմալիյէթինէ օնլարըն տա ագլը էրմէղ : Տիւ-
 շիւն իմաի , մէլաիքէնին սէճտէ էթտիլի թանղընըն հու-
 ղուրուտա՝ ինսան էվլատը քէնտիլի նէ գատար թահ-
 գիր էթմէք իգթիղա էտէր , էօմրիւն օլտուգճա իաթ-

ըրնտան չըգարմա : Պայգ իմաի լօրենցիոս , երլարղլարա չըգարլմ , իսպատէթ աթէշինի օնտա թութուշտուրալմ տէյի , սանա ճէսարէթ էթաիյիմ վատի՝ նիճէ իճրա էթաիմ :

Պաշա չըգարմաարմմը . էթաիյիմ վատ՝ նաֆիլէ մի օլտու : Սէն էլմաստանն տա մը փէք սին : Աէօղլուէ սօգ տուղում պուենճա սահիհ իսպաթլարը՝ եինէ դէվգլէ . նէրէք ըէտտ էտէ պիլիրմի իտին : Եաղըգ լօրենցիոս , եաղըգ , օրապրթասըգ սէվինճին՝ փէք աղլայաճագ շէյ աիր : Աէլ , պուենտան պէօյլէ գալպինի պու երլարղլար կիպի փագ թութմաղա , երլարղլարըն հագդընա , երլարղլարը եարատանըն աարնա եէմին էյլէ : Էօյլէ էտէր . սէն , սէն տէ երլարղ կիպի փարլարսըն . թապիաթըն պօղուլմագ դանուենու իւղրէ՝ տէրէճէ տէրէճէ էանա իքէն ալա օլուրսուեն , գարանլըգտան ըշըղա չըգարսըն :

Պու երլարղլար նէրէտէն չըգմըշ . հիշէրէ սօր : Փութ փէրէսթլէրին թափընարղը՝ պուփարլագ վիւճուտլար , հիչ աիր պիշիմէրի իւսլուպլէրի եօղ իքէն , գարանլըգլարտան պէօյլէ չըգմըշ տըր տէյի , հիշէր սանա խապէր վէրէ պիլիր : Իպթխտասը պուենլար վարթալար եօսուենուենտան պիրիքմիշ՝ թասլագ երղընլար ըտը , եուվարլանըրի պիրէր նուրսուղ քիւրէ օլտուլար . սօնղրա աղար աղար աիր տուենուգըշըգ կէօսթէրիփ , վարա վարա փարլամաղա պաշլատըլար . նիհայէթ հէր թարաֆտան կէօղլէրի գամաշտըրըր նուր սաշմաղա պաշլատըլար : Թապիաթ քէմալիյէէթ տէրէճէսինէ պէօյլէ պէօյլէ վարըր : Լաքին ճանըն հալի թէն կիպի տէյիլ . ճանըն իլէրի կիթմէսի , աիր աղ տա պիղտէն օլմալը : Ճան դայրէթ էտէրսէ , ալլահ տա եարտըմ էտէր : Չաթի պիւլիք օլան ճան՝ տահա պիւլիւր . իրատէթի իլէ քիւշիւք գալան ճան՝ տահա քիւշիւլիւր : Սէն ինսան օլմաղա ճահտ էյլէ քի մէլէք օլասըն : Սէնին զաթինին եարըսը՝ քէնտի էլի . նին էմէյի օլա պիլիր : Սէնի հէվէսէ կէթիրմէյի՝ պուենտան ալա նէ՞ թամա օլա պիլիր : Քէնտի նէքսէթինտէն ըէղալէթինտէն դայրի շէյէ թամա էթմէյէն ատամ՝ հէր քիմ իսէն , պէն սէնի երլարղլարա չըրագ էտիփ , կէօյլէրտէն սանա պէօյլէ աղլմ տէրսլէր ալը վէրտիքտէն սօնղրա , եիւրէյինտէ տահա ղէրրէ գատար նէտամէթ տույմամագ միւմքլն մի : Ա՛ տիւնեանըն մուհաննաթ գուլու , ըապրթասըգ ագլընըն էսիրի , թանղըրնա սէճտէ էթմէյէ տահա ութանըրմըսըն : Պագ շու ճէ հէննէմին

տխախնտէն թիւթէն մէլ'ուն քիպրին թիւթիւնիւնէ : Քի-
 շի մէտհէ լայրդ էտէն , տինէ մէզհէսէ ֆօտուլանսագ
 տըր : Քիշի երլտըղարըն վերտիյի տերսէ դուլագ վերիը-
 սէ , սալալէրէ չափուք չըգար , վէ մէլէք կիպի գանաթ-
 լանրփի , շիմոի տահա ագլընըն եէթիշէմէտիյի եէրլէրէ
 չըգար , վէ սու փարլագ երլտըղար՝ սյաղը ալթընտան
 ուղագ գալտըղըն կէօրիւր :

Ե Ի Ր Մ Ի Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Կ Է Ճ Է

ԿԷՅՅԼԷՐԻՆ ԱՏԱՊ ՀԱՔԳՐՆՏԱ ՕԼԱՆ ՍԷՅՐԻ

Պէլի, կէօյլերին սէյրի՝ (ա) պիզի կիւ-
նաստան չէվիրի, Ֆազիլէթէ եարտում է-
տէր. տիգգաթ լիճէ կէօզ տիքիփ պադաճագ
օլսագ, ճանրմըղա պիր կիզլի գուվլէթ թէ-
սիր էտէր տույարըղ. պիր գուվլէթ էտի-
նիրիզ քի, նէ օլտուղուն պիլմէյիզ. վէ պիզ
թալիպ օլմայարագ, ճանրմըղա անսըզըն պիր
ղայրէթ կէլիր: Պիր էնկին տէնիզ կէօր-
սէք, պիր կէնիչ չայ կէօրսէք, պիր գուլթու
օրման, պիր պիւյիւք չէօլ կէօրսէք, շաշա-
րըղ. էֆլաքէ չոգմըչ պիր եիւքսէք տաղ
կէօրսէք, ուղագ օլալարա պադար, եախօտ
տէրեալերի տէօյեր եիւքսէք գայալար կէօր-
սէք, հայրան օլուր գալըրըղ. եէր ալթընտա
գուտրէթտէն քէմէրլէր չէվրիլմիչ՝ գարան-
լըզ մաղարալար, եախօտ սէնէլերին տէվրի
իլէ գաղընմըչ չուգուր կիրտապլար կէօրսէք,
պադար թաաճ ճիւպ էտէրիզ. վէլ-հասըլ
ատէթտէն խարըճ պիւյիւք շէյլեր կէօրիւր-
սէք, պիզլում տէ ճանրմըղ պիւյիւր, ճէսա-
րէթլէնիւր, պիւյիւք շէյլեր տիւչիւնմէյէ
պաշարըղ: Քիչի պէօյլէ քէնտիյի ալտըր-
տըղը սաաթտա՝ սանըրսըն քի, թապիաթ
տէ ինսանա եարտում էտէր, գուրտուղու
շէյին եարըսընը եափմըչ կիպի օլուր:

Անճագ կէօյլերի տիւշիւնիւրսէք պու շէյ-
 ւերտէ նէ պիւյիւքլիւք գալըր . իլլա քի եէր-
 տէքի շէյլերին կիւզէլլէյի իլէ , կէօյլերին
 կիւզէլլէյինի ըուպար էտէճէք օլսագ , եէր-
 տէքիլերտէ հիչ կիւզէլլէք գալմագ : Այ ին-
 սան հիւնէրի , ինսանըն քիպրի՝ սանա՝ պիւյ-
 իւք շէյ տէր հա՛ . սէն տէ գապարըր , քէն-
 տինի պիր շէյ եէրինէ գօմագ իսթէրսին :
 (Ը)ապիաթին էանընտա սէն նէ սին : (Ը)ա-
 պիաթին էափտըղը շէյլերին էանընտա՝ սէ-
 նին հավայա չըգարտըղըն սուտան տիրէքլեր
 նէ տիր . չայլարը հապս էթտիյին գավի
 պէնտլեր նէ օլաճագ . տաղ կիպի օյմա սու-
 ըթլեր , եիւզեր գափուլու շէհիրլեր , քի
 սէյրինի էտէճէք ատամ՝ իւչ կիւնտէ տօլա-
 շամագ , սէնին աղիմ պինալարըն , եիւքսէք
 քէմէրլերին , հավատա ասըլը պաղէլերին ,
 թապիաթին էանընտա պիր իշտէն մի տիր ,
 հէփ չօճուգ օյունճաղը շէյլեր տիր : Պու
 ճիւմէ իլէ կէօրտիւքլէյն իրքիլեր հայրան օ-
 լուրուգ : Պիր քէպիր իպատէթխանէյէ կի-
 ըէճէք օլսագ , գալպիմիղէ տօգունուր . եա
 կէօյլերէ պագաճագ օլսագ՝ նիճէ օլուր :
 Վէնտինի՝ եարատան ալլահըն պինա էթ-
 տիյի աղիմ իպատէթխանէնին գուպպէսի
 ալթընտա կէօրիւրսէն , գալպինէ նէ մուպա-
 ըէք վահշէթ տօգունուր : Պիր քեամիլ ա-
 տամըն եիւզիւ՝ քիշիյի Ֆազիլէթէ տավէթ
 էտէրսէ , սէօյլէմէյի սուս տուրտուղու պի-
 լէ Ֆազիլէթ անղլատըրսա , Օնու կէօրէն ա-
 տամ հայրան օլուփ , քէմալիյէթէ ահ է-

տէրսէ, պիղ կէօյլէրէ պագըփ, թանդըրնըն
 քէնտի էլի իլէ եափտըղը՝ օ մուպարէք այ-
 նէյի կէօրիւփ, քէնտի պիւյիւքլիւյիւնիւն է-
 սերինի՝ պիղէ տէ աքս էթտիրէն այնայէ
 պագտըղճա, գալպիմիղ հիչ գըմըլտանմա-
 մագ, Ֆաղիլէթ եօլունա տահա զիյատէ
 ղայրէթ էթմէմէք միւմքին մի տիր: Վիլի
 գաթի ի իւմիտ օլուփ, ղայրէթտէն գալըրսա,
 թէքրար ղայրէթէ կէթիրմէյէ պիր քէրրէ
 « կէօյլէրի կէօրտիւնմիւ », տէմէք՝ նիչին քի-
 Ֆայէթ էթմէյօր:

Այ նուրանի հալգալը՝ երլտըղ ղէնճիրի,
 ինսանըն գալպինի քէնտիյէ չէքիփ, թախ-
 թընըն այաղընա պաղլամագ իչին, եարա-
 տան սէնի տիւնեանըն իւզէրինէ սարգըթ-
 մըչ սէն պէնիմ ագլըմա նէ տէրսլէր վէրիյ-
 օրսուն: Արլտըղլարըն հէր պիրինին տէվ-
 ըինտէ իւնսիյէէթ նիզամըլլա գուրուլու պիր
 իթ թիֆագ կէօրիւրիւմ: Վիր պիրլէրինէ
 պիր ումումի տօսթ լուղ ուլա պաղլը տըրլար.
 պիր պիրլէրինտէն նուր ալըրլար, նուր վէ-
 ըրլէր, շաֆգ ալըրլար, շաֆգ վէրիլէր:
 Նէփիսի օպիրլէրէ ըլըգ վէրի, հէր պիրի
 օպիրլէրտէն ըլըգ ալըր. հէր պիրի հէմ
 քէնտիյէ չէքէր, հէմ օպիրինէ չէքիլըր:
 Նէփիսի պիր կէօյիւն էհալիսի տիր, վա-
 թանլարընըն գանուենուա տախմա միւ-
 թիւ, հիչ պիրի՝ օլան թէրթիպտէն այրըլ-
 մագ. ամմէնին մէնֆաաթինէ գարը՝ հիչ
 պիրի հարէքէթ էթմէզ: Վունլարըն պիր
 գարար պիր պիրինտէն նուր ալըփ վէրմէք

Տիղմէթի՝ ինսան էվլատը գարընտաշլարընը տախմա սէվլիփ, ամմէնին խայրընտա՝ թօզ կէօզլիւ օլուփ, հէր քէսէ էյլէք իսթէմէք հագղընտա՝ կէօզէ կէօրիւնիւր պիր էօլնէք տէյլի մի: Ս ախլուգաթ պէյնինտէ՝ հասսէ սի օլմայանլարտա պիլէ, եալընըզ քէնտի ի չին եարատըլմըշ եօզ տուր: Հիփիսինին կէօսթէրտիյի՝ ինսանըն իլք պօրճու օլան՝ պիր պիրինէ էյլէք էթմէք էօրնէյի տիր:

Սէն, ա՛ եապան ատամը, սէնին կէօզլուն՝ գարտաշընտան ինթիգամ ալմագտա տըր. նէ քիւչիւք շէյէ ինճինսէն, գուտուրմուշ պէօճէք կիպի, զէհիրլի պիզլինլէ սօգարսըն. անճագ պիլ քի ինսանըն եիւրէյի տէ՝ օ կէօրտիւյիւն քիւրէլէր կիպինիզամլը տըր, վէ սէվմէք իչին եարատըլմըշ տըր: Ս քին օ նու պօզան՝ սէնին միւֆսիտ մուրատըն տըր. օնուն զաթի օլան մէյլինի ազտըրլի, քին վէ ատավէթ էթտիրէն՝ սէնին ազղըն նէֆս լէրին տիր: Ս՛յ ատամ, թապիաթ սէնի ամմէնին խայրընա տավէթ էտէյօր, սէն օ թաթլը իլգասընա հիչ ույմայաճագմըսըն: Ս՛ զալիմ, կէօզլունիւ Ֆիքրինի կէօքտէն ա շաղա էնտիրտիյին անտէ, հէման գարընտա շընըն գանընա կիրմէյէ՝ էլին նիճէ իլէրի վարըր: ()նտան սօնղրա սէպէպի նէ . . . պիր փարմագ չամուր: Շ ու երլտըզլարըն սէսինի տինլէ՝ էյլէն, գըյմ, սէն սէ պիլիմ կիպի էյլէ էյլէ տէյօրլար: Սէլի. օնլարըն նուրունուն իքի տիւրլի Ֆախտէսի վար. հէմ կէօզլումիւզէ ըշըզ վէրիւր, հէմ ճա նըմըզա:

ՄՆ, (Բ) շու կէօյլէրէ պագտորգճա, փուլթ-
 փէրէսթ Ֆէյլէսօֆլարա օլտուղու դատար
 օլտուն, սանա տա Ֆաղիլէթ աշգը կէլմէզ
 մի: () կէճէ երլտրզլարընըն ըշըղլըլա՝ սուկ-
 ըատ կիպի, պղատոն կիպի, սենէգա կիպի
 ալիմլէր, կէճէնին սուս վագթինտէ թէ-
 Ֆէքքիւրէ տուրուրլար ըտը: () Նլար պիզէ
 պրագտորգլարը մէշհուր քիթապլարտա եագ-
 տրզլարը հագ մատտէլէրի՝ օ երլտրզլարըն
 արասընտա տէվշիրմիշլէր:

Պու երլտրզլարըն սալթ մէտհինի էթ-
 մէյէ տուրմա. վերտիքլէրի տէրսլէրէ տէ ի-
 ման կէթիր: () ինսան խօճալարը, չըրագ-
 լարընը ալտաթմագ իչին այլըզ երլլըզ ալմըշ
 տէյիլլէր. օնլարըն սանա էօյրէթտիյի նասի-
 հաթլէրէ պագ, ինսան էվլատընըն ազլը չօզ
 էրմէտիյի իչին տիր քի, քէնտիյի գուլթսուզ
 սանըր տէրլէր: Տիւնեատէ իլիմ՝ եէքիւնիւ
 թէֆթիշ էտիփ, հագզը եէքիւնտէ կէօր-
 մէք տիր. թապիաթէ էյի պագտորգտա,
 թապիաթ քիշլինին գալպինէ փէք ալա Ֆա-
 զիլէթ վերիր, վէ Ֆաղիլէթի գալլի թէմէլ
 իւզէրինէ պինա էտէր. կէրէք ալլահ, կէ-
 րէք պիւթիւն տիւնեա տրգգաթիմիզի իս-
 թէր: Ալիւզիւնէ պագամատրղըմըզ կիւնէշ
 սույա աքս էտինճէ, սույուն իչինտէ կէօր-
 տիւյիւմիւզ կիպի, եարատանըն տա ազլըմը-
 զըն էրմէտիյի գուտրէթինի՝ եարաթտրղը
 տիւնեատէ կէօրիւրիւզ: Պիր էօլմէզ ճան՝
 էօլմէզ թէրթիպլէր գուրար. պիր էօլջիւ-
 աիւզ ըուհ՝ էօլջիւսիւզ մէյտան իսթէր:

Ղան՝ ալա շէյլէր կէօրտիւքճէ ալա օլուր :
 () ալիմ ատամլարա կէճէնին մէշգ էթտիյի
 տէրսլէր՝ պուճլար ըտը : Ինսան էվլատընըն
 ագլընա՝ կէօյլէրտէն իլհամ օլան հագ տէրս
 փուճարը՝ պուճլար տըր :

Ղան՝ կէօյլէրտէ կէղմէք իչին եարատըլ-
 մըշ. տիւնեա գէնճիրլէրինտէն գուրթուլուփ,
 հափիսխանէտէն չըգըփ, ըահաթ նէֆէս
 ալաճաղը եէր՝ կէօյլէր տիր . խիւլեայէ գա-
 փըլմայարագ՝ ասըլ պիւյիւքլիւյիւ օնտա պու-
 լուր : Ա է օ երլտըղլար ըլա տօնանմըշ պաղ-
 չէտէ ինսան եապանճը օլմիսղ : () հիքմէթ-
 լէրին արասընտա, քէնտիյի շաշըմըշ պիր
 հիքմէթ տէ քէնտի օլուր : () նլարըն պիւյ-
 իւքլիւյիւ քէնտի պիւյիւքլիւյիւնիւ խապէր
 վէրիր : Պու քիւրէլէրին նէ թէրթիպ իլէ
 տիզիլմիշ օլտուղու հիւնէրին սըրըընը պու-
 լուր : Ա՛հլի մարիֆէթ ուսթա կիպի, տիւր-
 լիւ հարէքէթ լէրինին թարիզինի անղլար :
 Քէնտիյէ պէյէնիփ, քէնտի զաթինէ՝ հագ-
 գը օլարագ Ֆօտուլանըր : () երլտըղլարըն
 արասընտա՝ քէնտիյի քէնտի մէքեանընտա
 կէօրիւր . քէնտիյի տահա գուվլէթլի, տա-
 հա գլինտէ պուլուր . վէ պու սիւրկիւն օլտու-
 ղու եէրլէրէ՝ աղիմ վաթանընա լայըգ նա-
 ղար ըլա պագար (4) : Սահիհ միւնէճճիմ-
 լիգ պու ատապ նիւճումի տիր : Պու նէվ
 զուհուր մանա իլէ տիր քի, երլտըղլարըն
 հիւքմիւ ինսանըն թալիինէ թէսիր էտիփ,
 ասըլ պիւյիւքլիւյիւնէ եարտըմ էտէր : Պիւյ-
 իւքլիւք եալընըղ ճանտա տըր, ճան տա

պիւլիւքլիւլիւ՝ պիւլիւք շէյլէրէ պապմանդլա
պուլուր . պագտըղը շէյլէր նէ գատար պիւլ-
իւք , նէ գատար ըսպպանի օլուրսա , քէն-
տի տէ օ գատար ըսպպանիլիք սուրէթի
քէսպ էտէր :

Շ ու երլտըղլարըն արասընտա նէ թաթ-
լը մախմուրլուղ ուլա կէզինիյօրում . եօրղուն-
լուգ պէնիմ իչին տէյիլ : Շէր պիրինտէ եա-
րատանըմը ըսթ կէլիւի , էօնիւնէ շէյլէ
չըսլազ չըգտըղըմա գօրգայօրում : Վ՛յ կէյ-
լէրին փարլազ էհալիսի , պու նէ նուր տուր
ճանըմա թէսիր էթ տիրիյօրսունուզ : Վ՛յլիլի-
նիզի պիլէն կէօնիւլ՝ նէ գատար թէշէքքիւր
էթսէ՝ եէրի տիր : Վէօզիւմիւ սիզէ տօղրու
գալտըրտըղճա , պիր եէնի սահիհ մատտէ
կէօրիւրիւմ : Վ՛օրէնցիոս , սէն տէ պէնիմ
կիպի , գալպինտէ վազթին էօլչիւսիւնիւ պօ-
զար՝ պիր կիզլի հարէքէթ տոլյմայօրմու-
սուն : Վ՛ազթին էօլչիւսիւնիւ պէյան էտէն
չարիլար , պանա էօլմէզլիք իւմիտի կէօս-
թէրիյօր : Վու եօրուլմազ քիւրէլէրին տէվը
էթտիյի նիհայէթսիզ օվալար , պիր նիհայ-
էթսիզ էօմիւր ֆիքրի կէթիրիյօր : Վէօյլէ-
ճէ թապիաթին պիր եէնի քէրէմի իլէ էպէ-
տիլիք թասվիրի՝ կէօզիւմտէն իչէրի ճանը-
մա թէսիր էտիսի , ճանըմ էպէտիլիյի զահ-
մէթսիզճէ անղլայօր : Վ՛պէտիլիք պիզիմ օ-
լաճագ օլմասա , կէճէնին եարըսընտա երլ-
տըղլար պիզէ էպէտիլիյի խապէր վէրիւր մի-
իտի : Վ՛ապիաթ պիզտէ՝ արղուլէրին պու էն
շէտիտինի ալէվլէնտիրիսի , պիզի ալտատըր

սանամագ՝ քիւֆր էթմէք տիր (Գ) : Ինսան՝ տինինին իքինճի մատտէսինէ իսպաթը՝ իշտէ պէօյլէ պուլուր . պու պիր մատտէ տիր քի , պիր ալլահ վար օլտուղունու ինանմագ գատար , վէ ալլահըն վարլըղընը արամագ՝ իսաթրըմըղա կէլմէյէն շէյլէրտէ պիլէ իթիգատ էթմէք գատար էլղէմ տիր : Ա է ճանրնըն էօլմէզ օլտուղունու սէն պունտա օգույա պիլիրսին :

Այ էճէլէ միւպթէլա ատամլար , հագգը՝ պու երլտըղլարտա սրգճա սրգճա տէրս էտին : Ֆիքրինիղլէ ծնլարա իթթիֆագ էտին : Պունտան տէրին պիր կէճէտէ , պու երլտըղլարտան ալէվլի վէ հէյպէթլի աթէշլէր՝ հավլարը եալայարագ՝ կէլտիյինի կէօրմէյէ , վէ պիր թանղըրնըն պու գուտրէթ նիշանէլէրի գարարլի տէօքիւլիւփ , կէօք եիւղիւնիւ էպէտիլիք զարը գապլայաճաղը սաաթի կէօրմէյէ , ճէսարէթլի եիւրէքլէր թէտարիք էտին :

Պու ֆիքրին գօրգուսույլա , օլ գօրգունճ սաաթտա ույանըր կիպի , երլտըրըմ աթէշինէ պէնղէր պիր ըշըգ՝ անի անսըղ փարլայրի , կէօղիւմ աչըլըր , հայգըրըրըմ . « սիզ էյ կիւնլէրիմին երլարըմըն երլտըղլարը , սիղին նուրանի տէվրինիղ էօմրիւմիւն միւտտէթինի էօլէր , սիզ սաաթլար ըլա պէրապէր տէօնիւփ , ինսանըն ահէսթէ եիւրիւլիւշիւնիւ կէշէրսինիղ : Աիւնլէրիմի սայմայը՝ սիզ պանա էօյրէտին , վէ եիւրէյիմի պունտան պէօյլէ ֆագիլէթէ վէրմէյի՝ պանա թա

լիմ էտին , տէյի չաղըրըրմ : Պու տէլիճէ
 թագսիրաթլարըմը տահա արթըրմաղա՝
 արթըգ վէսիլէմ գալմատը : Սէվտալար կէնճ
 եաչըմա տուղագ գուրտուղու կիւնլէր , օ տէ-
 լի գանլըլըգ հարարէթի պէնի խարապա վեր-
 տիյի վաղըթլար արթըգ կէչտի : Իխթիյ-
 արըլըգ պէնի օ եօլլարտան ուղագ տիւշիւր-
 տիւ . վարա վարա սէնէլէր պանա քեամիլ-
 լիյին եօլուհու աչտը : Սայ շու ագ սաչըմա ,
 էյէր գանըմ տուրուլտուգտան սօնղրա , տէ-
 լիլիյի տահա սիւրիւփ , իխթիյարըլըղըն եափ-
 տըղը սէլամէթ եօլու՝ եինէ պօղարսա :

Սայ երլտըղլար , սիղ պանա իմտատ էտին :
 Սօգ , եօգ . շու տիւնեալարը եարատան խա-
 լիգ , գուտրէթիւնլէ շու աղիմ սաաթի գուրան
 ալլահ , սանա՛նիյաղ էտէրիմ : Սան գատըր ալ-
 լահ , շու եափտըղըն սաաթին սայըսըղ չարիւ-
 լարը՝ նէ էպէտի նիղամ ըլա հէփ պերա-
 պէր տէօնէր : Սայն աշիքեար եիւրիւյիւ-
 շիւ՝ կիւնլէրիմիղին կիտիփ տէօնմէյէճէյինի
 պէյան էտէր : Սայ կէօղլէրիմի աչ , ա՛հէյ-
 պէթլի հաքիմիմ . էճէլ կէլիփ գափամատան՝
 կէօղլէրիմի սէն աչ . եարաթտըղըն մախու-
 գաթտա՝ կէօսթէրտիյին տիլսիղ տէրսի օ-
 գումաղա , սէն պանա եարտըմ էյլէ . հէր
 պիրինի՝ տիւնեանըն եալան այնէսինտէ՝
 թէպտիլ սուրէթտէ կէօրէճէյիմէ , կէօղլէ-
 րիմի աչ քի , անըլ օլտուղլարը հալտէ կէօ-
 րէյիմ : Սագթ իլէ էպէտիլիյի՝ կէօղիւմ
 էօնիւնէ գօ : Իքիսինին տէ հիսապընտա եա-
 նըլմագ՝ չօգ թէհլէլէլի շէյ տիր , խարապը-

մըզա սէպէպ օլուր : Սէն լուծֆուսու վէր
քի , իքիսինի տէ պիր սահի՛՛՛ վէզնէ իւն
վէզն էտիփ , թարթըլարընըն Ֆարգընը
անղլայրմ : Սագըթ՝ կէօղիւմէ զաթինտէ
օլտուղու կիպի , պիր ուչար տէմ կէօրիւն-
սիւն , վէ էպէտիլիլին թիւքէնմէզ տաիրէ-
սի՝ ճանրմ էօնիւնտէ տէվը օլուփ , պէնի
կէօյլէրէ տօղրու չէքսին : Վ՛՛՛՛ , ա՛՛՛՛ , շու
կէօրտիլիւմ տիւնեատէն կիւզէլ պիր տիւն-
եա տահա՝ նէ՞ զաման կէօրէճէլիմ : Սէնին
խաքի փայինտէ՝ եարատըլըշըն զաթիսինի՝
նէ՞ զաման կէօրիւփ տէ , պուրատաքի թագ-
լիտ սուրէթի պէյէնմէտէն վազ կէչէճէլիմ :
Շ ու պէնտէն խարըճ՝ թօփրաղը իւզէրիմ
տէն նէ՞ վազըթ սիւքէճէլիմ : Շ ու էթտէն
րուպայը՝ ճանրմ նէ՞ զաման իւնթիւնտէն
աթըփ տա , փէտէրինին դուճաղընա վարըփ ,
տէվլէթինէ նաիլ օլաճագ :

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(*) Կէօյլէրին սէյրի՝ քիշէյէ կէօնիւլ ալլագլըղը կէ-
թիւրի , եիւրէք փաքըլլի վէրի , վէ էպէտի շէյլէրէ աչգ
կէթիլի : Պունլար իւչ Ֆաղիլէթ տիր քի , եէր եիւզիւն-
տէ էօլմիւշ կիպի տիր , լաքին ճէննէթտէ փէք մագպուլ
շէյլէր տիր : Պունլարա հէր նէ գատար հայրան օլսան ,
եէրի տիր :

(Բ) Քէշքի քրիսթիյանլարըն տա , հիչ օլմագաս՝
փուլթիէրէսթ գատար տին զայրէթի օլայաղ : Պու տուա
կէրչի ասիրիմիզէ րէզալէթ տիր , լաքին փէք հագ տուա
տըր : Իլմիմիզ արթտըգճա , տինիմիզ էքսիլիյօր : Մէշ-
րէպ հագգընտա՝ պու պիր զարիպ շէյ տիր քի , հիքմէթ

հազգընտա , կիւնէշ՝ ըսրճագլըղընա նիսպէթ՝ պիղի տօն տուրսա , եախօտ պիր եէրլի եըլորզ պիղի գըղտըրսա , սրունտան զարիսլ օլամաղ :

(4) Լօրենցիոս , կէօք գուսպէյէ պիղ նէ խիմ վէրէ լիմ : Չիւնքի եէր՝ թէնի պէսլէտիյի կիսի , կէօյլէր տէ ճանը պէսլէր , էօլմէզ էօմրիւնէ նաֆագա վէրիւր , ճանըն նէֆիս թաամը տէյէլիմ . զիրա ճան օնտա կէղէր , օնտա գուվլէթ սրուլուր , օնտա սէվինիր , քէնտիյի օնտա Ֆիքիր աշգընա վէրիւր : Եախօտ թանղըրընն պաղէսի տէյէլիմ , զիրա օնտա ագըլա նաֆագա օլաճագ՝ ճէննէթ մէյվէլէրի հասըլա կէլիր : Խայր , շէյխին ¹ սինէպէնտի տէյէլիմ , զիրա իւղէրինտէ ճէվահիրլէր ըըլտար . ինսանլարա փէք էլղէմ օլան սուալլէրէ , եանըլմաղ ճէվապլէր խասպէր վէրիւր : Վէ էյէր բահաթիմիղի տէվլէթիմիղի իսթէրսէք , սէօղիւնէ ույմատըղըմըղա փէք Ֆէնա էտէրիղ :

Օ՝ պիր ատին ² տիր , պիր ճէննէթ տիր քի , պիղիմ հագգըմըղա զայսլ օլմուշ տէյիլ ³ : Ա՛հ , շու էօմիւր աղաճընա նի՛ճէ եէթիշէմէյօրում . օ աղաճ սրունտա պիթէր , վէ մէյվէսինի տաթմագ՝ ինսանա եասագ տէյիլ . պու սպաղէնին գափուսու՛նու՛ աթէշտէն զատտարէ իլէ մէլաիք պէքլէմէղ . վէ մէյվէսինի տէվլիրէն ատամ՝ էպէտէն եաշար :

Շիմտի սէն՝ սէօհպէթի սափըթտըմ սանըրսըն : Խայր . հաթթա աօրլ նիշան ալտըղըմ եէրէ վուրտում : Պէնիմ մէրամըմ՝ սէնին իսպատէթինի տիրիլթմէյիտի : Աէճէնին գարանղըղընա նէ գատար շիւքըր էթմէլիյիմ քի , տիւն . եայը պիր աղիմ իսպատէտկեահ էտէր , վէ պիղէ ալա վէրուհանի Ֆիքիրլէր իլհամ էտիփ , եէրին սրուլաշըգ հավասընա գարշը իլաճլար ըլա պիղի իհեա էտէր : Հէր նէ թէհլիքէտէ օլսագ , եախօտ պաշըմըղա հէր նէ սէլա կէլոէ , տուա կիսի թէսէլլի օլամաղ . տուա էթմէյէ տահահանսըլ իսպատէթիւեահ օլսուն : Պէօյլէ պիր իսպատէթիւեահտա ալլահտան զայրի քիմ օլսուն : Հայ հայ , շու

1 Քահանայապետի :
2 Իրախա :
3 Միւլնօն նամ ինիլիւշ շաիւր , զայսլ օլան ճէննէթ շէօհ . բէթիլիլէ , հալլէթի ապէթիւր Երախապատի գօլաւաղա գասուլէ՝ պիւր գասիպէ էմիլիւրիւր , պաւ . էօյլէնէն օնա նիսպէթիւն պիւր :

կէօյ նէ ճանլար եափար . պու մուպարէք աթէշէրին արասընտա , լօրենցիոսուն ճանը՝ տահա պուզ կիպի սո- ուզ տուրո՛ւրմու : Ա՛ կէճէ գըվըլճըմլարը , ա՛ կէօյլէր օ- ճաղընտան եանան քէօզ , խուտա՛ի լէմ-եէղէլին պիր նէ- ֆէսի իլէ եանար , պիր նէֆէսի իլէ սէօնէր՝ քիւլ աթէ- շի , կէլին պանա եարարմ էտին . պիւթիւն թէսիրինի- ղի լօրենցիոսուն եիւրէյինէ տէօքիւն : Չօգտան պէրի տիր օնուն եիւրէյինի շէյթանլար զապթ էթմիշ . կէլին շէյթանը դարնընտան չըգարըն , քէնտիյի ատամ շէքը- նէ գօյուն : Լօրենցիոս տահա ինատ էտէրմի . ատամ , պիլկիճլէք քիպրի՛ հագգա գարշը գօմաղա՛ մը մէճպուր էտէյօր սէնի : Պագսանա քի պու ինատ ըլա , օ պիլկիճ- լիյինի խօրլայօրսուն , վէ ագլընըն քէօրլիւյիւնտէն ղիյա- տէ գալպինին ալադըղընը աշիքեար էտէյօրսուն : Տինի օլմայան եիւրէք՝ նէ խօր շէյ օլուր , նէ ալազ շէյ օլուր : Օ նէ տար եէր տիր քի , իչինէ պիւյիւք շէյ սըղմաղ , հէ- ման պիր ղէրրէ իլէ տօլար : Սալթ քէնտիյէ պէյէնմէյլէ շիշմիշ , էօլմէզ ճանընըն մասլահաթլարընը՝ սալթ թէնէ մէշոուլ քիպրինէ ֆիտա էտէր : Ագլըն եարարմընա միւհ- թաճ օլմայարագ , սանա աղիմ իւմիտլէր վէրէճէք իւ- գալարը սէվտալարը քէօրլէր . վէ եարատանըն մուհապ- պէթինին թիւքէնմէզ ինայէթլէրինի կէօսթէրէն՝ գա- տէր , վէ հիքմէթ , վէ քէրէմ , վէ նիզամտան իպարէթ օլան՝ ագըլ տիւնեասընըն գափուսունու , սէնին հայրան օլմուշ ագլընա աչըփ , արղու էթմէյէ լայըգ՝ էպէտի շէյլէր վատ էտէր : Ճան՝ պիւյիւք շէյլէր կէօրտիւքտէ , աչըլըր , փասը շէօղիւլիւր , փաքէնիւր , վէ եըլտըզար- տան պիւյիւք շէյլէրէ սարըմաղա հաղըրլանըր : Պիր ա- տամըն ճանը պիւյիւք օլուրսա , էլպէթտէ լիյագաթ սա- հիպի օլուր : Րապպանի շէյլէրէ պագարագ , քէնտի տէ րասպպանի օլուր :

(Դ) Ա՛ հ , շու կէօք գուպպէ , կէօղիւմիւզ էօնիւնէ , նէ թագըմ թագըմ հագ շէյլէր եայար : Քիշի պաչը պօրճլարընը թանըրփ , քեամիլ օլա պիլտիքտէն սօնըրա , կէօյիւն ինսանա վէրտիյի տէրսլէրտէ քեամիլլիյին նէ էքսիք շէյի օլուր : Կէօյիւն ֆաիտէսի սալթ էօյրէթմէք տէյիլ , կէօյիւն սէյրինտէ եիւրէյէ տօգուճուր պիր վա- գար վար քի , եիւրէքլէրիմիղի զապթ էտէր , գըղտըրըր , հէօքմիւ ալթընա ալըր : Օ եանան գութպուճն փարըլթը- սընտա չօգ գուվլէթ վար . չօգ շէյ սէօյլէր : Օ տիլսիղ վաիղ , նէ թէսիր իլէ վաղ էտէր , օ սէօյլէմէյէն տիլի՛

հէմ տիւնեատէ անդաշըլըր , հէմ երլարզարըն իւսթ
 Թարաֆընտա , հէմ ճէհէննէմին տիպինտէ : Ճէհէննէ-
 մին քիսրի՝ մէտհ էթմէք պիլմէղ իքէն , կէօյիւն կիւզէլ-
 լիյինէ հայրան օլմաղա մէճպուր տուր : Հէման տիւն-
 եամը ճէհէննէմտէն պէթէր ճէհէննէմ օլտուն : Կէօյլէ-
 րէ հայրան օլմաղ , կէօյլէրի մէտհ էթմէղ ատամլար՝ տիւն-
 եա եիւզիւնտէ պուլունսոնմու :

Սաիր շէյլէրէ հայրան օլան լօրենցիոս , մահիթապա
 ասլա պիր շէյ սօրտուղու եօգ . շու երլարզարըն պիրի
 իլէ ասլա պիր միւնասիպէթ փէյաա էթմիշ տէյիլ . օնուր
 իչինտէ կէզէն փուլթլար սուլթանընա՝ պիր միհրապ գու-
 րուփ , տէվլէթինէ ասլա պիր ուպուտիյէէթ էթտիյի
 եօգ : Չօգտան պէրի տիր պիւլթիւն ուպուտիյէէթի՝
 մահիթապլըգ իտտիասընտա օլան՝ եէր մահիթապլարը-
 նա տըր . օ ուղուրսուղ երլարզար՝ միւնէճճիմլէրինին
 պաշընը տօլանտըրրփ , ագըլարընը ալըրլար , գալպլէրի-
 նի սօզարլար , ըահաթլէրինի տէ շէրէֆլէրինի տէ սէ-
 ֆա տէտիքլէրի տէլիլիյէ ֆիտա էթտիրիլէր : Պու պիր
 փուլթփէրէսթլըք տիր քի , էլլէրինի մահիթապա տօղրու
 գալտըրրփ , էօփիւփ անլարընա գօյանլարտան պէթէր ,
 վէ հիւրմիւզտ տէտիքլէրի պաշ փուլթուն միհրասընա
 գանլար տէօքէնլէրտէն պէթէր տիր : Էյ պարի խուտա ,
 սահիհ հիւրմիւզտ սէն սին , ինսան գըամընա՝ իլմի սէն
 էօյրէտիրսին , օգուլթտուղուն էն աղիմ քիթապ՝ պու
 կէօյլէր տիր : Եաղըլարը սիւլիւս գալէմի իլէ եաղըլը
 տըր : Կէօղիւմիւզ սէչսին տէյի՝ օ կէօյիւն ալթուն հարֆ-
 լարընտա՝ այլար երլարզար փարլար , պիր պագըլըա օ-
 գունուր , վէ օգոլըքէն անդաշըլըր : Եալընըզ եահուտի
 վիլայէթինտէ՝ եախօտ եալընըզ քրիսթիյան մէմլէքէ-
 թինտէ օգունսուն տէյի եաղըլմըշ տէյիլ . պիր ումուփ
 լիսանտէ եաղըլմըշ տըր քի , ալէմ անդաշա պիլիր : Ալիմ
 օլանըն հագգընա՝ ֆասիհ եաղըլմըշ . վէ գօյունու կիւ-
 տէն , ջիֆաի սիւրէն , հարմանը տէօյէն ըէնճպէր հագ-
 գընա , պայաղը տիլտէն եաղըլմըշ տըր . ինսան գըամընա
 սէօյլէյէն էքպէր զաթէ լայլգ պիր լիսան տըր : Կէօյլէր՝
 մուսպարէք թէվրաթըն տիպաճէսի թէֆսիրի տիր քի , օ-
 գույան ատամա՝ քիթապըն իլք տէրսի կիպի , տախմա
 կէօյլէրէ պագ տէյի խասպէր վէրիր : Աէ քիթապըն պու
 տիպաճէսի օգունմատրգճա , պիւլթիւն թէվրաթ՝ անդա-
 շըլմաղ խուրտէլէր տիր : Ալէմէ իլմ էօյրէտիր հիքմէթլի
 քիթապ . վէ պու քիթապը կէօղիւմիւզ էօնիւնէ աչան ,
 էյ աղիղ կէճէ , սէնին մուպարէք էլին տիր :

ԵՒՐՄԻ ԻՒԶԻՒՆՃԻԻ ԿԷՃԷ

ՀԱԳ ԹԱԱԼԱՅԷ ԻԼԱՀԻ՛

Մէտհ տէտիքլէրի շէյի՛ տահա տէվլէթ գափուլարընտա սիւրթիւնտիւյիւն կէօրէյիմ մի : Միւտահէնէ մագամլըլա պիւյիւքլէրին գուլաղընը օգշայրի , քէնտիյի ալթուն ուլա սաթտրղընա տահա սապր էտէյիմ մի : Պիր մէրհամէթսիզ զէնկինտէն ըէզալէթլէ պիր լօգմա էքմէք տիլէնտիյինի , վէ Ֆաղիլէթ հագգընտա էօլմիւշ՝ պիր ալլագ էիւրէյէ պուհուր վէրիի , թաթլը գօգուսունու պիր էօլմիւշ լէշին էթրաֆընա սաչտրղընը կէօրիւի տէ թէհամմիւլ էտէյիմ մի :

Եյ ազիզ մէտհ , չըգ սէն օ տէվլէթ գափուլարընտան , օրալարըն սանա զիւլլիւ վար : Պէտ ամէլ փատիշահարա միւտահէնէ էթմէքտէն վազ կէլ , սանա ըէզալէթ տիր : Աէլ , սէն քէնտի փունարընա չըգ , աղըզլարա տիլ գօյան , Ֆիքիլլէրէ գուլվլէթ վէրէն , ճանլարա հայաթ վէրէն՝ ազիմ գուտրէթ սահիպինէ տօղրու չըգ : Աարատան ալլահըն հուզուրունտա՛ ինսան ինսանա իւնքի փայ օլուր , չամուր չամուրա , կիւնահ կիւնահա պուհուր վէրիիր : Ա է սէն էա՛ ազիզ ալլահ , սէն ինսանլարըն էարատան , վէ ինսանլարըն նէթիճէսի իքէն , ինսանլարա գա-

նուն վերիփ, պիր կիւն ամէլերինի Ֆասլէ տէճէք հաքիմ իքէն, իպատէթլերինտէն սէն մահրում սուն: Այա հէր շէյին սահիպ մութլագը սէն տէյիլմիսին, ալէմ սէնին տէյիլմի: Ալէլի, կիւն սէնին կիւլիւշիւն տիւր, վէ պու փարլագ տիւնեալար ըլա տօնանմը շվագարլը գարանլըգ՝ գաշլարընը չաթտըղընտան օլուր:

Ա՛հ, եարատանըմըն մէտհինի քէստիյիմ կիւն, պէնիմ տէ նէֆէսիմ քէսիլսին. էյլիյի ունուտան նամքեօրլերտէն՝ պէն թէշէքքիւրիւմէ ինթիգամ ալա պիլսէմ: Ա՛հ, սէնին մէտհինի նէրէտէն պաշլասամ քի ասլա պիթմէսէ. կէօղլերիմի հէր նէ եանա շէվլիւսէմ, պիւթիւն թասպիաթ՝ եարատանը մէտհ էյլէ տէր: Ալէճէնին գարանլըղընը նէ հիքմէթլեր իլէ տօնաթմըշ: Ալիլէ պին նուրանի տիւնեալարլա տօնանմըշ գութպուն՝ պիրինտէն օպիրինէ աթըլան հէյպէթլի քէմէր, նէ սալթանաթլը շէյ տիր: Ալիլիմ հագգըմըղա օնէ սէֆահաթլը սալթանաթլ տըր: Ապքին էյ գատըր ալլահ, սէնին ինտինտէ հէփիսի հիչ տիր:

Ան ալլահ, կէլմիշի, կէլէճէյի, վէ շիմ տիքի զամանը կէօղլիւն էօնիւնտէ կէօրիւրսիւն, ինսանլարըն պու իւլէ պէօլտիւյիւ՝ սէնին էօնիւնտէ պիր տէմ տիր: Հէր շէյի թանըրը վէ քէնտի հիչ թանըլմագ՝ եալընըգ սէն սին: Ալիլի սէն կէօրիւնմէղսին, լաքին հէր շէյտէ քէնտինի պէյան էտէրսին. կէրէք էն ուֆագ եարաթտըղըն շէյլերտէ, կէրէք էն

իրիլերտէ քէնտինի պիլտիրիրսին : Ապիրապ-
լարըն չիչէքլերին հէր պիրի՝ տիւնեա գատար
վիւճուտլար ըլա տօլու տուր, հէփիսինի պէս-
լերլեր . վէ պունճա էօլլիւսիւզ քիւրէլեր՝
սայրսըզ խանէտանլար ըլա տօլու, հէփիսի
սէնին գուտրէթինի պէյան էտէր : Հէր պի-
րինէ Փիքր իլէ սօրտուգլայն, հէփիսի պիր
փէտերլերինին ատընը վերիր :

Մէն օլ ամմէնին փունարը սըն քի, հէր
զաթին էօմրիւ, հէր զաթին տէվլէթի սէն-
տէն տօղար, սէնտէն թագսիմ օլուր : Մէն
ինսանա քէլամ գուվլէթի վերմիշսին, լաքին
քէլամ սէնին իսմինի թապիր էտէմէյօր :
Մէն սէօյլէ իմտի, սէն սէօյլէ, իսմին նէ տիր :
Հագրէթի մուսա թուլթուշմուշ չալը իչին-
տէ կէօրտիւյիւ կիպի, պէն տէ սայրսըզ կիւ-
նէլլերտէ փարլատըղըն կէօրտիւյիւմ զաթէ
նէ իսիմ վերէյիմ : Ղանըմա սէն գուվլէթ
վեր, սէնի տիւշիւնէ պիլէյիմ . զիրա պէնի
քէնտի հալիմէ գօրսան, սէնին իզզիւ ճէլա-
լէթինէ տայանաճագ գուվլէթիմ եօգ :

Վէմալիյէթլերին ճէմ՝ի՝ ազիմ եէ-
քիւն . սէպէպլերին սէպէպի սէպէպսիզ սէ-
պէպ . հէր անղլայանըն վէ անղլաշըլանըն,
հէր կէօրէնին վէ կէօրիւնէնին, հէր օլանըն
վէ օլաճաղըն եարատանը . թապիաթին տալ
լարընըն էպէտի քէօքիւ . շէյլերին, վէ թիւ-
քէնմէզ մախլուգաթ զէնճիրինին իլք միւճի-
տի . անճասպա պու զէնճիրին սօն հալգասը նէ-
րէտէ տուրմուշ, պիլէն վաճ մը : Պինլերճէ
պին սուրէթտէ շէյ իլէ իլլէնմիշ, քիմի սըգ,

քիմի սէյրէք, քիմի գարանլըգ, քիմի այտըն-
 լըգ, քիմի պիր կէօրիւնմէզ զէրրէտէ, քիմի
 էօլջիւսիւզ եէրլէրտէ եայրլը տուրուր: Պու
 հիսապա կէլմէզ եէքիւնիւն եարատանը, սէն
 եարաթտըղըն էն իրի շէյլէրտէ՝ ինսան էվլա-
 տընա նասըլ անղլաշըլմագ սըրը ըսան, էօյլէ
 տէ ուֆագ շէյլէրտէ անղլաշըլմագ սըն: Աէ-
 ճէնին շու քիւրէլէրի հէփ սէնին էլինտէն
 ջըգմըշ, սէնին ազամէթինի կէօսթէրմէյէ՝
 ծնլարըն էն քիւլջիւսիւ եէթիշիր իտի: Աէ
 ինսան էվլատընը ծնլարըն արասընա պրագ-
 մըշ ըսան, պրագըփ հայրան օլուփ, սանա
 սէճտէ էթսին տէյի տիր: Աէն ըուհլարըն
 փէտէրի սին, օ Ֆանի թէն փատիշահլարը,
 օ սէնին ճէլալէթինին էօրնէքլէրի, վէ գուտ-
 րէթինին միւշէրրէֆ էվլատլարը, ծնլարա
 վէրտիյին գութլու գուտրէթ՝ սէնին էմրի-
 նի թանըմայարագ՝ սատէճէ պիր իթաաթ
 էթմէք իչին տէյիլ, իլլա քէնտիլէրինի սանա
 պէյէնտիրմէք իչին տիր: Պու ագլէ մալիք
 զաթլէրին սիւրիւսիւ՝ թա սանա էն եագըն
 օլանլարա վարընճա՝ հէփ պիր պիրինտէն ա-
 լա տըր. գուրուլու թէնլէրին գուրու թօփ-
 րաղընա թէսիր էտիփ, սէնին ճան վէրէննու-
 րունուն՝ քիմի աղ, քիմի ջօգ փարլագլըղը՝
 հէր պիրինին էօլջիւսիւնէ կէօրէ, քիմինէ
 իլգա վէրմիշ, քիմինէ ագըլ վէ իտրաք:
 (Նլարըն սիւրիւ սիւրիւ է՛հլ իւ այալէրի՝
 սէնին մուպարէք էլինլէ պինա էթտիյին
 տիւնեա սարայընը տօլտուրմուշ: Հէր ճինս՝
 քէնտիյէ թայեին էթտիյին տաիրէտէ օ.

Թուրուր . հէր իգլիւմ Թապիաթինին Թար-
ղընա ույմուշ . հէր հանկիսի եհրինի Թէպ-
տիլ էթսէ , էլպէթտէ զայ օլուր :

Ան էպէտի փատիշահ , սէն նէրէտէ օլուր-
սուն . ահ , պէնիւմ վէլի նիմէթիմին գօնա-
ղընը նէրէտէ պուլա պիլիւրիւմ : Անին օլտու-
ղուն եհրի պուլմագ իչին կիրտապլարամը էն-
սէմ . սէնի կիւնէշէ մի սօրսամ : Շու ինլէյ-
էն ըիւզկեարլար՝ եարատանլարը նէրէտէ օլ-
տուղուն՝ խապէր վէրիւրլէրմի օլա : Աթթտէ
իչիթտիյիւմ կիւրիւլթիւ՝ աճապա ծնուն
սէսի մի տիր : Վայլարըն իւզէրինէ պին-
միշ , ալէվլի արապասընը՝ Ֆըրթընալարըն
շիտտէթինէ մի չէքտիրիյօր :

Ալահի , նէ սէօյլէյօրում . ալլահ պէնտէն
պու գատար ուզանգ մը տըր : Հաշա , քիւֆր
էթտիւմ : Վտամլար , եհրէ գափանըն , ալլահ
պունտա տըր : Ան ալլահտա իգամէթ էթ-
միշ , մէտհինի ծնտա օգույօրում : Աիր կէօզ
գըրիմատա՝ պիւթիւն Թապիաթի եարատան
վասֆ օլունմագ զաթին , պու քեաինաթ՝
Թախթընըն պիր նօգթէսի տիր : Վեաի-
նաթի Թուլթան՝ էլլինին կէօլկէսի տիր : Աիւ-
լէր եիւզիւնիւ պիր քէրրէ չէվլիրսէ , տէր ա-
գապ պիւթիւն քեաինաթ էրիր մահվ օլուր :
Տիւնեատէ էն եիւքսէք օլան շէյ ծնուն ին-
տինտէ փէք տէրին կիրտապտա սիւրթիւ-
նիւր : Հատսըզ հուտուտսուզ մէքեանլար
պիր աուճունա սըղմըշ տըր :

Աքին պէն նէյիւմ . էճէլէ միւլթէլա
պիր ատամըն աշգը՝ ազամէթ սահիպի ալա-

հըն խաթրընը ինճիթ մէզմի : Ենսան էվլատը՝ թանդըրընըն եարաթ տըղը շէյլէրէ պագըփ , հայրան օլմագ քէրէմինէ նախ օլմուշ տէյի , զէրրէ գատար տիւնեանըն իշինտէ , պիր զէրրէ տէ քէնտի օլտուղուն ունուտուփ տա , թ օփրաղըն ալթընտան էսպէտի ալլահըն մէտհինի մըրըլտանմագ՝ քէնտիյէ չօդ տէյիլմի : Ալլահա լայըգ օլաճագ Ֆիքիրլէրի պէն նէրէտէ պուլայըմ : Ֆիքրիմի նէ եէր ալթընա էնտիրսէմ , նէ ասումանին գուպպէսինէ գալտըրսամ , թ ապիաթին հիչ պիր թարաֆընտա ազամէթինի ըէսմ էտէճէք պիր սուրէթ պուլամամ : Աեաինաթին մալինտէ նուրունտա , սէֆիլլիքտէն գարանլըգտան զայրի շէյ կէօրէմէմ : Շու երլտըլլարըն իլհամ էթտիյի էն ալա Ֆիքիրլէրի պիր շէյ տէյիլ , վերտիքլէրի գուվլէթ՝ սալթ զաիֆլիք տիր . թ ութ ուշտուրտուգլարը էն թէսիրլի աշգ եինէ տօնմուշ պուգ տուր :

Այա՛ մէտհինի օգուտուղում գատըր ալլահ , գալպիմէ իլհամ էտէն քէրիմ ալլահ , իխթիյարըլըգտա գուվլէթիմ , ճանըմըն մալի վէ թամար , ինսան էվլատընա էօլմէզլիյի վէրէն ալլահ , շու թէշէքքիւրիւմտէ սէնի նէ իսմ իլէ եատ էտէյիմ : Ա՛հ , սանա լայըգ պիր իսիմ պուլամայօրում , պարի իզին վէր , գալպիմէ էն ազիզ օլանը սէօյլէյիմ . . . սանա ինսան տօսթու տէյիմ : Ալթէ աշգըմ սօն համլէսին իճրա էթտի , վէ պէյթլէրիմ գալպիմին թէսէլլասըլա թէքմիլ օլտու : Աունտան սօնղրա արթըգ կիւնահտան զայ-

րի շէյտէն գորգամամ, վէ էճէլ գորգուսու-
նու՝ պու սէնին մէտհինէ իհտա էթտիյիմ
պէրկիւղարրն ալթընա կէօմտիւմ:

Պէյթլէրիմ հագգընա սիղի շէրիաթճը
գապուլ էթմէմ, ա՛ սօուգ ճանլար . սիղ կօյլէ
կէվլէք սինիզ քի, ճանընըղա պիր շէյ սօ-
գունսա, եօրուլուրսունուզ . աշգընըղ հա-
րէքէթ էթսէ գօրգարսընըղ . իպատէթինիզ
տէ տաիմա պիր գարար, պիր աշգ հարարէ-
թի, պիր ճան հարէքէթի ղա՛ֆիլ րահա-
թինիզի պօզար տէյի գօրգարսընըղ: Այլէ
կէվլէք իւլէմա՝ պէնտէն ուղագ օլսուն . պիր
ճանսըղ սէօյլէյիշ իլէ Ֆազիլէթ վաղ էտէր-
լէր, վէ ճանլարընըն ույուշտուղու Ֆիւ-
թուրտէն ասլա չըգտըղլարը եօգ: Նիճէ .
պէօյլէ պիր մատտէտէ քիշինին աշգը թու-
թուշմագ եասա՛գ մըյըմըշ: Աարատանս սէ-
նա էթմէք՝ սալթ ագլէ՛ մի մախսուս տուր .
զիհնին աշգը կիւնա՛հ մըյըմըշ: Պու պապտէ
կիւնա՛հ հարէքէթ էթմէյիփ, սօուգ տուր-
մագ տըր: Պու պապտէ ագըլ տէտիքլէրի՝
եալընըղ սէվտա տըր, քեամիլլիք տէտիքլէ-
րի՝ աշգ թաշղընըղը տըր . պիր պուհուր
եանմայընճա, թաթլը գօգուսուն սաչա՛ր մը:
Մ՛հ, շու իխթիյարլըգ՝ աշգըմը նիճէ սէօն-
տիւրտիւ, զիհնիմի նիճէ ույուշտուրտու:
Աաղլ՛գ քի եիւրէյիմ տահա փաք տէյիլ,
տիլիմտէ զիյատէ թէսիր եօգ: Սօուգ օլան
իպատէթ՝ իպատէթ օլմագ, քիւֆր օլուր:
Պիր ճան աշգա կէլլիփ, աշգըն աթէշլի գա-
նատընա պինտիյի զաման տըր քի, ճէննէ-

Թին ըուհլարը տա սէտասընա ճէվապ վէ-
րիւի, ահէնքլի սազլարըն՝ ինսանըն մագամը-
նա ույտուրուրլար :

Գուլաղըմա ուզագտան ահէնքլի սէտա-
լարը կէլիյօր . կէրչէք իշիտիյօրմույում, Եօգ-
սա ըիւյա մը տըր : Մագամլարընըն ահէն-
կի կէօյլէրտէն աշաղա կնիւի, գուլաղըմը
խօշլանտըրտըզլարը սահի՛հ մի տիր . Եիւրէյ-
իմի շէնլէտէն՝ նէ խօշ սէֆա տըր : Մ՛հ, Ե-
ճէլ նէ զաման էօնիւմէ տիւշիւի տէ, պէնի
օ մէճլիսէ կէօթիւրէճէք : Պէնի օնլարըն
ահպապլըղընտան Եատ էտէն Թօիրաղը՝ Ե-
ճէլ նէ զաման կէլիւի տաղըտաճագ : Հէի
պիր Թապիաթտէ զաթլէրի՝ նէ զաման պիր
Եէրէ կէթիւրէճէք : Մնսան էվլատընըն հապս
օլտուղու՝ սլու այրը աստատա, պէն տահա
չօգ մէնֆի գալաճագ մըլըմ : Մութլու շու
պաթտըղըմըզ գարանլըղը փարալայաճագ
կիւնէ . մութլու շու զէնճիրլէրիմիզի գըրըփ,
ըուհլարըն ճիւմլէսինի՝ փէտէրլէրինին Եա-
նընա կէօթիւրիւի, կէօղիւ էօնիւնէ տիզէ-
ճէյի կիւնէ : Մ՛ սալիհ ատամ, սլօյնուն սլու-
րուգ տուրմա . սէնին մահղուն օլմանա՝ Եա-
րատանըն կիւճէնիր : Պաշընը Եուգարը գալ-
տըր, ինսան ըլա էօլմէզլիյին արասընտաքի
փէրտէնին Եըզըլմասընա սլագ : Մ՛ ճէլին էլին-
տէն գուրթուլուի, օթուրաճաղըն Թախթ՝
մէզարըն մուսիպէթլի Եըզընթըսընտան չըզ-
տըղընը կէօր :

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

Սէն, սէն էպէտի ալլահըն իբիւճի զաթը, էպէտի ալլահըն միսլի . էօլմէզլիք քերէմինի սէնտէն պիլիբիզ . սէն էօլմէզլիյի պիր թիւքէնմէզ պահայա սաթըն ալտըն : Սէն պուենճա տիւնեալար եարաթտըն, լաքին սալթ պիրինի սաթըն ալտըն : Իլահիյեէթին էպէտի սուտուրի . վագըթլարտա էօլջիւլիւ, լաքին զաթինտէ էօլջիւսիւզ հիւքմիւն, ճէվահիրտէն գալի թէմէլ իւղէրինէ պինա օլմուշ, վէ էպէտ-էլ-ապատ ճէվահիրլէրտէն թախսթլարտան ալա շէյլէրէ հիւքմ էտէր . սէնին հուղուրուենտա մէլէքլէր հիճապլարընտան գօրգուլարընտան թիթիրէրլէր : Աէ սէն իլահիյեէթին իւջիւնճիւ զաթի իբիսինտէն նէշ'էթ էտէն շաֆգ, իբիսէնտէն այրըլմայարագ' իբիսինտէն Ֆարգ օլուպ, իբիսի իլէ պերապէր պիր ալլահ : Սէն, սէն . ագըլարա սրղմաղ շէյ . ինսան թօփրաղընա գարըշտըն . քէնտի պիւյիւք լիւյիւնիւ քիւջիւլթմէյէրէք' ինսանլըլը իրթիքեապ էթտին . ինսանըն գալպինէ գօնմագ' սէնին Ֆէրահըն տըր, էյէր գալպի փաք իսէ . տիւնեայը ճէն . նէթէ պաղըսյան տիւյիւմ սէն սին : Ումարըմ պու տուամա կիւճէնմէզսին . պու տուամ սանա, օպիր իբի զաթէ . . . քիմէ, քիմէ . էյ հիքմէթ . անղաշըլմաղ իւջիւք, պէյան օլմուշսուեն, լաքին ագլէ սրղմաղսըն . ըշգտա գարանլըգ, պիրլիքտէ սայը, պու նէ սըր տըր : Շէմ սէվինճիմիզին սէպէպի, հէմ գօրգուլմուղուեն, քէօթիւ օլանը հաշը էտէր' իւջ աղըլը գըլըճ . էյի օլանը իհէա էտէր' իւջ գաթ կիւնէշ : Պաթըսը եօգ' ճան կիւնէշի, ուլու թանղըր, իւջ զաթտէ պիր ալլահ . աղիզ իսմին նէ տիլ իլէ սէօլէնիւր, նէ Ֆիքը իլէ անղաշըլըր : Ազամէթին' հէր ազամէթտէն իւսթիւն տիւր . քերէմին' հէր քերէմտէն աղիմ տիր, վէ մէրհամէթին կիպի մէրհամէթ օլամագ :

ԵՒՐՄԻ ՏԷՕՐՏԻՒՆՃԻՒ ԿԷՃԷ

Թ Է Ս Է Լ Լ Ի

Շու գարանլըզլարտա ճանրմ ըշըգ պոճ-
լուփ, կէճէնին իպատէթ կէթիրիր սուսլու-
ղու իլհամըլա, հագ մատտէլէր թէֆէքքիւր
էտէրէք թէսէլլի օլուփ վարա վարա գասա
վէթիմ րահաթա թէպտիլ օլտու: Աշգըմ
կէճէ կէգէն մէյմէնէթսիզ գուշլարըն ուչ-
տուղու հավալարտան եիւքսէք չըգտը: Աւ-
ճու կէլմէզ աֆագէ եէթիշմէք սէվտասըլա,
եըլտըզլարտան եուգարը վարտը: Աքին եիւ-
րէք՝ եէրլէրտէ սիւրթիւնտիւքտէն սօնղրա,
ֆիքիր՝ պալալէրէ չըգմանըն ֆաիտէսի նէ:
Փաղիլէթին նէ գատար տօսթու վար ըսա,
օ գատար տա տիւշմէնի վար: Փաղիլէթի
մէտհ էթմէք գօլայ տըր, լաքին իճրասընը
էթմէք կիւճ տիւր: Պագ տօսթում, պօշ
լագըրտըյա իլիշիփ տուրմա, Փաղիլէթի ա-
մէլլէրինլէ մէտհ էյլէ:

Թապիաթին քիթապընը պէն սէնին էօն-
իւնէ աչտըմ. էն կէօրիւնիւր սահիֆէլէրինի
կէօղիւն էօնիւնտէ կէչտիմ. վէ հագ օլանը
սէնին գալպինէ գօմագ իչին, հասսէլէրինի
հէվէսէ կէթիրիփ գուլաղընը պանա չէվիլթ-
մէյէ չալըշտըմ: Պու պէնտէն տինլէտիյին
տէրսլէր՝ պէնիմ տիր զանն էթմէ: Պէնիմ

պէյթլէրիմ՝ թապիաթին սէսինին պիր
 զաիֆ ըհտտի տիր աքս էտէր : Թապիաթ
 սանա տուրմայրի . « պէնտէն պիւյիւք պիր
 ալլահ օլտուղունա իման կէթիր » տէր .
 « պէնտէ օլան մախլուգաթըն ճիւմլէսի՝ ալ
 լահըն նազարը ալթընտա տըր , հիմայէթի
 սայէսինտէ տիր . քէնտի էմրինի մախլու
 գաթա պիլտիրմէյէ , պէնի մէմուր էթմիշ ,
 ըահմէթինի ճիւմլէյէ քէնտի սաչար : Ին
 սանլարըն էն կիւնահքեարը քէնտիյէ թէ
 վէքքիւլ էտիի գուճաղընա վարա պիլիր . իմ
 տատընը տիլէյէն աճիղի՝ ասլա մահրում
 էթմէզ . վէ քէնտի գուճաղընտա ըահաթ
 արայան սէֆիլէ՝ էլպէթտէ պիր սըղընաճագ
 էէր կէօսթէրիր : Ը ու թէսարրուֆում
 տա օլան տիւնեանլարըն էհալիսի՝ հէր նէ
 ճինս օլսա , հէր նէ տիւրլիւ գուտրէթէ մա
 լիք օլսալար , հէր թարաֆտա տէվլէթին
 թէմէլի ֆաղիլէթ տիր . վէ սիւրկիւնլէրի
 նին վագթի թամամ օլտուգտա , ֆաղիլէթ
 հէր պիրինի եարատանը հուգուրունա կէօ
 թիւրիւր . եարատան տախի հէր պիրինէ՝
 չէքտիյի զահմէթին զանի զանի էճրինի վէ
 ըիր : Աէչէն զահմէթլէրի խաթըրլարընա
 կէլտիքճէ , նախ օլտուգլարը տէվլէթին սէ
 ֆասը արթար . վէ պաչլայան իգպալլէրինին՝
 մինպատ սօնու կէլմէզ » տէյի թապիաթ
 խապէր վէրիր : « Աէօյլէ իւմիտ՝ քիշինին գալ
 պինէ նէ ֆէրահ վէրմէզ : Հագիգաթ , իւ
 միտ՝ գալպին (*) զաթինէ միւնասիպ շէյ
 տիր . արղուլէրիմիղի գանտըրաճագ , սէվտա

լարըմըզը խօշնուտ էտեճէք, վէ ազլըմըզը
 իրզա էտեճէք, անճագ իւմիտ տիր: Աէլ
 պագալըմ սէնին Ֆանի մալինէ. Օնլարտան
 սանա նէ խայր օլույօր: Ղանընը քէօրլէյիփ,
 ըահաթինի պօղայօր. արտլարը սըրա սիւ-
 ըիւյիւփ կէթիրտիքլէրի՝ տէրտ իլէ պէլա
 տըր: Տէրտտէն տէրտէ, պէլատէն պէլայէ,
 պիր գաչ սէնէ Ֆէլէյին էյլէնճէսի օլտուգ-
 տան սօնդրա, չըրչըպլագ՝ էիւզիւն իւսթիւ-
 նէ գալըրսըն. նէ թէսէլլան վար, նէ եար-
 տըմըն, սօն սաաթինտէ իւմիտ քէսիքլէյի-
 նէ գուրպան կիտէրսին: Տիւնեա՝ էիւզիւ-
 նիւ կիւնէշտէն չէվիրինճէ, իչինտէ օլան-
 լարը գարանլըղա պրագըր: Աէօք էիւզիւն-
 տէ փարլայան նուրլար՝ կէօլկէլիքտէն կէօ-
 ըիւնմէզ օլուփ, թէնհա կէճէ՝ էվի երգըլ-
 մըշ տուլ խաթուն կիպի, գարա եասա կի-
 ըիր, աճըսընըն շիտտէթինտէն սէսի նէֆէ-
 սի շըգմագ օլուր: Տիւնեանըն չէվրէսինէ
 պիր սիյահ զար չէքիլիր. պիւթիւն թա-
 պիաթ մահզուն օլուր: Աշթէ ալլահտան
 էիւզիւնիւ չէվիրէն ճան տա պունուն կիպի,
 վէ պունտան պէթէր գարանլըղա տիւշէր.
 գարանլըգ էէրտէ նէ եանա կիտէճէյին պիլ-
 մէզ, թիթիրէր տուրուր. տէվլէթ տէյի
 խայալէրէ սարըլըր. տէրտտէն պէլատէն
 զայրի շէյ ըասթ կէթիրէմէզ: Չէր պիր համ-
 լէսինտէ տէրտի թարագի գօր, գօրգուսու
 արթար: Չալինի քէնտի տէ չէքէմէզ օլուր,
 իւմիտի քէսիլիր, էճէլտէն իմտատ արար,
 մահվ օլմագ իսթէր:

Պէտ խոյ առամըն թասլատըղը սախթէ քիպիր՝ նաֆիլէ տիր . պիզի ալտաթմագ իչին սուրէթէն կէօսթէրտիյի եիւրէք ըաճաթը պօշ տուր : () եիւրէյինի տօլատըղը փերտէյի պէն երրթտըմ . իչինի կէօրտիւմ . էթտիյինտէն քէնտի ութանըյօր , վէ կիզլի կիզլի քէնտի քէնտիյի խօրլայօր : Օ իրա պէտ խոյ առթի՝ գալպին սէսինի պաստըրըյօր , լաքին քիւլլիյէն քէսէմէյօր :

Տիւնեատէ ինսան եաշամամըշ քի , էճէլի կէլինճէ , օ արթըգ եալան կէօթիւրմէզ գօրգունճ սաաթտէ , եաշատըղը վագըթ խօշանտըղը շէյլէր հէփ պօշ ումուշ , հէփ տէրտ իլէ պէլայըմըշ տէյի իգրար էթմէյէ : Սէն օ սաաթտէ նէ հագ կէօրէ պիլէճէքսին , նէ իւմիտ . նէ ըաճաթ պուլա պիլէճէքսին , վէ նէ տօսթ : Սայ , օ նէ գօրգունճ գարանըգ տըր . օ նէ իւրքէճէք ինիլթիլէր տիր . օ նէ եագըճը ալէվլէր տիր : Մըզուլէտիյին պոլ մոլյուտու . շան շէօհրէթ սայտըղըն , իլմին մարիֆէթին պոլ մոլ տուր : Սէլ , կէլ , սէն տէ կօլիւմ սաաթինտէ օլան կիպի տիւշիւն . տիւնեանըն մանասըզ օյուն . ճագլարընը , վէ էպէտի աճըլարտա գարար էտէն սէֆալարընը , տիւնեատէ պախթ ալար ալարէլէրէ պրագ . գօ օնլար՝ մալ , նուֆուզ , վէ շէրէֆ թամալըլա ինլէսին եաթտըն . վէ սահիհ մալ արայան քեամիլի՝ տէլի տիր տէյի զէվզլէնէ կէօրսիւն : Մնճագ ֆիլանտրօս կիպի , նէրկիզէ կիպի , լուցիա կիպի հէնուզ թապութտան չըգան ճանըն ,

Հագ՝ կէօզիւ էօնիւնէ կէլտիքլէյն, նէ գա-
 տար շաշաճագ տրր : () Նստան ինսան էվլա-
 տը իւզերինէ պիր նազար էտիփ, էօլմէք իգ-
 թիզա էթտիյի խուսուստա, պիւթիւն էօ-
 միւրլէրինի քէնտիլէրին ալտաթմաղա պէզլ
 էթտիքլէրինէ՝ նասրլ թաաճճիւպ էտէ-
 ճէքլէր տիր : Վօմրիւմիւղիւն գըստա վատէ-
 սի թէմամ օլունճա, վէ ինթիգամ ալըճը
 զիմմէթիմիզ կէլիփ Ֆէնա կէչիրտիյիմիզ
 կիւնլէրին ճէզասընը պիզէ չէքտիրէճէք օ-
 լունճա, օ շաշգընլըգ հէփիմիզին պաշընա
 կէլէճէք : () Լմուպարէք հագ՝ մէյտանա ջը-
 գըփ, պիզէ տիւշմէն օլտուղուն պէյան էտէ-
 ճէք օլուրսա, ինսանտան ինթիգամ ալմա-
 զա էպէտիլիյի տավէթ էտէճէք օլուրսա,
 պիզ օնու սլունճա զաման թանրմագ իսթէ-
 մէյիփ, կէրի աթտըղըմըզա՝ նէ ազապլար
 չէքէճէյիզ : Ֆիքրիմիզ օ զաման պիզէ՝ չէ-
 քէճէյիմիզ ազապ օլաճագ . լաքին շիմտի պի-
 զի ազապտան գուրթարա պիլիր : Վէամիլ-
 լիք պիզի թութուփ, պիզէ ազապ օլմատան,
 պիզ տավրանրի քէամիլլիյի թութալըմ :
 Վախլուգաթըն հէմ էն ազիմի, հէմ էն
 պօշու ատամ, գուտրէթին նէ գատար պիւյ-
 իւք տիւր, լաքին մուրատըն նէ գատար կէվ-
 շէք տիր : Վօրգունճ էպէտիլիք՝ սէնին տէվ-
 լէթինին վէ նէքպէթինին թօխումունու
 գալպինէ էքմիշ իքէն, վէ իսթէտիյինի սէչ-
 մէյէ՝ մուրատընը սէնին էլինէ վէրմիշ իքէն,
 կէօզիւն էօնիւնտէն տրղլայարագ պիր պէօ-
 ճէք կէչսէ, տէր ազապ Ֆիքրին տաղըլըր,

վէ պու ազիմ մասլահաթընը ունուտուրսուն :
 Ազլէ մալիք զաթ պէօյլէ մի օլուր . ազլը օ-
 լանըն փէք պէնզէր սուրէթի պու պէտ թաս-
 վիր մի տիր :

Աօգ լօրենցիոս , եօգ , էյէր ինսանլարա՝
 ազլըն պիր ճիւզի հիւքմիւ վար ըսա , վէ կէ-
 ճէնին շու տիլսիզ երլտրզլարը նուրունտա ,
 խալգ տուտագ գըմըլտաթմայարագ՝ ըսալը-
 թասըզ ըիւյալէրէ տալմըշ իքէն , պէնիմ
 օգուտուղում պէյթլէրտէ պիր միգտար թէ-
 սիր վար ըսա , սէն պունլարը խաթըրնտան
 չըգարմազսըն : Աէճէնին ախըր քէրամէթի
 պաշլայօր , տիգգաթ էյլէ , շու անտ վէր-
 տիյիմ եէմինլի ըէճամը տինլէ :

Աօլիւմ սըֆաթը օլան շու սուսլուգ՝ կիւ-
 նահըն էպէտի գըսմէթի օլան շու գարան-
 լըգ , էճէլին սուրէթի օլան՝ ալէմին ույգույա
 տալղընլըղը , վէ կէճէլէրտէ քիշինին Ֆիք-
 ըինէ վէ հասսէլէրինէ տօգունան հէյպէթլի
 շէյլէր , վէ գարանլըգտա ըշըլտայան պու
 էօլմէզ նուրլար , հէփ եարատան ալահը խա-
 պէր վէրիր , վէ սէճտէ էյլէ տէյի սանա
 ճէպը էտէր : () երգըլան մամուր տէվլէթ-
 լէր , վէ հալա հայաթտէ օլան՝ կէօզիւ տօյ-
 մազ փատիշահլարա էօրնէք օլաճագ՝ Փանի
 շէօհրէթլէրի պալասընտան տիւշէն՝ մէշհուր
 փատիշահլար , հէփ խապէր տէյիլմի : Ա՛հ ,
 լօրենցիոս , շու իլք ատամտան պու անէ կէ-
 լինճէյէտէք էօլէն ինսանլարըն խաթըր իչին
 օլսուն . հալա գուլաղըմտա էօթիւփ , պու
 սաաթտա սօն նէֆէսինի վէրսէք իւղրէ օ-

րան՝ սայրսըզ ինսանլարըն ախրէթէ կէօջ
 տիւյիւնիւ խապէր վէրէն չանըն հագգը իչին
 օլսուն . վէ սէն տէ արտըմըզ սըրա կէլիյօր-
 սուն տէյի՝ սանաօ օ ճանլարըն վէրտիյի խա-
 պէր իչին օլսուն (էյէր սէնտէ տէ սէսլէրի-
 նէ գուլագ վէրէճէք գատար ագըլ վար ը-
 սա) լօրէնցիօս , քեամիլ օլ : Մէզարլարըն
 իչինտէ , էճէլին գարա պայրագլարը ալթըն-
 տա , պիրի պիրի իւսթիւնէ չիթիշմիշ՝ խայալի-
 մէ կէլէն ասքէրին սօլմուշ սարարմըշ էիւզլէ-
 ըի իչին օլսուն . էէնի մէզարլար գազըմագ
 իչին , էօրուլմագ մէզարճընըն քիւրէքլէյիփ
 տիշարը աթտըղը , փատիշահը գօրգուտան ,
 մէզարճըր պէսլէյէն՝ ինսան թօփրաղընըն
 խաթըր իչին օլսուն , ագլընը պաշընա կէ-
 թիր : Միւնին ըշըղընտան գաչար՝ էասլը ճէ-
 նագէ ալայլարը հագգը իչին . օ գարա էաս-
 լար , օ սիյահ մուսլար , վէ էաշամագտան
 գալմըշ ինսան թօզունա՝ քիպրիմիզին էթ-
 տիյի զիյնէթլէր իչին օլսուն . վէֆաթ էթ-
 միշ փատիշահլարըն թիւրպէսի , վէ իչլէրին-
 տէ պիր գույթու ըշըղ ըլա՝ քէնտի պաշընա
 էանան գանտիլի իչին օլսուն . մէզարլարըն
 տիպինտէն կէօզիւնէ կէօրիւնիւյօր գըյաս
 էթտիյին , վէ ինիլթիլէրի գուլաղընա կէլիյօր
 սանտըղըն՝ գուրու քէմիք՝ գօրգունճ՝ լէշլէրին
 հագգը իչին օլսուն . իւմիտլէրի գաթ օլտու-
 ղու էէրտէ , էօլմէյի՝ չէքտիքլէրի սէֆիլիք-
 տէն վէ կէօնիւլ ազապընտան թաթ ը սայրի ,
 էճէլի տալէթ էտէն՝ գութսուզ գուրպան-
 լարըն ֆիղանը իչին օլսուն . հասլը քէլամ

շու մահիթ ապրն գանա պօղուլաճաղը կիւն ,
 վէ կէօյլէր երգըլըփ , երլտրղլարըն պաթա-
 ճաղը կիւն չազգը իչին . կէօյիւն սօն կիւ-
 ըիւլթիւսիւ՝ ալէմին մահվ օլտուղունու խա-
 պէր վէրտիյի կիւն իչին օլտուն . վէ կիւնուհ-
 քեարլարըն ճէմ օլուփ , իլամլարըն ալաճագ-
 լարը՝ գաղա կիւնիւ հազգը իչին օլտուն . ա-
 լէմ եինէ գարըշ պուրուշ պիր պիրինէ կէ-
 չիփ , օ օլաճագ էպէտի կէճէնին հազգը ի-
 չին օլտուն , լօրէնցիոս , Ֆաղիլէթ էտինմէյէ
 պագ (Բ) :

Պէնիմ արթըգ նէ սանա պօրճում գալ-
 տը , նէ Ֆիլանտրոսա . իքինիզէ տէ պօրճու-
 մու էտա էթտիմ : Սաղ օլան տօսթումա ,
 տօսթլուղումու էտա էթտիմ , էօլմիւշ օլա-
 նըն տա մէրամընը իճրա էթտիմ : Օ իրա
 պիլ քի պէն ծնուն վասիսիյիմ . օ էօլիւր-
 քէն՝ սանա միրաս օլարագ՝ պու հագ մատտէ-
 լէրի պանա էմանէթ պրագտը : Պէն քէնտի
 պօրճումու էտա էթտիմ , շիմտի սէնինքի պաշ-
 լար : Ֆիլանտրոսուն նասիհաթլէրինի տին-
 լէ , թանղըրընըն սէսինէ գուլագ վէր : Տօսթ-
 լուգ սանա Ֆաղիլէթ ղայրէթ ի վէրսին , ագ-
 լընա եարտըմ էթսին : Տիւնեա սէնտէն՝
 տօսթունուն ատընը պօղմայաճագ աթվարէ
 պէքլէր : Պէնին պիր օղուն վար լօրէնցիոս .
 տէվլէթի սէնին էլինտէ տիր : Վարէթին՝
 ինսանլարա չօգ թէսիրի վար , էգ ճիւմլէ
 պիր պապանըն՝ էվլատընա : Պէտ խույուն
 իպրէթի Ֆաղիլէթ ինքինտէն թէսիրլի տիր .
 վէ պիր պապա պէտ խույ օղունճա , էվլատըն

տան խայր օլմայաճաղը՝ հեման մուհազգագ
տրր : Այեր սէնին՝ էվլատրնա մուհապպէ-
թին վար ըսա , սէն աթվարընա գարար վե-
րինճէյէ գատար , էվլատրն գորգուփ թի-
թիրէյօր կիպի կէօզլուն էօնիւնէ կէթիր :
Աէն օնուն սէպէպի հայաթի սին , պագ քի
էօմրիւնէ սէպէպ օլանա լանէթ օգումաղա
մէճպուր էթմէյէսին . վէ էվլատրն քէնտի
նէքպէթինի՝ քէնտի էլի իլէ գուրմասրն :
Վէնտինի էվլատրն իլին սէվ . էվլատրն
պասպասրնը , վէ Ֆիլանտրոսուն տօսթունու
սէլամէթէ չըգար . քէնտինի մութլու օլմագ
թէհլիքէսինէ գօ :

Սանա ըէճա էտէն՝ սէնին տօսթուն տուր .
չու ախրը կիւնլէրինտէ , պայղըն սէս իլէ
սէնտէն իսթէտիյի սօն քէրէմ՝ սէնին քէն-
տի տէվլէթին տիր (4) : Վմտի պէն պու
պալալէրէ ուչտուգտան սօնղրա , չէքտիյիմ
էօրղունլուղա թաաճճիւպ էտէյիմ մի : Վէ-
նի զայրէթէ կէթիրէն՝ էարատանըմըն իղ-
զէթի իտի : Աինէ օ արղու տուր պէնի
թահրիք էտէն : Վէչքի աչգըմը թէքրար
գըղտըրա պիլսէմ , Ֆիլանտրոսուն մէզարը իւ-
ղէրինտէն՝ սանա պիր միգտար տահա հագ
մատտէլէր տէվլիլիրտիմ : Վաքին էազըգ ,
Ֆիլթուր կէլտի , կէվլէտիմ . Ֆիքրիմ թու-
թուգ , գուվլէթիմ քէսիք , ըուհլարըմ սէօ-
նիւք տիւր : Այգու պաստը , կէօզլէրիմ գա-
փանըյօր : Այգունուն արտը սըրա վարան
րահաթլըգ տըր . չէքտիյիմ պունճա մէշագ
գաթըն թէտախիւլ օլան իւճրէթինի՝ ինչա

ալլահ ալաճաճըմ: Ա՛ թաթը ույգու, չօգտան պերի տիր սէմթիմէ ուղրատրղըն Եօգ. կէլ իմտի կէլ. սէն չիֆթճիյի գուլիպէսին. տէ կէմիճիյի սալընճաղընտա, ճէնքճիյի չատրրը ալթընտա ույուտուրսուն, Օնլարըն էօյլէ սագիլ Եկըլէրինտէն գաչընմատրգտան սօնղրա, կէլ պիր տէ պէնիմ կէօղլէրիմէ էն: Աքին պէնի պունճա զաման թաճիղ էտէն գօրգունճ խիւլեալէրի պիլէնճէ կէթիրմէ. կէթիրիրսէն, թաթը ույգու ըիւյալէրի կէթիր. ինսանա Ֆերահ վերէճէք, վիւճուտունա գուվլէթ վէ զինտէլիք վերէճէք ըահաթըգ փէլէսէնինի՝ կէլ հասսէլէրիմէ սիւր: Ա՛րատա պիր սէն կէլիփ իմտատ էթմէտիքճէ, ինսանըն էօմրիւ տահա չափուք պիթէր: Անսան պիր կիւնիւն զահմէթինտէն Եօրուլուփ, սէն կէլիր թէքրար թամիր էտէր, իրթէսի կիւնիւնքինէ հաղըրլարսըն: Աէնին թէգայեիւտիւնլէ էօմրիւմիւզ տուրմայրի Եէնիլէնիր, վէ թա խասթէլիք կէլիփ, վիւճուտուն չարխլարընը պօղունճայա գատար, Եախօտ էճէլ կէլիփ թէլինի գըրըփ, տէվրի տուրունճայա գատար, կիւնլէրիմիզին թէլի՝ Եումաղընտան չէօղիւլիւր կիպի ուզանըր տուրուր... աճապա պէնիմ չարխլարըմըն տէվրի նէ զաման տուրաճագ:

()նու Եալընըզ սէն պիլիրսին Եա՛ ալիմ ալլահ. տիւնեանըն հէր թարաֆընա տաղըտրի, գարարսըզ գըսմէթլէրինէ տիւրլիւ շէքիլէր վերտիյին թէնլէրին վէ ըուհլարըն կէլիփ կէլմէսինի, Եալընըզ սէն կէօրիւր-

սիւն : Ասթեր վաղթին կէջիճի ըրմաղընտա,
 իսթեր էպէտիլիին գըլըսըզ տէրեասընտա,
 սէնին մուպարէք նէֆէսինին գալտըրըփ էն-
 տիրտիլի կիպի, կեաս Ֆըրթընտա, կեաս
 լիմանըգտա, տիւնեալար ըլա պերասպէր՝ հէ-
 փիսի այաղըն ալթընտա չալգանտըղըն կէօ-
 ըիւրսիւն : ()թուրտուղուն էպէտի թախթ-
 տան՝ մէրհամէթլի կէօղիւնիւ չէվլիր . շու-
 թիւքէնմէզ էնկինլէրտէն պերի, շու ասընը
 պիլմէտիլիմիզ թարիգլէրտէն աշաղա, սէ-
 նին պիր էմրինլէ մասվ օլան՝ հիքմէթլի
 զաթլէրին պի շիւմար սիւրիւսիւնտէն պերի,
 գում կիպի կիւնէշլէր սաչտըղըն օվալարտան
 աշաղա, պիր քերէ նազարընը չէվլիր . շու
 կիրտապտա նէֆէս ալտըրտըղըն պիր աուճ-
 թօփրաղա՝ պիր թանդըր նազարըլա պազ,
 թագսիրաթընա գալմա, Ֆաղիլէթլէրինի
 պիլէ աֆվ էյլէ . զիրա պիզտէ Ֆաղիլէթ-
 տախի թագսիրաթ տըր, լաքին տահա խա-
 Ֆիֆ տիր : Աերջի կէճէ կէչէյօր, կիւնլէրի
 ըլըզ վերէն կիւնէշին շէֆագը աչըլըյօր .
 լաքին չօղա վարմազ, հալա պու աչա պիլ-
 տիլիմ կէօղլէր՝ օ կիւնէշի կէօրմէզ օլա-
 ճագ . պիր մէրհամէթ նազարըլա սէնին
 լութֆունա լայրգ օլուփ, տէվլէթէ նախ օ-
 լաճաղըմը՝ պանա խասպէր վերմէտիքճէ,
 կէօղլէրիմի գափաթմա : Աա՛ քերէմ սահիպի
 ալլահ, ինսան աղասպտան իքրահ էտէր . ա-
 զապ՝ կէջիճի պիլէ օլա, եինէ գօրգաճագ
 շէյ տիր : Ա՛հ ըասպիլիմ, լութֆ էյլէ, քե-
 րէմ էյլէ . թասպիաթին պէնի եագլաչտըր-

տրղը , վէ խասթէլիյին՝ թապիաթտէն ա-
 ճէլէ պէնի չէքիշտիրտիյի շու սօուգ եաթա-
 ղա , շու թօիրագ տէօշէյիմէ , պէնի պիր
 էշրէՖ սաաթտէ եաթըր : () զաման թագ-
 տիր քիթապընըն պէնի ատէմ Ֆասլընտա
 եազըլան հագ սէօզլէրի՝ մէզարըմ իւզէրինէ
 եազըլըր . եանի « ինսան ճանը տէրտի իչլին-
 տէ նաֆիլէ չապալանըր . հէր տիւրլիւյէ
 տէօնէր տօլաշըր , լաքին նաֆիլէ տիր . քի-
 շի րահաթինի Ֆագաթ սէնտէ պուլուր :
 Պու տիւնեատէ իքէն րահաթի իւմիտտէ
 պուլուր , էօլտիւքտէն սօնղրա թէքմիլ տէվ-
 լէթտէ ,» տէյի մէզարըմ էճէլէ տէլլալ օ-
 լուփ , պու հագ մատտէյի ալէմէ խապէր
 վէրսին . ագիլէ ալիմէ մէշգ էթսին : Սատրգ
 ըիճալ հէր կէճէ փատիշահընըն գուլաղընա
 օգուսուն : Վ է պէնիմ հասսէլէրիմ սէնին
 սայէնտէ ույուշուփ , տէրին ույգույա տալա-
 ճագլարընա եազըն , պու հագ տէրսլէր գալ
 պիմէ տահա զիյատէ թէսիր էթսին քի ,
 ճանըմ սէնին գուճաղընտա րահաթ էտէ
 պիլսին : Վայր , տէվլէթէ նաիլ օլմագտան
 իւմիտիմի քէսմէմ : Վ՝ լլահ վար . . . անամ ,
 սէվին : Վ՝ թապիաթ , թէշէքքիւր էյլէ ,
 ալլահ հէր շէյէ գատըր տրը վէ ալլահ
 ինսանըն տօսթու տուր (ք) : Վ՝ լլահըն ին-
 սանա օլան մուհապպէթի՝ էճէլին էօլիւմիւ
 տիւր , իւմիտսիզլիյին իլաճը տրը , վէ էպէ-
 տի սուրուր իլահիլէրինին սէպէպի տիր :

Վշթէ աշգըմ սօն համլէսին իճրա էթտի .
 էմէյինի թէսէլլայլա թէքմիլ էթտի . պու-

լայքի թէսէլլա՝ պէնիմ պու պէյթ լէրիմտէն,
 օգույանլարրն գալպինէ թէսիր էտէ : Սօշճա՛
 գալ ազիզ կէճէ , խօշճա՛ գալ : Ա՛րթըգ սէ-
 նին գարանլըգ կէօլկէնտէ տէյիլիմ . պիր է-
 պէտի կիւն պաշլատր . ճանրմը սէվինճ ալ-
 տր : Պիր ճիւզի մէշագգաթտէն նիճէ շի-
 քեայէթ էտէյիմքի , հիչտէն տօղմուշ իքէն ,
 չէքտիյիմ մէշագգաթըն էճրի՝ էպէտի տէվ-
 լէթ իլէ էօտէնէճէք : Ա՛ ճանրմ , պիր ազ տա-
 հա վագթիմ վար իքէն , էճէլի տիւշիւնիւփ ,
 էօմրիւն չէշնիսինի տահա ալալըմ : Տիւնեա-
 տէ րահաթ եաշայրփ , րահաթ էօլմէնին
 էօլու պու տուր : Աւմիտ՝ սէվինճիմի պէսլէ-
 սին . Ֆազիլէթ՝ իլմիմ օլսուն . պէն իւճրէ-
 թիմի՝ կէօք էիւզիւնտէ շու փարըլտայան
 երլտրղլարը՝ պաշընրն թաճընտան տէօքէն՝
 ճէօմէրտ ալլահտան պէքլէրիմ :

Ան տէ լօրէնցիոս , ույան . շու կէճէ
 վագթինտէ , սէվտիյին Ֆիլանտրոս սէնի չա-
 դըրըյօր : Անսան էվլատր ճէննէթ իլէ տէ-
 րունէն գօնուշմաղա միւնասիպ՝ իշթէ պու
 սաաթ տրր . հագգըն նուրու գալպլէրէ թէ-
 սիր էտէճէք սաաթ՝ պու սաաթ տրր : Այ-
 ան իմտի ույան քի , տաիմա ույանըգ գալա-
 սըն : Ա՛լէմ ույգույա տալընճա , վէ շու փար-
 լայան երլտրղլար մում կիպի սէօնիւնճէ , վէ
 վագթի զէման՝ զօրլու սամսօն կիպի , զազա-
 պը արասընտա տիւնեա տիրէքլէրինի տէվի-
 ըիփ , երգընթըսը ալթընտա քէնտի կէօմիւ-
 լիւնճէ , վէ տիւնեանրն պօշ գալան եէրինի՝
 պիր էպէտի կէճէ պասընճա , սէն եինէ ույ-
 անըգ գալասըն :

Հ Ա Շ Ի Յ Ե Է

(Գ) Սէն քիմ օլտուղունու պիլիքմիսին : Պիր էօլմէզ ճանրն գրյմէթի նէ տիր պիլիքմիսին : Աէճէնին շու եա- նան նուրլարընա պագ . շու սիւրիւ սիւրիւ քիւրէլէրի տիւնեալարը կէօրիւրմիւսիւն . կէօյիւն շու սալթանա- թընա պագաւրմըսըն : Պու կէօրաիւլիւն երլտըզլարա՝ տա- հա պինլէրճէ երլտըզլար գաթ , հէփսինի պերապէր ճան- ըլա թարթ , էինէ ճան աղըր կէլիւր . եալընըզ պիր ճան՝ պու փարլայան ճանսըզ շէյլէրին հէփսինտէն գրյմէթլի տիր :

(Բ) Լօրէնցիոս , տին նէ տիր , պիլիքմիսին . ագլըն իսպաթը տըր : Սէնին ագլընա քիպրինէ նիսպէթ՝ սէն պու տիւնեատէ էն գըսսա ագըլը ատամտան աշաղա սըն : Պէն պու իսպաթլար ըլա , սանա ագըլսըզ տէմէյէ մէճպուր օլույօրուամ , գապահաթիմ վաւ մը . պէն սա- նա եագըշմայաճագ լագըրաղըր ասլա աղըրմտան չըգար- մամ : Իլահի . սէնին գալպինէ եա հիճապ , եա գօրգու թէսիր էթմէյէճէքմի : Տահա պիր մուրտար պէօճէք կի- պի չամուրտա տօլանըր տուրո՛ւրմուսուն : Իշթէ պէն՝ սէնի մուհաֆաղա էտէն մէլէք կիպի գանատլանըփ , սէ- նի եէրտէն այըրաթմ , երլտըզլարըն օրտուսունա չըգար- աթմ . մէլէք կիպի սէնի էն իրի երլտըզլարըն արասընտա կէզտիրաիմ , իքի եանըմըզ սըրա սըրա երլտըզլար , պու- լուտլար այաղըն ալթընտա , սէնի էպէտի ալլահըն սա- րայընը կէզտիրաիմ , թախթընա եագընատէք կէօթիւր- տիւմ : Սէն տահա օ սէֆա տէտիյին զէհիրտէն վազ կէչ- մէզմիսին . օ սէֆա տէտիյին պիր գայնար քէօփիւք աիւր , գայնամտան տուրտուգլայն , տիպինտէ պիր աճը էօտ գալըր : Սօնու կէլէն սէֆա՝ պիր էօլմէզ զաթէ լայըգ շէյ տէյիլ տիր : Տօղարքէն էօլէն սէֆայէ՝ սէֆա տէնմէզ : Պիր տէմտէ կէլիփ կէչիփ , գալպտէ հիճապ նէտամէթ պրագան սէֆայէ՝ սէֆա տէնմէզ : Սէն շէրէֆի պու գա- տար սէվէյօրքէն , օ սօֆու տէտիյին ատամլարը խըրիա- լայարագ , հաթթա քէնտի նէֆսինի խըրիալայարագ , էպէտի շէրէֆինէ տահա պէօյլէ գաստ էտէրմիսին :

(Գ) Պու ըէճա՝ գապուլ օլունմայաճագ ըէճա տէյ .

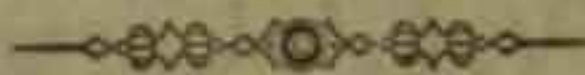
իւ սանըրըմ. լաքին հայ ինսան գըամընըն համագաթի հայ . պու պիր բէճա տըր քի , քիշիյէ հիչ պիր շէյ թէ սիր էթմէյինձէ , ինսան ինսանա պու բէճայը էտէր : Սանա եէնիտէն իսպաթլար կէթիրմէյէ տահա հարաբէթլէնէյիմմի : Ֆիլանտրոս էօլաիւքտէն սօնդրա , սանա էթտիյի նասիհաթլէրի թու թտուրմաղա , պէն վարայըմ սանա եէնի մատտէլէրմի արայըմ :

(Դ) Պէն ա՛րթըգ մէտհլէրիմի քէսէր , սուս օլուրուս : Պէօյլէ կէվշէք մէտհլէրէ սէն կիւճէնմէզմիսին , ա՛ քէրիմ ալլահ , սէն հէմ ալլահ սըն , հէմ ինսան սըն , հէմ ինսան իչին ալլահ սըն : Ինսանըն աիւշիւնիւփ իսպատէթ էտէճէյի՝ անճագ սէն սին : Սէն փէտէրինին գուճաղընտան էնիփ , կէօյլէրին կէօյիւնիւ՛ էէր իլէ ուզլաշարրարն : Ճան չէքիշէրէք սի կիւնահ ճանընը թէսլիմ էթտին : Էճէլին հիւքիւմ ասասընը՝ հաչընըն աղաճընա վուրուփ գըրարն : Էճէլ ինսան գըամընա աիշ կէչիւրմիշ էքէն , սէն չէքիփ աղղընտան ալարն : Ճէննէթ գափուլարընը քէնտի աիւշմէնլէրինէ աչարն , վէ էղիյէէթտէ օլան գարտաշարընը՝ պու թիւքէնմէզ պօրճա պէտէլ օլան իւճրէթլէրին ալմաղա կէօնտէրտին : Ինսանըն գասպահաթի օլ գաստար պիւյիւք քի , էօտէմէսի միւմքին տէյիլ էքէն , սէն՝ իւմիտ քէսիքլիյինի եասագ էտիփ , իւմիտսիզլիյի տահա պիւյիւք գասպահաթ սայայօրսուն , վէ սէվինձի պօրճ գօյօրսուն , հասըլը քէլամ օ վասֆ օլունմազ մուհասպակէթինտէն , պէնի աաէմ արասընտա օլմագտան իսօլանըրսըն : Պու նէ վսան տըր . ճէննէթտէն մի էնմիշ . ինսան էվսարնա , կիւնահքէար ինսանա , պէօյլէ շէյ սէօյլէնմիշ մի տիր : Պու սէնին մուհասպակէթինէ նիսպէթէն՝ աիւնեանըն հիքմէթլէրի հիքմէթ մի տիր : Պու մուհասպէթ՝ էճէլին էօլիւմիւ աիւր , իւմիտսիզլիյին իլաճը տըր , վէ էպէտիլէքտէ շաղըգ իլահիլէրինին սէպէպի տիր : Պու սէօղլէր մէլաիքէնին ահէնքլի մագամընտան թաթլը տըր . քիշիննի գալպինէ տէվա օլուր , վէ կէճէնին գարանըղը կիպի գարա աիւշիւնձէլէրէ տալմըշ սիլլէ օլա , եինէ սէվինտիրիւր շաղ էտէր . թէքմիլ մութլուլուղուն՝ պիղէ փիշինձէ չէշնիտին ալարըրը , վէ ճանընըղ թէնտէն այրըլմատան , սիղի մութլուլուղա նաիլ էտէր :

ՄԱՀՇԵՐ ԿԻՒՆԻՒ

Գ Ս Ս Ի Տ Է

Պ Ի Ր Ի Ն Ճ Ի Ֆ Ա Ս Լ

Էլէր՝ պիւյիւքէրին պախթընը , Ֆա-
 թիհէրին շանընը մէտհ էթտիյի եհրտէ ,
 տէվլէթէրին թալիինի , վէ ինսան գուտրէ-
 թինին օ սալթանաթ իւնվանլարընը օգու-
 տուղու եհրտէ , պէն վագըթլարըն ախըրը-
 նատէք վարըփ , ինսան էվլատընըն կէօզիւ
 էօնիւնէ , կէլէճէք զամանտա օլաճագ՝ տա-
 հա աճախայ Ֆասըլլար աչըփ , պիզիւմ ճէնք
 մէյտանլարընտան գօրգունճսէյրանլար կէօս-
 թէրէյիւմ : Միլէթէրի ճէմ էթտիրէճէք
 պօրունուն հիքմէթլի սէսինի գուլաղլարընա
 էօթտիւրէյիւմ : Ղան չէքիչէն թապիաթին
 սօն ինիլթիլէրինի իշիթտիրէյիւմ . տիւնեա-
 նըն գարղաշալըղընը , եհրին կէօյիւն երզըլ-
 տըղընը կէօսթէրէյիւմ : Վճէլին հիւքիւմ
 ասասը գըրըլտըղըն կէօրսիւնլէր . էօլիւլէրի

տիշարը աթմագ իչին , մէզար տիպլերինին
չալգանտրղըն կէօրսիւնլեր . էպէտի հաքիմ
կէլիփ , ճիւմլէսինին շերիաթինի Ֆասլ , վէ
էպէտի գրամէթլերինի հիւքմ էթտիյին
իշիթսինլեր :

Վօրգոյլա սէվինճ արասընտա մուալլագ
տուրուփ , ճէսարէթիմէ պագար , պու թէտ
պիրի պէն մի գուրտում տէյի , քէնտիմ
քէնտիմէ թիթիրէյէրէք սօրարըմ : Օ իրա
կիւնտիւզիւն կիւնէշի , կէճէնին երլտրղլա
րը , հէր նէ քի կէօրմիւշ իւսէ , պէնիմ պու
թէտպիրիմտէն չօգ աշաղա տրը : Վէն պու
թէտպիրի գուրալտան պէրի , ինկիլթէրրա
նըն թախթընտա գուտրէթինտէ՝ նէ պիւյ
իւքլիւք կէօրիւյօրում , նէ սալթանաթ . պէ
նիմ թէրթիպ էթտիյիմ պէյթլեր՝ պու օլ
տուղում տիւնեայա սրղար շէյ տէյիլ : Տարի
քեաինաթտէ տաղընրդ տիւնեալար , էթ
րաֆրմը սիզ գուշատըն . վէ սիզ մէլէքլեր ,
ղաթընրդ ըիւթպէնիզ հէր նասըլ ըսա , օլ
տուղումուզ մէքեան հէր նէ գատար ուզաղ
րոա , կէլին , պէն կիպի պիր աճիզ ինսանա
եարտըմ էտին : Վէտհինի օգույաճաղըմ՝
էպէտի էֆէնտինիզին իզգէթի տիր :

Վյ զաթլերին սահիպ մութլագը , մէլէք
լերին գափանըփ սէճտէ էթտիյի թանղըր .
սէնին մուրատընըն պիր իշարէթի իլէ , շու
կէօրիւփ հայրան օլտուղումուզ շէյլեր , շու
կէօք եիւզիւնտէ ըշըլտայան տիւնեալար ,
կէճէ գարանլըղընտան հիլէր կիրտապըն
տան սիւրիւյլէ տիշարը ուղրայըփ , պօշ եէր

լերէ տիգիւմիշէր իսէ, օ գուտրէթ ինին է սէրինի պանա տա տույուր . հասսէլէրիմին չալգանթ ըսրնը, ճանըմըն դարանլըղընը տէֆ էյլէ . ճանըմա իլհամ, իգտամըմա եարտըմ, վէ զիհնիմէ պիր գուվլէթ վէր քի, սէօյլէյէճէյիմ մատտէնին պիւյիւքլիւյիւնէ ույղուն օլսուն :

Մտամ, կէօզիւնիւ գալտըր, ճիհանըն կիւզէլլիյինի սէյր էյլէ : Շու եէր եիւզիւնէ պագ . օվալարընըն շէնլիյինէ պագ . էվլ վէլ պահարըն չիմէն իլէ չիլէյիլէ տէօշէտիյի հալըյա պագ . կիւզ այլարըն տօնաթտըղը պիշքին մահսուլարընա պագ : Տէրեալէրին ինիլթիաինի տինլէ . լիմանլըգտա գըմըլտան մայան կէմիլէրի սիւրիւքլէյիփ եիւրիւտէն տաղ կիպի տալղալարընա պագ : Տաղարըն թէփէլէրինտէ էֆլաքէ սէր չէքմիշ օրմանլարա պագ . տէվլէթլէրէ սինօր քէսիփ, իգլիմլէրի այլրան՝ սէլ կիպի ագար չայլարա պագ . տէվլէթլէրին խազինէսի՝ ալթուն կիւմիւշ մատէնի՝ չուդուր տէրէլէրէ պագ . էթրաֆընա կէօլկէ սալմըշ հիյպէթլի թէփէլէրէ պագ : Շու ազիմ շէհիրլէրէ, եէր կէօթիւրմէղ օրտուլար ասքէրինէ, սայըյա կէլմէղ տօնանմա սէֆինէլէրինէ պագ . վէ ալպիյօն՝ պօղաղլարընտա եաթըփ էվրօփայա հիւքմ էտէն՝ ազիմ տօնանմայր կէօր : Վյէր պիւթիւն տիւնեայր կէօրմէյէ կէօզիւնիւն նազարըր եէթ իշմէղսէ, սալթ ինկիւ

1 Ննկիլթէրրա :

Թէրրա ատասրնտա՝ տիւնեանն մուխթա-
սար ըհամինի կէօր :

() Կնտան սօնդրա կէօղիւնիւ կէօյլերին
հիքմէթլերինէ գալտրր . կիւն տօղուսուն-
տան կիւն պաթըսընա պագ : () կէօք գուպ-
պէնին շէվրէսինի՝ կէօղլեր կիւճիւլէ կէօրէ
պիլի . Փըրթընալար՝ խըշմընը իճրա էտէ-
ճէք , վէ թանդըր՝ զազապընը կէօսթերէ-
ճէք՝ թիւքէնմէզ օլալար : Վու թպու փար-
լատան մէշ՝ ալէլերէ պագ , հէր պիլի մէվսիմ-
լերէ էօլ կէօսթերիփ , սէնէլերի տէվը է-
տէր . տիւնեա գուրուլալտան պերի՝ պէօյլէ
ըըլտայրի , նուրլարը գաթ՝ ա թէնդիլ օլմուշ
տէյիլ : Տէվիրլերինին պիթիփ պաշլատըղը-
նա պագ . տէվը էթտիքլերի տաիրէ՝ նէ
թիւքէնմէզ մէնդիլ տիր : Վու պինլերճէ
երլտըղլարըն պիրի պիրի իւսթիւնէ տօլա-
նրի կէզտիյի՝ նէ էօլչիւսիւզ եերլեր տիր :
Վու պինալարըն պիւյիւքլիւյիւնէ , թէմէլէ-
րինին մէթանէթինէ պագըփ հայրան օլմանգ
մը սըն : Վունլար էպէտի եաշամաղա լայրգ
շէյլերէ պէնդէմէզ մի : Հայ հայ . օյուսա
հէփ մահվ օլաճագ , հէփ պիշքին թօխում
տանէլերի կիպի տէօքիւլէճէք . շէօյլէ քի
տիւնեանն օլտուղու մէքեանը , կէօք գուպ-
պէնին գապլատըղը եերի , արայրի պուլա-
մայաճագլար : Վէ կէօյլերտէ պու երլտըղ
սիւրիւսիւնիւն պիր իզի գալաճագ , նէ եեր-
տէ Վթուար՝ սօյունուն հիւքմ էթտիյի

1 Ինկիլթերրա գրալընըն սօյ ատը տըր :

Եկրկերին պիր էսերի : Ապգըթլար հիչ օլա-
ճագ . պիւթիւն տիւնեա սիլինիփ , եկրինտէ
պիր զերրէ պիլէ գալմայաճագ :

Ալէլէճէք վագթին պիր տէվրինտէ , վագ-
թի՝ թէզ մի կէճ մի , գատեր տէֆթերին-
տէ սըր տըր . պէլքի թօփրաղըն եիւզ պին
տէֆ՝ա տահա մահսուլու ալընտըգտան սօնդ-
րա , պէլքի տիւնեա Ֆասըլլարը պին տիւր-
լիւյէ տահա թէպտիլ օլտուգտան սօնդրա ,
էսքի տէվլէթլերին երգընթըսընտան եէնի-
լեր զուհը էտիփ , սաիր պուրպօնլար՝ , վէ
էյեր ինսանլար լայըգ օլուրսա , սաիր աննա-
լար՝ կէլիփ , սաիր մէմլէքէթլերտէ հիւ-
քեուլմէթ էթտիքտէն սօնդրա , ազղըն ին-
սան գըսմը՝ իքի պին երլ մուգատտէմ օլան
թարիգտէ չալգանրի , պիր պիրլերինի եէ-
տիքլերի կիպի , շիմտիքի ինսանլար տա տիւն-
եանըն երգըլաճաղընը , կիւնէշին սէօնէճէյ-
ինի , խաթըրլարընա կէթիրմէտիքլերի ան-
տէ , օլ մուսիպէթլի կիւն կէլէճէք տիր . . .
ույանըն տիւնեալար , ույանըն . միլլէթլեր
սահիպլերի , իշլիտին տէ թիթիրէյին . . .

Պիր գալըն պուլուտ գալգըլի կիւնէշի գա-
փար , տիւնեանըն մէմլէքէթլերինի պիր դա-
ֆիլ կէճէ պասար : Միւզկեարլար գալգըլի ,
օրմանլարը երգար տանր տաղըն էտեր . օ մէ-
թին տաղլար գըմըլտանրի , թէփէլերինտէ-
քի սերվիլեր կիպի , հավատա սալլանմաղա

1 Պուրպօն Ֆրանչա գրալընըն սոյ ատը տըր :

2 Աննա՝ օ վագթին ինկիլիզ գրալիցատը տըր :

պաշար . տէրէլէր եարրլլլի , կիրտապլար ա-
 չլլլ . տէնիզ՝ թա տիպինտէն չալգանրր ,
 տալղալարր՝ ինլէյէրէք աթրլլլի , էօնիւնէ
 սէտտ օլան գըրլլարր պասար : Այլն պէյազ
 չէհրէսինի՝ գանլլ լէքէլէր էօրթիւլի գըղար-
 տրր . կիւնէշին նուրանի քիւրէսի՝ գարանլլ-
 զա պաթար : Աէօք տուրմայրլի տէլինտէն
 կիւրիւլտէր , կիւրիւլթիւսիւ տիւնէանրն պիր
 ուճունտան պիր ուճունա թէքէրլէնիւր կի-
 տէր :

Պիր տէ գազա պօրուսու՝ եարրսը պու-
 լուտ իչինտէ , եարրսը աչըգտա գօրգունճ սէ-
 տասրն էօթ տիւրմէյէ պաշար . կիւրիւլթիւ-
 սիւ եէր ալթընա իշլէյիլի , տիւնէանրն թէ-
 մէլլէրին տարսաճագ . . . գօրգուլարրնտան՝
 սաղլար էօլիւլի , էօլիւլէր տիրիլէճէք : Սա-
 պիաթի գօրգուտաճագ՝ էօյլէ պիր հէյպէթ-
 լի սէս իշիտիլմիշ տէյիլ տիր : Այլթան հա-
 վալարտա տուրուլի , եարատան ըլան ճէնք-
 լէշտիլի զաման՝ , նէ չալընան պօրուլարրն
 սէտասը , նէ շէյթանլարրն պաշընա չաթըր-
 տայան երլտըրըմլարրն շամաթասը , նէ ճէ-
 հէննէմէ տէօքիւլիւրքէն օ զօրպա ասքէրին
 չըղըըմասը , էօյլէ գօրգունճ տէյիլ իտի :

Աէլէքէր օ գօրգուլա տէօքիւլտիւլէր իսէ ,
 թօիրագ էվլատլարը նիճէ էմին օլուլի թի-
 թիրէմէյէճէքէր : Մաղիլէթ տէտիքլէրի՝
 թէմպէլլիլ իլէ օլմազ , զայրէթ իլէ սաթըն

1 Միլթօն շաիրին զայդ օլան ճէննէլ Քասընտան պահս
 էտէր :

ալընրր : Տաղիլէթի էտինիի սաղլամաղա՝
 զահմէթ մէշագգաթ շէքմէլի , զայրէթի էլ
 տէն գօմամալը : Մէզարըն պէրիսինտէ՝ կիւ-
 նահարը վէ բահաթ տէվլէթ օլամաղ . գա-
 զալար պիր պիրինի գօվալար : Տիւնեատէ
 պիզիմ արայաճաղըմըզ՝ պարըշըղըղըն բա-
 հաթ սէֆասը տէյիլ , իլլա ճէնք իչինտէ
 զազանըն բահաթսըզ սէֆասընը արամա-
 լըլը :

Վիշի մուգատտէրինէ բիզա վէրսէ , թա-
 պիաթի տաիրէսինի թէճաուզ էթմէսէ ,
 զէվզ սէֆա՝ քէնտիյի պաշտան չըգարաճա-
 ղը զաման , վէ կիւզէլլիք՝ եիւզիւնէ կիւլ-
 տիւյիւ զաման , վէ մուրտար թամա՝ գուտ-
 րէթի նուֆուզու թաթլը կէօսթէրտիյի
 զաման , քիշի պու կէլէճէք վագթի տիւ-
 շիւնսէ , վէ օ գօրգուճ կիւնիւն հէյակէթլի
 թէթիւմմաթինի կէօզիւ էօնիւնէ կէթիր-
 սէ , իշթէ պօրուճուճ սէսի գուլաղըմա կէ-
 վիյօր , իշթէ էօլիւլէր մէզարլարըն տիպին-
 տէն թիթրէյէրէք չըգայօր տէյի , իսայալին-
 տէ գուրսա գալպինէ էօյլէ տէրին թէսիր
 էտէրտի քի , տիւնեատէ նիյէէթինի պօզ-
 տուրաճագ շէյ պուլուճամաղ ըտը . վէ ճէն-
 նէթ ճանլարընա բէֆագաթ էթտիմ գըյաս
 էտիի , տիւնեայէ իքրահէն պագաճարտը :
 Վօյլէ ատամա էճէլ նաֆիլէ գօրգու վէրիր ,
 էօյլէ ատամ՝ եէնէճէյինի սահիհ պիլիփ ,
 էճէլէ քէնտի մէյտան օգուր վէ կէօրէճէյի
 սէֆանըն իւմիտինի՝ շէքտիյի պէլալէրտէն
 պահս էտէր :

Պու գրչամէթ կիւնիւնիւ պու գատար
գորգուլու էտէն՝ կիւնահ տըր : Աէն կիւ-
նահտան սագըն տա , պէն օ էօրֆիլու կիւնիւ
սանա թարիֆ էթտիյիմտէ գորգու տույ-
մաղսըն :

Արլան պիզէ զարար վէրէճէք օլտուգճա ,
հէր կիւզէլլիյի գորգունճ կէօրիւնիւր . պիր
սըգ շիմէնէ պիլէ եաղլաշմաղա գօրգարըգ .
լաքին տիշէրի տէօքիւլիւփ զարար վէրէճէք
շէյի գալմայընճա , կէօզիւմիւզէ կիւզէլ կէօ-
րիւնիւր . կէօզիւնիւն շէրէմէթ ինէ հայրան օ-
լուրուգ , տէրիսինին տիւզլիւյիւնէ ալաճասը-
նա , փուլլարընըն մինէ կիպի փարլամասընա
պէյէնիրիգ . պաշընը տիքէր , գույրուզունու
գանղալլար , վէլ-հասըլ էվվէլքի գօրգտու-
զումուգ շէյլէրինէ՝ սօնղրա խօշլանըրըգ ,
իքրահ էթտիյիմիգ շէյլէրինի սէվմէյէ պաշ-
լարըգ :

Աէլ իմտի կէլ , ա՛ պէնիմ նէշամ , սէնին
մէրագի մէշրէպին գասավէթ ի սէվէր , գօր-
գունճ շէյլէրտէն խօշլանըր . սէն էքսէրիյեա
մէզարլար արասընտա , գարանլըգ եէրլէր-
տէ , սէրսէրի կէզէրսին : Աէլ օ գօրգուլու
սաաթի պանա ըէսմ էյլէ . գօրգույուլա իւ-
միտսիզլիյին օ սօն տէրէճէսինի , տիւնեա
գուրուլալը կէօրիւլմէտիք՝ օ էօրֆիլու տէմի
սէն թարիֆ էյլէ . օ կիւն տիւնեա եիւզիւն-
տէ նէ թէպտիլաթ օլաճագ , ինսանըն գալ-
պինի նէ զարիպ հալլէր չալգայաճագ , անղ-
լաթ պաղայըմ անղլաթ :

Ա՛հ , տիւնեա նախըլ թէպտիլ օլտու .

չօգ աճըյաճագ շէյ տիր : Պիր զաման քէնտի միհվերինէ եաթմըշ , աղիմ վագար ըլա տէվլ ըինի տօլանըի տուրուրտու : Սայըսըզ երլտըզլար էթրաֆընտա տէօնիւփ , ալայ կէօսթերիրլէրտի . քիմի սէնէ միվսիմլերինին հիւքմիւնիւ իճրա էթտիրիր , էվլլէլ պահարըն վէ կիւզ սյլարըն պիրի պիրի արտը սըրաթաթլը թէպտիլաթինի կէթիրիր , քիմի տէրեա էնկինլերինտէ սէֆինէլերին կէզտիրիր . պիրի տէրեալերին սույունու կէահ գալտըրըի կէահ էնտիրմէյէ թայեին . օպիրի շաֆգըլա տիւնեայէ ըշըգ վերիփ , տիւնեանըն իքի եիւզիւնէ նէվպէթ իլէ նուրուրունու կէզտիրմէյէ մէմուր : Սանդըրըն պէօյլէ նազարընտա օլան տիւնեա , եարատանըն պու գատար ըահմէթ եաղտըրտըղը եէր , զէվգ սէֆա մէքեանը , շիմտի եիւզտէն տիւշմիւշ , գարանլըզլարա պաթմըշ , իւմիտսիզ մուսիպէթէ տիւշար օլմուշ : Ղշըգ վերէճէք պիր կիւնէշի եօգ , հաւատա ուչուշան երլտըրըմլարըն փարըլթըսընտան զայրի ըշըգ կէօրմէյօր . տաղլարը տէվլըիլմիշ , էն մէշհուր չայլարընա վարընճա գուրումուշ . պիւթիւն եիւզիւ պօզուլմուշ գարըշ մուրուշ պիր երգընթը , հիչ պիր շէյէ պէնգէմէզ վիրանէ օլմուշ : Սանդըրըն թախթը ալթընտա՝ գօրգուսուզ օլաճագ հիչ պիր շէյ եօգ :

Ղյ տիւնեա էյ . իշթէ սէնին սօն գըսմէթին : Սանա հիւքմ էտէն կիւնահքեար սահիպինէ՝ օ զաման նէ թէսէլլան վար է-

տէճէք, օ հալինտէ՛ սրղընաճագ պիր էմին
 եերին վա՛ր մը կէօսթերէճէք: () ա-
 տամ, օ սէնին փատիշահըզլարընա Փօտու-
 լանան ատամ, հատտինի պիլիփ, քիպրի նէ-
 ըլէրէ կնէճէք տիր: Ներլերտէ սիւրթիւ-
 նէն պէօճէքտէն քէնտիյի Փարգ էտէն՝ ալա
 էնտամընա, վագարը թավըրնա, լանէթ օ-
 գույաճագ տըր: Ներին գուրտու տա քէնտի
 էմսալի օլտուղունու, օ տա քէնտի եափըլ-
 տըղը չամուրտան եափըլմըշ օլտուղունու,
 շիմտի անղլար: Թիթիւրէյէն եիւրէյի նէ
 գօրգուլար շէքէճէք: Ն՛յ գատըր ալլահ,
 էլինին էմէյինի նիչին՝ պէօյլէ եիւզտէն
 պրագըյօրսուն: Սէն ա՛ պէնիմ գուրթա-
 ըրճըմ, սէն քի սաաթ սաաթ ճան շէքի-
 շիփ, էճէլ աղըրլարը՝ սէնին օլ թիթիւրէյ-
 էն տամարլարընըն հէփիսինէ իշլէտի, սան-
 ճըլարը սրղըլարը հէր հասսէնէ մըխ կիպի
 սանչտը. զալիմ էճէլ՝ սէնի գարանլըգ մէմ-
 լէքէթլերինէ պիլէ կէօթիւրտիւ. վէ էճէ-
 լէ միւպթէլա ինսանըն շէքտիյի՝ նէ մուսի-
 պէթլի սըրըր օլտուղուն անղլատըն. պէնիմ
 օ տար սաաթիմտէ՛ պէնի սէն հըֆղ էյլէ:

Փատիշահընա խըյանէթ էթմիշ պիր սէ-
 Ֆիլ՝ զազապընտան գօրգար, փատիշահըն
 հուղուրունա չըգամայաճաղընը ազլը քէսէր,
 գօրգուսունտան՝ եիւրէյի տուրմա գաչ տէյի
 էօյիւթ վէրիը. վաթանընը թէրք էտիփ,
 տիյարի ախէրտէ վարըփ սէլամէթին արայ-
 աճագ ամմա, փատիշահ Ֆէրմանը կօնիւնիւ
 քէստիրմիշ, շէտիտ էմիլլէր լիմանլարըր գա-

փամբը . լա իլաճ՝ վաթանընտա հասպս օլուր
 գալըր . վէ օ սէլամէթ ինի ումտուղու լիման
 քէնտիյի ճէլատ էլինէ վէրիւր :

Վայլէ տէ օ կիւնտէ , ինսանլար՝ մէշրիգ-
 տէն՝ մաղրիպէ , զիւհուրտէն գութուպէ սէյ-
 իրտիփ , ալլահըն զազապընտան գուրթուլա-
 ճագ եէր արայաճագլար : Վ՛թէշլէր՝ պիզի
 էօրթիւն . տէրեալէր՝ պիզի եութուն , տաղ-
 լար գայալար՝ պիզի տիպինիզտէ սագլայըն
 տէյի հայգըրաճագլար : Վաքին կիւնահ-
 քեարլարը տէնիզլէր տիշարը աթըրի , մու-
 գատտէրլէրինէ կէօնտէրէճէք . տաղլարտա
 սագլարսա , հասպս էտիփ , ազապ վագթի ի-
 ջին սագլայաճագ :

Վէլ իմտի ա՛ թամա , օլան պիւյիւքլիւքլէ-
 ըինի մէյտանա տէօք : Վ՛, զէնկինլիք , հին-
 տիսթանըն մալինի էօնիւմէ տէօք : Վագըլ
 կիպի տօնանմըշ ասմալար պաղը , կէլ շէր-
 պէթինին թաթլըղընը մէտհ էյլէ , Չէհլէ
 կիւզէլլիյի , կէլ օլան շիրինլիյինի կէօսթէր :
 Հայ հայ , էպէտի էյլիքլէր արզուսու խաթ-
 ըրմա կէլտիքճէ , վէ ճանըմ աշգ ըլա թու-
 թուշուփ , հագըրէթի էլլէզին եանար արա-
 պասը կիպի , կէօյլէրէ տօղրու չըգտըգճա ,
 հէփիսինտէն իպա էտէրիմ : Վ՛ճէլ գօրգու-
 սունու կիւլիւմսէյերէք կէօրմէք , թէնիմ
 ջիւրիւսիւն տէյի ահ էթմէք , թէնի խարա-
 պա եիւզ թութտուղունա սէվլինմէք , մէզա-
 ըրն եագլաշտըղընա խօշլանմագ , էյ ազլիզ
 տին , պունլար հէփ սէնինլէ օլուր . տիւնեա
 եիւզիւնտէ հէփ սէն սին , գուսուրու հիւ

տիր . վէ պէն պու տիւնեատէ՝ ճանրմա ալ-
լահումտան զայրի շէյ կէօրէմէյօրում :

Վ՝ ճանրմ , շու ճանարդ մախուգլարըն ի-
թաաթ էթտիյի թանդրոյա՝ սէն տէ տուր-
մայրի սէճտէ զըլ : (Նլար թանդրընըն
թայեին էթտիյի նիզամտա կիթսէլէր տէ ,
նիզամտան չըգսալար տա , եինէ օ թանդրը-
նըն էմրինի իճրա էտէրլէր : Վ՝ թէշլէր՝ եա-
գըճըլըղըն թէխիր էթմիշ իսէ , սուլար՝ փէ-
քիշմիշ տուրմուշ ուսա , թանդրընըն էմրի
իլէ տիր : Վանլարա սուսամըշ՝ տէրեա ճա-
նավարլարը , թանդրընըն մուրատընըն պիր
իշարէթ ի իլէ զապթ օլուր , վէ եապանի թա-
պիաթ ինի թէպտիլ էտիփ , ինսանա տօսթ
օլուր : Վէն ա՛ ազիզ , ատա պալըղըն գարնըն-
տա , կէճէ գարանլըղը կիպի գօրգունճ էէր-
տէ , տիշ տէնիզին տալղալարը՝ պաշընտան
եուգարը կիւրիւլտէյիփ չալգանտըղը եէրտէ ,
սէն իւշ կիւն կէօմիւլիւ գալտըղընա՝ շէհա-
տէթ էտէրիմ :

Վէօք կիւրլէր , շիմէք չադար , գայ
չըգմըշ՝ տէնիզին եիւզիւնտէ ըիւզկեարլար
ճէնքլէշիր , տաղ կիպի տալղալար քէօփիւր-
միւշ , հավայա չըգտըղճա հէնտէքլէր աչար ,
էճէլ սէյիտիր , քէնտիյի շաշըրմըշ կէմի-
ճիլէրին էօնիւնէ չըգար : Մագըրլար թի-
թիրէյերէք՝ կէշմիշ ամէլէրինի պիր քէրրէ
կէօղլէրի էօնիւնէ կէթիրիրլէր , գօրգուլա-
րընտան զայրէթլէրի քէսիլիր , էլլէրի այագ-
լարը պաղլանըր , տիլլէրի թութուլուր , գա՛
թի իւմիտ գալըրլար : Մըրթընայը էնտիր-

մէյէ նէ աղլամանըն Ֆախտէսի վար, նէ եալ վարմանըն : Ահմիյի մալ իլէ եիւքլէթմիշ-
 լէր, ծնու տա գուտուրմուշ տէնիղէ վերիը-
 լէր : Վարի պուենունլա օլսուն՝ ճանլարըն
 գուրթարա՛ պիլսէլէր : Ասայր, Ֆըրթընանըն
 տինէճէյի եօգ . կէմի պաթայօր զայրի
 չարէ եօգ . քէնտիլէրին գուրթարմագ իչին,
 Ֆագըր փէյղամայերի թութարլար տէնիղէ
 աթարլար : Վէյղամայեր տիպէ չէօքէր, սու-
 լար իւսթիւնիւ հօրթէր կէչէր հօլմիւշլէր
 սրրասընա :

Աքին փէյղամայեր հօլմէտի . սահիպի
 մերհամէթ հթտի գուտրէթ լի էլինի ուղա-
 տրի, գուլունու գուրթարտը : Ամր էթտի,
 Ֆըրթընայը էնտիրտի . տալղալարա թէմ-
 պիհ էթտի, գուլունա պիր րահաթ եաթագ
 պուլտուրուի, հօրսէլէմէյերէք սագլաթտը .
 տերեա ճանավարլարընը զապթ էթտի . ճա-
 նավարլար իքրամէն կէրի չէքիլիփ, շիքեարը
 կէօրմիւշ իքէն, երրթըճը օլտուգլարըն ու-
 նութտուլար . պու եէնի կէլէն միւսաֆիր-
 լէրինէ՛ պիլա զարագ պագըլի, էթրաֆընտա
 օյնաշմաղա պաշլատըլար :

Աշթէ պիր հիքմէթ տահա . սահիպի սէ-
 սինի տէնիղին տիպինէտէք էշիթտիրտի .
 ա՛ գօճա աստա պալըղը, թանղըր սէնի չաղը-
 ըլլօր, իշիտիյօրմուսուն : Վէլի . սուս օլուի,
 սէսինէ գուլագ վերիը . սահիպինին էմրի-
 նի իշիթտիքլէյն, սէվինճինտէն աթըլըր,
 տալղալարըն արասընտա օյնաշըր, սուլարը
 Ֆըրթընա կիպի չալգար . կէգտիյի եէրտէ

տէնիզին գուճուճու սույունա գաթ ըի պու-
լանտըրըր . տալղալարընը սալլայրի սալլայրի
գըլըլա չարփար :

Պիր տէ չէնէլէրին այըրըրի պօղաղըն ա-
չար քի , իչէրիսի զէլղէլէ զօրուճտան փաթ-
լամըլ կիրտապա պէնզէր . փէյղամպէր իչէ-
րիչէ տօղըու պագըրի , էթրաՖընա կէօղ
կէզտիրիր , զալլամ տիշլէրինին գըլաղըսընտան
գօրգար . հէլէ իչէրի կիրիր , օ ճանըլ գա-
լիյօն ուլա՝ տէրեալէրին կեաս էիւղիւնտէ ,
կեաս տիպինտէ կէզմէյէ պաշլար :

Պարա եէլ Ֆըրթընասը կիւրիւլտէտիյի
եէրտէ , կեաս տալղալարըն թէփէսինէ չը-
գըրի , կեաս Ֆըրթընանըն չալգայամատըղը՝
տէնիզին տիպ սուլարընա գօրգուսուս էնիսի
չըգմագ , պէնի ատէմ պէյնինտէ՝ եալընըլ
պու փէյղամպէրէ գըսմէթ օլմուշ տուր : Տէ-
րեալէրին տայանտըղը տիպ թէմէլլէրէ , տի-
պին կիրտապ գույուլարընա , եալընըլ օ էն-
միշ : Պու փէյղամպէր՝ իսգանտիլին էնմէ-
տիյի եէրլէրտէ եաշատը , վէ էճէլլին թէն-
հա մէմլէքէթլէրինտէ սաղ սէլլամ կէզտի :

Պու հիքմէթ տէ իքի կիւն իքի կէճէ եա-
շայրի , մէրճան օրմանլարընտա , գուճ օվա-
լարընտա , քիմսէնին կէօրմէտիյի թէփէլէր-
տէ վարթալարտա կէզտի եաթտը : Վւչիւն
ճիւ կիւնիւն շէՖագը՝ գըլըլարը սէչտիրիսի ,
սուլարըն էիւղիւնիւ ըլըլտաթմաղա պաշ-
լայրնճա , տէրեալէրին փատիշահը՝ սույուն
էիւղիւնէ չըգըրի , եարատանըն էմանէթ էթ-
տիյի , օ նաղիք վէ մուպարէք միւսաՖիլի
ուսուլ իլէ գարայէ թէսլլամ էթտի :

Մ Ա Հ Շ Է Ր Կ Ի Ի Ն Ի Ի

Ի Ք Ի Ն Ճ Ի Ֆ Ա Ս Լ

Իշթէ պէնի ատէմ շիմտի ույանըր . պին-
լէրձէ սէնէտէն պերի եաթտըղը եաթագ-
տան շիմտի գալգար . Օն պին սէնէտէն պէ-
րի տալտըղը ույգուտան շիմտի այըլըր տա ,
պիր եէնի տիւնեա գըյըսընա տօղրու ուզա-
նըր : Պէնիմ աշգըմ՝ քիմի չօւպանլարը , քի-
մի փատիշահլարը մէտհ էտէնլէրին աշգը կի-
պի տէյիլ : Իլլա քէնտի նէշաթինէ ույուփ ,
թիւքէնմէղ էպէտիլիյէ չըգար . սէօյլէտիյիմ
մատտէ՝ ալէմէ տաիր տիր , վէ օգուտուղում
պէյթլէր՝ ինսան գըսմընա էլլէմ տիր :

Պօրու պիր տահա չալընըր : Պու տա՝
տիւնեատէ եաշայանլարըն ճիւմլէսի ճէմ օլ-
մաղա խապէր տիր : Իլլէմին ճէմ օլաճաղը
օվայը աչըփ հաղըրլայան շէտիտ գայլար գա-
սըրղալար՝ էօնլէրինէ կէլէն շէհիրլէրի օր-
մանլարը , տաղլարը թէփէլէրի երգըփ տէ-
վիրիփ պիր տիւղ մէյտան աչարլար :

Իշթէ մէղարլար աչըլըփ էմանէթլէրին
տիշարը վէրիյօր : Իշթէ թօփրագ ճանլա-
նըյօր . գուրու քէմիքլէր , տաղընըրգ աղալար
գըմըլտանըյօր , պիր պիրին արայըփ , պուլու-
շուփ , պիր օլուփ , էօլմէղ թէնլէր օլույօր :

Իօմա ճումհուրու ալէմէ հիւքմ էթտիյի

եկրտէ, քէնտի՝ սօմսկէյոսուէն՝ հիւքմիւ ալ
 թընտայրտը : Պօմսկէյոս կիսլի տիւնեանըն
 սահիսլի ատամ, պիր կիւն զայսլ էթմէյլէ՝²
 քէնտի տէ զայսլ օլուփ, ալէմէ րուսվայ օլ
 տու . պիր աճրնաճագ հալէ տիւշտիւ քի,
 տիւշմէնի պիլէ աճրտը : Պիր խաին էլի իլէ
 գուրպան օլտու . պիր գանճրգ գանլընըն գը
 լըճընը՝ գանլըլա պօյատը, գանընը մու Ֆթա
 տէօքտիւ : Պարի օ ճէսուր ճանընը ճէնք ի
 չինտէ վէրմիշ օլայտը : () պիր էօլէնլէրին ի
 նիլթիսի, ճէնք պօրուլարընըն սէտասը, պու
 եիյիտին սօն նէֆէսի իլէ պէրապէր չըգըփ
 էօլիւսիւնէ պիր իքրամ օլայտը : Պայր . հէմ
 իքրամսըգ, հէմ ինթիգամսըգ էօլտիւ կիթ
 տի : Վօթէ եանտա չէզար՝ խասմինին պա
 շըլա տիւնեանըն հիւքեումէթինի քէնտիյէ
 հէտիյէէ էտէն գանլը էլլէրէ՝ թիթսինէրէք
 պագտըղը եկրտէ, պուէնուէն պաշսըգ կէօլտէ
 սինի՝ եալը քէնարընտա տալղալար տէօյեր
 եաթըրտը : () պաշ ըլա օ կէօլտէ, հէր նէ
 գատար տէնիզլէր աշըրը մէմլէքէթլէրտէ օլ
 սա, եինէ պիր եէրէ կէլէճէք : () լ աղիմ ի
 շարէթ վէրիլալէլէյն կէրէք հավատա, կէ

1 Բօմս ճուսհուրուէնուէն գօնսօլտու :

2 Բօմս հիւքեումէթինէ թալիսլ օլան չէզար պիր թադ
 ըիսլ բօմսըլըր ճէլսլ էտիփ, պիր միգտար ապէր իլէ բօմս
 իւսթիւնէ կէլաիքտէ, սօմսկէյոսուէն ապէրի խըլանէթէն
 էիւղ չէվլերիփ, պօղղուէն վէրիր : Պօմսկէյոս ճանընը գուր
 թարմագ իչին, պիր կէմի իլէ մըսըրա գաչար . մըսըր փա
 տիշահը պտղոմէոս պուէնու գարշըլամաղա իքի քիչի կէօն
 տէրիր . վէ կէմիտէն սանտալա գօյուփ, գարայա կէօ
 թիւրիւրքէն, եօլտա թէփէլէրլէր :

րէք տիւնեա եիւզիւնտէ , տիրելիւի գըմըւ
տանմազ՝ պիր զէրրէ պիլէ գալաճագ տէյիլ :

Այազըն կիւզէլ կիւնիւնտէ պիր սիւրիւ
արը պիր պիրինէ պաղը կիպի , հավատա տի
զիլտէր եաթըր , պիր գօնաճագ եէր պէյէն
մէզ . լաքին պիր պագըր գապ չալընսա , սէ
սինէ մաիլ օլուփ , թագըմ թագըմ էնէր ,
եագընտա պուլտուղու աղաճըն տալինտէն
աշաղա՝ պիր խօշ սարըր տուրուր :

Այլէ տէ թէնլէր կէնճէլտիյի զաման ,
ճանը պէլքի գուլթպէ եագըն տօլաշըր տու
րուրտու . պէլքի աթէշ կիպի եանան երլտըզ
լարըն արասընտա շաշմըշ կէզէրտի . պէլքի
թէնինին եաթտըղը եէրտէ գարար էթմիշ
տուրուրտու . եախօտ հէմ գօրգու հէմ ար
ղու չէքէրէք՝ էպէտի մէքեանընըն էթրա
Ֆընտա տօլաշըփ , գըսմէթինէ պէլքէրտի .
օ զաման թէնի իլէ պիրլէշմէյէ պէլքէյէն
ճան՝ կէլիփ էօլմէզ օլմուշ թէնի իլէ , պիր
տահա այրըլմամագ իչին պիր օլուր : Այլլէ
քի կիպի էօմրիւնիւ իթիրմէք գօրգուսու
եօգ . թէնի արթըգ պիր իփրանըր էօմիւր
սիւզ շէյ տէյիլ . ծնտան սօնղրա վիւճուտու
նու էպէտ-էլ-ապատ գըմըլտատաճագ աղա
լարընը՝ երլար իւզիւփ իփրանտըրամագ :

Պի այնի պիր միմար՝ Ֆիքրինտէ գուր
տուղու պինայը՝ մէշէ թէմէլէր , մէրմէր
տիրէքէր իւզէրինէ օթուրթմատան , տէ
միր քինէտլէր իլէ , փիրինճ գուշագլար ըլա
պաղլայըփ , սէնէլէրին շիտտէթինէ գարըր
գօյաճագ՝ պիր մամուր պինա էթմէտէն , իպ

Թիտա Թէմէլսիզ պիր էյրէթի էօրնէյինի
էափտըղը կիպի տիր :

Պու մուպարէք էսքի քէմէրին ալթը նէ-
լէր կէօրէճէք . տէվլէթլէր գափուսունտան,
էախօտ օրտուլար իչինտէն չըգան ինկիլթէր-
րա էիյիտլէրի՝ հէր նէ ըիւթպէտէ օլսալար,
իլիմլէրի Ֆաղիլէթլէրի հէր նէ տէրէճէ-
տէ օլսա, վարըփ պիր կիւն գուրալարը պէս-
լէմէյը, տաղըլըփ Թօփրագ քէսիլմէյէ կի-
տէճէքլէրի՝ մէշհուր գուպպէնին ալթըն-
տան, վէ տիպինտէ էաթան փատիշահլարը-
նը՝ ըայասը այագ ալթընտա չիյնէր՝ պաշը
Թաճըլ էօլիւլէր մէքէանը տիւնէա ալթըն-
տան, պիր սիւրիւ սուլթանլար, վէ սահիպ
դրանլար չըգըփ, իւսթիւնիւ տօլտուրտուգ-
լարըն կէօրէճէք : (Յտա քիշիյէ Թաճ վէ-
րէն զազպ գըլըճը տէյիլ, իլլա Ֆաղիլէթ
տիր : Վիշի էօմրիւնտէ նէ գատար էյի էա-
շամըշ ըսա, տիրիլտիյի զաման տա օ գա-
տար ազամէթլի գալգար :

Վ է ինսանլարըն սիւրիւսիւ սալթ մէզար
իչլէրինտէն, մէզարիսթան Թարլալարընտան
չըգաճագ տէյիլ, իլլա էվլատլարընըն սէֆա-
հաթ էէրլէրինէ Թէմէլ օլմուշ սիւրիւ սիւրիւ
աթալարըմըղըն քէմիքլէրի՝ պիղիմ սալթա-
նաթլը սարայլարըմըղըն, սէֆամըղա վագֆ
էթտիյիմիզ՝ սէյը վէ էյլէնճէ էէրլէրիմիզին
տիպինտէն տէ չըգար : Աէր էիւզիւնտէ էօ-
լիւ կէօմիւլմէտիք արսա էօգ . տէնիզին տի-
պինտէքի գոււմ պիլէ, ինսան լէշի իլէ գարը-
շըգ տըր : Տիւնէանըն հէր Թարաֆը՝ ինսան

գրրն թրսյլա տօլու տուր : Ա է օ գրյամէ թ
կիւնիւնտէ , ինսան գրամը ալայ՝ ալայ՝ օ թու
թուշան մէզարլարտան տիրիլի տիշարը ուղ
րայաճագ :

Ա քին հէփիսի պիրտէն տիրիլմէզ , հէփ
պիր Ֆիքիրտէ ույանմագ . քիմի կէօզիւնիւ
զօր ուլա աչաճագ , կիւնիւն ըշըղընտան իւր
քիւփ , մէզարտան չըգտըղընը աճըլլի , կէ
ճէնին գարանլըղընը արայաճագ : Վ իմի տէ
չօգ զաման թէճրիւպէ չէքիփ , Ֆազիլէթի
էլտէն գօմամըշ , նէֆսինի եէնմիշ պէտխույ
լարա գարշը գօմուշ , գավի մուրատը՝ զէվ
գին սէֆանըն թաթլըլըղընա մէյլ էթմէ
միշ , զալիմին զուլմունտան գօրգուփ , քէօ
թիւլիւյէ ըիզա վէրմէմիշ . պու գրյամէթ
կիւնիւնիւ գօրգուսուզ կէօրիւփ , հէր պիրի
եարալանմագ մէլէք կիպի , եաղան երլտը
րըմլարըն արասընտան սէլամէթ կէչէճէք :
Րահաթ եիւրէքլէրինի՝ նէ տէօքիւլէն երլ
տըղլար գըմըլտատա պիլէճէք , նէ սարսըլան
եէր : Ա էրին տաղըլտըղընա , կէօյիւն երգըլ
տըղընա , կիրտապլար աչըլտըղընա , վէ տիւն
եայը երգմագ սիլահլանմըշ թապիաթէ՝
րահաթ եիւրէյիլէ պագաճագլար : Ա ու ճան
լար օ կիւնիւն սապահընա տուա էտէճէքլէր ,
վէ էտինէճէքլէրի տէվլէթ կէճիքտիյինէ
կիւճլէրինէ կէլէճէք :

() նտա պիւյիւքլիւք քիւչիւլիւր . զօրտա
գուվլէթ գալմագ , Ֆուգարա սէվինիր . կիւ
զէլլիք խօրլանըր , եիւզիւնիւ սագլար : Վ ըիս
թիյան , եահուտի , միւսլիման վէ փութփէ

րէսթ, հէփ գարմագարըշ պիր սիւրիւ՝ է-
ֆէնտիլէրինին հուզուրունա վարըրլար :

Մնձագ իւմիտ իլէ սէվինձ՝ ճիւմլէտէն
զիյատէ՝ ինսանա էյլիք էտէնլէրին տիր : Այա
պէն քի չօգ սէնէ տէյիլ տիր, պիր գուրտ գա-
տար եօղ ուտում, պիր զէրրէ, պիր կէօյլէ
իտիմ. պու երլարզլար սէօնտիւքտէն սօնդ-
րա, կէրչէք պէն եաշայաձագմըյրմ : Տիւն-
եատէն սօնդրա պէն տահա եաշայրի, մէ-
լէքլէր կիսի կէզէձէքմիյիմ : Արատանըն
հուզուրունտա տիվան տուրուփ, պէլքի պիր
կիւն ինսան գրամընըն սէրէնձամընը նագլ
էտէձէք՝ եէնի տիւնեալար եարաթտրդըն
կէօրէձէքմիյիմ :

Աքիս պու տէվլէթ պաշլամատան, վէ-
ձանլար տահա պու էպէտի մէքեանա վար-
մատան, կէօյլէր կիւրիւլտէյէրէք, հաքիմ
տիր էնէր, ինսանլարըն ճիւմլէսի հուզու-
րունտա տիզիլիր տուրուր :

Պու ազիմ մասլահաթը հէլէ պիր գասլա-
ձա րէսմ էտէյիմ : Այ պէնտէսի օլտուղում
սուլթան՝, սէօյլէյէձէյիմէ իպատէթլէ գու-
լագ վէր : Վալպլէրէ տօգանրի, տրդգաթ
էթտիրմէյէ՝ մարիֆէթ եարտըմընա միւհ-
թաձ տէյիլ իմ : Վալգըն ֆիքրինի հայրէթ է
գօմագա՝ նէ տիւզմէ նագիլլէր լազըմ, նէ
եափմա հիքմէթլէր :

Պագ շու կէլէն ալլահ՝ եալան փուլթա
պէնզէրմի. հանա. սահիհ ալլահ տըր. ալ-

լահ կելլիօր տէյի եարաթտրղը սայըսըզ տիւնեալար սուս տուրուփ պէքլէյօրլար :

Ինսանլար վարրի գըսմէթ լէրինի ալաճագ մէյտանա պագ . էթրաֆրնը գօլ գօլ՝ էօլմէզ ըուհլար գուշաթմըշ : Նազըրէթի ատէմ էվ լատլարը՝ տէնիզ տալղասը կիպի պէօլիւք պէօլիւք կելլիփ , օ նիհայէթսիղ օվայա եայըլըյօրլար : Նէր տէվըին , հէր տէվլէթին խալգը կելլիփ օրայա պիրիքիյօր . փատիշահ վէլատէթի թարիխլէրինի՝ այըրան տէվիլըլէր , հէփ պիր պիրինէ գարըշմըշ : 'Աէմրօտ' ուլա պուրպօն՝ գալապալըղա գաթըլմըշ . հազըրէթի ատէմ էն քիւշիւք էվլատլըլա սէլամլաշըյօր :

Իլիմ , մարիֆէթ , Ֆապիլէթէ եարամատրգտան սօնղրա , պօշ շէյ տիր : Պիր մէշ հուր ատամըն տօղտուղու կիւնիւ պուլմաղա , էճտատընըն թէվարիխինի եազմաղա , նէ վագըթլար դայպ օլմուշ . ալիմլէր գալէմի իլէ նէ ճիլտ ճիլտ քիթապլար եազըլմըշ : Տիւնեանըն էվլէլ վագըթլարընտա տօղան օ մէշ հուր քիմսէլէրի՝ պու կիւն ալիմլէր կէօզլէրի իլէ կէօրիւնճէ , նէ գատար սէվինէճէքլէր տիր : Վաքին էյ վահ էյ վահ . օ ալիմլէր պու կիւն տահա չօգ էլղէմ մասլահաթա մէշղուլ տուրլար . շէզար՝ պիլէ էօնլէրինտէն կէչսէ պագաճագ վագիթլէրի եօգ :

1 Տիւնեատէ փատիշահըղը իճատ էտէն պաղտատ փատիշահը :

2 Ֆրանչա գրաղը :

3 Բօմանըն իլք խմիկերաթօրու :

() նէ գալապալըզ տըր . նէ եալը քէնա-
 ըրնտա փարալաննան տալղալարա պէնզէր ,
 նէ օրմանլարտա թիթիրէյէն եափրագլարա
 պէնզէր . կէօք գուպպէտէ ըշըլտայան գան-
 տիլէր սայըլըր , սուենլար սայըյա կէլմէզ :
 Պիր տէվլէթի երգըրի պիրինի եափան՝ հէյ-
 պէթլի օրտուլար , ասքէրինին էօնիւ՝ չին
 սապահ ճէնք մէյտանընա եէթիշմիշ իքէն ,
 կէրիսի տահա գարանլըգտա եիւրիւյէն թա-
 սուրլար . սէրսէնին՝ սիւրիւքլէտիյի՝ եէր
 կէօթիւրմէզ ասքէր . թունուս մէմլէքէթին
 տէ րօմա ճումհուրու՝ մաղըրպ տէվլէթինի
 պօզաւրքէն , քէնտի պիր պօզուլուփ , էօյլէ
 պիր պօզղուեն քի , պիր տահա պօզուլսա , րօ-
 մանըն վատէսի թամամ օլուփ , տիւնեայը
 տէօրտիւնճիւ փատիշահլըգտան մահրում
 էտէճէք՝ կաննա օվալարընտա տէօյիւշէն
 ասքէրին ճիւմլէսի . պլէնհայմ վէ րամիլլի՝
 օվալարընը տօլտուրանն օրտուլար . հէփիսի
 սուենտա տըր ամմա , խալգըն գալապալըղըն-
 տան՝ ծնլարըն չօղլուղու կէօրիւնմէյօր . սույ-
 ուն տալղասը կիպի , տիշ տէնիզտէ հէփիսի
 զայպ օլույօր :

Վնասն էվլատլարը , շէրիաթա հազըր օ-
 լուն տէյի , հավատա պիր եաուզ սէս էօ-
 թէր : Աէր եինէ պաշլար սարսըլմաղա .

1 Աճէմ շահը :

2 Պիրի պավէէրա մէմլէքէթինտէ պիր գասասալա , օպի-
 րի ֆլէմէնք սէմթինտէ պիր քէօյ տիւր քի , իքիսինտէ տէ
 մէշուր ճէնքլէր օլուփ , ինկիլիզլէր ֆրանդսըղլարը եէն
 միշլէր տիր :

խալցտա պիր գորգունճ ինիլթի իշխտիյօ-
րում, ճէհէննէմին մաղարալարը էօթէյօր :

Սէն էյ ատամ, հէր քիմ իսէն, երտրղ-
լարըն էն էշրէֆի ալթընտա տօղմուշ՝ փատի-
շահլարըն էն գուտրէթլիսի իտին . պախթ-
լը գըլըճընը՝ դընընտան հիչ նաֆիլէ եէրէ
չէքմիշ տէյիլ իտին . նիչէ տէվլէթլէրի
հիւքմիւն ալթընտա ալմըշ ըտըն . սէն քի
ֆիւթուհաթ կիւնլէրինտէ “ թանդըր իս-
թէրսէ հիւքմիւնիւ կէօյլէրտէ իշլէթսին,
պու ճիհան պէնիմ միլքիմ տիր ”, տէր իտին,
գօրգ իմտի գօրգ, պու սաաթտա . սագըն
կէօղլէրինի գալտըրմա . . . էյ աշգըմ, սա-
նամ ն-օլույօր . սայըսըն մը պուլաճագսըն, էօլ
չիւսիւնմիւ պուլաճագսըն :

Պիր տէ անսըզըն գըրմըզը պուլուտլար
տըր կէօք եիւզիւնիւ գապլար . արասը պիր
ազ կէչէր, օ աթէշտէն փէրտէ եարըլըր, օ
քէնտիյի կէօսթէրմէյէրէք տիւնեալարը ի-
տարէ էտէն ալլահ՝ կէրիտէն կէօրիւնմէյէ
պաշլար : () թուրուփ թապիաթի իտարէ
էթտիյի եէր՝ օրասը տըր . օրատան պիր նա-
զար էտիփ, եարաթտըղը շէյլէրի հէփ կէօ-
րիւր . օրատան եարատըր, օրատան պէսլէր,
օրատան երգար պօզար . օրատան պիղի սէյը
էտէր, վէ հավատա մուալլապ ասըլը տիւն-
եանըն եիւզիւնտէ՝ գարընճա կիպի սիւրիւ
սիւրիւ ավարէ կէզտիյիմիղի կէօրիւր :

Վալահըն էվլատը օ մուպարէք միհրապ-
տան չըգայօր : Վալահ . պու կէօղլէրիմի գա-
մաշտըրան նէ՛նուր տուր . պիր թախթի ըէ-

վան իւզէրինէ օթուրմուշ, եիւզիւնտէ՝
տիւնեայր եարաթտրղը կիւն կիպի վագար
վար, վէ մէլայիքէյի ճէհէննէմէ աթտրղը
կիւն կիպի էօրֆ վէ հէյպէթ վար: Այլինէ
երլտրղտան գուշագ գուշանմըշ. կիւնիւն
նուրու չէհրէսինտէ, կէճէնին գարանլըղը
գաշլարընը չաթմասընտա, էյէր ինտան էվ-
լատընա պիր խօշ քէրէմ նազարըյլա պագ-
մաղա իրթիքեապ էտէրսէ, ինտանա տէվ-
լէթ տիր, եա մութլու օլուր, եա մութլու
օլմաղա պէքլէր: Աքին մաճ-ալլահ էօվ-
քէլի կէօզլէրին չէվլիրիփ, զազապ աթէշի ի-
լէ պագաճագ օլուրսա, վայ հալիմիզէ, մու-
սիպէթ պիզի սլասար: Սօլ էլինտէ գատէր
քիթապը, սաղ էլինտէ զազապ գըլըճը փա-
րըլտայարագ կէլիր:

Ալթէ պու ալայ ըլա տըր քի, էօմրիւն վէ
էճէլին սահիպի, շիմէքլէր երլտըրըմլար ա-
րասընտա, կէօյլէրտէն աշաղա էնէր: Աէ-
լէքլէր սիւրիւսիւ էօնիւնտէն սաֆ սաֆ ալայ
կէօսթէրիփ, թաթլը մագամլար ըլա իզզէ-
թին օգույարագ կէլիրլէր: Արլտըղլար եիւք-
սէքլիյինէ գատար կէլինճէ, օրատա տու-
րուր. օրատա պուլուտլար պիր էէրէ կէլիփ,
իքի գօլ օլուր. վէ քիմի ալ, քիմի սարը
մէվճ մէվճ տալղալանրի, պիր գօլու գարայէ
տայանըր, պիր գօլու տէրեայէ: Տէնիզլին
տալղալարը թութուշուփ, սուլարըր գայնա-
մաղա պաշլար, վէ տիպինէ գատար ագ փաք
քէօիփիւք քէսիլիր: Սու իքի գօլ պուլուտուրն
իւզէրինէ, հաքիմ թախթընը գուրար. կէօյ-

լերին փէք թէմիզ մաի ընկինտէն էթրա-
 Ֆա պիր զար չէքիլիր, վէ օ պիլուր կիպի
 դուպպէտէն աշաղա, պուլուտլարըն էթրա-
 Ֆրնտա տալղալանըր տուրուր: Սախթըն
 այաղը տիպինտէ, էճէլ զէնճիրպէնտ, գը-
 ըրգ գըլըճընըն փարչալարը իւզէրինտէ պաղը
 էաթըր:

Վպէտի հաքիմ պէօյլէ թախթտա օթուր-
 մուշ, ըսպպանի ճէլալէթինի օնտա կէօս-
 թէրիր. գաֆթանը փիւր երլտըղ՝ հիքմէթ-
 լի պիր իշլէմէ նագըշ. այաղը ալթընտա պիր
 նուրանի կիւնէշ փարլար:

() զաման մէլաիքէնին պիրի տին պայրա-
 ղըն աչար քի, սալլանըփ տալղալանտըրգճա,
 կէօյիւն կէաս պիր թարաֆըն էօրթէր, օ-
 պիրին աչար, կէաս օ թարաֆըն էօրթէր,
 պէրիսին աչար:

Վայ հէյպէթլի սալթանաթ վայ. կիւ-
 նասքէարըն կէօզիւնէ ազապ սըն: Տուր էյ
 միւլահազասըղ աշգ, օ արատա գապահաթ-
 լընըն խայալինէ կէլէն գօրգուենճ Ֆիքիլէրի՝
 աշիքէար էթմէ: «Շու կէօրտիւյիւմ՝
 տիւշ օլայտը, ճանըմ տա թէնիմլէ հիչ օլայ-
 տը, էախօտ ալէմէ հիւքմ էթմէք՝ ալլահըն
 էլինտէն չըգայտը,» տէտիքլէրինի սագըն
 սէօյլէմէ: () նուն էէրինէ, պու ղարիպ սէյ-
 ըանը կէօրտիւքտէ, քիշի պիր թաթլը աշգ
 տույաճաղընը՝ նէ վէճ՝ իլէ ումա պիլիր,
 էյէր պիլիրսէն, օնու սէօյլէ: Վճապա սա-
 տըղ թէօվպէտէն ղայրի էօլու վաճ մը. պէտ-
 խուլլարընը իղմագ էթմէղ՝ սըգը զիմմէթտէն

ղայրի վար մը . փիւշմանլըդ կէօզ եաշըսը , զապթ , փէրհիզ , վէ տուա գուվլլէթինտէն զայրի վար մը : Շ ու սաաթտա պու միւլա . հաղայր էտէրքէն , ճանըմ պիր պիլմէտիք աշգ ըլա զայրէթէ կէլտի . եիւրէյիմի եարատա նըմըն խաքի փայինէ թագտիմ էտէրիմ . վէ պու կէօք գուպպէնին գապլատըղը եէր , կէր չի սահիպինին պիւյիւքլիւյիւնէ նիսպէթէն , փէք տար տըր . լաքին պէնիմ հագգըմա փէք ազլիմ խպատէթկեաս տըր , օնտա եիւրէյիմի ալլահըմա փիշքէշ սունուփ , քէնտի ալագամը քիւլլիյէն գաթ' էտէրիմ :

Եւա սէն . էլլինտէքի վէզնէն իլէ տաղլարը թարթարսըն , նէֆէսինլէ սու տէրեասընը աթէշ տէրեասը էտէ պիլիրսին , սույունուն տաղլարընը աթէշ տաղլարընա թէպտիլ էտէ պիլիրսին . իշթէ թօփրագ էվլատլարը նըն էն աճիղի , թիթիւրէյիփ աղլայարագ , մուպարէք այագլարընա գափանըփ , մէրհա մէթինի նիյագ էտէրիմ : Վ՛հ , քէրէմ էտիփ , ըիւզկեարլարա էմը էյլէ , կիւնասլարըմը վէ կէլմիշ կիւնլէրիմի , ալլի եօզլարա կէօթիւրիւփ ունու թտուրսունլար : Պէն կէրէք սէնին գուտրէթինի , կէրէք քէնտի զաիֆլիյիմի մինպանտ խաթըրտան չըգարմայրմ , վէ ճանըմ քիւլլիյէն սէնին օլսուն . մուրատըմա սէն հիւքմ էյլէ . սէվտալարըմը սէնին մուրատըն իւզրէ խթէրսէն թահրիք էյլէ , իսթէրսէն զապթ էյլէ : Վ՛օվքէմ գապարաճագ օլուրսա , զաղապըմ պէտիսույլարըմա օլսուն :

Երկրէյիմէ մէրհամէթ վէր, տէրտիմէն, տէ սէֆիլէ իմտատ էտիփ, եիւքիւնիւ խաֆիֆլէթմէյէ չալըշայում. սէնին պու տէրսլէրի իշարէթ էթտիյին քիթապ տաիմա կէօզիւմ էօնիւնտէ օլտուն, էօմրիւմ օլտուգա՛ ճա՛ օգուամատան տուրմայում: Հէր սէնէ՛ էվլէլ պահարը պիր կէնճ գըզ կիպի չիչէքլէր իլէ տօնատրի, եազ կիւնլէրինի եէնի կէլին կիպի կէօսթէրէն քիմ տիր: Արէքէթլի կիւզ այլարընը մէյվէլէր իլէ տօնատրի, սօնդրա գըշը կէօնտէրիփ, սօյտուրան քիմ տիր: () սմանլը փատիշահը տէյիլ տիր, մօսգօվուն չարը (գրալը) տէյիլ տիր, պիզիմատամրդտան էվրօփայա՛ պարըշը սէֆէրի կէօնտէրէն գրալիցա տէյիլ տիր:

Մ՛հ, տիւնեանըն հէր շէյի՛ եարատանը խաթրումա կէթիրիր. տէնիզին ինիլթ իսինի, կէօյլէրին կիւրիւլթիւսիւնիւ իշիթտիքճէ, զազապընըն էօրֆիւ՛ գալպիմէ Ֆաիտէլի գօրգու վէրիր: Մ՛յ ճանըմ, եէր եիւզիւ չիչէքլէր իլէ տօնանտըղըն կէօրտիւքճէ, կէօք եիւզիւնտէ երլտըզլար փարըլտատըգճա, եարատանա սէճտէ էթմէյի խաթրընտան չըգարմա:

Տիւնեանըն հէր հալինտէ, եա՛ ըապպի, կէրէք պարըշըզլըզ ըահաթինտէ, կէրէք սէֆէրլիք իիսթիլալինտէ, զէնկինլիք սէֆասընտա, Ֆագըրըզ ճէֆասընտա, Ֆիքրիմ սէնին իզգէթինտէ օլտուն. վէ հէր ամէլիմ սէնին նիյեթինտէ օլտուն: Ա՛ է կէրէք էթտիյիմիզ Ֆիւթուհաթը՛ ասմալարըմըղըն

կէօլկէսի ալթընտա օգուտուղումուզ վա-
գըթ , Ֆիւթուհաթիմիղին շէրէֆինի տէ ,
պաղլարըմըղըն պէրէֆէթինի տէ սանա փիշ-
քէշ սունմալըրդ : Ամանըն իւզիւմիւնիւ
գուրուտան տա սէն սին , գըղարտան տա .
էայլար սէնին էմրինէ կէրիլի , օզլար սէ-
նին էմրինէ աթըլըր , վէ պիղիմ զազի ա-
քէրիմիղ տէրէալէր աշըփ , ալպիյօն՝ գրալի-
ցասընա՝ շիմալ հիւքիումէթինի սէնին էմ-
րինէ ալը վէրիլ :

Ալթֆուսու վէր քի , հէր սապահ շէ-
ֆագ աթարքէն , գալգըփ՝ տօղան կիւնիւմիւ
տուայրլա պաշլայրի , պիւթիւն կիւնտիւ-
ղիւմիւ սանա Ֆիտա էտէյիմ . ույգուտան
ույանըրքէն՝ ճանըմ սէնին մէտհինի օգու-
տուն , վէ կիւնիւմիւզէ նուր վէրէն աֆի-
թապըլա պէրապէր՝ այագ այագ գուպպէի
ասումանէ տօղու չըգսըն . վէ վարա վարա
օնուն աթէշի արթորգճա , պէնիմ տէ սա-
նա մուհապպէթիմ աթէշի արթսըն . վէ օ
պաթորգտան սօնգրա տախի՝ էինէ պէն ի-
պատէթտէ տէվամ էտէյիմ :

Շու կէճէյէ իղին վէր , տիւնէանըն իւ-
ղէրինէ վագարլը փէրտէսին չէքտիյի զա-
ման , պանա սէնին ազամէթինի նագլ էթ-
սին : Պաշըմըղ իւղէրինտէ սէսսիղճէ տօլա-
նան կէճէ էրլտըղլարը՝ ճանլարա պիլը խօշ
նուր վէրիլ , թապիաթի պիղէ տահա պիլը
րահաթ կիւնտէ կէօսթէրսինէր : Ա՛հ , շու

սաաթտա Ֆիքրին չալգանթըսը նէ շէքիւ
թէսքին օլույօր : Ղան երմշայրի , Ֆազի-
լէթին թաթը թէսիրինի նիճէ տույայօր :
Շու երլտըզ քէմէրինին տէվրի իլէ , կիւն-
լէրին սահիպի վէ փատիշահար փատիշահը
թանդըրնըն սարայընիս գատար չըզըի , ազա-
մէթինի կէօրմէք , վէ քէրէմլէրինէ թալիպ
օլմադ , ծնտան տա կէօզլէրին էնտիրիի , ույ-
գույա տալմըշ տիւնեայը սէյը էթմէք , նէ
խօշ , վէ նէ ալա մէշղուլիլէթ տիր :

Այ ալահ , տիւնեանըն թէմէլլէրինի
սարսա պիլէն՝ սէն տէյիլմիսին : Ալլ իմտի
օ գուտրէթինլէ շու պէնիմ զօրպա կէօնլիւ-
միւ զապթ էյլէ : Ան , տէրեալէրին շիտ-
տէթինի զապթ էտէրսին , պէնիմ տէ հաս-
սէլլէրիմին ազղընլըղընը զապթ էյլէ . կէրէք
սէֆանըն ճէլպինէ , կէրէք ճէֆանըն ճէպ-
րինէ , հէր պար պիր գարարտա գարըը գօ-
մաղա պանա գուվլէթ վէր : Արղում տաի-
մա սէնտէ օլսուն . ճանըմտա եանան՝ տին
աշգը օլսուն . ճանըմը իւմիտտէ տագլա , վէ
էպէտիլիքտէ սագլատըղըն միւքեաֆաթը՝
պանա շիմտիտէն պիլտիր : Ալճրէթլէրին
թագսիմ օլտուղու ազիմ կիւնտէ , գազա քի-
թապընըն աչըլտըղընը գօրգուսուզ կէօրէ
պիլէյիմ . վէ ծնտան՝ էպէտի տէվլէթ մէք-
եանինէ վարըի , պէնիմ սէնաքեար նէֆէ-
սիմի՝ մէլաիքէնին ահէնկինէ զաթմաղա
նաիլ օլայըմ :

Մ Ս Հ Շ Է Ր Կ Ի Ի Ն Ի Ի

Ի Ի Զ Ի Ի Ն Ճ Ի Ի Ֆ Ս Ս Լ

Ի շ թ է գատէր քի թ ապր ննն աչը լ տրղըն
օգույա ճ աղըմ . մէ լ ա ի ք է ն ի ն վէ ա ս հ ա պ ի Ֆ ա
ղ ի կ է թ ի ն մ իւ ն ն է վ ի վ էր վ ա թ ա ն ն ը ն ս է օյ լ է յ է
ճ է յ ի մ . կ իւ ն ա հ ք ե ա ը լ ա ը ը ն մ ու ս ի ա կ է թ լ ի զ ը ն
տ ա ն ը ն ը , ա զ ա պ լ ա ը է զ ի յ է է թ լ էր մ է ք ե ա ն ը ն ը
ն ա գ լ է տ է ճ է յ ի մ : Ի շ թ է ա շ գ ը մ ը ն ս օ ն հ ա մ
լ է ս ի ա ղ ու տ ու ը , է ն կ իւ ճ ի ճ ը ա ս ը ա ղ ու ն ա տ ա
տ ը ը : Ի շ գ ը մ շ ի մ ա թ ի շ է օ հ ը է թ ի ն ս օ ն տ է ը է
ճ է ս ի ն է վ ա ս ը լ օ լ ա ճ ա գ , է ա խ ս օ տ է ա կ է տ է լ
ա պ ա տ ա պ ա թ ը ի ու ն ու տ ու լ ա ճ ա գ : Ի շ թ է ա շ
գ ը մ ճ ա ն լ ա ն ը յ օ ը , մ է ն զ ի լ ի ն ի ն ա ի թ է ճ է յ ի ն է
է ա գ ը ն զ ա յ ը է թ է կ է լ ա թ . է ը լ տ ը զ ը զ ու թ ու ա
տ է ն է ու զ ա ը ը չ ը գ ա յ օ ը : Ի է ն ա թ ի է ու զ ա ը ը
ու չ տ ու գ ճ ա , տ իւ ն է ա կ է օ զ իւ ն է ք իւ չ իւ լ ի յ
օ ը , կ իւ ն է շ ու զ ա գ լ ա ն ը յ օ ը , ս է օ ն իւ թ կ է օ
ր իւ ն մ է զ օ լ ու յ օ ը : Կ է օյ լ է ը ի ն է է ն ի փ ա ը ը լ
թ ը ս ը ն ա տ ա ն կ է օ զ լ է ը ի գ ա մ ա շ մ ը շ , ը շ ը ը ն ա
պ ա գ ա մ ա յ օ ը : Կ է լ ա ի ք է ն ի ն ս ու ը ը ը մ ա գ ա մ
լ ա ը ը գ ու լ ա ը ը ն ա կ է լ ի յ օ ը , ս է տ ա լ ա ը ը թ ա
պ ի ա թ է ա ք ս է տ ի թ , ճ է վ ա ա պ վ է ը տ ի յ ի ն ի շ ի
տ ի յ օ ը :

Կ է ա հ օ ն ա ի ն ա ղ օ ը ու ա ի ը տ է ն չ ա լ ը ն ը ը ,
կ է ա հ ս է ս լ է ը ք է ս ի լ ի ը , ա ի ը ս ու ս լ ու գ փ է յ տ ա
օ լ ու ը : Կ է լ ա ի ք վ է ի ն ս ա ն ս ու ս օ լ ու թ տ ու

րուր : Առաջարտան հէյակեթ լի հաքիմ էթ-
 րաֆրնա կէօզ կէզտիրիր : Աէօյլէրին հէր
 եանը՝ իզղէթին նուրոյլա փարլար : Վազա
 քիթապընը՝ էսրաֆիլէր՝ էօնիւնտէ թութ-
 մուշ տուրույօր , հէման էլինի քիթապա վու-
 րուր , միւհրիւնիւ գօփարըր , օ արատա ու-
 մումէն պիր ինիլթի գօփար : Մ՛հ , պէնիմ
 ճանըմ , սէն տէ օրատա պուլունաճանգմըսըն :

Ամր էտէր , տէր ագապ ինսանլար սիւրիւ-
 սիւ իքիյէ պէօլիւնիւր : Սօլա պադ , սօլա
 պադ , հէփսինին պէլի պիւքիւլմիւշ , եիւզ-
 լէրի քիւլ քէսիլմիշ , չարիբլմըշ եիւզլէրին-
 տէ էօլիւ սըֆաթընտան պէթէր պիր շէյ
 վար : Վազ նէ եիւրէք օյնաթմասը չէքէյօր-
 լար , եիւրէքլէրի նա՛սըլ թիթիրէյիփ ա-
 թայօր տա , գօրգուլարընտան եիւզլէրինի
 էօթէյէ չէվիրիյօրլար : Վուտուրմուշ կէօզ
 լէրինի՝ գօրգուլարընտան թիթիրէյէրէք տէ-
 վիրտիքլէրի՝ նէ ճան աճըսը չէքտիքլէրին
 կէօսթէրիր . հէր պագըշլարը , հէր գըմըլ-
 տանըշլարը ճանլարընըն աճըսընտան տըր .
 օ իւմիտ քէսիքլիյի իլէ տուրուփ տուրուփ
 հայգըրըրլար : Մ՛յ , պու պէյթլէրիմի օգույ-
 ան ատամ , էյէր կիւնասքեար ըսան , պու
 մուսիպէթ լի թասվիրի՝ պէնտէն պէքլէմէ ,
 քէնտի գալպինտէ արա :

Տիւնեատէ եաշա՛րքէն սէնիւնլէ պիր իշտէ
 պիր արգուտէ , պիր եիւրէքտէ օլան՝ պա-
 պան , գարտաշըն , սէվկիւլիւ էհլին , վէ եա-

1 Սերօքէլէր :

րանրն եօլտաշըն, էպէտ-էլ-ասպատ սէնտէն
այրըլտըղըն կէօրիւսէն, վէ գութսուզ վէ
սէֆիլ՝ եալընըզ սէն դալաճագ օլուրսան,
օնէ մուսիպէթ տիր: Ա ագըթ լարա ալտըր-
տըղըն պիր կիւնիւ, պիր սաաթի, պիր տէ-
մի, թէքրար էլէ կէթիրմէյէ՝ օ զաման նէ
վէրմէզսին: Այ վա՛հ. տէնիզին ագընթըսը-
նը թութամայր ում, հալատա Ֆըրթընա
րիւզկեարլարընը զապթ էթմէյի ում, կիւ-
նէշի տէվրինտէն ալը գօմայր ում, լաքին օ
տէմի էլէ կէթիրմէյի ումմա:

Աիր տէ սաղա պագ, նէ սէվինճլի կիւ-
լէր եիւզլէր, կէնճէլմիշ չէհրէլէրինտէ եա-
րատանրն թասվիրի կէօրիւնիւր, եիւզլէրի-
նին ընկի, կէօզլէրիննին փարլագլըղը, էօլ-
մէզ նուրլար տըր: () նէ վագարլը տուրուշ
տուր. օնէ ճէսարէթ լի պագըշ տըր: Աէօզ-
լէրինի օ էօրֆլիւ հաքիմին թախթընա տիք-
միշլէր, փիւր զագապ չէհրէսինէ գօրգուսուզ
պագայօրլար: Այ ատիլ ալահըն իզղէթի.
շու տաղըլըփ թօիրագ օլան ինսան գալըպ-
լարը պուենլար մը տըր: Աաքին չէհրէլէրին-
տէ՝ սէվինճլէրինի պօզար՝ պիր ազ տահա
գօրգու նիշանէլէրի վար:

Հաղըթի ատէմին իլք էվլատընտան սօն
էվլատընա վարընճա՝ հէփ պուենտա ճէմ օլ-
մուշ, իքի պէօլիւք տուրույօրլար. պէօլիւքլէ-
րինի այրրան՝ սալթ Ֆազլիլէթ լէ գապահաթ
տըր: Աէօհրէթ պիր պիւյիւք շէյ տիր տէյի,
ուզուրունա էօմրիւնիւ թէլէֆ էտէն ատամ,
կէօզիւնիւ գալտըր տա, շուենտա ինսան գրա-

մընըն շէրէֆ տէյի թափընտըղը շէյին իղի-
 նի արա . մէտհի իլէ քիթապլար տօլտուր-
 տուգլարը իշկիւղարըղլարըն նիշանէսինի
 պուլ : Մէզհէսլէր իճատ էտէնլէր , թաճ-
 լար գազանրի , թաճլար վերէնլէր , միլէթ-
 լէրինի քէնտի իսիմլէրի իլէ սէօյլէտէնլէր ,
 նիլէ մէշհուր տէվլէթլէրի հիւքիւմլէրի ալ-
 թընա ալանլար , տաղլարը տէվիւրէնլէր , տէ-
 րէլէրի տօլտուրանլար , չայլարա ագաճագլա-
 րը եօլու կէօսթէրէնլէր , միւքէմմէլ տօնան-
 մալէրի իլէ տէրեալէրի զապթ էտէնլէր ,
 հէփիսի պուհտա պիր պիրինէ գարըշըգ տու-
 րույօր : Հայ հայ , պու պիր հագ մատտէ տիր
 քի , փատիշահ սարայլարընըն տիվարլէրինէ
 եազըլմաղա լայըգ :

Իշթէ գատըր ալլահըն էպէտիտէն պէրի
 կէօղլէտիյի սաաթ կէլտի , տիւնեայը եա-
 րաթմաղա , տիւնեանըն խայր վէ շէր վագ'ա-
 լէրինի վագըթ վագըթ կէօնտէրմէյէ , քի-
 մինի եափըրի քիմինի երգըրի քիմինի հըֆզ
 էթմէյէ , շարգ վէ ճիւնուպ տէվլէթլէրինի
 երգըրի , գարանըն հիւքեումէթինի զարպ վէ
 շիւմալէ վերմէյէ գարար վերտիյի , հէփ պու
 մուսիպէթլի սաաթ իչին իտի , իշթէ կէլտի :

Կուգարտա տէվլէթ մէքեանը պիւթիւն
 ազամէթի իլէ կէօրիւնիւյօր . պու կիւնիւն
 զիյնէթի , ալլահըն էվլատը' տիւշմէնի եէն-
 տիքտէն սօնղրա , էճէլ գարանլըղընտան չը-
 գըրի , հավալարտան եուգարը մուգաֆֆէր
 չըգանքէն , ճէննէթ գափուլարը աչըլըրի մէ-
 լէքլէր զազի օգույարագ գարշըլատըղլարը
 կիւնտէն չօգ զիյատէ տիր :

Վ՛շաղասը պիր գօրգուճճ էէր, գարանլըգ գարանլըգ իսթիւնէ, աղասլար էզիյեէթլէր պիր պիրինէ զէնճիր օլմուշ. օրթասընտա պիր էնկին քիւքիւրտ տէրեասը, հէր եանտան ալէվլէնմիշ, տօլանրի տօլանրի՝ շիքեարըն գափմաղա տիշարը ուղրար: Պու գօրգուճճ հէյ՛էթի կէօրիւնճէ, սալիհ ճանլար սէլամէթ պուլմուշ իքէն պիլէ, գօրգուլարընտան էպէտի ալլահըն թախթը էթրաֆրնա սրգըլմաղա պաշլարլար:

Վշթէ ինսանլարըն իւմիտինի գօրգուսունու գաթ՝ էտէճէք Ֆասլ պու տուր: Պու Ֆասլըն կէրիսի. քիմին հատտի վար քի սէօյլէյէ... հէլէ պէն, դալէմ էլիմտէ թիթիրէյօր, աղալէրիմ թութուլտու, տիւնեա պաշլմա երգըլըյօր Վ՛ման, պու նէ գօրգուտուր: Վշթէ՛, իշթէ՛. ատիլ հաքիմ փիւր ղաղապ գաշլարընը չաթար. էպէտի էզիյեէթլէրին թագըմը կէօզիւմ էօնիւնէ տէօքիւլիւյօր: Վ՛ման պաղամայօրում. շիմտի պայըլըր տիւշէրիմ: Վանլարըմ տօնտու. նէֆէսիմ թութուլտու: Պու ուգուպէթին՝ պէնի սալթ իտայալի էօլտիւրիւյօր:

Պագ կիւնահքեարըն սէսինէ. « շուրահաթ եաթարղըմ մէզարըն թաշընը՝ հանկի դալիմ գալտըրտը: Վ՛ միւրիւվլէթսիզ էճէլ, սէնին պանա կէօսթէրտիյին էէր՝ աղ վագըթ իչին իմիշ. պէնի պիր գաչ կիւն գուճաղընտա սաղլատըղըն՝ պիր քինկիւղար թանղընըն ղաղասլընա վէրմէք իչին իմիշ: Վ՛լէվլէր արասընտա զէնճիրպէնտ օլտում, պէնտէ

պիր սէստէն զայրի շէյ գալմատը , օ տա՛ ճա-
նրմըն աճրսընտան հայգըրմագ իչին : Շ ու
եանան կէօղլէրիմ՝ պունտան պէօյլէ պէնի
գաուրան աթէշին ըշըղընտան զայրի նուր
կէօրմէյէճէք , , :

„ Վէնտի տէվլէթիմ իչին՝ թանդըրընըն
պանա պաղըշատըղը գուտրէթլէր , ագլըմ ,
Ֆիքրիմ , հաֆըղամ , հէփ պանա գարշը ,
պանա տիւշմէն , պանա սիյասէթ էթմէյէ
իթթիֆագ էթմիշլէր : Պունտան սօնդրա
սալթ աղապ չէքմէք իչին մի եաշայաճա-
ղըմ . պիր եօրղունլուգ անայաճագ մըյ-
ըմ . հիչ թէնէֆֆիւս էթմէյէճէքմիյիմ .
կէօյլէրին պիր թարաֆընտան՝ պանա պիր
իւմիտ քէօշէսի կէօրիւնմէյէճէք մի : Այա օ
գատար մերհամէթլի ալլահ նէրէտէ գալտը ,
թախթընտան էնտիմի , , :

„ Աօգ , եօգ . պունտան պէօյլէ հիչ պիր
իւմիտ եօգ վայ գօրղունճ սէտա վայ .
քիշինին Ֆիքրինի տիպսիղ կիրտապլարա ա-
թար . քէշքի հիչ տօղմուշ օլմայայտըմ , կիւ-
նաս իշլէմէղտիմ , շիմտի պու մուսիպէթէ
տէ տիւշմէղտիմ : Պէնի՝ ճանարղ մախլու-
գաթըն սայըսընը արթըրմաղա նիչին պրագ-
մամըշլար : Պիր չայա տալղա օլսամ , պիր
չայըրա չիչէք օլսամ , նէ օլնըրտու : Այ ին-
սանլարը աճըյան թանդըրը , պէնի՝ եաթ-
տըղըմ թօիրագտան գարանլըգտան չըգա-
րրի տա , եաշամագ սիյասէթինէ , շու կէօր-
տիւյիւմ գարա կիւնէ գօմանըն ասլը նէ : Այ
պէտի սիյասէթտէ եաշաթմագ իչին , թօփ-

րաղըմը սէնին գիտէթ ինէ գօմագ լաղըմ
մըրտը : Տայվանլար պէնտէն էյի տիր . տօ-
ղար , եաշար , վէ ըաճաթ էօլլումէ էօլլուր :
Տէրտ միճնէթ ինտան իչին տիր ,, :

„ Այ ալլաճ , սէնին օ իգպալին քէմալին
տէն՝ պէնիմ պու սիյասէթ գույուսունա
պաթտըղըմը կէօրմէյէ՝ կէօնլուն չէքէրմի :
Պու աթէշ տէրեասընտան եուգարը՝ սանա
կեաճ փէտէր տէյի նիյաղ էթ տիյիմի , կեաճ
գուտրէթ ինէ լանէթ օգուտուղումու , տին-
լէյէ պիլիրմիսին : Անին իֆթ իխարըն պէ-
նի էզիյէէթտէ կէօրմէքմի տիր : Այէր մէ-
րամըն ինթ իգամ ալմաղ ըսա , երլտըրըմլա-
րընը Ֆրըլաթ , տիւնեալար խարապ էյլէ
տէ , պիւթիւն գուտրէթ ինի՝ պէնիմ կիպի
պիր սէֆիլ զէրրէնին պաշընա եաղտըրմա :
Սենութ պէնի ունութ . պրագ քի սէնին
պիւյիւքլիւյիւնտէ զայ օլայըմ , եօգսա պրագ
թէքրար էօլէյիմ ,, : Աէճ գալտըն ա՛ զալալ-
լը , օ վաղըթլար կէչտի , Մըթըգ կիւնաճ-
քեարա իւմիտ եօգ : Պունտան սօնղրա ա՛ր-
թըգ տարղըն ալլաճըն զաղապընը՝ էպէտ-էլ
ասպատ չէքմէլի սին :

Աթէ եանտա էօլմէղ սալիճ ճանլար՝ սէ-
վինէ սէվինէ չըգըփ գութլու մէքեանլարը-
նա վասըլ օլուրլար , վէ ասի մէլէքլէրին
պօշ պրագտըղը թախթլարը զապթ էտիփ
օթուրուրլար :

Մըթըգ պէնիմ պու նագլիմի զայրիլէր
թէքմիլ էթսին . զիրա պէնիմ գուվլէթիմ
գալմատը , Ֆիքրիմ եօրուլտու , չըգտըղը Տա-

վալարտա տուրամայօր : Պունտան քիւջիւք
 պիր մատտէ պուլալում, լաքին օգունմաղա լայ-
 ըդ օլսուն : Աէլ, տիւնեանրն եանտրղընը վէ
 էնասիրին մահվ օլտուղունու նագլ էտէյիմ :

Վըյամէթ սաաթի կէլտի. թապիաթ սօ,
 նունա եագըն՝ սարսըլմաղա պաշլայօր : Աէօք
 կիւրիւլթիւսիւնիւն ղաֆիլ ղաֆիլ չաթըր-
 տամասը՝ խապէր տիր : Նաւանրն աթէշ-
 լերի թօփլանմաղա պաշլար . եէրէ պին-
 լերձէ շիմէքլէր էնէր, եէր թութուշուր :
 Նաւայը գալըն պուլուտլար գապլար, տիւն-
 եայը գարարտըր : Անդընրն թիւթիւնիւ
 իչինտէ՝ տիլ տիլ աթէշ ալէվի գարանլըգ-
 տա փարըլտար . հաւատա պիր սօլուգ ըշըգ
 կէօրիւնիւր : Տիւնեանրն տէօրտ քէօշէսին-
 տէն տէօրտ մէլէք՝ կօլմէզ նէֆէսլէրի իլէ
 շէտիտ ըիւզկեարլար իւֆիւրիւր : Անդըն
 պիւյիւր, ալէվի եայըլըր, գապարըր չալգա-
 նըր հաւայը տօլտուրուր : Աթէշ՝ օ եանտա
 գասըրղա կիպի գալգար, շէհիրլէրի օվալա-
 ըր պիր պիրինէ գաթար . պու եանտա թօփ
 կիպի պիր ուզագ այալէթին իւսթիւնէ տիւ-
 շիւփ տիպի տիւզ եագար : Աթէ եանտա
 թէմէլի քիրէձ՝ օլմուշ հէյպէթլի տաղլարը
 տէվիրիփ, երգընթըսըլա տէրէլէրինի տօլ-
 տուրուր :

Շու քիւթիւրտիւյիւ իշիթտինմի . տիւն-
 եանրն թէմէլլէրինի էօթտիւրտիւ . թա-
 մուր՝ վէ աթլաս՝ տաղլարը երգըլտըր, օնուն

1 Արնաուտուլուգտա պիր մէշուր եիւքսէք տաղ տըր :

2 Թունուստա պիր մէշուր եիւքսէք տաղ տըր :

կիւրիւթիւսիւյտիւ : () հէյսկեթլի տաղլա-
րըն թէմէլինի՝ թանդըր քէնտի էլիյէ գօ-
մուշ ուտու , երգըլաճագ շէյլէրէ պէնգէ-
մէզտի , պու ճիւմիէ իլէ տէվըրիտի , քիւլ
իւլէ թիւթիւնն օլտու :

Փատիշահլարըն կէլլի մալ տիլէնտիյի ,
տօսթլուղունու նիյաղ էթտիքլէրի , եախօտ
տիւշմէնտէն ինթիգամ ալմաղա՝ իմտատընը
արատըղլարը մէշհուր ատա՝ նէրէսի տիր ,
կէօսթէրսէ՛նէ . թանդըրընն օ գատար նա-
զարընտա օլան՝ ինկիլթէրրա տէտիքլէրի եէր՝
նէրէտէ տիր , պուլսամ՛նա : Մ՛հ էթրաֆընը
գուշատան սուլար շու արատա հըֆղ էտէ-
մէյօրմու : Հայ հայ , սուլար , շիմտի օնուն
էթրաֆընը գուշաթտըղլարը՝ օ պի նազիր
ատայը եութմագ իչին տիր :

Մսեանըն հուտուտու նէրէտէ իտի , էվրօ-
փանըն պէրէքէթլի գըրլարը նէրէսի իտի
տէյի , մէլաիքէ պիր պիրինէ սօրաճագ . ա-
րապիսթանն չէօլիւ նէրէյէտէք վարըրտը ,
ալթուն ճէվահիր՝ հինտիսթանըն նէրէսին-
տէ չըգարտը տէյի սօրաճագլար : Տիւնեանըն
հէր եէրի , հէր փատիշահլըղը պիրի պիրի ի-
չինէ երգըլլի , պիր թուֆանտա էրիյիլի տա-
ղըլլի , պիր պիրինէ գարըշաճագ : Սամա սէ-
պէպի իլէ պիր պիրինտէն այրը տուրան տէվ-
լէթլէր՝ պու երգըմ ըլա պիր եէրէ կէլէճէք :
Երտէ կէզէն , սուտա եիւզէն , հալատա
ուչան , վէ հաղըթի ատէմին իսիմ գօտու-
ղու հայվանաթըն ճիւմիէսի , հէփ աթէշտէ
եանտըլար կիթտի :

Վաքին տիւնեանըն քիւլ օլմասըլա աթէշ սէօնէրմի . հաթթա շիտտէթի տահա արթար . ալէվի հավալանըր կէօյլէրէ չըգար : Վիւնէշի , այը , երլտըզլարը հէփ եագար քիւլ էտէր : () ազիմ նուրանի գուպպէնին նիշանը պիլէ գալմազ : Վատըր ալլահըն ալթըր կիւնտէ եարաթտըղը՝ իշթէ պիր սաաթտա մահիվ օլտու կիթտի :

ԷՕՄՐԻԻՆ ԹԷՖԹԻՇԻ

Քիշի կէջմիշինի խաթըրնա կէթիրմէտիքճէ , քէնտիյի էյի կէօրէմէզ : Վշին հարարէթի արասընտա նէ էլի անղլայա պիլիր , նէ քէնտիյի : Վէօրտիլիւ շէյլէր՝ եա սէվտալարընը թահրիք էտէր , եա կէօրմէտէն ագլը պիր եանա գանմըշ օլուր . Ֆիքրի թութուլուր : Վաքին ասուտէ հալ իլէ կէջմիշ ամէլլէրինի կէօզիւ էօնիւնէ կէթիրիփի թէֆթիշ էտէրսէ , օ զաման պիր պիթարաֆ սէյիրճի օլուր , տօղրույա կիւճէնմէզ . վէ էվլէլտէ քէնտիյէ խասիմ կէօրիւնէնլէր՝ օ զաման խասիմիլիքտէն չըգար , կէրէք էլի , կէրէք քէնտիյի պիլա դարազ ֆասլ էտէր : Վեամիլլէք՝ թէճրիւպէնին մէյվէսի տիր . թէճրիւպէ տէտիքլէրի չալըշմաղլա օլմազ , իլա չալըշտըղը շէյին իւզէրինէ ֆիքիր իշ-

Լէթմէյլէ օլուր : Պիր չալըշղան ատամքեա-
միլլիյին թօխումունու էքէր , լաքին ամէլլէ-
րինին իւսթիւնէ Ֆիքրինի իշլէթմէտիքճէ ,
մահսուլունու ալամազ . երլլարընը սիւրիւք-
լէր , էօմրիւնիւ թէլէֆ էտէր , անճագ էա-
շընը ալմըշ օլտուղունու՝ վիւճուտինին իլ-
լէթլէրինտէն , տօղտուղու կիւնիւն թարի-
խինտէն , վէ խալգըն էիւզ չէվլիրտիյինտէն
անղլար : Հայ Հայ . պիր իխթիյարըն խալգ-
տան իթիպարը օլմատըգտան սօնղրա , նէսի
գալըր . հիչ :

Տօսթում , պիղ սինինլէ պէրապէր էօլա
չըգտըգ . վէ քէնտի իսթիտատըմըգտան
զիյատէ , պախթըմըզըն իգթիզասը՝ պիղի
պաշգա պաշգա էօլլարտան կէթիրտի , պիղ
մէնզիլիմիղի տօլաշտըգ , շիմտի մէնզիլ պա-
շընա էագլաշտըգ : Վիթտիյիմիղ ուզուն էօ-
լուն էօրղունլուղունտան , վէ անթըգ թա-
մա սէվտասը տույմատըղըմըգտան , վէ ըուհ-
լարըն հարարէթի թէսքին օլտուղունտան ,
շիմտի անթըգ կէօզիւմիղ ըահաթլըգ արա-
մատա տըր : Պու պօշ իշսիղ վագթիմիղտէ ,
կէչմիշլէրի տիւշիւնմէք թապիաթէ մութա-
պըգ տըր , վէ Ֆախտէլի շէյ տիր : Շ ու տէ-
նիզին Ֆըրթընասընա պագ , սօլուղանլարը
արշա չըգայօր . շու տուրղուն կէօլիւն սույու-
նա պագ , պիր խաֆիֆ էաիրագ պիլէ իւ-
զլէրինտէ գըմըլտանմայրի տուրույօր : Պիրի
չաղըմըզըն էօյլէ վախթի , օպիրի ըահաթ-
ագշամընըն թասվիրի տիր : Վէնճիլիք չաղը՝
հարէքէթ մէվսիմի տիր , իխթիյարըլըգ՝ թէ-

Ֆէքքիւր վագթի տիր : Պագը պէօճէքլէր վար շէքլինի թէպտիլ էտէր , կէօրիւր թաւաճճիւպ էտէրիդ . ինսան գըսմը պի այնի Օնլարու պէնգէր . չաղընըն սապահընտա էիւզիւ իւսթիւնէ սիւրթիւնիւր , չօգ կէչմէգ գուվլէթինի տէնէմէք իսթէր , չապալար էաթըր : Այլէյէ վարընճա գանատլանըր ուչար . ազշամըսը տօնար քէչէլէնիւր , սիւրիւքլէնիւի գարանլըդ քէօշէլէրտէ կիպլէնիւր , ույուշուր տուրուր . էախօտ արատա պիր այրլըրսա , էօնիւնտէքի մէնգիլ փէք գըսա օլտուղունտան , թասպիաթի իլէ տէօնէր արտընա պագար , կէչմիշլէրի տիւշիւնիւր : Աիւնլէրինին ազշամընը , էօմրիւնիւն թէվարիխինի քէնտի քէնտիյէ նագլ էթմէյլէ կէչիւրիւր : Պու թէվարիխին մէֆհումու նէ դատար պօշ օլսա , նէ դատար մանասըղ օլսա , ատապ վէ թէրպիյէթէ տաիր պիր մէֆհում չըգարա պիլիրսէ , օ դատար օլսուն իշէ էարար , կէլէճէք վագըթ տա տահա քէամիլ օլմաղա մէտար օլուր :

Պու թօփրագտա չօգ շէյ վար : Ալէ մանասըղ տօսթլուգլար , նէ նահագ ատավէթլէր , նէ Ֆիւզուլի իտտիալար , նէ միւրթէքիպ իսաթըր կէօգէթմէլէր , նէ ալչագ միւտահէնէլէր , նէ ըրգա էտէպէ էագըշմաղ իշլէր , նէ ագըլսըղ թէտպիրլէր , նէ պօշ իւմիտլէր , նէ պիլինամէտիք թարիգլէր , նէ էլտէն գաչմըշ Ֆըրսաթլար , նէ դայս օլմուշ էյլլիքլէր քէմիլքլէր , նէ իթիպար վէրիլմիշ օյունճագ շէյլէր . պիղէ տիւշիւնիւի թէ

Ֆէքքիւր էտէճէք՝ նէ իլլէթլէր, նէ էքսիք-
 վիքլէր վար . գօնուշմալարըմըդտա նէ թա-
 մալարըմըդ օլմուշ . էլլէրտէն տիլէնտիյիմիդ
 տէվլէթի՝ քէնտիմէզէ քէնտիմիդ այլ վէրէ
 պիլէճէյիմիդի՝ հիչ միւլահազա էթմէմիշիդ :
 Ալիլէ քէրրէ քէնտիմիդի երգարըդ տէյի,
 պիր էյլլէք էթմէյէ գօրգմուշուդ : Աճէ տէ-
 տիքլէրի՝ քիշինին էլինտէն չըզլի պիր խայըր-
 լը իշէ գուլլանըլմատըգճա՝ մալ սայըլմատը-
 ղընը, վէ էլիմիդտէն չըգմատըգճա, սահիհ
 քէնտի մալիմիդ օլամատըղընը տիւշիւնմէմի-
 շիդ : Ալին իթիպարընը նէ խըրս ըլա արամը-
 շըդ . օյուսա եարատան ալահըն իթիպարընա
 լայրդ օլամատըգտան սօնըրա, սալթ ինսան ի-
 թիպարը՝ տիւնեանըն օլա կէլէն էն պիւլլէք
 Ֆօտուլլուղու տուր : Հայ հայ, ինսանլարըն
 մէտհինէ թամա՝ էթմէք կիպի թէհլիքէլլի
 շէյ օլմատըղընը՝ շիմտի անղլայօրում . էյէր
 օ էթտիքլէրի մէտհ տէ Ֆիքիւրտէն իքրահ
 տէյիլ իսէ :

Համագաթըմըղըն սօն տէրէճէսինի շուն-
 տա այան աշիքեար կէօրիւյօրում . մուղաի-
 գամըղը տէրտլի տէրալի սէօյլէյիփ շիքեայէթ
 էթմէք՝ նէ տէլիլիյիմիշ : Աուղաիգատէն
 շիքեայէթ էթմէք՝ պախսթըն եօլունտան
 շիքեայէթ էթմէք տիր . ջիւնքի մուղաիգա
 օլմատըգճա արղու օլամաղ, արղու օլմատըգ-
 ճա սէֆա օլամաղ . ինսան էվլատընայսա սէ-
 ֆասըղ պախսթ օլմաղ, զիրա եարատըլմըշ
 ղաթլէրին պախսթը՝ սալթ սէֆատէն հասըլ
 օլուր : Աէ համագաթըմըղը հէր շէյտէն

զիյատէ թաստիգ էտէն՝ աղլըմըղը արզուլէ-
 րիմիզէ ալտըրտըղըմըղ տըր : Վա՛ն տէՖա
 արզուլէրիմիզին շիտտէ թինի՝ մասլահաթին
 հուսուլէ կէլէճէյինէ պէշարէթ սանմըղը .
 օյուսա տիշարտան պագանլար պիթմէզ շէյ
 օլտուղունու աշիքեար կէօրիւրլէր իմիշ : Վը-
 զու պիզի պու գատար քէօր էթտիքտէն
 սօնդրա , ճան չէքիշէն ատամ՝ տահա եա-
 շարըմ տէյի իւմիտ էտէրսէ , թաաճճիւս
 էթմէյէլիմ : Վիւզ այլարըն զաղէլ եափրա-
 զը կիպի սարարմըշ սօլմուշուզ , պիր ճիւզ՝ ի
 րիւզկեար էսսէ գօփուփ տէօքիւլէճէյիքէն ,
 տահա հալա քէնտիմիզի հէնուզ շիլլէնմիշ
 կէօզիւն՝ եէնի աչըլմըշ եէշիլ եափրաղըն-
 տան գավի սանըյօրուզ :

Վիզի տիւնեայէ պաղլայան տիւյիւմլէրին
 էն գավիսի , վէ էն լաթիֆի տօսթ լուգ տուր :
 Վճէլ պիր քէրրէ օ պաղը գըրտըգտան
 սօնդրա , թէքրար պիր եէնիսին պաղլամագ
 նէ տէլիլիք տիր . տօսթուն էօլմէսինտէն
 կէօզիւմիւզ աչըլմըշ իքէն , կէօնլիւմիւզիւ
 թէքրար օ եալան խիւլեայէ ալտըրմագ , տէ-
 լիլիք տէյիլիմի : Վօմրիւմ իչինտէ կէօրտիւյ-
 իւմ շէյլէրտէ , էճէլին կէօրտիւյիւ իշլէրտէն
 զիյատէ նէ շէյ կէօրմիւշիւմ : Վագ շու զա-
 լիմին Ֆօտուլանմասրնա : Վիլէմիզճէ նիչէ
 օթուրուփ գալգան տօսթլարը , պիլէմիզճէ
 եէյիսի իչիսի , զէՖգ սէՖա էտէն տօսթլա-
 րը , պիր զաման պիզ սէվէր , պիզ գուճագլար
 ըտըգ , շիմտի գուրու քէմիքլէրինի մէզարըն
 թօփրաղը սարմըշ : Վէզարլարընըն թա-

ընկալելի թօփլանսա , պիր պիւյիւք ճիլտ օւ
լուր . վէ էյէր էյի օգուճուրսա , չօգ նասի
հաթլէր էօյրէնիլիր : Աօլէն տօսթլարրն
պիղէ պրագաճաղը էն ապիղ միրասլար՝ ան
ճագ օ տէրսլէր տիր : Հայ հայ . ինսանրն
քեամիլլիլի՝ էքսէրիլեա չէքտիլի աճրլարրն
աճր աճր մէյվէլէրի տիր :

Այ տօսթոււմ . պագ էօմրիւմիւզ նէ չա
փուք կէչէր : Ը ու տիւնեա մէյտանրնտան
ինսանլար պիր պիրիլի նէ աճէլէ դագըշտը
րրի գօլլալայօր : Հա՛նի օ պիւյիւք ատամ
լար , շան շէօհրէթ թարիգլէրինտէ երլտըզ
կիպի փարըլտայրի , պիղի գըզգանտըրան .
պիղէ հասէտ չէքտիրէն ատամլար նէրէտէ
գալտը : Ախան այրն պի դարար կիւնէշինին
կէօլկէսի կիպի , եախօտ գըշ կէճէլէրի իս
թիյարրն օճագ պաշընտա օթուրուի դէվգ
իչին նագլ էթտիլի մասալլար կիպի , կէլլի
կէճմէտիլէր մի : Աալաշ աթէշինին գըլլը
ճըմլարը կիպի , պիրէր պիրէր սէօնտիւքլէ
րին կէօրմէտիք մի . շիմտի քիւլլէրինտէն դայ
րի նէլէրի գալտը : Վարի օ քիւլլէրինի կէօզ
եաշլլա ըսլատաճաղըմըզա , գարըշտըրալլամ ,
թէքրար թութուշտուն տա , ծնլարրն աթէ
շինտէն՝ ազըմըզա ըշըզ վէրմէյէ քեամիլլիք
մուճուճու եագալլամ :

Ալին իթիպարրնա հասրէթ չէքէրիզ ,
լաքին տէյէր պահասընը վէրտիլիմիզ եօգ :
Աճուզ պահայլա մուհասպլէթինի էտին
մէյէ իւմիտ էտէրիզ , լաքին իւմիտիմիզ սալթ
տիւնեատէ օլտուղունտան , չօգ քէրրէ իթի

պարտան տա մահրում օլուրուղ, մուհապ-
պէթտէն տէ : Տիւնեա խասիս տիր, վերկի-
լերինտէ հիսապի տիր . վերտիյի՝ սալթ եօզ
տէյէմէյէճէյի շէյ տիր : Վթիպարը՝ զօր ու-
լա ալընըր, լաքին մուհապպէթի ալընմազ .
Փագաթ իթիպարընը էլէ կէթիրտիքտէն
սօնդրա, մուհապպէթի տէ ումուլուր . վէ օ
զաման մուհապպէթի փայիտար օլուր :

Վէջմիշ կիւնլերիմի կէօզիւմ էօնիւնէ կէ-
թիրիրիմ . տէվամսըզ մանասըզ մուհապպէթ
կիպի պիր շէյ կէօրիւրիւմ քի, խալզ օնա
իֆրաթ թափընըյօր : Վէօզիւմ՝ պիւյիւք ա-
տամլարըն մուհապպէթինէ տիր : Վէ՛ շաշգըն
ըմըշըմ . օնլարըն պիր մանասըզ տօսթլուզ
նիշանէսինէ գարշըլըզ, պէն սահիհ մուհապ-
պէթ վերիրտիմ . լաքին էթտիյիմէ փիւշման
տէյիլ իմ : Պապիլէթ իճրա էթտիյիմէ
փիւշման օլամամ : Օ իրա գարտաշ մուհապ-
պէթի իքի տիւրլիւ տիւր տօսթում, հանկի-
սի զիյատէ սէվապլը օլտուղունու Փասլ էթ-
մէք՝ փէք գօլայ շէյ տէյիլ տիր :

Վարտաշընը աճըմանըն՝ իքի պօրճու վար
իճրա օլունաճագ . պիրի՝ Փագըրըր կէշինտիր-
մէյէ եարտըմ էթմէք, օպիրի՝ զէնկինի սէ-
Փալանտըրմաղա : Օ էնկինլերին՝ սաիրլերին
իւսթիւնէ պիր զիյատէ տէրտի վար . եանի,
մալտէն ումտուզլարըր տէվլէթի՝ մալ ինատ
էտիփ վերմէյիփ, քէնտիլերին ալտաթտըղը
տըր : Օ անվալըլար, ագճէ քէսէսինի տօլ-
տուրտուգճա, իգպալ գատէհի տէ քէնտի-
լերէ օ էօլլիւտէ տօլաճագ սանըրլար : Վ՛ն-

Ճագ մուհապակթի պէօյլէ իսրաֆ էտէն
 զէնկինլէրտէն՝ շունու էօյրէնտիմ քի , պիր
 շէյին տիպինի արաշտըրմագ՝ թէհլիքէլի շէյ
 իմիշ . փէք չօգ արաշտըրմանղա , պիղիմ քէն
 տիլէրէ էթտիյիմիզ իթիպարը քէսմէյէ
 մէճպուր օլա պիլիյօրուզ : Մէճլիստէ իգ-
 թիղա էտէն՝ եիւզտէն փէք չօգ իքրամ ,
 գալպտէն փէք ազ իթիպար տըր : Պիւթիւն
 էօմրիւմտէ շունու թասսիլ էթտիմ քի ,
 իթիպար տավասը՝ լայրգ օլանա հագ տըր .
 լաքին լայրգ օլան տա նէ գատար նատիր տիր
 պիլիւրմիսին : Սթիպար՝ վաճիպ իսէ , էտա
 էթմէլի . տէյիլ իսէ տէ , եինէ մուհապակ-
 թի քէսմէմէլի . քիմսէյի Ֆարգ էթմէյէրէք
 ինսանլար պիր պիրինի սէվմէք էմրի՝ պիր
 թէնպիհ տիր քի , ինսանլար պիր պիրինտէն
 իքրահ էթմէք մարագընա գարշը՝ պիր թէ-
 սիրլի իլաճ տէյի ըսմարլանմըշ տըր : Պիր ա-
 տամըն նէ գատար էքսիքլիյի օլա , նէ գա-
 տար գապահաթի օլա , եինէ քիպրիմիզէ
 նիսպէթ՝ սէվմէյէ պօրճլույուզ : Սալթ պօրճ
 տէյիլ , ազըլ թէտպիրի տիր . եօգսա պիղ
 նէ հագգ ըլա , իսալգ պիղիմ էքսիքլիյիմիզէ
 գալմասըն տէյէ պիլիւրիզ : Պիղէ էլին էքսիք-
 լիյինի կէօսթէրէն՝ քէնտի էքսիքլիքլէրիմիզ
 տիր . վէ էլին գուսուրունա գալման տէյի
 պիղէ թէնպիհ էտէր : Օ իրա չօգ տէֆա
 էլին գալպինտէն էթտիյիմիզ շիւպհէ՝ քէն-
 տի Ֆիքրիմիզտէ՝ օնու պիղէ թէշպիհ էթ-
 տիյիմիզտէն հասըլ օլուր : Սօյլէ օլտուզ-
 տան սօնղրա , օնլարա աֆիլ էթմէմէք՝ քէն-

տի գապահաթիմիզի իլամ էթմէք տիր . . .
 շուքր օլսուն պու Ֆիքրի պանա վերէնէ :

Շունտա պիր թէֆէքքիւր տահա վար ,
 օնա փէք կիւճիւմէ կէլլյօր , զիրա գօրգա-
 րըմ պանա եագըշըր օլմայա . պագարըմ իխ-
 թիյարլարըն ատէթի տիր , քէնտիլերինի
 էյի ատամ գըյաս էտերլեր . սագըն , էլլեր-
 տէն զլյատէ թէտպիր սահիպի , էլլերտէն
 զլյատէ պէտ ամէլտէն , սագընտըգլարը իչին
 տէյիլ , իլա պէտ ամէլ քէնտիլերտէն էլ
 չէքտիյի իչին , էլլերտէն էյիյիզ սանըրլար :
 Վզերլերինտէ տէլի գանլըլըգ թագսիրաթ-
 լերի օլմատըղընտան , քէնտիլերինի Ֆազի-
 լէթ սահիպի զանն էտերլեր : Վուտրէթսիզ
 լիքլերինի նուսրէթ եերինէ գօրլար . ճէնկէ
 կիրմէտիքլերինի , վէ տիւշմէնէ րասթ կէլ-
 մէտիքլերինի զաֆէր ատտ էտերլեր : Վազը-
 լար տա վար քի , կէնճիլքլերինի գուսուրսուզ
 կէչիրիփ , տէլիլիյի իխթիյարլըղա սագլա-
 մըշլար սանըրսըն : Վու հէփսինտէն զլյ-
 ատէ աճընաճագ շէյ տիր : Վէնէնին մէվ-
 սիմլերի կիպի , հեր չաղըն՝ քէնտի զաթի
 թագսիրաթլերի վար . օնլար՝ օլտուգճա պիր
 ազ էօզրէ լայըգ տըր . լաքին վագթինտէն
 խարըճ թագսիրաթ՝ պիր ալչագ ճիպիլլէթ
 տիր քի , քիմնէ էօզր էթմէզ :

Վա չօճուգլուղումուղտա , պի կիւնահ
 տէտիքլերի չաղտա պիլէ գուսուրսուզ տէյիլ
 իտիք . օ չաղտա պէտ խուլլարըմըզ տօղար-
 տը . սօնղրա չափուք չափուք պիլէմիղճէ
 պիւլիւր , եաշլարըմըզ աշար , պիզտէն էվ-

վէլ մէյտանա չըգար : Վեամիլլէյի արզու-
 վէրտիք , լաքին քեամիլլէյին գապուլ էթ-
 մէտիյի շէյի՝ քեամիլլէքտէն զիյատէ սե-
 վէրտիք . վէ քեամիլլէյին սէյէնտիյի շէյի՝
 վանգթի ախէրէ պրագըրտըգ : Վէտ խուլա-
 ըրմըղլա չօգ տէՓ՝ ա՛նիզալէշտիյիմիզ վար , լա-
 քին նիզամըզ՝ քէսիշմէք տէրէճէսինէ վար-
 մըշ տէյիլ տիր :

ՏԻՒՐԼԻՒ ՄԱՏՏԵԼԵՐ ԻՒԶԵՐԻՆԵ

Թ Է Փ Է Ք Ք Ի Ի Ր Լ Է Ր

Ի Խ Թ Ի Յ Ա Ր Լ Ը Ք

1

Հագ թաալա պիղի պու տիւնեատէ ա-
տէթ օլան միւտտէթ տէն զիյատէ եաշատրը-
սա , պիղէ քերէմ մի էթ միշ օլուր : Ինսան
գրամընըն անտէթ ա եաթ ըի ըահաթ լանաճա-
ղը սաաթ տէն սօնղրա , պիղ պու զաիֆ տիղ-
լերիմիղ իլէ տահա այագտա տուրուի թի-
թիրէտիյիմիղ՝ փէք խօշլանաճաճ գ շէյ մի տիր :
Վլահըն պու գատար չօգ եաշաթտրղը ա-
տամ՝ պէլքի էլլերտէն զիյատէ եաշամաղա
լայըգ օլմայան տըր :

2

Իխթիյարըն հագգընա տիւնեա իփրան-
մըշ տըր : Տիւնեանըն հագգընա իխթիյար
իփրանմըշ տըր : Արգըլմաղա եիւզ թու-
թան էվի՝ Ֆարէլեր թէրք էթտիյի կիպի ,
տիւնեա տա իխթիյարը թէրք էտէր : Պիղ

իշխմիցի պիլիր ատամլար օլսագ, արը՝ պալընը
ալտըղը չիչէյի պրագըլի կիթ տիյի կիպի, պիզ
տէ վագթի իլէ տիւնեատէն չէքիլիրտիք :
Վալապալըղա կիրիի՝ սագիլ Տուզուրու մուզ
լա խալգա սըզընթը վերիի, թաճիզ էթմէ-
տէն իսէ, կէլ Եիւզիւմիւզիւ սագլայալըմ, քիմ
սէյէ կէօրիւնմէյէլիմ : Վէնտիմիզի ըէզիլ
էթմէմէք իչին, կէօզ էօնիւնտէն փիշինճէ՝
գալգամալըրզ : Վիզ Եաշըմըղը ունու թտուզ-
ճա, էլլեր տաճա զիյատէ կէօրիւր : Վիզ
կէնճլէրէ ույալըմ տէտիքճէ, կէնճլէրին կէօ-
զիւնէ տաճա իիսթիյար կէօրիւնիւրիւզ :

5

Վիսթիյարըղգտա Եէնիտէն տօսթ արա-
մանըն լու թ Ֆոլ նէ : Վէնի Եու թ աճագ մէ-
զարըն քէնարընտա պաղլանան տօսթ լուզ՝
պիր սագիլ շէյ տիր : Վիրէր այաղը չուզուր-
տա՝ իքի քիշի աղլայա աղլայա պիր պիրինէ
սարըլմատա նէ զէվզ վար . էօլիւմիւն աճը-
սընը արթըրմագ տըր . իքի գաթ այրըլըզ
աճըսը փէյտա էթմէք տիր : Վու այրըլըզ՝
ճանըն թէնտէն այրըլմագ աճըսը գատար
վար . — տէլի գանլընըն տօսթ լուզուենա նա-
ֆիլէ Եէրէ թալիպ օլուրսուն : (Նլար սէ-
նի արարսա, զէվզինի չըգարմագ իչին արար .
Եախօտ թէվարիիս քիթապը կիպի, կէչմիշ
զամանըն վագ՝ալէրինի էօյրէնմէք իչին ա-
րար : Տօսթու՝ քէնտի Եաշտաշըն իիսթիյար-
լարտա արա, Եօզսա տօսթ պուլուրում տէյի
իւմիտ էթմէ :

Ինսանըն ղա՛ֆինի տիւշկիւնլիւյիւնիւ աշխօտար էթմէք՝ եագըշըր շէյ տէյիլ տիր . պինաէն ալէյ՛ճ ինսանլըղը քիւշիւք տիւշիւրմէյիւփ , սալթ տէրէճէսինտէ սագլամագ իչին պիլէ օլսա , իխթիյարատամ՝ պաշընը խըրգայա չէքիւփ սագլանմալը տըր . վէ տիւնեանըն ալթընա կիրմէտէն , իւսթիւնտէն քէնտիյի կիտէրմէլի տիր : Աթաս կէթիրմիշ իխթիյար՝ գալապալըղա փէք չօգ կիրիրսէ , թէ՛ճլիքէսիզ չըգամագ : Աագըա էօյլէ իխթիյարըն պիր տէլի գանլլըլա , եախօտ կիւճիւ գուվլէթի եէրինտէ պիրատամ ըլատօսթլաշմաղա նէ՞ մասլաճաթ , նէ՞ մուճապէթ զըմնը օլա պիլիր . Տիչ : Աիր տէ տօսթլաշմըշ , էօյլէատամլար ըլա գօնուշմատան նէ՞ չէշնի ալա պիլիր : Մագաթ սաղլար ըլա էօլիւլէրի պիր եէրէ կէթիրմէյէ պէնղէր :

Քէնտիյի տաճա տիւնեալըգ գըլաս էտիւփ , տաճաատամ սըրասընտայըմ տէյէն իխթիյար՝ կիւնիւնիւ Ֆըշը ալթընտա ագլամ էտիւփ , սօնղրա չըգա՛րքէն , պաթան կիւնէշի կէօրիւփ , Տէնուղ տօղայօր գըլաս էտէն մախմուրա պէնղէր :

9

Սաաթին դաչտա օլտուղունու սաաթ քէն-
տի ագրէպի իլէ պիղէ կէօսթէրիփ, քէնտի-
նին խապէրի օլմատրղը կիպի, եաշընը ալ-
մըշ ատամ տա, էօմրիւնիւն սաաթի դաչտա
օլտուղունու՝ իլլէթլէրի իլէ էլէ կէօսթէրիփ,
լաքին քէնտի կէօրմէզ: Սու եադըն վազըթ-
լարտա պիր մէշհուր ատամ պունամըշ ըտը-
պիր այնա էօնիւնտէն կէչտիքձէ՝ « զանվալը
իխթիյար », տէյի աճըրտը . օյուսա պիլմէզ-
տի քի կէօրտիւյիւ իխթիյար քէնտի տիր :
Իշթէ ինսանըն հալի պէօյլէ տիր :

10

Ինսանըն էօմրիւ նէ օլտուղունու թա-
պուտլարա սօր : Տիւնեայը թանըմագ՝ քէն-
տիմիզի տիւնեատէն չէքտիրիր : Ա է էօմրիւն
թէճրիւպէլէրի՝ պիզի մէզար ըլա տօսթլաշ-
տըրըր : Փալամարըն քէսէն կէմի՝ պիր մու-
վաֆըզ ըիւզկէար ըլա եօլ աչըզլըղը արա-
տըղը կիպի, պէնիմ տէ գալպիմին պաղլարը
չէօզիւլտիւ, վէ ճանըմ եէլքէնլէրին տօլ-
տուրմուշ, կիտէն տէօնիւփ կէլմէտիյի լիմա-
նա տօղրու ըկվան օլմաղա, կիւնլէրիմին սա-
հիպինին իշարէթինէ պէքլէյօրում : Այ
եաշտաշըմ իխթիյար, ա՝ տօսթում, ա՝ պէ-
նիմ ադրապամ (զիրա պէնիմ գանտան ագ-
րապամ հիչ գալմատը) կէլ գուճագլայըմ

սէնի . սէն հէր նէրէտէ իսէն , իքի դօլումու
 պօյնուենա տօլար , սէնի գուճագլարում : Ղան-
 լարումըզը՝ նէ եէր այրրա պիլիը , նէ թօփ-
 րագ : Մրամըզտա չալգանան տէրեալէր նա-
 Ֆիլէ տիր , ճանլարումըզ պիր տիր , վէ պիր
 պիրինէ տօգանըր : Մշթէ պու սանա սօն վէ
 տամ տըր : Սօշճա գալ , խօշճա գալ , չօգ
 եիւզ երլարատէք ալլահա էմանէթ օլ :

Ս Է Ֆ Ս .

Տիւնեատէ՝ գալպին զիմէթինէ տօգան-
 մայարագ , գաթը չօգ պի կիւնահ սէֆալար
 վար : Ապիկիւրոս Ֆէյլէսօֆ պաղէլէրինի
 սէվէրտի . վէ քեամիլ ատամլարըն հէփսինին
 զէվգի պաղէլ իտի : Ֆիլ-վագը պիր ատամըն
 տէվլէթ վէ քեմալիյէթ սահիպի օլմասընա
 նէ լազըմ . Ֆիքրինի իշլէտէ պիլմէք , վէ եիւ-
 րէյի րահաթ օլմագ տէյիլմի : Հէվէսի օլան
 ատամ՝ իքիսինի տէ պաղէլսինէ թիմար էթ-
 տիյի եէրտէ պուլուր : Վաղէնին նիզամընը ,
 թիմարընը , պէրէքէթինի , օլան սէֆասընը ,
 եապանի եէրլէրէ , գուրու վէ տիքէնլի տաղ-
 լարա րուպար էյլէ . պայաղը խալգըլա , էյ-
 լիք սահիպի ատամլարըն էօրնէյինի կէօրիւր-
 սիւն : Վաղէլ իչինտէ հէր կէօրտիւյիւմիւզ
 շէյ եարատանըն քէրէմլէրինի խաթրըմըզա
 կէթիրիր : Վաղէլ տէտիքլէրի ինսանըն է-
 լինտէ ատին՝ պաղէլսինին պիր պագիյեէսի
 տիր :

1 Գրախոս :

Պատի սապահ՝ չիչէյին գանտիլէրինի սիւ
 քիփ , ալըփ կէնգիմիղէ կէթիրտիյի պահար
 գօգուլարը՝ թանդրընըն նէ պահասըզ քե-
 րէմի տիր : Սուլթամ թուլթամ չիչէքլէրին-
 տէ , կէօքտէն ըահմէթ եաղտըզճա , իլէյիմ
 սաղմանըն հէր ըէնկինի պիրէրինէ պօյամըշ
 կիպի , տիւրլու չէշիտլէրի նէ խօշ կէօրիւ-
 նիւր : Պաղչէ իչինտէ քիշինին քէօթիւ սէվ-
 տալարընը հիչ թահրիք էտէճէք շէյ եօգ :
 Չէփիսի ագլը թէրպիյէ էտէր , եիւրէյէ Ֆէ-
 ըահ վէրիւր , վէ հասսէլէրի խօշլանտըրըր :
 Աքին տիւնեա ատամընըն հագգընա՝ նէ
 լալէտէ ըէնք վար , նէ կիւլտէ գօգու . . . օն-
 լարըն հասսէսի՝ պէօյլէ պի կիւնահ սէֆա-
 լար հագգընա էօլմիւշ տիւր . պէօյլէ նազիք
 շէյլէր տույաճագ հասսէլէրի գալմատըզտան
 սօնդրա , հիքմէթլէր իւզէրինէ՝ Ֆէյլէսօֆա-
 նէ Ֆիքիւր իշլէթմէյէ , վէ պիր չիմէն իւզէ-
 րինտէ կէզինիքէն օլան Ֆէրահը տույմաղա ,
 եախօտ պիլուր կիպի պիր պէրրագ սույուն
 չաղըլթըսընտա , գամարիյէէ կիպի պիր եէ-
 շիւ աղաճըզ կէօլկէսինտէ , օլան սէֆայը
 տույմաղա հասսէսի օլմըմու . տալարընը
 եէրէ սարգըթմըշ աղաճըն՝ տումանը իւս-
 թիւնտէ մէյվէսին կէօրէ պիլիրմի . եախօտ
 պիր չիչէյին եէրտէն եուգարը պօյ վէրէն՝
 քէօրիւն շահընա տըզգաթ էտէ պիլիրմի :

Ա. Գ. Լ.

Ազլընա պէյէնէն ատամը՝ լագըրտըլա
խքեաթ էտէրիմ տէյի ումմագ , փէք չաղը-
րըր տա , տաղըն աքս էտէն սէսինի քէսէրիմ
տէմէք կիպի տիր : Տաիմա սէօղիւն սօնու
օնլարտա գալըր :

Մգըլ՝ սօն տէրէճէ իտտիասընտա օլուփ ,
ինսան տա սէօղ սաճիպի պէն օլայըմ տէր-
սէ , մարիֆէթ տէյիլ , համագաթ տըր , ա-
ճընաճագ , իպա օլունաճագ շէյ տիր : Ալիէ
ատամլարըն ազլը պիր ազ տաճա ազ օլսա ,
տաճա չօգ զիյատէ իթիպար պուլուրլար :

Է Ճ Է Լ

Էսքի մանեօթլարըն՝ եաթաղա գարան-
լըգտա կիրտիքլէրի կիպի , պիզ տէ մէզարա՝
կէօղիւմիւզ գափալը կիտէյօրուզ :

Իխթիյարլարտա ատամ վար քի , նէստո-
րուն՝ եաշընա վարմըշ , տաճա պարիսին՝ զա-
րիֆլիյինի էլտէն գօմագ : Պէյնլէրինտէ ա-
տամ վար քի , ճէնագէ տալէթինի՝ տիւյիւն
տալէթի փայէսիյլէ տինլէր . ճէնագէյէ՝

1 'Նէստոր' մօրա սէմթինտէ պիր մէմէքէթ գրալը-
մըշ . հոմերոս շաիրին նագլինէ կէօրէ , իւչ եիւզ սէնէ
եաշամըշ :

2 Պարիս՝ էսքի սթամպօլուգ գրալընըն օլու տուր .
էսքի զաման շաիրէրինին նագլինճէ , հէմ եիյիտլիքտէ
մէշհուր տուր . հէմ կիւզէլլիքտէ :

էյլէնձէ տէյի կիտէր , վէ տօսթլարընըն մէյ-
 եիթինի՝ քէնտի էյլէնմէք իչին , վապըթ կէ-
 չիրմէք իչին մէզարա կէօթիւրիւր :

Տ Օ Ս Թ Լ Ո Ւ Ք

1

Քէօթիւրիւրին տօսթլուղու գարանլըգտա
 պաղլանըր , փիւրիւզլիւ տիւյիւմիւնիւ այ-
 տընլըղա չըգարմաղա գօրգարլար . ալֆէա
 վէ արէթուղա՝ տէտիքլէրի չայլար՝ սուլարը-
 նը պուսլարըն տօսթլուղու կիպի , եէր ալթըն
 տա , կէօզ կէօրմէզ գարանլըգտա պիր պիրի-
 նէ գաթարլար :

2

Փաք մուհասպակթ չէչնիսին ալմայան ա-
 տամ՝ պիր կիւզէլ մահպուպէ քիչինին պա-
 շընա նէ տէվլէթ գօնտուրա պիլէճէյինի
 տահա անղլամամըշ տըր : Սամանսըղ պիր
 սատըգ տօսթլուղուն լէզգէթինի պիլմէյէն
 ատամ՝ պիր ատամըն պիր ատամտան գաղա-
 նա պիլէճէյի տէվլէթ նէ օլտուղուն պիլմէզ :

1 Պիրի սիչիլէա ատասընտա՝ պիրի մօրա ատասընտա
 մէշուր չայլար տըր քի , փուլթիէրէսթ մասալլարընտա ,
 իքիսինին սույու եէր ալթընտան պիր պիրինէ գարըշըր
 տէրլէր :

Չօգ ատամ, տօսթու՝ գումարպազըն օյուն
 քեաղիտի կիպի գուլանըր : Վազանմաղա
 իւմիտլէրի օլտուգճա, էլտէն պրագմաղլար :
 () յունլարը պիթտիքլէյն, ծնու սիւրիւն
 թիւյէ աթարլար, էէրինէ պիր էէնիսին իս
 թէրլէր քի, ծնու տա էօյլէ էթսինլէր :

Ք Է Ր Է Մ

Պիր էիւրէյի օլան զէնկին, պիր սիւրիւ
 սէֆիլին աճ թագսիր գըրըլտըղըն կէօրիւր
 սէ, օ քէնտի ուսանմըչ մալինի՝ պօշ սէֆա
 լարա թէլէֆ էթմէյէ կէօնլիւ չէքէրմի :
 Վլիմիղին իտարէսինէ պիր նիզամ վէրէճէք
 օլսագ, մասրաֆըմըղը էքսիլթմէյէ պագար,
 իտարէ էտէյօրուզ սանըրըղ. օյուսա ֆու
 գարայէ էէնիտէն պօրճ էտէրիղ. թէտա
 խիւլ պիրիքտիրիր, ճէվապընա պօրճլու օ
 լուրուզ : Վլիմիղտէ զիյատէ օլան՝ ֆուգա
 րանըն հագգը տըր. պիղ իրատըմըղը քեահ
 էալարըմըղտան թալէպ էթմէք՝ նէ գատար
 շէր՛ի իսէ, ֆուգարա տա պիղտէ զիյատէ
 օլանը իսթէմէք՝ օ գատար հագ տըր : Վ է
 պու պօրճ՝ գումար պօրճու կիպի տէյիլ տիր
 քի, վէրմէյէնէ զիւլլիւ օլմայա :

ԳԱԼՊ ԶԻՄՄԷԹԻ¹

Ի գապալ սերխօշուղու քիշիյի սերսէմ է-
տէր . գալպին թաղիրլէրինի կէվշէտիւի , զիմ
մէթի ույուշտուրա պիլիր . լաքին Ֆէլաքէթ
վազթինտէ պիր գապասաթլը եիւրէք՝ քի-
շիյէ փէք աղըր եիւք օլմագ կէրէք :

ՊԻՅԻԻՔԼԻԻՔ ԻՏՏԻԱՍԸ

Պիւյիւքլիւք իտտիասը՝ պիր խօշ թա-
պիաթ իլէ ըասթ կէլէ պիլիր . լաքին գըղ-
գանճլըգ՝ գալպտէ քէօթիւլիւք կէօսթէրիր :

Ս Է Ֆ Ա Հ Ա Թ

Սթալարըմըղ շիմտի մէզարտէն չըղրի ,
արամըղա կէլսէ , մէմլէքէթին պիր շէնլիք
կիւնիւնէ ըասթ կէլտիք սանաճագլար : Պու
սէֆասաթ տէլիլիքլէրի՝ կիւնտէլիք իլլէթ
օլտուղունա ինանամայաճագլար :

Է Օ Մ Ր

Ինսան՝ էօմրիւնտէ վազըթ վազըթ չէք-
տիյի տէրտլէրի , տօղարքէն Տէի պիրտէն

¹ Խղճմտանք :

կէօրէ պիլսէ , իբրահնտան եաշամայր գա-
պուլ էթմէզտի :

Ահէն սէֆալարընըն տէլիլիքէրինի՝ հէր
քէս կէօրէ պիլիւր . լաքին տահա կէօրմէյէ
իւմիտ էթտիյի սէֆալարըն տէլիլիքէրինի
կէօրմէյէ՝ քիչի հազընէթի սիւլէյմանտան ա-
գըլը օլմալը :

Ե Ի Զ Է Պ Ե Օ Ս

Ե Ա Խ Օ Տ

Ֆ Ա Զ Ի Լ Է Թ Ս Ա Հ Ի Պ Ի Զ Է Ն Կ Ի Ն

Եւ զէպէօս ագրլլը տըր . կէրէք Ֆիքրի-
նին , կէրէք հասսէլէրինին սէֆասընը՝ ա-
րատա պիր տէյիշտիրիփի թէպտիլ էթմէնին
եօլունու պիլիր . քէնտիյի հէր տիւրլիւ սէ-
ֆիհլիյէ վուրաճագ շէհվէթի վար իքէն ,
նէֆսինի զապթ էտէյօր : Եւ զէպէօսուն
մալի վար , կէնճիլիյի վար , շէն թապիաթ
տըր , վէ մասրաֆը սէվէր . օպիր զէնկինլէ-
րէ պէնզէր՝ պու շէյլէրի վար . անճագ մալի-
նի ֆազիլէթինէ գուլլանըր : Թապիաթինէ
լազըմ օլանը , ըիւթպէսինէ վէ զիւմէթինէ
տիւշէնի՝ հիչ էսիրկէմէզ , պօլ պօլ խարճ
էտէր . պէտ ամէլէ ըապըթասըզ շէյլէրէ
կէլինճէ , պիր ազճէ վէրմէզ : Եւ ըատա էյ-
լէնճէլէրի տէ վար . քէնտիյի սըգըյա գօ-
մագ . օյունտան էյլէնճէտէն դալմագ . օյուն
քեաղիտի շէյթանըն իճատը տըր տէմէզ .
անճագ տէֆի դամ էտէճէք էյլէնճէլէր ա-
րար . էյլէնճէտէն ուսանաճագ վագթի պի-
լիր , իլէրիսին ալըր . զիրա պիլիր քի զէվգ տէ-
տիքլէրի տէ , պազը իրի ճիլտ քիթապլար

կիպի, մուխթասար եազըլըրսա՝ զիյատէ
Ֆախտէլի օլուր :

Ալէր կիպի պաղէլէրի, կէզէճէք եէրլէ-
րի վար, իչէրինտէ մաղարալարը սէրսէպիլ-
լէրի վար . օյմա սուրէթլէրի, եազմա միւ-
ճէսսէմլէրի վար, լաքին զէվզլէրին էլլէր-
տէն էյի չըգարըր . էլլէրինքինտէն էյի, էլ-
լէրինքինտէն պահալը օլտուղու իչին տէյիլ,
իլլա սահիպինին տէյերի էլլէրտէն զիյատէ
օլտուղու իչին : Ասավիրլէրին կիւզէլլէյի՝
եազան ուսթանըն հիւնէրինտէն տէյիլ տիր .
օյմալարը ճանը կիպի կէօրիւնիւրսէ, սահի-
պինին գալպի կիւզէլլէյի տիր քի, իչին ուս-
թալըղընը մարիֆէթինի արթըրըի, թա-
պիաթտէ՝ պայաղը կէօղլէրին կէօրէմէտիյի
կիւզէլլէյի կէօսթէրիր : Արէք Ֆիքիրտէ
կէրէք հասսէլէրտէ օլան շէյլէրին կիւզէլ-
լէյինին չօղու, քիչինին գալպինին կիւզէլ-
լէյինտէն հասըլ օլուր : Աիւնէշ կիպի կիւ-
զէլ շէյ օլամաղ քի, պիր շէյի հէմ կէօս-
թէրիր՝ հէմ փարլաղ կէօսթէրիր : Վէզա-
լըք Ֆաղիլէթ կիպի էյի շէյ օլամաղ քի,
զէվզին սէֆանըն չէշնիսին արթըրըր . հաթ-
թա Ֆաղիլէթ քէնտի՝ ճիւմլէտէն լեղիզ սէ-
ֆա տըր : Վիշի թէնին սէֆալարընըն չէշ-
նիսինի տույմաղ իչին, ճանընըն գուտրէթ-
լէրինի թէրպիլէ էտիփ, օնլարը էյլէնտիրմէ-
լի . վէ պիր քեամիլ ազըլ՝ հասսէլէրին սէ-
ֆասընա եարտըմ էտէր :

Ալզէպէօս կէլէն իգպալի՝ էլէ տահա
զիյատէ էյլիք էթմէյէ պօրճ նազարլըլա

պագար . պիր պինա եափտըրաճագ օլսա ,
 քիպրինտէն տէյիլ , էլէ էյլիք էթմէք իչին
 տիր . պէսլէտիյի իշճի Ֆուգարանըն սայըսը
 նը սէվինէ սէվինէ սայար , վէ իշլէտիքլէրի
 թաշը՝ էքմէյէ թէպտիլ էթտիյինէ խօշա-
 նըր : Պիլիր քի՝ թանղըր քէնտիյէ նէ գա-
 տար քէրէմ էթմիշ իսէ , խալգ տա քէնտի-
 տէն օ գատար քէրէմ ումար : Վ է էլլէր-
 տէն պիւյիւք օլմուշ ուսա , էլլէրտէն տէ
 Ֆաղիլէթլի օլմալը տըր : Վ լինտէքի մալ՝
 Ֆուգարանըն էլինէ կիզլի եօլլարտան ա-
 գար : Վ էսլէյէն էլի՝ պէսլէտիյի Ֆագըրա
 կէօսթէրմէզ : Վ էնտի կէօրիւնմէտէն՝ գա-
 պահաթսըզ տէրտիմէնտին հափիսխանէսին
 աչար , պուգաղըսըն գըրար : Վ է էյլիյինի
 կէօրէնլէր , էյլիք էտէնի պիլմէտիքլէրին-
 տէն , մահճուպու օլմաղլար : Պիլիր քի ,
 պիւյիւքլիւյիւն քիշիյէ գագասը թէհլիքէսի
 վար , պիւյիւքլիւք քիշիյի պիւյիւթմէտիյի
 հալտէ խօրլար , ըիւթպէսինտէն տիւշիւ-
 ըիւր : Պիլիր քի , Փօտուլուղուն իճատ էթ-
 տիյի Ֆարգլարա նիսպէթ՝ թանղըր հէր
 ըիւթպէնին տէվլէթինի պիր պիրինէ պէն-
 զէտիր . պէտ-ամէլ զէնկինլէր , Ֆայտէսիզ
 մալտարլար , փութ կիպի միւքէլլէֆ փութ-
 խանէլէրինտէ նաֆիլէ օթուրուրլար . էյլիք
 սահիպի օլտուղլարընը պէյան էթմէտիքտէն
 սօնղրա , քիմսէ վարըրի թափընմազ : Վը-
 սըր փութփէրէսթլէրինին թափտըղը մայ-
 մունլար կիպի մասգարա , եախօտ թիմնախ-
 լար կիպի զիյանքէար փութ օլուրլար : Վն-

սանրն տէվլէթի՝ էթտիյի էյլիք գատար օլուր . վէ ատիլ թապիաթ՝ էն ազիմ պօրձուն միւքեաֆաթինի՝ քիշինին գալպինին էն ազիմ ֆերասլըլա էօտեր :

Ալգէպեօս զէվգի սէֆայր սէվեր , լաքին ագլըլա իտարէ էտեր : Օ էվգի սէչեր , քիմինէ աշգ ըլա սարըլըր , քիմինի սագընարագ էտեր , քիմինտէն տէ իքրասէն գաչար : Վէօթիւ ատամըն զէվգի՝ էտէրքէն եուֆօլուր , սօնդրա ֆիքրինտէ նէտամէթտէն զայրի շէյ գալմաղ : Ալգէպեօսուն էթտիյի սէֆալար՝ պիթտիքտէն սօնդրա տա սիւրեր , վէ խաթրընա կէլտիքճէ , սէֆայր էթտիյի վազթ գատար ֆերաս տույար :

ԱԼԼԱՀԱ ԹԵՎԵՔԻԻԻԼ ԷԹՄԵՔ¹

ԻԻՆՎԱՆԻ ԻԼԷ ԹԵՂԻՖ ԷԹՏԻՅԻ ԳԱՍԻՏԷՏԷՆ ԻԻՐԱՃ
ՕԼՈՒՆՄՈՒՇ

1

Սանա մէզարրմըն քէնարընտան եազայ-
օրուամ: Իխթիյարլըգ պէնի գալէմիմ իւզէ-
րինտէ ույուշտուրմուշ. չաղըմըն գըշը աշգը-
մը տօնտուրմուշ, իսթիտատտէն գալմըշըմ:
Պիր գալըն տուման՝ կէօզիւմիւն նազարընը
քէսմիշ: Թափսըգ էլիմ՝ մէրամըմը իճրա
էթմէյօր, եազտըղընը եազա՛րքէն թիթի-
րէյօր, շանըմա զիւլ կէթիւրմէմէք իչին,
թէքրար պօզմագ իգթիզա էտէյօր: Եճէլ
զէհիւրլի տիշինի պու զապուն թէնիմէ՝ ա՛ր-
թըգ կէչիւրտի. նէյէ՛ պէքլէր տէ փարալա-
մագ պիլմէմ: Սէրհամէթսիզ զալիմ, կիւն-
լէրիմի ուզատըլի, պանա էօմըիւմիւ տահա
սիւրիւքլէտիյօր: Սուհ փէյղամպէր պիր

1 Պու գասիտէ Եունկուն սօն թէլիֆի տիր. էօլմէտէն
իւշ սէնէ մուգատտէմ 1762 սէնէսի թարիխինտէ եազ-
մըշ. փէք ուզուն գասիտէ տիր. վէ եազտըղը շէյլէրին
էն էտնասը տըր: Իշ պու թէրճիւմէ էթտիլիմ՝ թէր-
ճիւմէյէ լայըգ կէօրտիւլիւմ փարչալար տըր տէյի,
ֆրանգսըգճայա թէրճիւմէ էտէն խապէր վէրիւր:

տիւնեանըն պաթտրղընը, օպիրինին տօղ-
տուղունու կէօրտիւյիւ կիպի, պէն տէ տօղ-
տուղում տիւնեանըն՝ կէօղիւմ էօնիւնտէ
թէպտիլ օլտուղուն կէօրտիւմ. լաքին պու
էէնի տիւնեատէ պանա անթըգ զէվգ գալ-
մամըլ :

2

Նէսուր ատամ՝ Ֆէլաքէթին կէօղիւմիւ-
ղիւ գօրգութտուղու մուսիպէթ փէրտէսինի
էըրթար :

3

Իշթէ սէնի թէսէլլի էտէյիմ տէտիյիմ՝
էէրտէ, պէն թէսէլլիյէ միւհթաճօլտում :
Վ այ գարա խապէր : Մ՝ չօգտան պէրի սէվ-
տիյիմ ըիշարտսօն լաքին պէն անթըգ
կէօղ եաշը տէօքմէմէյէ նիյէէթ էթմի-
չիմ . . . էօյլէ ամմա, պէօյլէ պիր տօսթ ի-
թիրէն՝ աղլամամագ միւմքին մի : Մ՝ լահ,
պանա սէն գուվլէթ վէր : Վ ահ, վահ, նէ
աճըլարըմտա պէնի թէսէլլի էթմիշ իտի :
() զէքի ապը՝ չօգ տէՖ՝ա եաղտըղմ շէյ-
լէրէ ըէմնագ վէրմիշ, եանղլըլարըմը պիլէ
կիւզէլլէթմիշ իտի : Վէվտալարը թահրիք

1 Պու գասիտէյի՝ պիր տօսթունու թէսէլլի էթմէք
իչին եաղտըղը էէրտէ, ըիշարտսօն նամ ալիմին էօլմիւշ
խապէրին ալըր :

էտէր, վէ քիշինին զալպինտէ սէվտանըն
 էյիլէրինի Ֆարգ էտէր, Օնուն կիպի վար մը
 ըտը : Աիւրէքէր անախթարընը թապիաթ
 Օնա տօղա՛րքէն վէրմիշ իտի լաքին եինէ
 պէնիմ հաղգըմա, օ ատամ էօլմիւշ տէյիլ
 տիր : Աէրչի արամըղտա տիւնեալար վար,
 լաքին եինէ պիր պիրիմիղի անղլարըղ :

4

Աօմրիւմիւղիւն վաղ՝ ալէրինի եարատանա
 հավալէ էտէլիմ. Օնուն սէչտիյի՝ պիղիմքին
 տէն էյի տիր : Աիղ նիչէ՛ տէՖ՛ա պէլամըղը՝
 արղուլէրիմիղին իճրա օլմասընտա պուլմու
 շուղ : Վէք խայըրը իշլէրիմիղին իւսթիւնէ՛
 նէ՛ կէօղ եաշլարը տէօքմիւշիւղ :

5

Ախթիյար օլտուղումուղ զաման, շէրէ-
 Ֆիմիղ՝ թանըլմամագտա տըր, վէ մէտհի-
 միղ՝ խալգըն խաթրընտան չըգմամըղ տըր :
 Վեամիլ ատամ չիչէքէր կիպի էթմէլի,
 կիւնիւն էօյլէսինտէ աչըլըփ՝ պիւթիւն կիւ-
 ղէլլիյին կէօսթէրմէլի վէ ագշամ օլտուղլայն
 գափանամալը տըր :

6

Ալլահըն գուտրէթինի, աղամէթինի,
 մուհապպէթինի, պու գըտա ագլըմըղըն

Եկե՛ք իշտիյին տէն սլա՜հս էթմէք՝ սույուն պիր
տամլասընտան , տիշ տէնիղին տէրինլիյինի
սօրմագ տըր . գումուն պիր տանէսինտէն
տէնիղին գըրսընը սլա՜հս էթմէք տիր :

7

Ճաղիլէթսիղատամ՝ էօլիւ տիւր . թախթ
իւղէրինտէ օթուրմուշ փատիշահ պիլէ օլ
սա , արգասընտաքի լիպաս մէյեիթ քէֆինի
տիր :

8

Պէն պիր չաղտա եաղայօրումքի , օ եաշ
տա քիմնէ էլինէ գալէմ ալմաղա ճէսարէթ
էթմիշ տէյիլ : \ աքին պէնիմ տէ վագթիմ
փէք թամամ տըր . պէն տէ խաթմ էթմէ
լիյիմ . անթըգ էլիմէ գալէմ ալմամալըրմ . . .
մէյեր մէզարմա պիր թարիխ եաղմագ ի
լին օլա :

ՃԻՆՏԻ ՍՍԼԻՍԻՆ ՍՕՆՈՒ

Ֆ Ի Հ Ր Ի Ս Թ

Պիրինձի կէճէ	7
Էքինձի կէճէ : Տօսթլուդ	30
Իւջիւնձիւ կէճէ : Աագթ	43
Տէօրտիւնձիւ կէճէ : Նէրկիդէ	63
Պէշինձի կէճէ : Էճէլ դօրգուսունա գարշը իլաճ	76
Ալթընձը կէճէ : Էճէլի ունութմագ	112
Եէտինձի կէճէ : Էճէլին հալի	141
Սէքիզինձի կէճէ : Էօլմէզլիք	152
Տօգուզունձու կէճէ : Էօլմէզլիք : Թասլիաթմէն իսսաթլար	171
Օնունձու կէճէ : Էօլմէզլիք : Ինսանըն հալինտէն ալընմըշ իսսաթլար	187
Օն պիրինձի կէճէ : Հիչ օլմագլըդ	220
Օն էքինձի կէճէ : Կէճէնին վէ թէնհալըղըն Ֆալի տէսի	243
Օն իւջիւնձիւ կէճէ : Գասալէթ վէ Ֆէլաքէթ	260
Օն տէօրտիւնձիւ կէճէ : Ճանըն պիւյիւքլիւյիւ	274
Օն պէշինձի կէճէ : Տիւնեա	300
Օն ալթընձը կէճէ : Սէֆա , վէ քէնտի քէնտիյի էօլաիւրմէք	319
Օն եէտինձի կէճէ : Չիհն	342
Օն սէքիզինձի կէճէ : Չիմմէթի զամիրէ	351
Օն տօգուզունձու կէճէ : Ֆազիլէթ	360
Եիրմինձի կէճէ : Կէօլէր	372
Եիրմի պիրինձի կէճէ : Կէօլէր . տիւնեալարըն չօղլուղու	408
Եիրմի էքինձի կէճէ : Կէօլէրին ատապ հագգըն տա օլան սէյրի	426
Եիրմի իւջիւնձիւ կէճէ : Հագ թատլայէ իլահի	439
Եիրմի տէօրտիւնձիւ կէճէ : Թէսէլի	448
Մահշէր կիւնիւ : Գասիտէ . պիրինձի Ֆասլ	463
Մահշէր կիւնիւ : Էքինձի Ֆասլ	477
Մահշէր կիւնիւ : Իւջիւնձիւ Ֆասլ	492

Էօմբիւն թէֆթիլի	501
Տիւրլի մատուէլէր իւղէրինէ թէֆէքիւրլէր .	
Իսթիյարլըդ	511
Սէֆա	516
Աղ	518
Էճէլ	518
Տօսթլուդ	519
Քէրէմ	520
Գալսլ զիմնէթ	521
Պիւլիւքլիւք խաթիասը	521
Սէֆահաթ	521
Էօմբ	521
Փաղկէթ սահիպի զէնկին	523
Ալահա թէվէքիւլ էթմէք	527

32

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0594162

